CONCILIVM PROVINCIALE BENEVENTANVM,

QVOD

FR. VINCENTIVS MARIA

Ordinis Prædicatorum, tituli S. Sixti S.R.E. Presb. Cardinalis Vrſinus. Archiepiſcopus Metropolita.

Habuit Anno a Chriſto nato MDCXCIII. Diebus XI.XIII.XVI. Menſis Aprilis.

BIBLIOTECA NAZIONALE

BENEVENTI CIƆIƆCXCIII.

E TYPOGRAPHIA ARCHIEPISCOPALI.

Publicatũ hoc Conciliũ in Synodo Vulturariensi sub Dominico Suzzetino Epõ anno 1597 = vide ibi pag: 99

EDICTVM

Indictionis Provincialis Synodi Beneventanæ.

FR. VINCENTIVS MARIA ORDINIS PRÆDICATORVM, Miſeratione Divina Tit. S. Sixti S. R. E. Presb. Cardinalis Vrſinus, S. Beneventanæ Eccleſiæ Archiepiſcopus Metropolita.

INjunctum Metropoliticæ ſervitutis officium à Nobis poſtulat, ut, quæ æternus Pontifex ad providum Eccleſiæ ſuæ regimen Sanctiſſimis Patribus noſtris in Spiritu Sancto legitimè congregatis inſpirare dignatus eſt, ad ejus laudem, & gloriam pro viribus exequi ſtudeamus. Cùm itaque in Sacro Trid. Concil. Provincialem Synodum pro moderandis moribus, corrigendis exceſſibus, controverſiis componendis, aliiſque ex Sacris Canonibus permiſſis, quolibet ſaltem triennio cogendam decretum fuerit: Nos aſſiduè in ea cogitatione verſati ſumus, ut tanto oneri, humeris noſtris impoſito, ſatis quoad ejus fieri poſſet, ac quamprimùm licuiſſet, faceremus, ut tantum Provinciæ noſtræ beneficium uſque ab anno 1656. a Prædeceſſoribus noſtris variis de cauſis intermiſſum, tandem aliquando exhiberetur. Quocirca Metropolitanam Eccleſiam inſtaurare, & Archiepiſcopium noſtrum augere in ipſis ſuſcepti paſtoralis muneris liminibus curæ fuit; ſed placuit inſcrutabili Divinæ Majeſtatis conſilio inſtaurata, & erecta in ruinam, & pulverem redigere. Quod Nos a cogendæ Synodi ad eam convertit ſolicitudinem, ut diruta, & dejecta ab ipſis fundamentis reſtitueremus, prout, eo dante, qui mortificat, & vivificat, pauperem facit, & ditat, humiliat, & ſublevat, reſtituimus. Quapropter, ne tantum, & tàm enixè impoſitum onus diutiùs protraheretur, Provincialem Synodum hoc anno 1693. ineunte, in Epiphaniæ feſto pro 11. Aprilis menſis die evulgandam juſſimus, & evulgatam decrevimus, prout univerſæ Provinciæ noſtræ innotuiſſe agnovimus. Deindè Reverendiſſimos, ac Sanctiſſimos Fratres noſtros Comprovinciales Epiſcopos per literas ad unumquemque eorum datas, certiores fecimus de ea celebranda, eoſque auctoritate, qua fungimur, in Metropolitanam Eccleſiam noſtram ad diem 11. Aprilis, feſtum S. Leonis Papæ, convocavimus. Ut autem & reliquis omnibus, qui de jure, vel conſuetudine hujuſmodi Provinciali Synodo intereſſe tenentur ejus celebratio pleniùs

inno-

innoteſcat, nevè eorum quiş ignorantiæ excuſationem prætendere, vel ſe neglectum dicere poſſit, præſenti noſtro Edicto, univerſis, & ſingulis Abbatibus, Commendatariis, Capitulis Cathedralium, & cujuſcunque dignitatis, & gradus Clericis, quorum quacunque de cauſa intererit, etiam exemptis, nulliuſque Diœceſis, intra tamen fines Provinciæ noſtræ poſitis, ſignificamus, indicimus, ac denunciamus Provincialis noſtri Concilii celebrationem ſub pœnis, & cenſuris Eccleſiaſticis à Sac. Canonibus adversùs non accedentes latis, atque decretis. Si qui verò (præter eos, ad quos ex officio intereſſe ſpectaverit) ſive ex reliquis Clericis, ſive ex laicis quibuſcunque pro juſtitia conſequenda, ſi fortè quacunque de cauſa ſeſe læſos exiſtimaverint, accedere ad Concilium, vel Procuratores mittere voluerint, id ſibi licitum eſſe ſciant. Quare his quoque nec non Civitatum, & Caſtrorum quoruncunque potiſſimùm Dominis quocunque dignitatis, & gradus titulo fulgeant, ac Communitatibus, cæteriſque Provinciæ noſtræ, qui ſua quomodolibet intereſſe putaverint, præfati Concilii celebrationem, & inſuper plenariam Indulgentiam a SS. P. N. Innoc. Pont. Opt. Max. omnibus Chriſtifidelibus tùm temporis noſtram Metropolitanam viſitantibus conceſſam ſignificamus. Hortamurque, ut donec indictus Synodi dies advenerit, aſſiduis interim precibus, aliiſque Chriſtianæ pietatis officiis à Patre luminum, qui iis, qui poſtulant a ſe ſapientiam dat omnibus affluenter, & non improperat eis, impetrent, ut eam mittat Nobis de ſede magnitudinis ſuæ aſſiſtricem, qua cōſultationes noſtras, pioſque conatus dirigente, optatos tantorum laborum fructus ad commune Provinciæ bonum percipere valeamus; cujus rei gratia præſens Edictum in Cathedralium, aliarumque Eccleſiarum inſigniorum, etiam exemptarum, & nullius Diœceſis, ſi quæ ſint, Provinciæ noſtræ valvis affigendum, promulgandumque mandavimus; cujus affixio, & publicatio ita omnes, & ſingulos, qui in eo comprehenduntur, adſtringat, ac ſi nominatim illis intimaretur. In quorum fidem hoc ipſum edictum conficiendum, per Nos, & Secretarium noſtrum ſubſcribendum, & noſtri ſigilli impreſſione muniendum decrevimus. Datum Beneventi ex noſtro Archiepiſcopio die 10. Januarii 1693.

Fr. Vinc. Maria Card. Archiep. Metrop.

Locus ✠ ſigilli.

I. Foderus Secretarius.

TITVLORVM

Primæ Provincialis Synodi Beneventanæ.

INDEX ALPHABETICVS.

A

ACcuſationibus, inquiſitionibus, & denunciationibus. Tit.44. fol.98.
Ætate, qualitate, & ordine præficiendorum. Tit.6. 10.
Arbitris. Tit.13. 23.

B

BAptiſmo, & Confirmatione. Tit.36. 80.

C

CElebratione Miſſarum, Sacramento Euchariſtię, & Divinis Officiis. Tit. 35. 75.
Cenſibus, & Exactionibus. Tit.33. 73.
Clericis Peregrinis. Tit.8. 14.
Clericis Conjugatis, & Diaconis Sylvaticis. Tit.19. 37.
Clericis non reſidentibus. Tit.20. 39.
Cohabitatione Clericorum, & Mulierum. Tit.18. 36.
Conſecratione Eccleſiæ, vel Altaris. Tit.34. 73.
Conſtitutionibus. Tit.2. 5.
Conſuetudine. Tit.4. 8.
Cuſtodia Euchariſtiæ. Tit. 37. 86.

D

DEcimis, & Oblationibus. Tit.29. 62.
Depoſito. Tit.24. 51.

E

ECcleſiis ædificandis, vel reparandis. Tit.40. 90.

F

FEriis, & Feſtorum dierum obſervantia. Tit.14. 24.
Fide inſtrumentorum. Tit. 15. 26.
Fidejuſſoribus. Tit.25. 52.

G

GRæcis ne in Schiſmaticorum errores incidant. Tit.48. 106.

H

HÆreticis. Tit.47. 105.
His, qui filios occiderunt. Tit.49. 111.

I

IMmunitate Eccleſiarum. Tit.41. 94.
Infantibus, & languidis expoſitis. Tit.50. 111.
Injuriis, & damno dato. Tit. 52. 112.
Jurejurando. Tit.16. 29.
Jurepatronatus. Tit.32. 72.

M

MAgiſtris. Tit.46. 99.
Majoritate, & obedientia. Tit.11. 19.

N

NE Clerici, vel Monachi ſecularibus negotiis ſe immiſceant. Tit.42. 95.

Ob

O

OBſervatione jejuniorum. Tit. 39. 89.
Officio Sacriſtæ, & Cuſtodis, atque Punctatorum. Tit. 9. 15.
Officio, & Poteſtate Judicis Delegati. Tit. 10. 18.

P

PEculio Clericorum. Tit. 26. 52.
Pœnis. Tit. 53. 114.
Pœnitentiis, & Remiſſionibus. Tit. 54. 115.
Præbendis, Dignitatibus, & Canonicis. Tit. 21. 45.

R

REbus Eccleſiæ alienandis, vel non. Tit. 23. 50.
Regularibus. Tit. 30. 63.
Religioſis Domibus, ut Epiſcopo ſint ſubjectæ. Tit. 31. 66.
Reliquiis, & veneratione Sanctorum. Tit. 38. 88.
Reſcriptis. Tit. 3. 7.

S

SAcra Unctione. Tit. 7. 13.
Sententia excommunicationis. Tit. 55. 120.
Sepulturis. Tit. 28. 54.
Simonia. Tit. 45. 99.
Sponſalibus, & Matrimoniis. Tit. 43. 96.
Summa Trinitate, & fide Catholica. Tit. 1. 1.
Syndico. Tit. 12. 23.

T

TEmporibus Ordinationum. Tit. 5. 9.
Teſtamentis. Tit. 27. 53.

V

VIta, & honeſtate Clericorum. Tit. 17. 30.
Vſuris. Tit. 51. 112.
Vt Eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione conferantur. Tit. 22. 49.

Decreta. 1. de inchoanda Synodo. 2. de ratione vivendi in Synodo, & aliis in eadem ſervandis. 3. de Miniſtris Synodalibus. 4. de præjudicio non afferendo. 5. de non diſcedendo. 6. de Patrum vocatione. 7. de profeſſione fidei; *& de cæteris hujusmodi habentur in Actis, quæ in Archiepiſcopali Archivo ſervantur. Ordo autem ſingulorum dabitur brevi Methodo, quæ in calce hujus Synodi apponetur.*

CON-

CONSTITUTIONES SYNODI PROVINCIALIS BENEVENTANÆ.

FR. VINCENTIVS MARIA Ord. Prædic. miſeratione Divina tituli S. Sixti S.R.E. Presbyter Cardinalis Vrſinus, S. Beneventanæ Eccleſiæ Archiepiſcopus Metropolita, de conſilio, & aſſenſu Reverendiſſimorum DD. Coëpiſcoporum noſtrorum, qui ad Dei gloriam, & honorem in hanc Provincialem Synodum convenerunt, hæc ſtatuimus, & ſancimus.

TIT. I.

De Summa Trinitate, & Fide Catholica.

CAP. I.

Fidei profeſſio Diœceſanis Synodis, cum primùm habendis, ab omnibus, qui in vim Trid. Conc. tenentur, juxtà Conſtitutionem Pii PP. IV. emittatur.

IN Nomine Sanctæ, & Individuæ TRINITATIS Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Sacroſanctam Catholicam Fidem ſolidum illud fundamentum, præter quod nemo aliud ponere poteſt, & ſuper quo omnis ædificatio conſtructa creſcit in Templum Sanctum in Domino, integram, inviolatamq; in noſtra Provincia ab omnibus tenendam ſolicito ſtudio curantes, ut & iis, qui in ea firmi, & ſtabiles ſunt confeſſio fiat ad ſalutem, omnes noſtræ Provinciæ Epiſcopi cuncta, quæ de fidei profeſſione præſtanda Sac. Concilii Tridentini decreto, (1) & Pii Papæ IV.

1 *Seſſ. 24. de Reform. cap. 12.*

pæ IV. conſtitutione (1) ſtatuta ſunt, executioni diligenter demandent, & Diœceſanis Synodis, primo quoque tempore habendis, eandem fidei profeſſionem, juxtà formam ab ipſomet Pio IV. præſcriptam, quam ante omnia nos quoque cũ Coëpiſcopis noſtris præſtitimus, emittant, & ab aliis faciant emitti.

CAP. II.

Ludimagiſtri, ni fidei profeſſionem præſtent, a docendi exercitio ſuſpendantur: contumaces Anathemate cohibeantur.

CUm non minus fidei, & vitæ, quàm doctrinæ, & ſcientiæ laude Ludimagiſtri pollere debeant: nemo id muneris publicè, vel privatè ſuſcipiat, niſi priùs ab Epiſcopo examinatus, & probatus fidei profeſſionem in ejus manibus præſtiterit. Si quis autem ſcholas exerceat, etiam ſi prima Grammaticæ rudimenta doceat, & fidem profiteri renuerit, ab ſcholæ exercitio ſit ſuſpenſus: & ſi contumax fuerit, excommunicationis pœna coërceatur.

CAP. III.

Verbi Dei prædicatio, Epiſcoporum propria, eisdem commendatur.

EPiſcopis, qui in Apoſtolorum locum ſucceſſerunt, hæc Sancta Synodus in mentem revocat Apoſtolicum illud effatum: *non eſt æquum, nos derelinquere verbum Dei, & miniſtrare Menſis*; ex quo colligant, primam, & maximam Paſtorum curam eſſe Verbi Dei prædicationem, levi de cauſa, aut quodam animi languore, non prætermittendam. Hujus ſiquidem præcipui officii prætermiſſi ea ratio reddenda eſt, ut Apoſtolus tot, tantisque pro Chriſto laboribus exantlatis exclamarit: *Væ mihi ſi non evangelizavero.* Cujusmodi reatus maximè adſtringuntur, qui ante Epiſcopatum Concionatores, iiq; illuſtres erant, illuſtriſſimi in Epiſcopatu ob dignitatem facti, obmutuerunt, ita ut de eis dici valeat: *Quomodo obſcuratum eſt aurum, mutatus eſt color optimus.*

CAP.

1 *Ann.* 1564. *conſt.* 88.

CAP. IV.

Epiſcopi in ſolennioribus concionantes, ſeptem, ſi fieri poteſt, Diaconibus ſtipentur.

IN ſolennioribus, in quibus Epiſcopi pontificaliter celebrant, & poſt decantatum Evangelium populis ſuis concionantur ex Evariſti Papæ cōſtitutione,quę incipit;(1)*Diaconi*: Septem ſint Diaconibus, ſi fieri poteſt, ſtipati; ut dicendorum gravitas, & dicentis majeſtas eniteant; quemadmodum in hac Metropolitana conſuetum deprehendimus. Diaconi verò ad id muneris exequendum præſto ſint; ad hoc enim ſeptem in unaquaque Civitate eſſe debere, Sanctorum Patrum ſanxit auctoritas.

CAP. V.

Parochi Doctrinæ Chriſtianæ rudimenta edoceant, adhibito Card. Bellarmini libello. Methodus rem agentibus, pœna negligentibus proponitur.

EPiſcoporum exemplo animarum Rectores admoniti, ſuas plebes erudient ſingulis Dominicis, feſtiſque diebus, qui Eccleſiæ præcepto agi ſolent, in quibus populum quoque, & maximè pueros, Chriſtianæ doctrinæ imbuent rudimentis, una, eademque docendi methodo ſervata, quam Cardinalis Bellarminus edidit, & s.m. Clemens Papa VIII. tenendam ſuis hortationibus exhibuit. Illis verò, qui oſcitanter agunt, Epiſcopi, ut ſeriò incumbant, methodum a S. Synodo probatam, & in calce Conſtitutionum apponendam, ſervandam proponant; quos autem negligentes compererint, omnibus remediis opportunis,a Sacro Conc.Trid.(2)ſignanter permiſſis, omninò compellant.

CAP. VI.

Doctrinæ Chriſtianæ Confraternitatum inſtitutio, & aggregatio commendatur.

ET, ut rem tanti momenti faciliùs, & fructuoſiùs expediant, hortatur Sancta Synodus Epiſcopos omnes, ut in

1 *C. Diaconi* x1. *diſt*.93. 2 *Seſſ*.24. *de Ref. cap*.4.

CAP. III.

Diœceſana Synodus ad Tridentini tenorem cogenda. Capituli conſilio, non conſenſu indiget. Simplicium beneficiatorum vox neque pro Judicibus, & Examinatoribus requiritur. Cum de morum reformatione agitur Clerici omnes accedere tenentur.

QUilibet Epiſcopus Diœceſanam Synodum, ad Sacri Trid. Conc.(1) præſcriptum, cogat, ut omnes, ac ſinguli, qui de jure, vel conſuetudine tenentur, ad eandem conveniant. Pro Diœceſanis verò Synodalibus Conſtitutionibus edendis, Capituli tantùm conſilium, non conſenſus, debet exquiri. Simplices autem beneficiati nullam, neque pro confirmatione Judicum, & Examinatorum Synodalium, vocem habent; qui tamen, una cum reliquis Clericis, regulariter, accedere debent, quoties, vel de reformatione morum, vel de re, ad Clerum pertinente, vel de notificandis decretis, in Provinciali Synodo factis, tractatur.

CAP. IV.

Synodus, pro rei majeſtate, methodicè fiat: pro utilitate non vetera tantùm, ſed & nova de Patrum theſauro proferantur.

QUi ſingulis annis, ut debent, &, ut in noſtra Provincia conſueverunt, Diœceſanam Synodum celebrant, ſeriò monentur, ne hujusmodi actio, quæ inter primarias Pontificales functiones refulget, perperam agatur, nevè ad ſolam alicujus antiquæ Synodi confirmationem, & Cathedraticum exigendum, abſque ulla methodo, ulloque congregatorum profectu habeatur; ſed libri Pontificalis ordine ſervato, vel antiquæ Synodo aliquid de novo addatur, cum quæ paſtorali animadverſione indigeant, in dies emergant, vel, quæ frequentiora ſunt, ex ea legantur, & ab Epiſcopo explanentur.

CAP.

1 *Seſſ. 24. de Ref. cap. 2.*

CAP. V.

Capitula ſtatutis carentia, infra ſex menſes condita Epiſcopi judicio ſubmittant.

CApitula, quæ ſtatutis carent, ne, ut naves fluctuantes, quovis vento circumferantur, infra ſex menſes ea condant (1), & ſuis Epiſcopis examinanda deferant, & probanda.

Tit. III.

De Reſcriptis.

CAP. Unicum.

Litterarum Apoſtolicarum abuſio tollitur, rectus uſus exequtoribus præſcribitur.

QUia nonnulli, diverſis modis, litteris Apoſtolicis abuti, in Provincia noſtra comperti ſunt, pernicioſis hujusmodi abuſibus Sancta Synodus occurrens, præcipit, ut Apoſtolica Reſcripta, præſertim in forma *ſignificavit* ab Executoribus non alterentur: ſed iisdem prorsùs verbis promulganda tradantur; tum ſenſu ipſo, & ſermone religiosè ſervatis, tum Capitibus, in ipſis reſcriptis non expreſſis, minimè admiſſis, dummodò non adſit clauſula: *latiùs arbitrio tuo, vel ſignificantius*. Si ſecùs fecerint, cum lata excommunicatio pro non expreſſis nulla ſit, revelationes non recipiantur; quòd ſi illiteratorum, & idiotarum captui conſulendum ſit, reſcripta eadem, ex Latina in Italicam, ſivè maternam linguam, convertere procul dubio licebit.

1 *Ex gloſ. in cap.1. de his quæ fiunt a majori parte Capituli.*

Tit. IV.

De Conſuetudine.

CAP. I.

Conſuetudo Eccleſiis, Eccleſiaſticiſque perſonis, & bonis oneroſa corruptela cenſenda eſt.

CUm non tam conſuetudo, quàm corruptela meritò ſit cenſenda, quæ profectò ſacris eſt Canonibus inimica: hujusmodi eſſe conſuetudinem omnem, non ſolùm quæ Eccleſiis eſt oneroſa, verùm etiam, quæ Eccleſiaſticis perſonis, earumque juribus, bonis, & fructibus præjudicialis exiſtit, corruptelam nempè; ideòque nullam, & irritam omnibus liquidò conſtat (1).

CAP. II.

Cerei, & Cineres benedicti præſentibus diſtribuantur: abſentibus, ſi ob tributum, & faſtum domum delatos velint, denegentur.

ILlud denique impietati, nedùm corruptelæ proximum eſt, ut quæ ad Dei cultum inſtituta ſunt, nonnulli in tributum velint, & quæ humilitatis inſignia præſeferunt, in faſtum converterint. Ii ſunt, qui cereos, in die Purificationis B. M. Virginis, pro aſſocianda proceſſione, Sacerdotis precibus delibutos, cineresque in capite jejunii benedictos, in Eccleſia non recipiunt: ſed domum delatos expoſcunt. Idcircò Rectores quicunque ab hujusmodi delatione prorsùs abſtinere, nec præfatos cereos, niſi iis, qui proceſſioni interfuerint, nec ſacros Cineres, niſi iis, qui ad Altare humiles acceſſerint, tribuere admonentur.

Tit.V.

1 *Ex Conſt.CCLXX. Urbani VIII.*

TIT. V.

De temporibus Ordinationum.

CAP. I.

Statis temporibus, & publicè in Eccleſia præſentibus Canonicis, necnon ſaltem aliquando ſolennitèr Sacræ Ordinationes habeantur.

IPſa rei dignitas expoſcit, ut ordines tum non aliis, quàm ſtatutis a jure temporibus, & tunc publicè in Eccleſia Cathedrali vocatis, & præſentibus Canonicis, (1) tum ſolenniter ſaltem aliquando, & cum frequentior ordinandorum eſt numerus, conferantur.

CAP. II.

Pontifex omnibus pontificalibus indutus ſacros ordines conferat.

ADvertant Epiſcopi, omnia Pontificalia induere, cum ſacros ordines conferunt: magnis enim referta ſunt Sacramentis, ad hujusmodi functionem pertinentibus.

CAP. III.

Super temporum interſtitiis, cauſa cognita, diſpenſetur, præſertim à Diaconatu ad Presbyteratum. Quæ autem ſit utilitas, quæ ve neceſſitas oſtenduntur.

QUia verò ii promovendi ſunt, qui piè, & fideliter in miniſteriis anteactis ſe geſſerant, ad hoc dignoſcendum: temporum interſtitia ſancitá ſunt. Caveant igitur Epiſcopi, ne ſuper hujusmodi interſtitiis diſpenſare audeant, niſi cauſa, quæ eſt Eccleſiæ neceſſitas, vel utilitas, priùs cognita, & diligenter perpenſa; præſertim ſi de interſtitiis a Diaconatu ad Presbyteratum agatur, ad quæ diſpenſanda neceſſitas ſimul, & utilitas

B Eccle-

1 *Conc. Trid. ſeſſ. 23. de ref. cap. 8.*

Eccleſiæ requiruntur.(1)Utilitas eſt, quando Miniſtrorum exiguus numerus ad ſufficientiam augetur. Neceſſitas verò, quando non ſolùm pauci habentur Miniſtri; ſed etiam quando idonei, & non idonei deficiunt.

CAP. IV.

Primam tonſuram cum minoribus: & minores ordines cum Subdiaconatu, eadem die conferre illicitum eſt.

ADvertant denique Epiſcopi, quòd eadem die, nec primam tonſuram cum minoribus, nec minores ordines cum Subdiaconatu conferre licet. (2)

TIT. VI.

De ætate, qualitate, & ordine præficiendorum.

CAP. I.

Diſcretionis anno minores, prima tonſura non initiandi.

CUm primâ tonſurâ initiandi, fidei rudimenta edocti, legere, & ſcribere ſcire debeant, de quibus probabilis conjectura ſit, eos, ut Deo fidelem cultum præſtent, hoc vitæ genus elegiſſe, in ea ætate ſint oportet, quam ejusmodi poſtulat eruditio, & in qua ſtatus Clericalis obligationes, & dignitatem probè norint. Idcircò Sancta Synodus diſcretionis anno inferiores non initiandos hortatur, cum in ea ætate, ne celebranti quidem Sacerdoti valeant inſervire.

CAP.

1 *Conc. Trid. ſeſſ.23. de ref. cap.14.*
2 *C. cum H. De eo, qui ordinem furtivè ſuſcepit.*

CAP. II.

Vocatione ad Clericalem ſtatum ſex menſium ſpatio explorata, alia requiſita ad præſcriptum ſerventur.

PRætercea eorum propoſitum, & vocatio per ſex menſes antecedentes exploranda ſunt, ut dignoſci poſſit, utrùm in veritate ad fidelem Deo cultum præſtandum, an verò temporalis commodi cauſa initiari deſiderent; quod verò ad alia pertinet, pro tonſurandis requiſita, a decreto Sacræ Congregationis Cardinalium, negotiis juriſdictionalibus Regni Neapolis præpoſitorum, de ſpeciali ordine Gregorii Papæ XV. emanato, (1) ne latum quidem unguem, diſcedatur.

CAP. III.

Modus in Clericorum numero adhibendus.

QUamvis Miniſtrorum numerum augere ad Divini cultus pertineat incrementũ(2); ſunt tamen non pauci, qui Clericali militiæ dant nomen, prætextu quidem Deo inſerviendi; ſed re vera, ut ſeculare judicium declinent; (3) undè & crebra, inter utrumq; forum oriuntur diſſidia, & Eccleſiaſtica libertas in dies magis violatur. Quocirca Sancta Synodus Epiſcopos omnes enixè hortatur, ne numeroſum gregem, effrænatam Clericorum multitudine ſibi parent; ſed eos duntaxat promoveant, quos utiles, & neceſſarios ſuis Eccleſiis agnoſcunt (4), & illud Hieronymi effatum præ oculis habeant: *Diaconos, paucitas honorabiles: Presbyteros, turba contemptibiles facit.* (5)

CAP. IV.

Filii unici, & ii, qui focularia ſuſtinent, extra Eccleſiæ neceſſitatem, & exploratam vocationem, ne initientur.

NE verò Communitatibus in damnum privatorum, & præcipuè pupillorum, miſerabiliumque perſonarum, in

B 2 ſolu-

1 *Romæ x. Kal. Iulii 1623.* 2 *Cap. Ex parte. de Conſtitut.* 3 *Conc. Trid. ſeſſ. 23. de ref. cap. 4.* 4 *Concil. Chalcedonen. c. 6. Conc. Trid. ſeſſ. 23. de ref. cap. 16.* 5 *Cap. legimus 93. diſt.*

ſolutionibus, & oneribus univerſalibus ſubeundis, præjudicium inferatur, Sancta Synodus inhibet, ne filii unici, ne ve ii, quibus demptis, focularioꝛum capita, ut vulgus appellat, extinguuntur, Clericali tonſura initientur, niſi fortè evidens Eccleſiæ neceſſitas aliter ſuadeat; iis quoque exceptis, qui Divina moti vocatione, in Clericalem ſtatum propenſi dignoſcuntur.

CAP. V.

Ne patrimonia, ſivè donationes fictitia ſint, qua cautione admittenda: & qua pœna, ſi qua irrepſerit, fraus coërcenda.

PAtrimonium, ad cujus titulum, quis petierit in ſacris ordinari, ſi fictitium ſit, omninò reiiciatur. Et, ut fraudi aditus præcludatur, tam bonorum patrimonialium, quàm donationum Inſtrumenta, inter Miſſarum ſolennia tribus Dominicis, aut feſtis diebus, Populo denunciabuntur, & Parochus edicet, ut dantes gloriam Deo, ſuper titulo denunciato, veritatem in Domino proferant, & revelent. Si nullum innotuerit impedimentum, Parochus teſtificationem ſuam conficiet, & obſignabit, clauſamque ad Epiſcopum mittet. Deinde tam, qui Patrimonium aſſignat, quàm is, cui aſſignatur, jurejurando affirment, bona, quæ aſſignantur, verè, & realiter in ordinandi dominium, & poſſeſſionem transferri. Quatenus verò, his non obſtantibus, ordinandus fraudem aliquam commiſerit, ab ordine ſuſcepto ſit ſuſpenſus, & ad ſuſcipiendos incapax reddatur.

CAP. VI.

Simulatæ, & doloſæ donationes in publicorum vectigalium fraudes ne edantur, anathemate cavetur.

MAndat inſuper Sancta Synodus Laicis, & omnibus aliis cujuſcumque gradus, & conditionis in noſtra Provincia exiſtant, excommunicationis pœna propoſita, ne ad ſimulatas, & doloſas donationes, pro publicis vectigalibus defraudandis, in favorem Eccleſiaſticorum deveniant: ſcriptum eſt enim: reddite omnibus debita, cui tributum, tributum: cui vectigal, vectigal.

CAP.

CAP. VII.

Epiſcopi, in ſcholaribus ad Clericatum initiandis Barones, ſi ſe ingerant, Canonum cenſura coërceant.

NUllus Epiſcoporum quemvis in Domini ſortem admittat auctoritate Baronum, (quibus Oziæ Regis pœnam proponimus) vel ſuggeſtione cujusvis; ſed ipſe, qui ſpeculatoris munere fungitur, promovendi indolem, & qualitatem diligenter agnoſcat: quòd, ſi Barones, ſacris Thuribulis manus admovere deinceps tentaverint, cum Azaria Pontifice, reſiſtat, admonens primò verbis illis: *non eſt tui officii*: deinde cum in Eccleſiaſticam jurisdictionem, & libertatem peccaverint, Canonica via procedat, donec cum Ozia, plagam Domini ſentientes, confundantur. Quod nos, tam uti Metropolita, quàm ex Sacræ Congregationis Immunitatis Eccleſiaſticæ delegatione (cujus tenorem poſt has conſtitutiones apponemus) ſub pœnis arbitrio noſtro reſervatis, omninò ſervari mandamus.

CAP. VIII.

Gregoriani cantus, & Sacrorum Rituum peritia in promovendis ad Sacros Ordines requiratur.

INter alia ad ſacros ordines requiſita, admonentur Epiſcopi, ut illud quoque adnumeratum velint, Eccleſiaſticis admodùm neceſſarium, nempè ſacrorum rituum, & cantus Gregoriani peritiam, de qua examinentur, ut Parochialibus Eccleſiis, ſeu aliis, quibus eorum juſſu addicendi erunt, utiliùs inſerviant.

Tit. VII.

De Sacra Vnctione.

CAP. I.

Ex culpabili negligentia, Extremam Unctionem ad ægrotos, donec animam agant, differre, graviſſimo peccato Parochos involvit.

NOn eſt ſine animadverſione prætereundum, a Parochorum quamplurimis, extremæ Unctionis Sacramentum col-

O

OBſervatione jejuniorum. Tit.39. 89.
Officio Sacriſtæ, & Cuſtodis, atque Punctatorum. Tit. 9. 15.
Officio, & Poteſtate Judicis Delegati. Tit. 10. 18.

P

PEculio Clericorum. Tit. 26. 52.
Pœnis. Tit. 53. 114.
Pœnitentiis, & Remiſſionibus. Tit. 54. 115.
Præbendis, Dignitatibus, & Canonicis. Tit. 21. 45.

R

REbus Eccleſiæ alienandis, vel non. Tit. 23. 50.
Regularibus. Tit. 30. 63.
Religioſis Domibus, ut Epiſcopo ſint ſubjectæ. Tit. 31. 66.
Reliquiis, & veneratione Sanctorum. Tit. 38. 88.
Reſcriptis. Tit. 3. 7.

S

SAcra Unctione. Tit. 7. 13.
Sententia excommunicationis. Tit. 55. 120.
Sepulturis. Tit. 28. 54.
Simonia. Tit. 45. 99.
Sponſalibus, & Matrimoniis. Tit. 43. 96.
Summa Trinitate, & fide Catholica. Tit. 1. 1.
Syndico. Tit. 12. 23.

T

TEmporibus Ordinationum. Tit. 5. 9.
Teſtamentis. Tit. 27. 53.

V

VIta, & honeſtate Clericorum. Tit. 17. 30.
Vſuris. Tit. 51. 112.
Vt Eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione conferantur. Tit. 22. 49.

Decreta. 1. de inchoanda Synodo. 2. de ratione vivendi in Synodo, & aliis in eadem ſervandis. 3. de Miniſtris Synodalibus. 4. de præjudicio non afferendo. 5. de non diſcedendo. 6. de Patrum vocatione. 7. de profeſſione fidei; *& de cæteris hujuſmodi habentur in Actis, quæ in Archiepiſcopali Archivo ſervantur. Ordo autem ſingulorum dabitur brevi Methodo, quæ in calce hujus Synodi apponetur.*

CON-

CONSTITUTIONES SYNODI PROVINCIALIS BENEVENTANÆ.

FR. VINCENTIUS MARIA Ord. Prædic. miſeratione Divina tituli S. Sixti S.R.E. Presbyter Cardinalis Urſinus, S. Beneventanæ Eccleſiæ Archiepiſcopus Metropolita, de conſilio, & aſſenſu Reverendiſſimorum DD. Coëpiſcoporum noſtrorum, qui ad Dei gloriam, & honorem in hanc Provincialem Synodum convenerunt, hæc ſtatuimus, & ſancimus.

TIT. I.

De Summa Trinitate, & Fide Catholica.

CAP. I.

Fidei profeſſio Diœceſanis Synodis, cum primùm habendis, ab omnibus, qui in vim Trid. Conc. tenentur, juxtà Conſtitutionem Pii PP. IV. emittatur.

IN Nomine Sanctæ, & Individuæ TRINITATIS Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Sacroſanctam Catholicam Fidem ſolidum illud fundamentum, præter quod nemo aliud ponere poteſt, & ſuper quo omnis ædificatio conſtructa creſcit in Templum Sanctum in Domino, integram, inviolatamq; in noſtra Provincia ab omnibus tenendam ſolicito ſtudio curantes, ut & iis, qui in ea firmi, & ſtabiles ſunt confeſſio fiat ad ſalutem, omnes noſtræ Provinciæ Epiſcopi cuncta, quæ de fidei profeſſione præſtanda Sac.Concilii Tridentini decreto, (1) & Pii Pa-

(1) *Seſſ. 24. de Reform. cap. 12.*

pæ IV. conſtitutione (1) ſtatuta ſunt, executioni diligenter demandent, & Diœceſanis Synodis, primo quoque tempore habendis, eandem fidei profeſſionem, juxtà formam ab ipſomet Pio IV. præſcriptam, quam ante omnia nos quoque cũ Coëpiſcopis noſtris præſtitimus, emittant, & ab aliis faciant emitti.

CAP. II.

Ludimagiſtri, ni fidei profeſſionem præſtent, a docendi exercitio ſuſpendantur: contumaces Anathemate cohibeantur.

CUm non minus fidei, & vitæ, quàm doctrinæ, & ſcientiæ laude Ludimagiſtri pollere debeant: nemo id muneris publicè, vel privatè ſuſcipiat, niſi priùs ab Epiſcopo examinatus, & probatus fidei profeſſionem in ejus manibus præſtiterit. Si quis autem ſcholas exerceat, etiam ſi prima Grammaticæ rudimenta doceat, & fidem profiteri renuerit, ab ſcholæ exercitio ſit ſuſpenſus: & ſi contumax fuerit, excommunicationis pœna coërceatur.

CAP. III.

Verbi Dei prædicatio, Epiſcoporum propria, eiſdem commendatur.

EPiſcopis, qui in Apoſtolorum locum ſucceſſerunt, hæc Sancta Synodus in mentem revocat Apoſtolicum illud effatum: *non eſt æquum, nos derelinquere verbum Dei, & miniſtrare Menſis*; ex quo colligant, primam, & maximam Paſtorum curam eſſe Verbi Dei prædicationem, levi de cauſa, aut quodam animi languore, non prætermittendam. Hujus ſiquidem præcipui officii prætermiſſi ea ratio reddenda eſt, ut Apoſtolus tot, tantiſque pro Chriſto laboribus exantlatis exclamarit: *Væ mihi ſi non evangelizavero.* Cujusmodi reatus maximè adſtringuntur, qui ante Epiſcopatum Concionatores, iiq; illuſtres erant, illuſtriſſimi in Epiſcopatu ob dignitatem facti, obmutuerunt, ita ut de eis dici valeat: *Quomodo obſcuratum eſt aurum, mutatus eſt color optimus.*

CAP.

1 *Ann.* 1564. *conſt.* 88.

C A P. IV.

Epiſcopi in ſolennioribus concionantes, ſeptem, ſi fieri poteſt, Diaconibus ſtipentur.

IN ſolennioribus, in quibus Epiſcopi pontificaliter celebrant, & poſt decantatum Evangelium populis ſuis concionantur ex Evariſti Papæ cōſtitutione, quę incipit; (1) *Diaconi*: Septem ſint Diaconibus, ſi fieri poteſt, ſtipati; ut dicendorum gravitas, & dicentis majeſtas eniteant; quemadmodum in hac Metropolitana conſuetum deprehendimus. Diaconi verò ad id muneris exequendum præſto ſint; ad hoc enim ſeptem in unaquaque Civitate eſſe debere, Sanctorum Patrum ſanxit auctoritas.

C A P. V.

Parochi Doctrinæ Chriſtianæ rudimenta edoceant, adhibito Card. Bellarmini libello. Methodus rem agentibus, pœna negligentibus proponitur.

EPiſcoporum exemplo animarum Rectores admoniti, ſuas plebes erudient ſingulis Dominicis, feſtiſque diebus, qui Eccleſiæ præcepto agi ſolent, in quibus populum quoque, & maximè pueros, Chriſtianæ doctrinæ imbuent rudimentis, una, eademque docendi methodo ſervata, quam Cardinalis Bellarminus edidit, & s.m. Clemens Papa VIII. tenendam ſuis hortationibus exhibuit. Illis verò, qui oſcitanter agunt, Epiſcopi, ut ſeriò incumbant, methodum a S. Synodo probatam, & in calce Conſtitutionum apponendam, ſervandam proponant; quos autem negligentes compererint, omnibus remediis opportunis, a Sacro Conc. Trid. (2) ſignanter permiſſis, omninò compellant.

C A P. VI.

Doctrinæ Chriſtianæ Confraternitatum inſtitutio, & aggregatio commendatur.

ET, ut rem tanti momenti faciliùs, & fructuoſiùs expediant, hortatur Sancta Synodus Epiſcopos omnes, ut in

1 *C. Diaconi* 11. *diſt.* 93. 2 *Seſſ.* 24. *de Ref. cap.* 4.

Civitatibus, & Oppidis Confraternitatem inſtituant, Archiconfraternitati Doctrinæ Chriſtianæ de Urbe aggregandam, tùm, ut inde ſalubres conſtitutiones a S. M. Paulo PP. V. confirmatas, & fel. record. Innocentii Papæ XI. auctoritate rursùs publicatas accipiant, tùm ut indulgentiarum theſauro, ab eodem ejuſmodi Confratribus conceſſo die 7. Octobris 1607. (1) perfruantur.

CAP. VII.

Sacræ Scripturæ lectio demandatur: ejus materies, tempus, & hora Epiſcopis remittitur.

ANimarum utilitati, & ſaluti Sancta Synodus proſpiciens mandat, Sacræ Scripturæ expoſitionem, & interpretationem, in Civitatibus præſertim populoſis, ad tenorē(2) Sac. Trid. Conc. omninò habendam. Tempus verò, horam, & materiem exponendam Epiſcoporum remittit arbitrio.

CAP. VIII.

Iis, qui ſunt in quaſi poſſeſſione Concionatores Quadrageſimales præſentandi, dies SS. Epiphaniæ præſcribitur, ultra quem, expenſarum onere non præſentantibus relicto, jus ad Epiſcopum devolvitur.

UT Quadrageſimales Concionatores poſſint ab Epiſcopo ad optatum animarum profectum probari, Univerſitatibus, cæteriſque exiſtentibus in quaſi poſſeſſione præſentandi Concionatores ob legitimum præſcriptum tempus, Epiſcopus præfigat terminum ad præſentandum per totum diem SS. Epiphaniæ, quo elapſo, & præſentatione non facta, jus nominandi pro illa vice ad ipſum Epiſcopum devolvatur, & Univerſitates, cæterique prædicti nihilominùs teneantur, expenſas ſubminiſtrare juxtà ſolitum.

Tit. II.

1 *Conſtitut. 35.* 2 *Seſſ. 5. de Ref. cap. 1.*

Tit. II.

De Conſtitutionibus.

CAP. I.

Patrum decretis inſiſtendum.

IMprudentiæ in ſacris eloquiis arguuntur, qui prudentiæ ſuæ innixi, relictis Patrum decretis, ea agunt, quæ ſibi agenda videntur; quapropter, & Provincialium, & Diœceſanarum Synodorum frequentia, & quod caput eſt, obſervantia commendantur.

CAP. II.

Provinciale Concilium poſt ſex menſes in Synodo Diœceſana evulgandum: evulgatum poſt tres menſes univerſam arctat Provinciam. Quicquid dubitationis exoritur, ad Metropolitam deferendum.

PRovincialis itaque Concilii Conſtitutiones, & Decreta, quæ univerſam reſpectivè Provinciam arctant, & adſtringunt Epiſcopi in ſuis Diœceſibus infra ſex menſes(1), a die cõpletæ impreſſionis, omninò evulgent. Omnes verò, qui in noſtra Provincia degunt, hujuſmodi decreta, poſt tres menſes ab eorum, in Cathedralium valvis, affixione, ſub pœnis in eiſdem contentis, obſervare tenentur; & ſi quid dubitationis, aut ambiguitatis circa ea exoriri contigerit, ad Metropolitam interpretandum, explicandumque ex auctoritate hujus Sanctæ Synodi deferetur; quam explicationem, & interpretationem, omnes ſequi tenebuntur, donec aliud Provinciale Concilium habeatur.

CAP.

1 *C. fin. diſt. 18.*

CAP. III.

Diœceſana Synodus ad Tridentini tenorem cogenda. Capituli conſilio, non conſenſu indiget. Simplicium beneficiatorum vox neque pro Judicibus, & Examinatoribus requiritur. Cum de morum reformatione agitur Clerici omnes accedere tenentur.

QUilibet Epiſcopus Diœceſanam Synodum, ad Sacri Trid. Conc.(1) præſcriptum, cogat, ut omnes, ac ſinguli, qui de jure, vel conſuetudine tenentur, ad eandem conveniant. Pro Diœceſanis verò Synodalibus Conſtitutionibus edendis, Capituli tantùm conſilium, non conſenſus, debet exquiri. Simplices autem beneficiati nullam, neque pro confirmatione Judicum, & Examinatorum Synodalium, vocem habent; qui tamen, una cum reliquis Clericis, regulàriter, accedere debent, quoties, vel de reformatione morum, vel de re, ad Clerum pertinente, vel de notificandis decretis, in Provinciali Synodo factis, tractatur.

CAP. IV.

Synodus, pro rei majeſtate, methodicè fiat: pro utilitate non vetera tantùm, ſed & nova de Patrum theſauro proferantur.

QUi ſingulis annis, ut debent, &, ut in noſtra Provincia conſueverunt, Diœceſanam Synodum celebrant, ſeriò moneantur, ne hujuſmodi actio, quæ inter primarias Pontificales functiones refulget, perperam agatur, nevè ad ſolam alicujus antiquæ Synodi confirmationem, & Cathedraticum exigendum, abſque ulla methodo, ulloque congregatorum profectu habeatur; ſed libri Pontificalis ordine ſervato, vel antiquæ Synodo aliquid de novo addatur, cùm quæ paſtorali animadverſione indigeant, in dies emergant, vel, quæ frequentiora ſunt, ex ea legantur, & ab Epiſcopo explanentur.

CAP.

1 *Seſſ.24. de Ref. cap.2.*

CAP. V.

Capitula ſtatutis carentia, infra ſex menſes condita Epiſcopi judicio ſubmittant.

CApitula, quæ ſtatutis carent, ne, ut naves fluctuantes, quovis vento circumferantur, infra ſex menſes ea condant (1), & ſuis Epiſcopis examinanda deferant, & probanda.

Tit. III.

De Reſcriptis.

CAP. Unicum.

Litterarum Apoſtolicarum abuſio tollitur, rectus uſus exequtoribus præſcribitur.

QVia nonnulli, diverſis modis, litteris Apoſtolicis abuti, in Provincia noſtra comperti ſunt, perniciofis hujusmodi abuſibus Sancta Synodus occurrens, præcipit, ut Apoſtolica Reſcripta, præſertim in forma *ſignificavit* ab Executoribus non alterentur: ſed iisdem prorsùs verbis promulganda tradantur; tum ſenſu ipſo, & ſermone religiosè ſervatis, tum Capitibus, in ipſis reſcriptis non expreſſis, minimè admiſſis, dummodò non adſit clauſula: *latiùs arbitrio tuo, vel ſignificantis*. Si ſecùs fecerint, cum lata excommunicatio pro non expreſſis nulla ſit, revelationes non recipiantur; quòd ſi illiteratorum, & idiotarum captui conſulendum ſit, reſcripta eadem, ex Latina in Italicam, ſivè maternam linguam, convertere procul dubio licebit.

Tit. IV.

1 *Ex gloſ. in cap. 1. de his quæ fiunt a majori parte Capituli.*

TIT. IV.

De Conſuetudine.

CAP. I.

Conſuetudo Eccleſiis, Eccleſiaſticisque perſonis, & bonis onεroſa corruptela cenſenda eſt.

CUm non tam conſuetudo, quàm corruptela meritò ſit cenſenda, quæ profectò ſacris eſt Canonibus inimica: hujusmodi eſſe conſuetudinem omnem, non ſolùm quæ Eccleſiis eſt onεroſa, verùm etiam, quæ Eccleſiaſticis perſonis, earumque juribus, bonis, & fructibus præjudicialis exiſtit, corruptelam nempè; ideòque nullam, & irritam omnibus liquidò conſtat (1).

CAP. II.

Cerei, & Cineres benedicti præſentibus diſtribuantur: abſentibus, ſi ob tributum, & faſtum domum delatos velint, denegentur.

ILlud denique impietati, nedùm corruptelæ proximum eſt, ut quæ ad Dei cultum inſtituta ſunt, nonnulli in tributum velint, & quæ humilitatis inſignia præſeferunt, in faſtum converterint. Ii ſunt, qui cereos, in die Purificationis B. M. Virginis, pro aſſocianda proceſſione, Sacerdotis precibus delibutos, cineresque in capite jejunii benedictos, in Eccleſia non recipiunt: ſed domum delatos expoſcunt. Idcircò Rectores quicunque ab hujusmodi delatione prorsùs abſtinere, nec præfatos cereos, niſi iis, qui proceſſioni interfuerint, nec ſacros Cineres, niſi iis, qui ad Altare humiles acceſſerint, tribuere admonentur.

TIT. V.

1 *Ex Conſt. CCLXX. Urbani VIII.*

Tit. V.

De temporibus Ordinationum.

CAP. I.

Statis temporibus, & publicè in Eccleſia præſentibus Canonicis, necnon ſaltem aliquando ſolenniter Sacræ Ordinationes habeantur.

IPſa rei dignitas expoſcit, ut ordines tum non aliis, quàm ſtatutis a jure temporibus, & tunc publicè in Eccleſia Cathedrali vocatis, & præſentibus Canonicis, (1) tum ſolenniter ſaltem aliquando, & cum frequentior ordinandorum eſt numerus, conferantur.

CAP. II.

Pontifex omnibus pontificalibus indutus ſacros ordines conferat.

ADvertant Epiſcopi, omnia Pontificalia induere, cum ſacros ordines conferunt: magnis enim referta ſunt Sacramentis, ad hujusmodi functionem pertinentibus.

CAP. III.

Super temporum interſtitiis, cauſa cognita, diſpenſetur, præſertim a Diaconatu ad Presbyteratum. Quæ autem ſit utilitas, quæ ve neceſſitas oſtenduntur.

QUia verò ii promovendi ſunt, qui piè, & fideliter in miniſteriis anteactis ſe geſſerant, ad hoc dignoſcendum: temporum interſtitia ſancita ſunt. Caveant igitur Epiſcopi, ne ſuper hujusmodi interſtitiis diſpenſare audeant, niſi cauſa, quæ eſt Eccleſiæ neceſſitas, vel utilitas, priùs cognita, & diligenter perpenſa; præſertim ſi de interſtitiis a Diaconatu ad Presbyteratum agatur, ad quæ diſpenſanda neceſſitas ſimul, & utilitas

1 *Conc. Trid. ſeſſ. 23. de ref. cap. 8.*

Eccleſiæ requiruntur.(1)Utilitas eſt, quando Miniſtrorum exiguus numerus ad ſufficientiam augetur. Neceſſitas verò, quando non ſolùm pauci habentur Miniſtri; ſed etiam quando idonei, & non idonei deficiunt.

CAP. IV.

Primam tonſuram cum minoribus: & minores ordines cum Subdiaconatu, eadem die conferre illicitum eſt.

ADvertant denique Epiſcopi, quòd eadem die, nec primam tonſuram cum minoribus, nec minores ordines cum Subdiaconatu conferre licet. (2)

TIT. VI.

De ætate, qualitate, & ordine præficiendorum.

CAP. I.

Diſcretionis anno minores, prima tonſura non initiandi.

CUm primâ tonſurâ initiandi, fidei rudimenta edocti, legere, & ſcribere ſcire debeant, de quibus probabilis conjectura ſit, eos, ut Deo fidelem cultum præſtent, hoc vitæ genus elegiſſe, in ea ætate ſint oportet, quam ejusmodi poſtulat eruditio, & in qua ſtatus Clericalis obligationes, & dignitatem probè norint. Idcircò Sancta Synodus diſcretionis anno inferiores non initiandos hortatur, cum in ea ætate, ne celebranti quidem Sacerdoti valeant inſervire.

CAP.

1 *Conc. Trid. ſeſſ.23. de ref. cap.14.*
2 *C. cum H. De eo, qui ordinem furtivè ſuſcepit.*

CAP. II.

Vocatione ad Clericalem ſtatum ſex menſium ſpatio explorata, alia requiſita ad præſcriptum ſerventur.

PRæterea eorum propoſitum, & vocatio per ſex menſes antecedentes exploranda ſunt, ut dignoſci poſſit, utrùm in veritate ad fidelem Deo cultum præſtandum, an verò temporalis commodi cauſa initiari deſiderent; quod verò ad alia pertinet, pro tonſurandis requiſita, a decreto Sacræ Congregationis Cardinalium, negotiis juriſdictionalibus Regni Neapolis præpoſitorum, de ſpeciali ordine Gregorii Papæ XV. emanato, (1) ne latum quidem unguem, diſcedatur.

CAP. III.

Modus in Clericorum numero adhibendus.

QUamvis Miniſtrorum numerum augere ad Divini cultus pertineat incrementū(2); ſunt tamen non pauci,qui Clericali militiæ dant nomen, prætextu quidem Deo inſerviendi; ſed re vera, ut ſeculare judicium declinent;(3) undè & crebræ, inter utrumq; forum oriuntur diſſidia, & Eccleſiaſtica libertas in dies magis violatur. Quocirca Sancta Synodus Epiſcopos omnes enixè hortatur, ne numeroſum gregem, effrænata Clericorum multitudine ſibi parent; ſed eos dumtaxat promoveant, quos utiles,& neceſſarios ſuis Eccleſiis agnoſcunt (4),& illud Hieronymi effatum præ oculis habeant: *Diaconos, paucitas honorabiles: Presbyteros, turba contemptibiles facit.* (5)

CAP. IV.

Filii unici, & ii, qui focularia ſuſtinent, extra Eccleſiæ neceſſitatem, & exploratam vocationem, ne initientur.

NE verò Communitatibus in damnum privatorum, & præcipuè pupillorum, miſerabiliumque perſonarum, in

B 2 ſolu-

1 *Romæ x. Kal.Iulii 1623.* 2 *Cap.Ex parte.de Conſtitut.* 3 *Conc. Trid. ſeſſ.23. de ref. cap. 4.* 4 *Concil. Chalcedonen. c.6. Conc. Trid. ſeſſ.23. de ref. cap.16.* 5 *Cap. legimus 93. diſt.*

ſolutionibus, & oneribus univerſalibus ſubeundis, præjudicium inferatur, Sancta Synodus inhibet, ne filii unici, ne ve ii, quibus demptis, foculariorum capita, ut vulgus appellat, extinguuntur, Clericali tonſura initientur, niſi fortè evidens Eccleſiæ neceſſitas aliter ſuadeat; iis quoque exceptis, qui Divina mori vocatione, in Clericalem ſtatum propenſi dignoſcuntur.

CAP. V.

Ne patrimonia, ſivè donationes fictitia ſint, qua cautione admittenda; & qua pœna, ſi qua irrepſerit, fraus coërcenda.

PAtrimonium, ad cujus titulum, quis petierit in ſacris ordinari, ſi fictitium ſit, omninò reiiciatur. Et, ut fraudi aditus præcludatur, tam bonorum patrimonialium, quàm donationum Inſtrumenta, inter Miſſarum ſolennia tribus Dominicis, aut feſtis diebus, Populo denunciabuntur, & Parochus edicet, ut dantes gloriam Deo, ſuper titulo denunciato, veritatem in Domino proferant, & revelent. Si nullum innotuerit impedimentum, Parochus teſtificationem ſuam conficiet, & obſignabit, clauſamque ad Epiſcopum mittet. Deinde tam, qui Patrimonium aſſignat, quàm is, cui aſſignatur, jurejurando affirment, bona, quæ aſſignantur, verè, & realiter in ordinandi dominium, & poſſeſſionem transferri. Quatenus verò, his non obſtantibus, ordinandus fraudem aliquam commiſerit, ab ordine ſuſcepto ſit ſuſpenſus, & ad ſuſcipiendos incapax reddatur.

CAP. VI.

Simulatæ, & doloſæ donationes in publicorum vectigalium fraudes ne edantur, anathemate cavetur.

MAndat inſuper Sancta Synodus Laicis, & omnibus aliis cujuscumque gradus, & conditionis in noſtra Provincia exiſtant, excommunicationis pœna propoſita, ne ad ſimulatas, & doloſas donationes, pro publicis vectigalibus defraudandis, in favorem Eccleſiaſticorum deveniant: ſcriptum eſt enim: reddite omnibus debita, cui tributum, tributum: cui vectigal, vectigal.

CAP. VII.

Epiſcopi, in ſcholaribus ad Clericatum initiandis Barones, ſi ſe ingerant, Canonum cenſura coërceant.

NUllus Epiſcoporum quemvis in Domini ſortem admittat auctoritate Baronum, (quibus Oziæ Regis pœnam proponimus) vel ſuggeſtione cujusvis; ſed ipſe, qui ſpeculatoris munere fungitur, promovendi indolem, & qualitatem diligenter agnoſcat: quòd, ſi Barones, ſacris Thuribulis manus admovere deinceps tentaverint, cum Azaria Pontifice, reſiſtat, admonens primò verbis illis: *non eſt tui officii*: deinde cum in Eccleſiaſticam jurisdictionem, & libertatem peccaverint, Canonica via procedat, donec cum Ozia, plagam Domini ſentientes, confundantur. Quod nos, tam uti Metropolita, quàm ex Sacræ Congregationis Immunitatis Eccleſiaſticæ delegatione (cujus tenorem poſt has conſtitutiones apponemus) ſub pœnis arbitrio noſtro reſervatis, omninò ſervari mandamus.

CAP. VIII.

Gregoriani cantus, & Sacrorum Rituum peritia in promovendis ad Sacros Ordines requiratur.

INter alia ad ſacros ordines requiſita, admonentur Epiſcopi, ut illud quoque adnumeratum velint, Eccleſiaſticis admodùm neceſſarium, nempè ſacrorum rituum, & cantus Gregoriani peritiam, de qua examinentur, ut Parochialibus Eccleſiis, ſeu aliis, quibus eorum juſſu addicendi erunt, utiliùs inſerviant.

TIT. VII.

De Sacra Vnctione.

CAP. I.

Ex culpabili negligentia, Extremam Unctionem ad ægrotos, donec animam agant, differre, graviſſimo peccato Parochos involvit.

NOn eſt ſine animadverſione prætereundum, a Parochorum quamplurimis, extremæ Unctionis Sacramentum col-

collaturis ex culpabili negligentia, illud differri, donec ægrotus, amiſſis ſenſibus, animam agere incipiat: quod (ut Cathechiſmo Romano admonentur) graviſſimo peccato eos involvit; cum conſtet, ad hujus Sacramenti gratiam percipiendam, plurimùm valere, ſi ægrotus, cum in eo integra mens, & ratio viget, fidemque, & religioſam voluntatem afferre poteſt, ſacro oleo liniatur.

C A P. II.

Cum de mortis periculo timetur, ægroto ſenſibus integris, extrema unctio conferatur.

QUare Parochos omnes Sancta Synodus monet, ut quoties ægritudo ea eſt, ut apta ſit inducere mortem, & de periculo timetur, cum ægrotus ſenſibus eſt integris, & rationis uſu viget (1), cæleſtem hanc medicinam, cum ejus pietate, & religione, maximè profuturam, adhibeant.

T I T. VIII.

De Clericis Peregrinis.

C A P. I.

Inconſultis Epiſcopis, vel eorum Vicariis, Clerici peregrini, ſeſe Presbyteros aſſerentes, ad Divina perſolvenda non admittantur.

HOneſtati contrarium, & a Sanctorum Patrum inſtitutionibus alienum ſemper fuit; ut inconſultis Epiſcopis, vel eorum Vicariis, Clerici peregrini, qui ſe Presbyteros aſſerunt, ad divina peragenda admittantur. Ex qua facilitate factum eſt, quòd non ordinati infando ſacrilegio, Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium, & non raró pœnitentiæ Sacramentum adminiſtrare per Italiam comperti ſunt. Ut tantum ſcelus a noſtra

1 *D.Th.in Suppl.ad tertiam partem q.32.art.2. Conc.Prov.Medio'.1. par.2. tit. quæ pertinent ad extr. unct. adminiſtrat. & Concil.3. par.1. tit. eodem.*

ſtra Provincia procul omninò habeatur, encyclicas litteras Sac. Congreg. S. Officii, datas die 26. Januarii 1692. Sancta Synodus poſt Conſtitutiones apponendas, mandat, & præcipit, ut ab omnibus, quorum intereſt, ad verbũ ſerventur; ſub pœnis etiam corporalibus, Epiſcoporum arbitrio reſervatis.

C A P. II.

Dimiſſoriæ Peregrinorum litteræ, ni recentes ſint, Ordinariorum, apud quos verſati ſunt, teſtimonio roborentur.

EXterorum autem dimiſſoriæ litteræ certæ, recentes, & legitimæ eſſe debent: quòd ſi ipſi aliis locis commoratos ſe afferant, niſi illorum locorum, ad quos diverterunt, teſtimonium de moribus, & vita probatis, exhibuerint, ad celebrandum non admittantur.

C A P. III.

Presbyteri exteri, dimiſſorialibus muniti, ultra duos menſes ad Divina peragenda non admittantur; niſi interim Ordinarii, apud quos fuerant, de vitæ, & morum probitate teſtentur.

QVia ſunt nonnulli Presbyteri exteri, qui, licèt litteras habeant dimiſſoriales; è ſuis tamen locis, tanquam diſcoli, ejecti ſunt, & non raro, mutato cœlo, animum non mutant, ad ſcandala evitanda, Sancta Synodus mandat, nè hujuſmodi Presbyteris, ultra duos menſes, niſi ab Ordinariis, ad quorum loca diverterint, probè eorum vita, moribuſque, diligenti ſcrutinio, perſpectis, celebrare permittatur.

T I T. IX.

De officio Sacriſtæ, & Cuſtodis, atque Punctatorum.

C A P. I.

Sacriſta, & Cuſtos quinam eſſe debeant.

SAcriſta, & Cuſtos, ubi hæc munera diſtincta ſunt, non ſolùm Clerici eſſe debent; ſed et ii, qui meliores, & ſanctiores,

res in eo ordine videantur, ut nulla negligentia, in ſancta Dei Eccleſia, deprehendatur; quique ſimul juncti, abſque invidia, & zelo, providè peragant, & perfectè.

CAP. II.

Sacriſtæ munera recenſentur.

SAcriſta igitur ſolicitus eſſe debet de omni Eccleſiæ ornamento. Ejus cura erit, ut Altaria ſint ſemper munda, & pro temporum ratione, exornata: utque ſacra ſupellex, ab omni immunditia immunis, in ſuo nitore perſeveret.

CAP. III.

Sacriſta librum, in quo miſſalium onerum ſatisfactiones ſatisfacientium manu adnotentur, paratum habeat. Huic uni tantùm libro hac de re fides adhibeatur.

IDem Sacriſta curabit, ut in Sacriſtia liber quotidiano uſui paratus ſit, in quo ſinguli Sacerdotes, qui in ea Eccleſia pro onerum ſatisfactione Sacrificium obtulerint, Miſſam a ſe tali die, & talis oneris ratione celebratam, propriæ manus ſcriptione teſtentur: prout Alexandri Papæ Septimi decreto ſancitum eſt, in cujus exequtionem atteſtationes etiam juratæ, de integra per annum, oneris ſatisfactione, tanquam nullius roboris, & momenti reiiciantur.

CAP. IV.

Cuſtodis officium: necnon Cimeliarchæ, & Theſaurarii munera referuntur.

CUſtos verò pallia, & linteamina altaris, cunctaque Eccleſiæ utenſilia diligenter cuſtodiet, exceptis vaſis aureis, & argenteis, ac veſtibus pretioſis, quorum cuſtodia pertinet ad Sacriſtam, ſive Cimeliarcham, ſive Theſaurarium, aut quocumque alio nomine nuncupetur, juxtà Eccleſiarum conſuetudinem. (1)

CAP.

1 *Cap. unic. de offic. Sacriſtæ.*

CAP. V.

Punctatores quinam, & quot eſſe debeant; & quantum oneris ſubeant.

PUnctatorum officium hic addere non omninò abſonum eſt, quamvis rerum illos, hos, perſonarum tangat cuſtodia. Hi quoque integritate præditi eſſe debent, eorumque alter a Capitulo, alter ab Epiſcopo deligendi ſunt, & uterque in manibus Epiſcopi, de fideli diligentia in ſuo munere præſtanda, jurejurando ſe adſtringent. Ut verò ſolicitudinis ſuæ partes impleant, ab Eccleſiis, dum horæ Canonicæ, Officia, & Miſſæ recitantur, abeſſe non valebunt, niſi ex neceſſitate, & de licentia Epiſcopi, vel ejus, qui Choro præſidet, altero ſubrogato, qui abſentis vices ſubeat.

CAP. VI.

Quotidianæ diſtributiones ità dividantur, ut ſingulis horis, & Miſſæ Conventuali reſpondeant.

UT divinus cultus, & Eccleſiaſtica munia, ad quorum incrementum beneficia ſunt conſtituta, nulla ex parte minuantur, tam in Cathedralibus, quàm Collegiatis Eccleſiis, diſtributiones quotidianæ ita ſint diſtributæ, ut ſingulis horis, & Miſſæ Conventuali reſpondeant, adeò ut nulla ſit hora Canonica, cui pars diſtributionis non ſit aſſignata, quatenus; qui illam horam in Choro non perſolvit, diſtributionem horæ, illi reſpondentem, non percipiat, quavis conſuetudine in contrarium, non obſtante.

Tit. X.

De Officio, & Poteſtate Iudicis Delegati.

CAP. I.

Clericorum cauſſæ, ſivè ſpirituales, ſivè criminales, ſi laicis delegentur judicandæ, Acta, ſententiæ, & decreta nulla ſint.

ÆGrè admodum S. Synodus accepit, eum abuſum, & ſtatui Clericali indecorum, & ſacris inſtitutionibus contrarium, in Provincia irrepſiſſe, ut ſint Epiſcopi, qui Clericorũ cauſſas ſpirituales, & criminales Judicibus Laicis, & quod deterius eſt, ipſis Baronibus delegare non verentur; Cum vita Clericorum debeat eſſe ſecreta, ne ii, qui ejusdem converſationis non ſunt, & oppidò eis infeſti, de eorum confuſione lætentur. Cum autem, quod illicitè introductum eſt, nulla debeat ſtabilitate ſubſiſtere, præcipit, nè deinceps, cauſſæ ſpirituales, & criminales Clericorum a laicis, etiam per poteſtatem delegatam, tractentur (1), aliàs acta, & ſententiæ, ſive decreta eorum nulla, & irrita habeantur.

CAP. II.

Epiſcopus ſimplici Sacerdoti ſacrarum veſtium benedictionem delegare non poteſt: Abbatibus, & Regularium Superiobus nonniſi in ſuis, & pro ſuis Eccleſiis hujuſmodi facultate uti licet.

ADvertant Epiſcopi ſe delegare non poſſe ſimplici Sacerdoti, ut veſtes ſacras, & alia, quamvis in eis unctio non adhibeatur, benedicat. Eccleſiarum quoque Rectores ſciant, quod Abbates, & alii Regularium Superiores facultate benedicendi ſacra ornamenta, niſi in ſuis, & pro ſuis Eccleſiis uti non poſſunt.

CAP.

1 *Cap. decernimus de Judiciis.*

CAP. III.

Judices Synodales fiant, vel per ſecreta, vel per aperta Synodi vota.

JUdices Synodales in qualibet Diœceſana Synodo deputentur, qui gravitate morum, integritate, & litteris polleant, in quorum deputatione Synodi conſenſus, qui tam per vota ſecreta, quàm per aperta, præſtari poterit, poſtulatur.

Tit. XI.

De Majoritate, & obedientia.

CAP. I.

Epiſcopus, pro ſua dignitate, quæ dignitatum omnium apex eſt, cum laicis poteſtatibus ſe gerat.

REgum fulgor, & Principum diadema Epiſcopatui comparata, inferiora ſunt, quàm ſi plumbi metallum ad auri compares fulgorem, inquit Ambroſius; nã quanto Cœlum terra pretioſius, quantumque anima corpori, ſpiritus carni, divina humanis præſtant, tantùm Epiſcoporum Principatus omnia civilia Regna, & Poteſtates antecellit (1); Ideoque omniũ dignitatum culmen jure meritò appellatur. Quocirca Sacroſancti Conc. Trid. Sanctiſſimi Patres, ſui ſtatus oblitos, & Pontificiam Dignitatem non leviter dehoneſtantes edixerunt, qui cum Regum Miniſtris, Regulis, & Baronibus, in Eccleſia, & extra, indecenti quãdam demiſſione, ſe gerunt, & veluti inferiores Miniſtri altaris, nimis indignè, non ſolùm loco cedunt; ſed etiam perſonaliter illis inſerviunt; quod, cum contra Sacros Ca nones omnes, Conciliaque generalia, atq; Apoſtolicas Sanctiones habeatur, ne in Provincia noſtra id fiat, ſacra Rituum Congregatio ſuo decreto ſancivit, ut nos non ſolùm uti Metropolita, ſed uti Cõgregationis ejuſdem Delegatus, Suffraganeis noſtris, ut ab hujuſmodi in poſterum ſe abſtineant, præciperemus, quemadmodum præcipimus, & dictum decre-

C 2 tum

1 *Cap. ſolitæ de Majorit. & obed.*

tum in calce apponendum ad unguem obſervari mandamus, ſub pœnis arbitrio noſtro reſervatis.

CAP. II.

Epiſcopus conſuetudine vilium perſonarum non utatur, neque eorum domos, niſi pietate impellente, frequentet.

UT autem hæc omnia faciliùs exequtioni demandentur, Sancta Synodus nonnullos Epiſcopos, qui hac indigent admonitione, exhortatur, ut gradum ſuum, & ordinem præ oculis habentes, Dignitatis Epiſcopalis decorem, & gravitatem, quæ ſine peccato demitti non poſſunt, in omnibus ſervent, caveantque, ne nimia familiaritate cum ſubditis, & præcipuè laicis, maximè autem vilis conditionis, utantur: quos tamen, ſivè pro Juſtitia, ſive pro gratia occurrentes, libentèr, & omni charitate audiant, immò nec eos (præſertim, qui è longinquo veniunt, & pauperes ſunt) diù expectare permittant. Ad privatas autem domos, eaſque vilium perſonarũ non niſi cauſa pietatis, vel neceſſitatis, accedant.

CAP. III.

Per Civitatem, & Diœceſim incedens Clericalem habeat Comitatum.

PEr Civitatem, & Diœceſim cum uno, vel altero Clericorum incedere culpabilē eſſe dejectionem advertant. Quod, & magnus Gregorius Anthemio Subdiacono de Paſchaſio Neapolitano Epiſcopo ſcribens redarguit in hæc verba: (1) *Ita quotidie deſpectus cum uno, aut duobus Clericis dicitur ad mare deſcendere, ut & apud ſuos in fabula ſit, & extraneis ſic vilis, ac deſpicabilis videatur, ut nihil habere Epiſcopalis, vel ingenii, vel reverentiæ videatur.*

CAP.

1 *lib.* 11. *Epiſt.* 29. *Indict.* 6. *edit. Lugd.*

CAP. IV.

Subditos, ut genuflexi benedictionem accipiant, Epiſcopi moneant.

CUm filius, recipiens benedictionē, debeat priùs patri facere obſequium. Epiſcopi Populum ſuum opportunè moneant, ut ſibi occurrentes genuflectant, benedictionem accepturi (1) proteſtantes, quòd non genuflectentibus non benedicent, ut, qui elongatam a ſe viderint benedictionem, tandem aliquando morem gerant.

CAP. V.

Humilitati modus, ne affectata videatur, nevè in vilitatem degeneret, imponitur.

HUmilitatis Magiſter humilia etiam nobis officia propoſuit, cum lotis diſcipulorum pedibus inquit: *quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.* Sunt autem quædam humilia, quæ Epiſcopo palàm facere abſq; neceſſitate non expedit, ut Eccleſiæ pavimentum verrere, candelas accendere, & ſimilia: ejus enim humilitas in animo eſſe debet, ut Pſalmographus innuit: *omnis gloria ejus filiæ Regis ab intùs.* Quòd, ſi clauſis januis ea velit Epiſcopus ad humilitatem exercendam perſolvere, non ſolùm licebit; ſed etiam laude dignum, & in ædificationem reputabitur.

CAP. VI.

In Epiſcopi ſubſcriptione, Eccleſiæ ſuæ nomen, non familiæ cognomen effulgeat.

IMpoſito humilitati modo, ad ſupercilia demittenda S. Synodus convertitur, omnem faſtus invidiam ab Epiſcopis removendo, eoſdem monens, ne familiæ nobilitatem Epiſcopali præferant faſtigio, eam in ſubſcriptionibus oſtentando, quod

1 *Cærem. Epiſcop. lib.* 1. *cap.* 2. *Conc. Ravennat.* 3. *de anno* 1314. *rubr.* 6. *de Majorit. & obed.*

quod ſacris eſt inſtitutionibus inimicum, quibus Eccleſiarum nomina, non familiarum cognomina ſubſcribere ex antiquo, & conſtanti Patrum noſtrorum more docemur.

C A P. VII.

Epiſcopalis thronus in alto Eccleſiæ loco ſit. Tres ſiant ad illum gradus.

CUm autem in tantæ dignitatis gratiam Patres ſancive-rint, ut Epiſcopus in Eccleſia, in conſeſſu Presbyterorum ſublimior ſedeat, ſi qua Epiſcopalis Cathedra, loco depreſſo eſt, eminentiori loco ponatur, & ad eam per tres omninò gradus aſcendatur.

C A P. VIII.

Cathedra Pontificalis, non ſedes cameralis adhibeatur.

CAveant Epiſcopi cameralem ſedem pro Cathedra ſibi collocare: hoc namque in eos, qui talia agunt, magna indiget animadverſione, cum enim de Chriſto Domino ſcriptum ſit: *Ecce pluſquam Salomon hic*: Epiſcopis ejus Vicariis, ut cum Ambroſio (1) loquamur, ipſam Salomonis ſedem deſignavit, quæ rotunda erat in parte poſteriori, & duæ manus hinc, atque inde tenentes ſedile, & duo Leones ſtabant juxtà manus ſingulas. Nonnè hæc eſt Epiſcopalis Cathedræ figura? hanc igitur omnes ſuis Cathedris exprimant, è quibus non rarò ſedentes, habeant concionem, nè pro Salomone, ejus ſtatuam, in Throno ſitam, Populi admirentur.

1 *C. mulier debet 33. q. 5.*

Tit. XII.

De Syndico.

CAP. Unicum.

Sede Epiſcopali vacante, a Capitulo deligatur Oeconomus, qui ſtabilium curam gerat, ne peſſum eant.

Conſiderans Sancta Synodus in tantam incidere jacturam Epiſcopia, & bona ſtabilia, ad eorum menſam pertinentia, cum proprio remanent viduata Paſtore, ut ſæpiùs audierit, ipſas domus corruiſſe, nemine ſuppetias ferente; idcircò mandat omnibus Provinciæ Capitulis, ut, Sede vacante, ad formam Trid.Conc. (1) Oeconomum unum providum, & diligentem decernant, qui, licèt ei fructuum percipiendorum munus non incumbat, curam tamen ſtabilium, ne malè pereant, gerat; & cum reparatione non in longum differenda opus fuerit, Reverendiſſimum Dominum Apoſtolicum Nuntium in hoc Regno, de ea faciant certiorem, ut ſuâ pietate, imminenti damno occurrendum demandet.

Tit. XIII.

De Arbitris.

CAP. I.

Ubi inter Epiſcoposmet, ſive inter ipſos, & Metropolitam lis exoritur, arbitris ex utraque parte electis, dirimatur.

Quamvis Epiſcopos, Domini ſervos, litigare non oportet, tamen, ut humana fert conditio, cum inter eos quoque non raró lites exoriantur, Sancta Synodus, ad eas citò expediendas, ut apud arbitros, ex utraque parte eligendos negotium audiatur, deſiderat (2); Idque ipſi Metropolitæ inſinuat, ut

1 *Seſſ.24. cap.16.* 2 *Ex cap. ſanè de arbitris.*

ut ſi quando lis inter eum, & Suffraganeum Epiſcopum oriri contigerit, electis ex utraque parte arbitris, dirimatur.

CAP. II.

Quando Epiſcopus allegatur ſuſpectus, quomodo ad arbitros recurrendum.

AD eosdem Arbitros in vim conſtitutionis Innocentii III. quæ incipit: *Cum ſpeciali* (1) in Concilio Generali Lateranenſi promulgatæ, recurrendum eſt, quando Epiſcopus allegatur ſuſpectus; cauſſis tamen ſuſpicionis coram eodem Epiſcopo propoſitis, quorum Arbitrorum alter à parte, quæ recuſat, alter ab Epiſcopo deligantur: hi ſi cauſæ ſuſpicionis militent, & ſi cauſæ prædictæ non probentur, aut illegitimæ fuerint judicatæ, tunc lis, ſeù cauſa principalis, vel ad Epiſcopum remittetur, vel illam Epiſcopus alteri committet de conſenſu recuſatoris (2). Si verò per Arbitros fuerit judicatum, cauſſas ſuſpicionis, vel aliquam earum militare, cauſſa principalis ad Superiorem devolvitur. In caſu autem, quo Arbitri ſint diſcordes, ipſimet Arbitri tertium adhibeant, intra competentem terminum, ab Epiſcopo præfigendum. Quamvis denique recuſanti liceat Arbitrum alibi, quàm in loco recuſati judicii; non ei tamen permiſſum eſt, in loco valdè remoto, nempè ultra legalem dietam eligere.

Tit. XIV.

De Feriis, & Feſtorum dierum obſervantia.

CAP. I.

In prima quaque Diœceſana Synodo feriæ judiciales indicantur, & earum tabella in Cancellaria Epiſcopali fit expoſita.

CUm non raro contingerit acta in Epiſcopali Curia nulla judicata fuiſſe ob feriarum non obſervantiam, quibus uſque adeò ab hujuſmodi abſtinendum, ut (niſi neceſſitas urgeat,

1 *Cap. cum ſpeciali de appellation.* 2 *d. cap. cum ſpeciali de appell.*

geat, vel pietas ſuadeat) conſentientibus etiam partibus, nec proceſſus habitus, nec ſententia teneat. Quocirca S. Synodus mandat, ut quilibet Epiſcopus in ſua Diœceſana Synodo, primo quoque tempore habenda, ferias judiciales pro ſuo foro indicat, earumque tabella in Cancellaria perpetuò proſtet.

C A P. II.

Epiſcopis reſervare licet caſum, quo Domini ob avaritiam feſtis diebus opera ſubditis demandant. Si verò vi publica, vel privata id fiat, cogentes cenſuris cohibeantur.

AVaritiam, *Idolorum ſervitutem*, dixit Apoſtolus, & jure merito; ſunt namque non pauci Domini, qui dies, Majeſtati altiſſimæ deputatos, ſervilibus profanant operibus, idque avaritiæ intuitu: nam data opera eos expectant dies, ut commodiùs, & ſine mercede, ſubditis operariis utantur. Quam impietatem Sancta Synodus deteſtans, omnibus Provinciæ mandat Epiſcopis, ne quis ullo pacto, ad violandum diem feſtum alios inducere præſumat, ultra alias pœnas a jure inflictas, hunc ſibi caſum poſſint reſervare. Quòd, ſi eo temeritatis quispiam feratur, ut vi publica, vel privata, ad feſtorum compellant inobſervantiam, tunc Epiſcopi ad cenſuras contra cogentes procedant.

C A P. III.

Pœnis feſta temerantibus imponendis, qui modus, & quæ cautio adhibenda.

POenæ, pro tranſgreſſione feſtorum imponendæ, moderatæ ſint, & locis piis diſtribuantur, tertia earum parte exequtori reſervata. Caveant verò Epiſcopi, ne eas cuipiam locent; avaris namque feſtorum temeratoribus, dabitur anſa dicendi: *Medice cura te ipſum.*

CAP. IV.

Ordinationis Epiſcopalis dies quotannis celebrandus.

QVilibet Epiſcoporum natalitium ſuum, hoc eſt ordinationis diem, ſingulis annis ſolenniter in ſua celebret Eccleſia, tum quia perpetuo Eccleſiæ ritu id habetur, tum prætera ne primigenius Epiſcopatus noſtri fervor langueſcat; atque ut cum Auguſtino loquamur: *Quoties Anniverſarius dies noſtræ ordinationis exoritur, tunc maximè honor hujus officii tanquam primò impoſitum attendatur.*

CAP. V.

Natali Regis die recurrente, pro ejus incolumitate preces habendæ.

PRo anniverſario quoque natali die Sereniſſimi Regis noſtri Catholici obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones, in ſingulis Provinciæ Eccleſiis inſtituantur *Hoc enim* (ſcripſit Apoſtolus Timotheo Epiſcopo) *bonum eſt, & acceptum coram Salvatore noſtro Deo*: tanti enim Regis proſperitas, ob ejus eximiam in Eccleſiaſticum ordinem pietatem, facit, ut quietam, & tranquillam vitam in Sancta Religione vivamus.

TIT. XV.

De Fide Inſtrumentorum.

CAP. I.

Archiva ab Epiſcopis inſtituantur. Capitula vel armarium in Epiſcopali conſtituant.

ARchivum, in quo acta omnia Eccleſiarum recondantur, Epiſcopi quamprimùm inſtituendum curent, & ſcripturas omnes, tam ad ipſos, quàm ad rationes, & jura Eccleſiarum

rum ſpectantes, quoad fieri poteſt, collectas, in eo ſervent. Capitula verò Cathedralium, aliarumq; inſignium Collegiatarum, niſi proprii Archivi inſtituendi vires habeant, ne ſcripturæ diſperdantur, in Epiſcopali ſuum ſpeciale Armarium conſtituant.

CAP. II.

Epiſcopi intra ſex menſes Inventaria bonorum Eccleſiaſticorum, nondum peracta, conficiant. Archivum Metropoliticum commendatur.

CUm Sanctæ Sedis decreto *in Beneventana* die 19. Maii 1597. noſtræ Provinciæ Epiſcopis demandatum fuerit, ut ante Provinciale Concilium omnium bonorum Eccleſiarum, & locorum piorum inventaria conficiant, idque ſuperioribus Provincialibus Synodis, ſub claræ memoriæ Archiepiſcopis Maximiliano de Palumbaria, anno 1599. & Joanne Baptiſta Foppa, anno 1656. inculcatum reperiatur, hæc Sancta Synodus mandat Epiſcopis omnibus, ut Sixtinæ quoque Conſtitutioni, quæ incipit: *Provida*; emanatæ anno 1587. die 8. Junii, morem gerentes, inventaria bonorum Eccleſiarum ſuarum, piorumque locorum, intra ſex menſes, ſi qui adhuc conficienda non curaverint, conficiant, in quibus annuos cenſus, ac reditus, bona mobilia, credita, ac immobilia, locorum finibus appoſitis, ac cætera hujuſmodi deſcribant. Inventariorum autem duo erunt exempla, publici Notarii manu roborata, quorum alterum penès ſe ii, quorum intereſt, retinebunt: alterum, in Epiſcopali reponendum Archivo, conſignabunt. Currentibus addet calcaria exemplum Metropolitæ noſtri Præſidis, quo inſtante, eadem Sancta Synodus tres delegit Commiſſarios, ſuos videlicet Coëpiſcopos Carolum Felicem Matta S. Severi, Dominicum Morelli Lucerinum, & Fr. Joannem Bonilla y Soria Ordinis Carmelitarum Arianen. ut quod in Archiepiſcopio idem Metropolita inſtituit Archivum, viſitarent, qui, viſitatione peracta, Sanctiſſimis Patribus retulerunt, eſſe illud propè admirabile, cum in eo præter vaſtæ Diœceſis, & ampliſſimæ Provinciæ ſcripturas, antea diſperſas, & fermè diſſipatas, non ſolùm collegerit; ſed etiam, miro ordine, digeſſerit, & inter cætera inventarium omnium bonorum

Eccleſiarum, locorumque piorum, Civitatis, & Diœceſis in 22. ingentia volumina, ſummo labore, & ſumptu, confectum, Paſtoralem ejus ſolicitudinem mirificè commendet.

C A P. III.

Eorum, quæ in Archivo ſervanda ſunt, catalogus indicatur.

Cuncta verò, quæ in Epiſcopali ſervanda ſunt Archivo; Sacra Congregatio Concilii, litteris datis die 18. Decembris 1626. ad Epiſcopum Comenſem enumeravit, eorumque catalogus in fine appoſitus dabitur.

C A P. IV.

Epiſcopi Inventarium authenticum omnium ſuæ Curiæ Actorum penès ſe habeant. Si verò longi itineris, vel mortis caſus occurrerit, quid agendum ſit, præſcribitur. Pœnæ in actorum temeratores recenſentur.

UT autem Archivum perpetuò integrum cuſtodiatur, Sancta Synodus in memoriam revocat conſtitutionem B. Pii PP. V. quæ incipit (1): *Muneris noſtri*: In qua nefarium facinus in plerisque Epiſcopatibus Regni Siciliæ citra, & ultra Pharum, deteſtans, nēpè, quòd Cathedralibus Eccleſijs Præſule viduatis, Vicarii a Capitulis conſtituti, gratia, timore, odio, vel ſordibus, quas volunt inquiſitiones, & teſtimonia rerum, & cauſarum criminalium violant, ſubripiunt, & lacerant, ne delictorum cognitio, vel vindicta uſpiam conſequatur, præcipit Archiepiſcopis, & Epiſcopis dicti Regni, ut deinceps Inventarium authenticum omnium, & quarumcumque ſuæ Curiæ querelarum, accuſationum, inquiſitionum, denunciationum, teſtificationum, Inſtrumentorum, proceſſuum, cæterorumque actorum, cauſarum, & negotiorum criminalium, etiam mixtorum, quæ apud Curię ſuæ Notarium fuerint, quotannis in perpetuum conficiant: confectum, & dicti Notarii manu ſubſcriptum penès ſe cuſtodiant, donec ſuper iis fuerit judicatum. Et ſi eos de vita decedere interim contigerit, illud uni-

---

1 *Conſtit. CXXI.*

univerſum ſigilio ſuo obſignatum, fideli Sacerdoti, cui peccata confitentur, morte impendente, committant, qui ea ſequuta Prælato, ac domui, ſeù Conventui digniori Regularium illius Civitatis debeat reſignare, ut ab eis tutè, & fideliter aſſervetur, donec futurus advenerit Præſul, cui illud itidem clauſum, & integrum tribuatur; quod ipſimet per ſe faciant, ſi quando neceſſe habuerint, peregrè proficiſci. Quicumque autem teſtimonia, proceſſus, ſcripturas, & inſtrumenta hujuſmodi violaverit, corruperit, ſubtraxerit, combuſſerit, ſuppreſſerit, ac juſſerit id fieri, ſeù auxilium, conſilium, vel favorem præſtiterit, omni ſit dignitate, officio, beneficio privatus, & ad futura inhabilis eo ipſo. Idem quoque, & pariter Notarius, cui quid prædictorum defuerit, aut aliàs deliquerit in prædictis, tanquam falſi reus, declaretur, pœnasque omnes ſubeat, quæ ſunt in hujusmodi rerũ falſarios per ſanctiones Canonicas, & conſtitutiones legitimas irrogatæ.

TIT. XVI.

De Iurejurando.

CAP. I.

Epiſcopi, Sanctis Evangeliis coram poſitis, teſtimonium perhibeant.

EPiſcopi honorem, & Dignitatem maximè concernit, ut ſi quando ad teſtimonium flagitatur, id non jurejurando; ſed Sacroſanctis Evangeliis tantùm coram poſitis fiat. (1)

CAP. II.

Si permittatur, ut Clericus in quibusdam caſibus, coram ſeculari Iudice, teſtimonium ferat, Iuramentum in Epiſcopi tribunali, vel cui commiſerit, præſtabitur.

CLerici ad jurandum, & deponendum coram ſeculari Judice, tam in cauſa criminali, quàm civili cogi non poſſunt,

Can. Teſtimonium 11. *q.*1. *auth. ſed judex. cod. de Epiſcop. & Clericis.*

ſunt,niſi in quibusdam caſibus à iure permiſſis:tunc verò,prævia Epiſcopi licentia, iuramentum, in eiuſdem Epiſcopi Tribunali, vel cui commiſerit, præſtari debet; aliàs violatur libertas, & Eccleſiaſtica jurisdictio uſurpatur.

C A P. III.

Error eorum, qui pro reo defenſando, poſſe jurare, & deponere falſum cenſent, refellitur.

DEcipiuntur ii, qui ad rei defenſam, poſſe jurare, & deponere falſum autumant: Quia cum falſitas, & mendacium ſint intrinſecè mala, nulla bona circumſtantia poſſunt cohoneſtari, quod Parochi plebibus inſinuent, ut qui ſunt hac caligine merſi, veritatis radiis illuminentur.

C A P. IV.

Baptismi teſtimonium, niſi de libro deſumatur, de libro deſumptum dici non debet.

PArocho non licet de Baptiſmo alicuius fidem facere,dicendo, ſe de Baptizatorum libro deſcripſiſſe, quando librum, vel penès ſe non habeat, vel noverit deperditum eſſe.

T I T. XVII.

De Vita, & honeſtate Clericorum

C A P. I.

Epiſcopi mores oſtenduntur.

EPiſcopi, quos Mundi lucem, æternus Pontifex appellavit, ut cæteris præluceant, perfectam illam ab Apoſtolo deſcriptam imaginem ſibi proponant; *Oportet Epiſcopum irreprehenſibilem eſſe, ſobrium, prudentem, ornatum, pudicum, hoſpitalem, doctorem: non vinolentum, non percuſſorem; ſed modeſtum: non litigioſum, non cupidum; ſed domui ſuæ benè præpoſitum.* Studeant itaque,ut ab

interiori obſervantia non ſit diſſimilis habitus; ſed in omni inceſſu, ſtatu, geſtu, vultuque modeſtiam, & gravitatem oſtendant.

CAP. II.

Epiſcopi habitus exterior deſcribitur.

IN uſu veſtium Cæremonialis Epiſcoporum præſcriptum (1), ſervetur. Lineam tunicam, quam *rochetum* appellant ex conſtitutione Innocentii III. quæ incipit: *Clerici officia*: (2) in Concilio generali promulgata, in Eccleſia, & in publico Epiſcopi habeant, niſi Monachi (3) fuerint, quos in ſua Diœceſi Mozettam abſq; Mantelletto ferre oportet. In itinere, etiamſi per Diœceſim, Mozetta violacea ſuper nigra veſte non eſt deferenda; ſed nigra, ſi id tempus poſtulet, ſuper nigra veſte, & violacea ſuper veſte viatoria coloris ejuſdem.

CAP. III.

Epiſcopi, qui Oppidula pro dirutis incolunt Civitatibus, tanquam ſi in his degerent, ſe gerant.

SUnt Epiſcoporum nonnulli, qui dirutis eorum Civitatibus, in exiguis reſident Oppidulis, & in iſtis, eo habitu utuntur, qui in vicis adhiberi conſuevit, eam excuſationē paratam habentes, ſe in vicis, non in Civitatibus degere, quæ ſi admittenda eſſet, nunquam prorsùs Epiſcopalem induerent decorem; ſed ſemper ſquallidi, quaſi Civitatum ruinas deflentes, viderentur. Idcircò Sancta Synodus mandat, ut Epiſcopi, qui in Oppidis, pro dirutis Civitatibus, reſident, tanquam ſi in ipſis eſſent Civitatibus, omninò ſe gerant.

CAP.

1 *lib. 1. cap. 3.* 2 *cap. Clerici offic. de Vita, & honeſt. Cleric.*
3 *d. cap. §. Pontifices autem.*

C A P. IV.

Epiſcopi lites pro viribus componant. Si potentior non acquieſcit, pauperiori Sportulas condonet.

PAtris nomen promeretur Epiſcopus, qui compoſitor potiùs, quàm Judex videtur, & ideò caveat ne lites excitet: ſed excitatas componere (1) procuret: quòd ſi litigantes adeò pervicaces ſint, ut acquieſcere noluerint, non deſinat ſaltem, litigantibus pauperibus ſportulas condonare, præſertim, ſi altera partium, præpotens ſit; tenetur enim Epiſcopus, pauperes, & miſerabiles perſonas, atque ab aliis oppreſſas, protegere.

C A P. V.

Pauperum Patres pauperes filios in circuitu menſæ ſuæ aliquando videant.

REcordentur Epiſcopi, ut cum Patres pauperum ſint, eoſdem aliquando, & præcipuè in feſtis ſolennioribus, ad ſuam ipſorum menſam admittant (2).

C A P. VI.

Clericorum corona, & tonſura deſcribitur.

CLerici inferiores, ſivè in ſacris, ſivè in minoribus ordinibus, vel prima tonſura ſint conſtituti, pro ratione ordinis coronam deferant, & tonſuram(3): corona raſura eſt in parte ſuperiori ad modum Sphæræ: Tonſura verò ex parte inferiori, capillos tondet, uſque ad revelationem ſenſuum, nempè viſus, & auditus, ne ſcilicet oculos, vel aures impediant: Quamvis Corona propriè fiat ex capillorum circulo, qui inter raſuram, & tonſuram reliqui ſunt, ita ut non ſolùm oculi, & aures; ſed & colli pars omninò pateant.

CAP.

1 *Conc. Carthag. de an. 398. cap. 26.* 2 *Greg. Magn. in vita ipſius.*
3 *Gloſſ. in Clem. 2. hoc tit. verb. Et tonſuram. C. prohibete diſt. 23. C. Clericus, & C. Clerici de vita, & honeſt. Cleric. C. Non liceat 2. diſt. 23.*

C A P. VII.

Clericorum habitus præſcribitur.

HAbitu non ſordido, nec exquiſito; ſed honeſto(1), cũ Zona nigri coloris, imò habitu talari omninò in Eccleſia, dum Divina perſolvuntur, utantur. Subcollaria non ſint niſi nigri coloris, & veſti conſuta. Interiores veſtes, & tibialia rubeum, ac ceruleum, & viridem colorem excludant (2); itaut omnia Clericalis ſtatus gravitatem præſeferant.

C A P. VIII.

Clerici beneficiati, licèt beneficia tenuia ſint, habitum, & tonſuram deferre debent.

NOverint beneficiati omnes, quòd, nulla tenuitatis beneficii habita ratione, in habitu, & tonſura decentibus, incedere tenentur, prout in Melphiċten. Sacra Cõgregatio Concilii decrevit.

„ Melphiċten. Clericatus. Aliàs 13. Septembris 1675. In una „ Bituntina Sacra Congregatio cenſuit Clericos poſſeſſores „ beneficiorum tenuium, infra ſummam ducatorum ſexa-„ ginta auri de Camera, teneri habitum, & tonſuram Clerica-„ lem deferre, juxta conſtitutionem Sixti V. *la* 92. Et quia „ Clerici Melphiċtenſes adhuc opponunt, quòd talis con-„ ſtitutio revocata fuit ab alia ejuſdem Pontificis, incipiente: „ *Paſtoralis, &c.* Anno 1589. licèt illa non videatur loqui de „ beneficiatis; ſed de his, qui penſiones, fructus, prædia, vel „ bona Eccleſiaſtica ſibi reſervata, conceſſa percipiunt, &c. „ Supplicat Epiſcopus declarari: *An poſſeſſores dictorum beneficio-„ rum tenuium, ut ſupra, teneantur habitum, & tonſuram Clericalem „ deferre, non obſtante dicta conſtitutione Paſtoralis, &c.* Die 18. Se-„ ptembris 1677. Sacra Congregatio Eminentiſſimorum S. „ R.E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum reſpon-„ dit: *Affirmativè* F. Cardinalis Columna Præfectus. Stephanus „ Archiepiſcopus Brancatius Epiſcopus Viterbien. Secreta-

E rius

1 *Conc. Mediol.* 1. *par.* 2. *Tit. de Cleric. veſtitu.*
2 *Ex cap. Clerici* 2. *de Vita, & honeſt. Clericorum.*

„ rius. *Adeſt ſigillum Eminentiſs. Cardinalis Columnæ Præfecti*. Quapropter hujuſmodi beneficiati habitum, & tonſuram decentes omnino deferent, aliàs in pœnas conſtitutionis Sixti V. quæ incipit; *Cum Sacroſanctam;* (1) anno 1589. editæ incurrent.

CAP. IX.

Sacrorum Rituum, & Conſcientiæ caſuum Congregatio per Provinciæ Civitates, & Vicarias inſtituenda demandatur.

NE filii hujus ſeculi prudentiores filiis lucis in generatione ſua reperiantur, mandat Sancta Synodus, ut in qualibet Provinciæ Civitate, & foranea Vicaria, ſemel in hebdomada ſacrorum Rituum, & conſcientiæ caſuum Congregatio, juxta methodum ab eadem approbatam, in Appendice apponendam, habeatur.

CAP. X.

A quibus Clerici abſtinere debent.

NEmo ex præfatis Clericis larvatus incedat: in comœdiis recitare non audeat, niſi fortè repræſentationes piæ fuerint, & tunc de expreſſa Epiſcopi licentia: Choreis non interſint (2), nec ipſas ducant præſertim cum mulieribus. Ab Alearum, & Taxillorum ludis (3), a deambulationibus cum cantilenis, & muſicis inſtrumentis noctuque, diuque abſtineant, ſub pœnis ſuorum Epiſcoporum arbitrio reſervatis.

CAP. XI.

Illicitæ venationes proſcribuntur.

ILlicitæ venationes (4), præſertim tormento bellico, quod ſclopum vocant, antiquis Patribus ignoto, tum Epiſcopis, tum Clericis inferioribus inhibentur: eiſdemque mandatur

1 *Conſtit. XCII.* 2 *Conc. Mediol.* 1. *tit. de armis, ludis, ſpectaculis, & ejuſmodi a Clericis vitandis.* 3 *C. Clerici* 2. *de Vit. & hon. Cleric.* 4 *Sac. Trid. Concil. ſeſſ.* 24. *de ref. cap.* 12.

tur, nec canes, aut accipitres ad venandum nutriant (1).

CAP. XII.

Armorum delatio cautè admodum concedenda.

EPiſcopi verò arma deferendi licentiam, niſi ob cauſas a jure permiſſas, nulli Clericorum licitè poſſunt impartiri.

CAP. XIII.

Vnuſquisque Parochus, Clericum habeat, qui ei Sacra miniſtranti, & in aliis hic expreſſis, deſerviat.

NOn poteſt Sancta Synodus non graviter dolere, audiens Parochorum quamplurimos in ſui muneris exercitio, præſertim in adminiſtrandis Sacramentis, non Clericos; ſed pueros pannoſos, & ſordidos, non ſine ſcandalo, adhibere, cum propè quotidie Clerici initientur, & nullus eorum ſit, qui divinorum ſervitio aſſiſtat. Quare hæc deteſtans Sancta Synodus Concilii Matlcenſis conſtitutionem, quæ incipit: *ut quiſque* (2) in memoriam revocans, mandat, ut quilibet Presbyter, qui plebem regit, Clericum habeat talari veſte, & ſuper pelliceo decenter indutum, qui ei, ſacra miniſtranti, deſerviat, quique ſecùm cantet, & lectionem legat, & qui poſſit Chriſtianæ doctrinæ ſcholas tenere, & admonere ſuos Parochianos, ut filios ſuos ad fidem diſcendam mittant ad Eccleſiam. Qui ſecùs fecerint, ab Epiſcopis ſuis graviter puniantur, ut hujuſmodi abuſus omninò eliminetur.

CAP. XIV.

Cum celebratur, Clerus a populo diviſus eſſe debet.

LAici denique, quando Sacra Myſteria celebrantur, ſtare, vel ſedere inter Clericos, non præſumant, ut Concilii Moguntini conſtitutione, quæ incipit: *Vt laici* (3) ſancitum: ſed

1 *Can. 1. diſt. 34. C. 1. & 2. de Cleric. venat. Conc. Mediol. 1. p. 1. tit. de armis, ludis, ſpectaculis, &c. Conc. Aquilejen. A. 1596. rub. XI. §. dicit Canon.* 2 *de Vit. & honeſt. Cler.* 3 *de Vit. & honeſt. Cler.*

pars illa, quæ cancellis ab altari dividitur (& ubi non eſt diviſa, omninò diſcriminetur) tantùm pſallentibus pateat Clericis, ut quamplurimis Sanctæ Sedis decretis, cujusvis conditionis laicis hominibus, etiam in ſublimitate conſtitutis, inhibitum eſt, quam inhibitionem Sancta Synodus præcipit adamuſſim ſervandam.

Tit. XVIII.

De Cohabitatione Clericorum, & Mulierum.

CAP. I.

Epiſcopii ſepta, etiam a Canone permiſſas, mulieres excludant.

QVamvis Epiſcopi hujus Provinciæ, benedicente Domino, in omnibus ſe ipſos præbent exempla bonorum operum; ut tamen in tanta religionis ſpecie perſeverent, Sancta Synodus eos hortatur, ut quemadmodum Regulares, qui ad perfectionem tendunt, clauſtris, ab omni mulierum commercio alieni continentur, ita, quinimò & multò magis, Epiſcopi, qui in perfectionis ſtatu eſſe cenſentur, omnem mulieribus aditum in Epiſcopiis præcludere ſtudeant; ita ut neque illas, quas canones concedunt, matrem, amitam, & ſororem admittant.

CAP. II.

Epiſcopus mulieres ne ſolus alloquatur.

EPiſcopi quoque mulieres nunquam ſoli alloquantur; ſed coram aliis, ut omnis nefanda ſuſpicio excludatur (1).

CAP.

1 *ex C. in omnibus diſt.* 81.

CAP. III.

Quæ Clericorum, & mulierum habitatio licita, quæ illicita.

NEmo ex Clericis inferioribus mulieres quaſcumque præter matrem, amitam, & ſororem(1), aliasque uſque ad ſecundum conſanguinitatis, vel affinitatis gradum, ſecùm habitare permittat, idque Epiſcopo annuente: debent enim non ſolùm malum cavere, verùm etiam omnem mali ſuſpicionem fugere, ne in cujusquam offenſionem incurrant. Qui ſoli degunt, nullam domi mulierem cujuscumque ætatis, & conditionis exiſtat, ſub famulatus prætextu (2) abſque expreſſa Epiſcopi licentia, & hac, nonniſi ea quinquaginta annos nata ſit, concedenda, prorſùs detineant. Advertantque Epiſcopi, quod apud Cyprianum legitur:(3)*Cum Clerico fœmina nulla commaneat, non deſpecta, non vetula, ſive affinitate peculiariter ſuſcipienda ad domeſticum obſequium: quia magis illic citò delinquitur, ubi ſine ſuſpicione ſecurum poteſt eſſe delictum; maximè quia cupidini nulla deformitas, nulla deſpectio faſtidii, vel vilis exiſtit: ſed diabolus pingens, pretioſum efficit quicquid fœdum, & horridum fuerit.*

TIT. XIX.

De Clericis Conjugatis, & Diaconis Sylvaticis

CAP. I.

Clerici conjugati niſi habitum, & tonſuram deferant, & Eccleſiæ inſerviant, cum laicis computentur.

GRæcanici ritus reſiduum in noſtra Provincia Clerici ſunt conjugati, non bigami, qui mixtumque genus, prolesque

1 *C. volumus, & C. cum omnibus diſt.* 81. *C. cum in juventute. §.* 1. *de præſumption.* 2 *C. a nobis de cohabit. cleric. & mulier. C. quidam Clerici diſt.* 81. 3 *de ſingular. Clericor.*

que biformis dici poſſunt: nam ſi eorum veſtes aſpicias, dempto colore, laicales formà, ornatu, & inciſuris invenies: Tonſuram non deferunt, Eccleſiæ non deſerviunt: ſed in aliquibus interdum ſupplicationibus apparent ad deformandum potiùs, quàm ad Clericalem cœtum complendum. Mandat itaque Sancta Synodus, ut Epiſcopi eos moneant, ut in habitu,& tonſura decentèr incedant, ſi Canonis privilegio frui velint, nec non Eccleſiæ ab eiſdem Epiſcopis deputandæ inſerviant, ſi fori quoque privilegio gaudere deſiderant(1): aliàs, renuentes inter laicos computari, omninò declarent.

C A P. II.

Clericus conjugatus non bigamus, mortua uxore ad Clericorum miniſteria rediens, omnibus fruitur cœlibum privilegiis.

SI quiſpiam ex præfatis Clericis conjugatis, non bigamis, mortua uxore, ad propria Clericorum miniſteria redit, omnia alia privilegia Clericis non conjugatis competentia recuperat: hæc enim ſuſpenſa non extincta habebantur.

C A P. III.

Diaconi Sylvatici quinam ſint, & quibus privilegiis gaudeant.

SUnt, & alii Eccleſiis inſervientes, quos à Græco miniſtrandi verbo *Diaconos*, eoſque Sylvaticos vocant, nullo ordine præditi: ſed ſolo Eccleſiarum, & Epiſcoporum miniſterio addicti, circa quorum numerum, & privilegia S. Synodus ſervandum commemorat decretum ſacræ Congregationis de mandato S. M. Gregorii Papæ XV. emanatum 15. Kal. Junii 1623. ſcilicet quòd in Cathedralibus, ſeù Superioribus Eccleſiis ad ſummum quatuor, in Collegiatis, vel Parochialibus duo, in aliis verò Eccleſiis, in quibus divina celebrantur, ſi Epiſcopo videbitur, unus: & quòd non ſint criminoſi, aut malæ conditionis, & famæ, aſſumi poſſunt. Dicti verò Diaconi Sylvatici non gaudent privilegio Canonis: ſed fori, in criminalibus

bus

1 *C. unico de Cleric. conjugat. in 6. Conc. Trid. ſeſſ. 23. de ref. cap. 6.*

bus omninò, in civilibus quoad corporis diſtrictionem tantùm; ab oneribus denique perſonalibus immunitate fruuntur.

Tit. XX.

De Clericis non reſidentibus.

CAP. I.

Epiſcopos in non reſidendo contumaces Metropolita ſummo Pontifici denunciet. Decreta Sac. Trid. Concilii referuntur.

AGnoſcens hæc Sancta Synodus, quanto detrimento ſit ovibus Paſtoris abſentia, quanto Paſtori ovium ſibi creditarum neglectus, ſuo Metropolitæ vigilantiam circa ſuffraganeorum ſuorum reſidentiam in Domino cōmendat, cupiens, ut vigore ſacri Trid. Conc., ſi qui non reſidentes contumaces fuerint, Sanctiſſimo Romano Pontifici denunciet, tenor autem decreti, quod ſupradictum Sac. Conc. ſub Paulo III. edidit, eſt, qui ſequitur (1).

„ Omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & „ Cathedralibus Eccleſiis quibuſcumque quovis nomine, ac „ titulo præfectos monet, ac monitos eſſe vult, ut attendentes ſibi, & univerſo gregi, in quo Spiritus Sanctus poſuit „ eos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſivit ſanguine ſuo vigilent, ſicut Apoſtolus præcipit, in omnibus laborent, ac „ miniſterium ſuum impleant: implere autem illud ſe nequaquam poſſe ſciant, ſi greges ſibi commiſſos, mercenariorum more deſerant, atque ovium ſuarum, quarum ſanguis „ de eorum eſt manibus a ſupremo Judice requirendus, „ cuſtodiæ minimè incumbant: Cum certiſſimum ſit, non „ admitti paſtoris excuſationem, ſi lupus oves comedit, & „ Paſtor neſcit. Ac nihilominus, quia nonnulli (quod vehementer dolendum eſt) hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam ſalutis immemores, terrenaque cæleſtibus, ac „ divinis humana præferentes, in diverſis curis vagantur, aut in

1 *Seſſ. 6. de ref. cap.* 1.

„ in negotiorum temporalium ſolicitudine ovili derelicto, at-
„ que ovium ſibi commiſſarum cura neglecta, ſe detinent oc-
„ cupatos, placuit Sacroſanctæ Synodo, antiquos Canones,
„ qui temporum, atque hominum injuria penè in deſuetu-
„ dinem abierunt, adverſus non reſidentes promulgatos, in-
„ novare, quemadmodum virtute præſentis decreti innovat,
„ ac ulteriùs pro firmiori eorundem reſidentia, & reforman-
„ dis in Eccleſia moribus in hunc, qui ſequitur, modum ſta-
„ tuere, atque ſancire. Si quis a Patriarchali, Primatiali, Me-
„ tropolitana, ſeu Cathedrali Eccleſia ſibi quocumque titulo,
„ cauſa, nomine, ſeu jure commiſſa, quacumque ille digni-
„ tate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedi-
„ mento, ſeu juſtis, & rationabilibus cauſis ceſſantibus, ſex
„ menſibus continuis extra ſuam Diœceſim, morando ab-
„ fuerit: quartæ partis fructuum unius anni, fabricæ Eccle-
„ ſiæ, & Pauperibus loci, per Superiorem Eccleſiaſticum ap-
„ plicandorum, pœnam ipſo jure incurrat. Quòd ſi per alios
„ ſex menſes in hujuſmodi abſentia perſeveraverit, aliam
„ quartam partem fructuum, ſimiliter applicandam, eo ipſo
„ amittat. Creſcente verò contumacia, ut ſeveriori Sacrorum
„ Canonum cenſuræ ſubiiciatur, Metropolitanus ſuffraga-
„ neos Epiſcopos abſentes, Metropolitanum verò abſentem
„ ſuffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, ſub pœna inter-
„ dicti ingreſſus Eccleſiæ, eo ipſo incurrenda, infra tres men-
„ ſes per litteras, ſeu nuncium, Romano Pontifici renuncia-
„ re teneatur, qui ipſos abſentes, prout cujuſque major, aut
„ minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ Sedis auctoritate
„ animadvertere, & Eccleſiis ipſis de Paſtoribus utilioribus
„ providere poterit, ſicut in Domino noverit ſalubriter ex-
„ pedire.

Extat & alterum ejuſdem Sacri Concilii decretum ſub Pio IV. editum tenoris ſubſequentis (1).

„ Cum præcepto divino mandatū ſit omnibus, quibus ani-
„ marum cura commiſſa eſt, oves ſuas agnoſcere, pro his ſa-
„ crificium offerre, verbique divini prædicatione, Sacramen-
„ torum adminiſtratione, ac bonorum omnium operum
„ exemplo paſcere, pauperum, aliarumque miſerabilium per-
„ ſonarum curam paternam gerere, & in cætera munia pa-
ſtoralia

1 *Seſſ. 23. de ref. cap. 1.*

„ ſtoralia incumbere, quæ omnia nequaquam ab iis præſtari,
„ & impleri poſſunt, qui gregi ſuo non invigilant, neque aſ-
„ ſiſtunt, ſed mercenariorum more deſerunt; Sacroſancta
„ Synodus eos admonet, & hortatur, ut divinorum præce-
„ ptorum memores, factique forma gregis, in judició, & ve-
„ ritate paſcant, & regant. Ne veró ea, quæ de reſidentia ſan-
„ ctè, & utiliter jam ante ſub felic. record. Paulo III. ſan-
„ cita fuerunt, in ſenſus, a Sacroſanctæ Synodi mente alie-
„ nos trahantur, ac ſi vigore illius decreti quinque menſibus
„ continuis abeſſe liceat: illis inhęrendo, declarat Sacroſancta
„ Synodus omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropoli-
„ tanis, ac Cathedralibus Eccleſiis quibuſcumque, quocum-
„ que nomine, & titulo præfectos, etiam ſi Sanctæ Rom. Ec-
„ cleſiæ Cardinales ſint, obligari ad perſonalem in ſua Eccle-
„ ſia, vel Diœceſi reſidentiam, ubi injuncto ſibi officio defun-
„ gi teneantur, neque abeſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis in-
„ fraſcriptis. Nam cum Chriſtiana charitas, urgens neceſſitas,
„ debita obedientia, ac evidens Eccleſiæ, vel reipublicæ utilitas
„ aliquos nonnunquam abeſſe poſtulent, & exigant; decernit
„ eadem Sacroſancta Synodus has legitimæ abſentiæ cauſas a
„ Beatiſſimo Romano Pontifice, aut a Metropolitano, vel eo
„ abſente, ſuffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente, qui
„ idem Metropolitani abſentiam probare debebit, in ſcriptis
„ eſſe approbandas, niſi cum abſentia inciderit propter ali-
„ quod munus, & Reipublicæ officium Epiſcopatibus adjun-
„ ctum; cujus, quoniam cauſæ ſunt notoriæ, & interdum re-
„ pentinæ, ne eas quidem ſignificari Metropolitano neceſſe
„ erit; ad eundē tamen cum Concilio Provinciali ſpectabit ju-
„ dicare de licentiis a ſe, vel a Suffraganeo datis, & videre, ne
„ quis eo jure abutatur, & ut pœnis canonicis errātes punian-
„ tur. Interea meminerint diſceſſuri, ita ovibus ſuis providen-
„ dum, ut quantum fieri poterit, ex ipſorum abſentia nullum
„ damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantiſper tan-
„ tum abſunt, ex veterum canonum ſententia, non videtur
„ abeſſe, quia ſtatim reverſuri ſunt, Sacroſancta Synodus vult
„ illud abſentiæ ſpatium ſingulis annis, ſive continuum, ſive
„ interruptū extra prædictas cauſas, nullo pacto debere duos,
„ aut ad ſummum tres menſes excedere, & haberi rationem,
„ ut id æqua ex cauſa fiat, & abſque ullo gregis detrimento;
„ quod, an ita ſit, abſcedentium conſcientiæ relinquit, quam

,, ſperat religioſam, & timoratam fore, cum Deo corda pa-
,, teant, cujus opus non fraudolenter agere ſuo periculo te-
,, nentur. Eoſdem interim admonet, & in Domino hortatur,
,, ne per illius temporis ſpatium Dominici Adventus, Qua-
,, drageſimæ, Nativitatis, Reſurrectionis Domini, Penteco-
,, ſtes item, & Corporis Chriſti diebus, quibus refici maxi-
,, mè, & in Domino gaudere, Paſtoris præſentia, oves de-
,, beant, ipſi ab Eccleſia ſua Cathedrali ullo pacto abſint, niſi
,, Epiſcopalia munia in ſua Diœceſi eos aliò vocent.
,, Si quis autem (quod utinam nunquam eveniat) contra
,, hujus decreti diſpoſitionem abfuerit, ſtatuit Sacroſancta
,, Synodus, præter alias pœnas adversùs non reſidentes, ſub
,, Paulo III. impoſitas, & innovatas, ac mortalis peccati rea-
,, tum, quem incurrit, eum pro rata temporis abſentiæ, fru-
,, ctus ſuos non facere, nec tuta conſcientia, alia etiam decla-
,, ratione non ſequuta, illos ſibi detinere poſſet; ſed teneri, aut
,, ipſo ceſſante per ſuperiorem Eccleſiaſticum illos, fabricæ
,, Eccleſiarum, aut pauperibus loci erogare, prohibita qua-
,, cumque conventione, vel compoſitione, quæ pro fructibus
,, malè perceptis appellatur; ex qua etiam prædicti fructus in
,, totum, aut pro parte ei remitterentur, non obſtantibus qui-
,, buſcumque privilegiis cuicumque Collegio, aut fabricæ
,, conceſſis.
,, Eandem omninò, etiam quoad culpam, amiſſionem fru-
,, ctuum, & pœnas de Curatis inferioribus, & aliis quibuſ-
,, cumque, qui beneficium aliquod Eccleſiaſticum, curam
,, animarum habens, obtinent, Sacroſancta Synodus declarat,
,, & decernit: ita tamen, ut quandocumque eos, cauſa priùs
,, per Epiſcopum cognita, & probata abeſſe contigerit, Vica-
,, rium idoneum, ab ipſo Ordinario approbandum, cum de-
,, bita mercedis aſſignatione relinquant. Diſcedendi autem
,, licentiam in ſcriptis, gratiſque concedendam, ultra bime-
,, ſtre tempus, niſi ex gravi cauſa, non obtineant. Quòd ſi per
,, edictum citati, etiam non perſonaliter, contumaces fuerint,
,, liberum eſſe vult Ordinariis per cenſuras Eccleſiaſticas, &
,, ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaque juris
,, remedia, etiam uſque ad privationem compellere; nec exe-
,, qutionem hanc, quolibet privilegio, licentia, familiaritate,
,, exemptione, etiam ratione cujuſcumque beneficii, pactio-
,, ne, ſtatuto, etiam juramento, vel quacumque auctoritate

con-

„ confirmato, conſuetudine etiam immemorabili, quæ potiùs corruptela cenſenda eſt, ſive appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugenianæ Conſtitutionis ſuſpendi poſſe. Poſtremò, tam decretum illud ſub Paulo III., quàm hoc ipſum in Conciliis Provincialibus, & Epiſcopalibus publicari Sancta Synodus præcipit: Cupit enim, quæ adeò ex Paſtorum munere, animarumque ſalute ſunt, frequentèr omnium auribus, mentibuſque infigi, ut in poſterum, Deo adjuvante, nulla temporum injuria, aut hominum oblivione, aut deſuetudine aboleantur.

CAP. II.

Ordinarii ſubditos, reſidentiæ obnoxios, ad reſidendum compellant, nec ulli, niſi ex cauſis a jure permiſſis, ſuper reſidentia diſpenſent.

INferiores verò, beneficia Eccleſiaſtica, perſonalem reſidentiam de jure, vel conſuetudine exigentia, habentes, opportunis juris remediis reſidere, cogantur ab Ordinariis (1), qui facultatem diſpenſandi in reſidentia, niſi ex cauſis a jure permiſſis, vel expreſſis, non habent (2).

CAP. III.

Quotidianas diſtributiones in abſentia lucrandi nulla conſuetudo admittenda.

IRrita, & nulla eſt conſuetudo, etiam immemorabilis, quotidianas diſtributiones in abſentia, ſeù vacantia, ut dicunt, percipiendi (3), quavis colluſione, aut remiſſione excluſa, juxta Bonifacii VIII. decretum, quod incipit: *Conſuetudinem*, a Saç. Trid. Conc. in uſum revocatum.

F 2 CAP.

1 *Conc. Trid. ſeſſ. 6. de reſ. cap. 2.* 2 *Ibidem.* 3 *ex cap. Unico de Cleric. non reſidentib. in 6. & Conc. Trid. ſeſſ. 24. de reſ. cap. 12.*

CAP. IV.

Ceſſationes ultra tres menſes, niſi in fundatione, vel a Sede Apoſtolica permiſſæ fuerint, irritæ ſunt, & nullæ.

CEſſationes, quas vacantias vocant, in quibuſdam Cathedralibus, vel Collegiatis Eccleſiis introductas, quarum gratia, ultra tres menſes a jure permiſſos (ſalvis earum Eccleſiarum conſtitutionibus, quæ longius ſervitii tempus requirunt) certis quibuſdam temporibus Capitulares a Chori ſervitio ceſſant, niſi in fundatione ipſius Eccleſiæ, vel aliàs a Sancta Sede Apoſtolica ſpecialiter conceſſæ fuerint, Sancta Synodus irritas, nullaſque declarat, ut Apoſtolicis Conſtitutionibus, Sacriſque Canonibus inimicas.

CAP. V.

Capitulum abſque licentia Epiſcopi, abſentiæ facultatem ultra tempus, Capitularium negotiorum prætextu, impertiri non poteſt. Hujuſmodi abſentes quibus pœnis afficiantur.

AD evitandas Capitularium conniventias, quibus aliqui eorum a Choro, & Civitate abſunt, & ſimulato Capituli negotio fructus, ac diſtributiones quotidianas recipiunt, declarat Sancta Synodus, non poſſe Capitulum, abſque licentia Epiſcopi, negotiorum Capitularium prætextu, Capitularibus, vel aliis, chori ſervitio addictis, facultatem abſentiæ ultra tempus a Concilio permiſſum impartiri. Sic verò abſcedentes, non ſolùm diſtributiones quotidianas non lucrari: ſed etiam fructibus, niſi reſederint, eſſe privandos (1).

Tit. XXI.

(1) *Trid. ſeſſ. 24. de ref. cap. 12.*

TIT. XXI.

De Præbendis, Dignitatibus, & Canonicis.

CAP. I.

Diſtributiones ordinum in Cathedralibus habendæ, & quomodo: Capituli conſilium exquirendum, non ſequendum.

IN omnibus Eccleſiis Cathedralibus,ut Eccleſiaſticæ Hierarchiæ ordo in Canonicis refulgeat, ordinum nempè Preſbyterorum, Diaconorum, & Subdiaconorum diſtinctio habeatur(1); ita tamen,ut ſi conſtet omnes eſſe Presbyteros,celebrante Pontifice, fiat præfata diſtinctio per paramenta; ſi verò tantùm aſſertivè habeatur, Epiſcopus cum conſilio Capituli deſignet, ac diſtribuat, prout ipſe viderit expedire,quibus,& quot Canonicatibus debeat in poſterũ eſſe annexus ordo Preſbyteralis, Diaconalis, & Subdiaconalis; dummòdò tamen non ſolùm dimidia pars,ſed ex tribus ſaltem duæ ſint Presbyterales, licèt præſupponatur adeſſe conſuetudinem, omnes Canonicatus eſſe Presbyterales. Epiſcopus verò in tali deſignatione, ac diſtributione tenetur quidem exquirere conſilium Capituli, non autem ſequi.

CAP. II.

In ſolennibus Capitularibus Miſſis Canonici ſibimetipſis aſſiſtere tenentur.

CAnonici quoque, ſive ſint omnes ordinis Presbyteralis, ſive ordinibus diſtincti, tenentur in Miſſis ſolennibus, quæ ab ipſis ex obligatione capitulari cantantur ſibimetipſis aſſiſtere; ubi eſt diſtinctio ordinum, id præſtabunt Diaconi, & Subdiaconi, ubi verò nulla diſtinctio, gradatim in miniſterio Diaconi, & Subdiaconi ſibimetipſis aſſiſtent, antiqua conſuetudine in contrarium non obſtante.

CAP.

1 *Trid. ſeſſ.* 24. *cap.* 12.

CAP. III.

Quænam aſſiſtentia a Canonicis Epiſcopo præſtanda.

DUorum Canonicorum aſſiſtentia ſemper convenit Epiſcopo, cum Divinis officiis ſub Throno Cappa indutus aſſiſtit, ſi verò Præbendæ fuerint diſtinctæ, hi duo ex numero Diaconorum aſſumentur. Presbyter autem aſſiſtens, ubi nulla eſt præbendarum diſtinctio, debet eſſe dignior de Capitulo; quòd ſi Prębendæ diſtinctæ habebuntur, Epiſcopo ſolenniter celebranti aſſiſtere debet, pro Presbytero, dignior de Capitulo, quocumque nomine nuncupetur, dummodò ſit in Sacerdotio conſtitutus; demptis diebus, qui in Cæremoniali exprimuntur. Epiſcopo verò non celebranti, ſed Divinis tantum præſenti, pro Presbytero aſſiſtente inſervire debet dignior Canonicus poſt Dignitatem.

CAP. IV.

Aſſiſtentes Epiſcopo, dignioribus ſupervenientibus, loco cedant:

NOverint verò Dignitates, & Canonici, quòd qui aſſiſtunt Epiſcopo ſupervenienti Dignitati, ſivè Canonico digniori, locum cedere debent.

CAP. V.

Canonici, quo ordine thurificandi?

TAm dignitates, quàm Canonici a latere Chori digniore ſedentes, priùs thurificandi ſunt, quàm Dignitates, & Canonici, qui ſedent a latere Chori minùs digno.

CAP.

CAP. VI.

Canonici per ſe divinis inſiſtant officiis: quatenus ſe ſe invicem ſuſtituant, quo pacto id licitè faciendum.

CAnonici omnes, Divina officia per ſe, & non per Subſtitutos compellantur, obire (1): permittere tamen debent Epiſcopi, ut Canonici in functionibus, tum ipſius Eccleſiæ, tum Chori, ad quas tenentur, ſe ſe invicem ſubſtituant, dummodo ſubſtituens a Civitate, vel a Suburbiis nō abſit; & ſubſtitutus eodem tempore ejuſdem Eccleſiæ ſervitio non ſit obſtrictus. Præcavendum nihilominus eſt, ne Canonici hujuſmodi facultate abutentes, frequentiùs ſubſtituant, quod ejuſdem Epiſcopi erit arbitrium.

CAP. VII.

Capitulares, & Choro adſcripti cantum addiſcant Gregorianum, aliàs diſtributionum ſubtractione multentur.

EPiſcopalis intereſt ſolicitudinis, ut Capitulares, & qui choro ſunt adſcripti, cum præfixione competentis termini cantum addiſcant Gregorianum; & in contumaces, pœna amiſſionis diſtributionum quotidianarum animadvertatur.

CAP. VIII.

Quo caſu, & quo ordine Capitularibus è Choro ad Miſſam celebrandam exire licet.

CApitulares non niſi canonicis horis, & Miſſa conventuali expletis, nec etiam ad Miſſas celebrandas, exeant a Choro; quòd ſi populi commoditas id poſtulet, tunc unus dumtaxat poſt alium, major nempè minorem præcedens, exibit: dummodo ab eo, quem Epiſcopus ad hoc deputarit, evocentur.

CAP.

1 *Trid. ſeſſ. 24. de ref. cap. 12.*

CAP. IX.

Quibus in locis Epiſcopo pontificaliter celebranti Canonici aſſiſtere tenentur. Et quid ſi privatim celebret.

EPiſcopo pontificaliter celebranti, ſive alia pontificalia in Civitate, licèt extra Cathedralem Eccleſiam exercenti, non autem in Diœceſi; Canonici tenentur aſſiſtere; Et quamvis in Eccleſia Collegiata, & Parochiali, ſivè in Epiſcopii Cappella, quæ inſtar eſt Parochialis, pontificaliter celebret, non Canonici Collegiatæ: ſed aliquot Dignitates, & Canonici Cathedralis aſſiſtentiam exhibebunt; licèt verò Epiſcopus ipſe pontificalia extra Cathedralem exercens ſimplices Presbyteros velit adhibere; noverit tamen a Sacra Rituum Congregatione id declaratum eſſe inconveniens. Si verò Miſſam privatè celebret, etiam in Cathedrali, Canonici non tenentur aſſiſtere, niſi obſtet conſuetudo, quæ omninò eſt obſervanda.

CAP. X.

Stata dies, & hora cujuslibet hebdomadæ pro Capitulis congregandis a Canonicis deſignetur. Pœna contra facientibus proponitur.

MAndat S. Synodus, ut pro Capitulis congregandis ſtata, dies, & hora cujuslibet hebdomadæ a Canonicis deſignetur ad hoc, ut Epiſcopi, niſi fuerint impediti, cum debita excuſatione, ad illud accedere valeant; ſi verò contrarium præſumptum fuerit, nihil audeant pertractare, aut Capitulum vocare, exceptis caſibus neceſſitatis, ſub pœna nullitatis actus, & contra facientes Epiſcopi arbitrio coërcebuntur.

TIT. XXII.

Tit. XXII.
Vt Eccleſiaſtica Beneficia ſine diminutione conferantur.

CAP. I.

Patroni Eccleſiaſticorum beneficiorum a præſentatis, & electis quicquam etiam ſpontè datum non accipiant: fructus locationis nomine non percipiant: titulo reſervationis tertiæ, aut quartæ partis beneficia non gravent: penſiones non imponant. Contrafacientes cenſuris irretiti juspatronatus amittant.

NIhil eſt, quod in ſanctas leges impudentiùs irrumpat, quàm radix omnium malorum cupiditas; ideòque cum decreto (1) Provincialis noſtræ Synodi ſub Cardinali Archiepiſcopo Sabello celebratæ anno 1567. juxtà antiquos Canones, & Sacri Tridentini Conc. (2) ſanctionem ſtatutum fuerit, ne præſentatores, & electores quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum ab electis, præſentatis, atque nominatis quidquam, etiam a ſpontè dantibus, accipiant, neque fructus dictorum beneficiorum, locationis nomine percipiant: his non obſtantibus ſunt adhuc, qui in jura tam notiſſima enormitèr peccant; quod Sancta Synodus deteſtans, mandat, ut tùm præfata omninò ſerventur, tùm ne patroni beneficiorum, titulo reſervationis tertiæ, aut quartæ partis fructuum, gravent beneficia, nevè penſiones ſub prætextu ſoliti, neque titulo paupertatis imponant contra præſcriptum conſtitutionis Toletani Concilii (3), quæ incipit: *Quicunq; fidelium*: perperàm ab hujuſmodi prętenſis patronis intellectæ: ea enim innuitur, ut patrono ad inopiam redacto, ab Eccleſia, ut aliis pauperibus licet, largiùs ſubveniatur, dummodo patronus in ſummam devenerit egeſtatem, & Eccleſiæ ſuperſit, quod eroget: non ut ipſi patroni, paupertatis prætextu, Eccleſiis penſionem imponant, aut quid ex earum reditibus ſibi reſervent. Qui ſecùs facere deinceps auſi

 fue-

1 *Tit. de beneficior. collation.* 2 *Seſſ. 25. de ref. cap. 9.*
3 *XVI. q. 7.*

fuerint, excommunicationis,& interdicti pœnis ad Trid.Conc. formam ſubjaceant, & dicto jurepatronatus ipſo jure privati exiſtant.

CAP. II.

Parochiales Eccleſiæ nullis penſionibus, aut reſervationibus gravandæ.

SAnctiſſimi Romani Pontificis Innocentii XII. providentia, Parochiales Eccleſias multis oneribus obnoxias, reditibus augendas potiùs, quàm reſervationibus gravandas, ex alta Eccleſiæ univerſalis ſpecula proſpiciens, evulgato Edicto die undecima Novembris 1692. mandat, & præcipit, ut nullis deinceps penſionibus, aut reſervationibus afficiantur. Quod edictū, ut omnibus innoteſcat, & ab omnibus, ut par eſt, obſervetur, in Appendice exhibebitur.

TIT. XXIII.

De Rebus Eccleſiæ alienandis, vel non.

CAP. UNICUM.

Extravagantis Ambitioſæ obſervantia præcipitur.

CUm impium ſit, ut, qui res ſuas Eccleſiæ non attulit, damnum inferat, Sancta Synodus mandat, ut in bonorum Eccleſiæ alienatione inter cætera, conſtitutionem Pauli II. quæ incipit: *Ambitioſæ* (1), omnes Epiſcopi ſervent, ni velint ad condemnationem ſuam facere, pœnas, & cenſuras in ea contentas incurrendo.

1 *de reb. Eccl. non alienar. in Extravag.*

Tit. XXIV.

De Depoſito.

CAP. I.

Locorum piorum Depoſitarius, idoneus, & ſi fieri poteſt, Eccleſiaſticus ſit.

OFficium Depoſitarii cujusvis Eccleſiæ, locorumve piorum à perſona tantùm fida, atque facultatibus idonea, & , ſi fieri poteſt, Eccleſiaſtica, non autem ab inope exerceatur; deprædari ſiquidem deſiderat, qui theſaurum credit indigenti.

CAP. II.

Clericus laico jure depoſitarius Eccleſiaſtico Judici ſiſtitur.

CLericus, qui coram Judice laico depoſitum recepit, coram Judice Eccleſiaſtico, non autem coram Judice laico ad illud reddendùm cogetur.

CAP. III.

Clericus Communitatis Depoſitarius, non Exactor exiſtat.

QVòd Eccleſiaſticus pecuniæ publicæ, ſivè Communitatis Depoſitarius ſit, aliquandò tolerandum eſt; cavendum verò ne exactoris officium pro dicta Communitate idem exerceat.

CAP. IV.

In carcerem detruſi adnotata mobilia penès tutam perſonam deponantur.

QVando Epiſcopus alicujus carcere detenti mobilia facit adnotare, non ea apud ſe retineat; ſed apud fidam, & tutam, eamque Eccleſiaſticam perſonam deponere debet.

CAP. V.

Locorum piorum depoſita apud Sacram Ædem cuſtodiantur.

CUm in Civitatibus, nedum Oppidis, hujus Provinciæ ea publica telonia, quos vulgus bancos appellat, nulla extent; Sancta Synodus mandat, ut depoſita dotalium eleemoſynarum Monialium apud Ædem ſacram ſerventur, quòd & de aliis piorum locorum depoſitis faciendum decernit.

TIT. XXV.

De Fidejuſſoribus.

CAP. UNICUM.

Clericus abſque Epiſcopi permiſſu, ſe fidejuſſorem in judicio non obſtringat.

NUllus Clericus in quavis pecuniæ ſumma intercedat, & ſe fidejuſſorē in judicio obliget, niſi ex cauſa a jure permiſſa, ab Epiſcopo ſuo priùs cognita (1); qui ſecus fecerit, pœnas, arbitrio ejuſdem reſervatas, incurrat.

TIT. XXVI.

De Peculio Clericorum.

CAP. I.

Clericus peculium ſuum, quaſi caſtrenſe, immune habet. Si vivit in communi, gaudet pro virili.

PEculia adventitia Clericorum, ſivè intuitu, & ratione Clericalis ordinis, ſivè aliò modo acquiſita, licèt ſub poteſta-

te

---

1 *C. Te quidē XI. qu. 1. c. Clericus de fidejuſſ. Conc. Mediol. 1. par. 2. tit. de negot. ſecular. a Clericis fugien.*

te Patris, quia tamen a Patre non ſunt, quaſi caſtrenſia declarantur (1); ita ut privilegiis, Eccleſiaſticorum bonis conceſſis, fruantur. Si verò Clericus vivat in communi cum Patre, vel aliis propinquis, tunc gaudeat pro virili.

CAP. II.

Ad tollendas fraudes, quanam ſit Clerici cum laicis in communi viventis, portio per Epiſcopos declaretur.

POrtio Clericorum, in communi cum laicis propinquis viventium, declaretur per Epiſcopos ad evitandas fraudes in præjudicium Communitatum, ut laicorum bona collectari poſſint. Debemus enim hanc ſolicitudinem Sereniſſimi Regis noſtri pietati incomparabili, ex qua innumera, in Clericalis ordinis viros, beneficiorum fluenta decurrunt.

Tit XXVII.

De Teſtamentis.

CAP. I.

In Teſtamentis, quæ dicuntur ad aures, quæ cautio adhibenda.

NE piæ diſpoſitiones, præcipuè in teſtamentis, quæ fieri ſolent ad aures, ex defectu Parochorum eluſoriæ reddantur; moneantur Parochi, aliique Confeſſarii, ut ultimas diſpoſitiones ad pias cauſas, duobus ſaltem teſtibus, ubi commodè fieri poteſt, adhibitis excipiant (2), & quatenus teſtator omninò ad aures teſtari voluerit, idem teſtator coram dictis teſtibus declaret ſe velle quædam ad pias cauſas, ſicut Confeſſario ſuo mandavit, erogari; cujus diſpoſitionis documentum, in Epiſcopali Archivo aſſervandum illicò deferatur.

CAP.

---

1 *cap. quia nos de teſtament. auth. Presbyt. Cod. de Epiſcop. & Cler.*
2 *Ex Can. cum eſſes, & cap. relatum 1. de teſtam.*

CAP. II.

Teſtamenta ad pias cauſas, qua ratione per Epiſcopos conficienda: confecta referantur in codicem.

QUia in Provincia noſtra laudabilis viget conſuetudo, ut pro decedentibus inteſtatis, teſtamenta ad pias cauſas per Epiſcopos fiant, de bonis hæreditariis aliquid diſponendo, pro animarum eorundem refrigerio, etiam ſi relinquant hæredes, eandem conſuetudinem a Sancta Sede pluries confirmatam, ſignanter in Beneventana 19. Aprilis 1641. inviolabiliter ſervandam mandamus. Circa modum, præ oculis habeantur litteræ Sacræ Congregationis, Epiſcoporum negotiis præpoſitæ, datæ die 19. Auguſti 1678. Et ut rei memoria perpetuò extet, inſtrumenta hujuſmodi teſtamentorum in codicem ad hoc deſtinatum, & in Epiſcopali Archivo aſſervandum, referantur.

TIT. XXVIII.

De Sepulturis.

CAP. I.

Sepulcra ne intra Chorum, etiam pro Clericis, fiat.

SAncta Synodus majorum Patrum inſtituta conſiderans, ſtatuendum cenſuit, ne intra chorum, etiam pro Clericis, ſepulcra deinceps conſtituantur (1).

CAP.

1 *Conc. Prov. Mediol. 4. par. 1. tit. de ſepulcris.*

CAP. II.

Extra Chorum Pontifices, & Clerus ſua habeant ſepulcra.

EXtra chorum verò quævis Cathedralis duo ſepulcra habere debet, alterum Pontificum proprium, alterum Cleri.

CAP. III.

Sepulcra ab altaris ſuppedaneo diſtent: Altaribus ſubjecta altaria interdicto ſubjiciunt.

SI qua ſunt ſepulcra ſub ſcabellis, ſeù bradellis altarium, ſi vacua ſint obſtruantur; aliàs interdicantur altaria (1, donec cadavera in alium deferantur locum; ſi verò ſepulcrum non longè diſtet, ut os ejus ab altaris ſcabello palmis quatuor cum dimidio procul abſit, permittendum eſt.

CAP. IV.

Sepulcrorum ſitus, & forma deſcribuntur.

DEcens ſepulcrorum ſitus eſt ab utroque Eccleſiæ latere, ex quibus ſingula ſingulis reſpondeant; & ſolo Eccleſiæ nullo modo emineant. Opere fiant concamerato, & ne ullum fœtorem emittant, duplici lapide, inferiore rudi, ſuperiorè expolito, obſerantur (2).

CAP. V.

Eccleſiæ pavimentum pro defunctis ſepeliendis non effodiatur.

PRo tumulandis cadaveribus, Eccleſiæ pavimentum non effodiatur; ſed defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram ad tenorem conſtitutionis B. Pii PP. V., quæ incipit: *Cum primum Apoſtolatus*, (3) collocentur.

CAP.

1 *Conc. Prov. Mediol. 4. par. 1. tit. de ſepulcris.* 2 *Ibidem.*
3 *Conſtit. V.*

CAP. VI.

Niſi concedat Epiſcopus, novum non conſtituatur ſepulcrum.

AD novum conſtruendum in Eccleſiis, nobis ſubiectis, ſepulcrum nulli locus detur, ſine Epiſcopi conceſſu ſcriptis expreſſo (1).

CAP. VII.

Nulla inſcriptio, inconſulto Epiſcopo, tumulis apponatur.

EPitaphia ab Epiſcopo probentur (2), antequam incidantur; nonnulla enim leguntur, quæ impietatem præſeferunt, prorsùs abolenda.

CAP. VIII.

Fœminei plangores ſuper defunctorum corpora ab Eccleſia eliminentur.

NE inter Chriſtianos ſint, qui ſimiles illis fiant, qui ſpem non habent, Epiſcopi abuſum gentilitatis, quod fœminæ in funere ſuorum liberorum, Parentum, & Maritorum, capillos evellant, omni diligentia, ac Paſtorali ſolicitudine impediant; Parochiſque præcipiant, ne clamores, & ejulatus ſuper defunctorum corpora, in Eccleſia, ullo modo, permittant.

CAP. IX.

In Exterorum, & Civium funeribus eadem ratione agendum.

PRo Funeralibus, cæteris paribus, non poteſt plus exigi ab exteris, quàm a civibus. Miſerabiles verò perſonæ, ſive exteræ, ſive cives, gratis ſepeliantur.

CAP.

1 *Conc. Prov. Mediol. 4. p. 1. tit. de ſepulcr.*
2 *Ibidem.*

CAP. X.

In Exequiis perſolvendis ſtati ritus ſerventur.

INvigilent Epiſcopi, ne Parochi in exequiis perſolvendis, cæremoniis, ad placitum introductis, utantur: ſed Rituale Romanum ſub Paulo V. editum, adamuſſim ſervent. Neque Thus, non ſine myſterio præceptum, adhibere prætermittant, neque cadaver abſque cereis ſaltem quatuor efferatur.

CAP. XI.

Cæmeteriorum uſus reſtituatur: Cæmeterii neceſſitas in Metropolitana oſtenditur.

UT antiquum Eccleſiæ morem, multis locis intermiſſum, mortuos in Cæmeteriis ſepeliendi, reſtituendum curent (1) Epiſcopos omnes Sancta Synodus monet, cui portentum Chriſtianis viſceribus omninò deteſtandum viſum eſt, in hac præſertim Civitate ob Cæmeterii defectum, cum Eccleſiarum ſepulcra evacuantur, oſſa, & non raró carnes cum veſtium laciniis, in profluentem deiici, & veluti olim poſita fuerunt morticinia ſervorum Dei, eſcæ volatilibus Cœli, nunc quoque piſcibus fluminum ponuntur. Quocirca Metropolitam Sancta Synodus enixè hortatur, ut quemadmodum, antequam terra moveret in eadem ſua Civitate nobile erexerat Cæmeterium, terræmotu deinde concuſſum, & dejectum, ita idipſum, nunc maximè cum ſepulcra exigua, & pauca admodum reliqua ſint, Populi ſumptu, reficiendum curet, tùm ne impietati, nedum inhumanitati de cætero, ſit locus, tùm ut Suffraganei ejus Epiſcopi, omnis paſtoralis ſolicitudinis abſolutum imitentur exemplar.

1 *Conc. Prov. Mediol. 1. tit. de ſepulturis.*

CAP. XII.

Mutua Epiſcoporum in extremis obſequia inſtituuntur. Pœnæ non advocantibus, vocatisque accedere negligentibus ſtatuuntur.

NE Pontifici, viam univerſæ carnis ingreſſuro, ea deſint pietatis officia, quæ ſibi quiſque impenſa deſiderat, Sancta Synodus Sanctorum Patrum revocans inſtituta, decernit, ut Epiſcopo morti proximo, tres primi de Capitulo præſentes vicinum Epiſcopum, prout in ſequenti tabella, invitent (1), qui ſtatim veniat, quique ſi vivum Epiſcopum deprehenderit, qua par eſt Charitate, conſoletur, & pro opportunitate SS. Euchariſtiæ, & extremæ unctionis conferat Sacramenta, eaque omnia præſtet, quæ ad animæ ſalutem, eo tempore, requiruntur. Mortuum verò, una cum ſeculari, & Regulari Clero ſolenni ritu ad ſepulcrum proſequatur: quòd ſi primi tres de Capitulo hanc piam, erga Paſtorem ſuum, neglexerint ſolicitudinem, ſuſpenſionis pœnam ad Metropolitæ arbitrium ſe noverint incurſuros. Quoties verò hujuſmodi caſus occurrerit ordo infraſcriptus, ab hac Sancta Synodo probatus, tenendus erit.

Archiepiſcopus Metropolita, Reverendiſſimis DD. Epiſcopis Sanctagathen., & Arianenſi: è converſo Reverendiſſimi DD. Epiſcopi Sanctagathen., & Arianenſis Metropolitæ.

Reverendiſſimus Dominus Epiſcopus Monſmaranenſis Reverendiſſimis Dominis Epiſcopis Abellinen., & Trivicano; & è converſo.

Reverendiſſimus Dominus Epiſcopus Trojanus exemptus, Reverendiſſimis DD. Epiſcopis Bibinenſi, & Lucerino: & è converſo.

Reverendiſſimus Dominus Epiſcopus Alliphanus, Reverendiſſimis Dominis Epiſcopis Teleſino, & Sanctagathenſi: & è converſo.

Reverendiſſimus Dominus Epiſcopus S. Severi, Reverendiſſimis DD. Epiſcopis Trojano, & Lucerino: & è converſo.

Re-

1 *Conc. Prov. Mediol. 1. par. 1. tit. de funere Epiſcopi.*

Reverendiſs. Dñs Epiſcopus Aſculanus Reverendiſſimis Dominis Epiſcopis Bibinenſi, & Trojano: & è converſo.

Reverendiſs. Dñs Epiſcopus Bovianenſis Reverendiſſimis Dominis Epiſcopis Larinenſi, Termulano, & Guardien. & è converſo.

Reverendiſſimus Dominus Epiſcopus Vulturarienſis, Reverendiſſimis Dominis Epiſcopis Arianenſi, & Lucerino: & è converſo.

Reverendiſſimus Dominus Epiſcopus Triventinus, Reverendiſſimo Domino Epiſcopo Guardien. & è converſo.

Hunc ordinem Patres, ſua ſponte digeſſerunt, ut aliquo, vel defuncto, vel legitimè impedito, alius ſit, qui tantùm pietatis opus exerceat; & ne quando, ut humana fert conditio, poſthabeatur, ipſimet præſentes pœna ſuſpenſionis a Pontifical ibus per annū ſe ſe obſtrixerunt, ſi vocati etiam per Epiſtolam, niſi legitimo præpediti fuerint impedimento, accedere neglexerint; quoad ſucceſſores verò exhortantur eos, ne in poſterum veſtigia hujuſmodi premere dedignentur.

C A P. XIII.

Defuncti Epiſcopi ſepultura ultra 49. horas ne differatur.

CAveant verò Capitulares ne hujuſmodi Comprovincialis expectationis cauſa, corpus Antiſtitis ultra quadraginta horas maneat inſepultum.

C A P. XIV.

Epiſcopi cadaver quomodo condiendum, antequam condatur.

POſtquam Epiſcopus ſpiritum Creatori reddiderit, Canonici, qui aderunt, Cæremoniale Epiſcoporum (1) ſervandum adamuſſim curent. Cubicularii verò, & familiares ipſius Epiſcopi defuncti, corpus ejus aqua calida cum vino, & herbis odoriferis lavabunt, & mundabunt. Cadaver deindè aperietur, & inteſtina ejus ſtatim ſepeliētur in Ecclesia. Apertum cadaver, vel aromatibus condietur, vel aliis opportunis reme-

H 2 diis

1 *lib. 2. cap. 38.*

diis adhibitis, agetur, ut ſine fœtore, uſque ad præſtitutum tempus ſepulturæ ſervari poſſit.

CAP. XV.

Metropolita, & alii Comprovinciales de Suffraganei morte certiorentur, ut juſta eidem fiant: ſinguli pro eodem ſepties ſacrum perſolvent.

CUm primum Comprovincialis Epiſcopus obierit, eoſdem tres primos de Capitulo obſecramus, & obteſtamur in Domino, ut Archiepiſcopũ Metropolitam de Epiſcopi morte omninò faciant certiorem; quam & aliis Comprovincialibus Epiſcopis ſignificabunt: Archiepiſcopus verò, & Epiſcopi in ſuis Eccleſiis, prima die non impedita, officium, & Miſſam cum abſolutione, prout in Pontificali, ſolenni ritu, pro ejus anima celebrandum, curabunt: convocato univerſo cujuſcumque Eccleſiæ Clero, &c, ut idem fiat in Monaſteriis Regularium ejuſdem Civitatis, & Diœceſis, maximè hortamur. Singuli denique Comprovinciales Epiſcopi ſepties pro defuncti fratris anima, ut a peccatis ſolvatur, ſacris operabuntur.

CAP. XVI.

Pro prædefuncto Epiſcopo die obitus recurrente, pro omnibus Epiſcopis defunctis poſtridiè commemorationis omnium Fidelium defunctorum ſacra ſolenniter facienda in Cathedralibus indicantur.

ANniverſarium pro prædefuncto Epiſcopo in Cathedrali Eccleſia quotannis fiat. Poſtridie verò ejus diei non impedito, quo omnium fidelium defunctorum commemoratio, ex antiquo Eccleſiæ inſtituto, celebratur, divinum officium, ſaltem Miſſæ cum abſolutione, in Eccleſiis Cathedralibus noſtræ Provinciæ pro Epiſcopis omnibus defunctis, ab Epiſcopis, eorumque Capitulis ritu ſolenni perſolvatur.

CAP.

CAP. XVII.

Pro defunctis Canonicis, & Capitularibus anniverſaria celebranda ſtatuuntur.

DIc proximè ſequenti, alterum Anniverſarium, pro Canonicis, & aliis de Capitulo defunctis a ſingulis Capitulis, & Collegiis, ſub pœnis, arbitrio Epiſcopi, infligendis peragatur.

CAP. XVIII.

Eccleſiaſticorum ſingulorum funera, quo ritu peragenda.

IN ſepeliendis Eccleſiaſticorum cadaveribus Rituale Romanum adamuſſim ſervetur. Inferiorum ordinum Clerici ſuperpelliceo ſupra veſtem talarem ornari debent. Subdiaconi amictu, alba, cingulo, manipulo, & tunicella violacea. Diaconi amictu, alba, cingulo, manipulo, ſtola ſuper humerum ſiniſtrum, quæ ſub axilla dextera annectatur, & dalmatica violacea. Sacerdos amictu, alba, cingulo, manipulo, ſtola, & caſula, ſeù planeta violacea. Singuli prædicti cum tonſura, & birretis ſuis. Epiſcopus veró caligis, & ſandaliis, amictu, alba, cingulo, ſtola, manipulo, Cruce pectorali, tunicella, dalmatica, chirothecis, planeta coloris violacei, annulo, & Mitra ſimplici, & ſi fuerit Archiepiſcopus pallio cum ſpinulis, & ſuper pectus ejus Crux aliqua, quam manibus teneat. Qui omnes cum eiſdem ornamentis ſepeliri debent, aliàs omnia, & quæcumque indumenta ſuſpenſa eo ipſo erunt, ad tenorem conſtitutionis Concilii Arvernenſis, quæ incipit: (1) *Ne opertorio*: in qua ratio ſuſpenſionis adducitur, *quia nempè: Sacro velamine uſibus ſuis reddito, dum honorantur corpora, altaria polluuntur.* Calix ergo in Sacerdotum defunctorum manibus, & alia ſacra juxta illos non apponantur; ſed præſcriptus ab Eccleſia ritus exequtioni demandetur.

Tit. XXIX.

1 *De Anno 535. Can.7.*

Tit. XXIX.

De Decimis, & oblationibus.

CAP. I.

Decimæ ſaltem prædiales de jure divino debentur, non agriculturæ ſumptibus, non ſeminibus deductis. Renuentes cenſuris compelluntur.

AGnoſcens Sancta Synodus, Auguſtino docente, majores noſtros, ideò copiis omnibus abundaſſe, quia decimas Deo dabant, & Cæſari cenſum reddebant: modò autem nolentibus partiri cum Deo decimas, totum tolli: hoc namque tollit fiſcus, quod non accipit Chriſtus. Vt ipſis conſulat populis, mandat, quatenus decimæ, cum de jure Divino ſaltem prædiales debeantur (1), juxta conſuetudinem locorum integræ, & abſque ulla fraude perſolvantur, neque ſumptus, qui in agricultura fiunt, neque ſemina deducantur, (2): renuentes verò, adhibito cenſurarum remedio, ad cor revertantur.

CAP. II.

Omnimodæ a decimis exemptionis nulla conſuetudo, abſque Apoſtolico privilegio, laicis ſuffragatur.

NUlla conſuetudine etiam immemorabili induci poteſt, ut laici a decimarum ſolutione, ex toto ſint exempti, niſi Apoſtolicum exhibeatur privilegium.

CAP.

1 *C. cum non ſit; C. Tua 2. de Decimis.* 2 *d. C. Tua 2. de Decimis, C. non eſt eod. tit. Conc. Mediol. 1. par. 2. tit. Quæ pertinent ad honor. & Iurium Eccleſiaſt. conſervat.*

CAP. III.

Decimæ ubi ſunt arbitrariæ, arbitrium non effrænatum, ſed rationabile eſſe debet.

UBi decimæ dicuntur arbitrariæ, arbitrium non debet eſſe effrænatum, ſed rationabile: Quòd ſi, avaritia ſuadente, rationis terminos præteriri interdum dignoſcatur, Epiſcopis incumbet effrænatum arbitrium, invocato etiam, ſi opus fuerit, brachio ſeculari, compeſcere.

CAP. IV.

In piis oblationibus, ni Eccleſiaſtica id permittat auctoritas, laici ſe ſe non ingerant.

IN oblationibus, quæ locis piis fiunt, cum ſint res ſpirituales, laici nullo pacto ſe ſe ingerant, contraria conſuetudine non obſtante (1): Quæ tamen tolerari poſſet, ſi ab auctoritatem habente deputarentur, quatenus dictas oblationes, ejus nomine reciperent, & cuſtodirent, atque Epiſcopis de eiſdem redderent rationem.

TIT. XXX.

De Regularibus.

CAP. I.

Presbyteri exteri, ab Epiſcopis non admiſſi, a Regularibus ad divina peragenda non recipiantur.

NOn ignorans S. Synodus Eccleſiaſticæ diſciplinæ rectè, pièque inſtituendæ, regularium acceſſionē maximè conducere; ideoque Epiſcopos in pleriſque uti Sanctæ Sedis delegatos cum eis agere eiſdem Regularibus mandat, ne Sacer-

cer-

1 *C. quia Sacerdotes, Can. hanc conſuetudinem X. q. 1.*

cerdotes exteros, niſi ab Epiſcopis, viſis litteris commendatitiis, ſive teſtimonialibus, fuerint admiſſi, in ſuis ipſorum Eccleſiis celebrare permittant.

C A P. II.

Secularis poteſtatis ingreſſus, campanarum ſonitu, neque annuente Epiſcopo, excipi poteſt.

CAveant Regulares, caveant Parochi, vel alii, ad quos ſpectat, ne in ingreſſu Baronis, ſivè alterius cujuſvis poteſtatis, ſecularisſve Magiſtratus, cuiuscumque Eccleſiæ Campanas faciant pulſare. Epiſcopi verò hujuſmodi Campanarum ſonitum permittere non poſſe, advertant, cum hoc ſit a S. Sede indiſtinctè prohibitum.

C A P. III.

Baldacchinum erigere in Regularium Eccleſiis ſuæ Diœceſis, quando Epiſcopus poteſt.

EA eſt Epiſcopi in ſua Diœceſi præeminentia, ut in Eccleſiis Regularium, licèt exemptorum, baldacchinum erigere poſſit, quando ibi functionem aliquam, etiam cum ſola cappa perſoluturus eſt.

C A P. IV.

Regularibus mendicantibus exteris quomodo liceat quæſtuare.

REgulares ex Mendicantium Ordinibus, ut quæſtuare poſſint, Ordinarii licentia non indigent; ſed in loco, in quo Conventum non habent, vel ſi habeant, de illius familia non ſunt, nec pro illo Conventu quæſtuant, loci Ordinario ſuorum Superiorum licentiam exhibere tenentur.

CAP.

CAP. V.

Monialium dotes, non niſi in pecunia numerata excipiantur.

MOnialium, ſivè Novitiarum dotes, ante habitus ſuſceptionem, omninò in pecunia numerata, non autem in cenſibus, vel ſtabilibus deponi debent, nec Epiſcopi ſuper his, Sancta Sede inconſulta, diſpenſent.

CAP. VI.

Pro Novitia ante profeſſionem, ultra victum, & veſtitum, nil exquiratur.

EX Sac. Trid. Conc. decreto pro Novitia ante profeſſionem, præter id, quod victui, & veſtimento neceſſarium eſt, Monaſterio nihil detur ulteriùs, qui contravenire præſumpſerit, conſtitutione Innocentii III., quæ incipit: *Quoniam Simoniaca labes:* (1) Conc. Lateranen. promulgata, deterrebitur.

CAP. VII.

Quid Monialibus circa eſculenta aliis paranda inhibetur.

CIbum aliis parare, aut eſculenta vendere, cibis tamen parvi momenti pro infirmis, ac parentibus, & conſanguineis dumtaxat exceptis, Monialibus omnibus inhibemus.

CAP. VIII.

Numerus Monialium Monaſterii proventibus reſpondeat.

BOnifacii VIII. Conſtitutione, quæ incipit: *Periculoſo*: a Sac. Trid. Concil. innovata (2) ſtatutum eſt, ut Sanctimonialium Monaſteriorum facultatibus, & expenſis diligenter

I in-

1 *de Simonia.* 2 *cap. Periculoſo. §. Sane de ſtatu Regul. in 6. Seſſ. 25. cap. 5. de Regularib. cap. auctorit. de inſtit. cap. quoniam de vita, & hon. Cler. Concil. Aquilejen. de Anno 1596. Rubr. XIX. de Monialibus.*

inſpectis, tot de cætero recipiantur in ſorores, quot poterunt de ipſorum Monaſteriorum bonis, ſivè proventibus, abſque penuria, ſuſtentari: Quocirca Sancta Synodus mandat, ut quilibet Epiſcopus, ſtatum Oeconomicum Monialium ſuarum formandum curet, quo inſpecto, numerum non minorem, quàm duodecim, qui non præjudicet ante receptis, præfigat.

CAP. IX.

Communis vita inter Moniales inducenda ſuadetur.

PRæfixo Monialium numerò (qui in poſterum conſervetur) ſufficientibus propriis (1) Monaſteriorum reditibus, reſpondente; Sancta Synodus Epiſcopos hortatur, ut communi vitæ inducendæ pro viribus incumbant, ne tanta Dei benedictio, quæ in primitiva Eccleſia Chriſtianis omnibus erat communis, deindè in Monaſteriis reſidua ab his quoque deploretur extorris.

TIT. XXXI.

De Religioſis Domibus, ut Epiſcopo ſunt ſubjectæ.

CAP. I.

Confraternitates ante annum 1604. erectæ nullæ ſunt; ideoque rursùs erigendæ, & aggregandæ.

SAncta Apoſtolica Sedes, quæ ſingulis Epiſcopis jura ſua inviolata conſervat, ut deprehendit quamplurimas Confraternitates abſq; Epiſcoporum conſenſu erectas, anno 1604. omnes omninò ſocietates abolevit conſtitutione s. m. Clementis PP. VIII. quæ incipit: *Quæcumque a Sede Apoſtolica* (2); præcipiens, ut ab integro omnes erigerentur, ſervatis omninò, quæ in eadem ſtatuit conſtitutione, quam S. Synodus omnibus Provinciæ Epiſcopis, attentè legendam, & ſervandam deman-

1 *Trid. Seſſ. 25. cap. 5. de regular.* 2 *Conſt. CXV.*

mandat: ex qua advertent omnes, quaſcumque Confraternitates ante præfatum annum 1604. inſtitutas, nullas eſſe, nulliſque privilegiis, gratiis, & indulgentiis frui: Ideoque illas rurſùs eligendas, & almæ Urbis Confraternitatibus aggregandas curabunt: ne, quod ſæpiſſimè in noſtra Provincia hac de cauſa accidit, Indulgentias falſas in imperitum vulgus diſſeminent.

CAP. II.

Confraternitates Sanctiſſimi Sacramenti ſtatim atque ordinaria auctoritate erectæ ſunt, aggregatæ intelliguntur Archiconfraternitati Sanctiſſimi Corporis Chriſti de Urbe.

QUoad Confraternitates verò SS. Corporis Chriſti, ſi rurſùs inſtituendæ, & erigendę ſunt, abſque ulla alia aggregatione ſtatim, atque Ordinaria auctoritate erectæ fuerint, gaudent omnibus gratiis, & indulgentiis, quibus Archiconfraternitas SS. Corporis Chriſti in Eccleſia S. Mariæ ſupra Minervam de Urbe ex conceſſione Pauli PP. V. gaudere ſolet, & conſuevit, prout ex Brevi s. m. Innocentii PP. XI. ſub datum Romæ die prima Octobris 1678.

CAP. III.

Circa Confraternitates antiquas in Regularium Monaſteriis confirmandas, necnon circa locorum diſtantiam, quæ ſit Epiſcopi auctoritas oſtenditur.

COnfraternitates illæ, quæ in Regularium Monaſteriis antiquę confirmantur, ſi in eiſdem Monaſterijs familia duodecim Regularium non extet, Ordinarii etiam conſenſu confirmandæ ſunt. Circa verò locorum diſtantiam, ejuſdem Ordinarii aſſenſus omninò requiritur, prout latiùs in decreto Sacræ Congregationis indulgentiarum dato die 20. Octobris 1607. quod integrum in Appendice referetur.

CAP. IV.

Laicorum Confraternitates aut nullæ ſunt, aut Ordinariorum moderationi ſubjectæ. Ne inconſulto Epiſcopo quicquam de earum bonis diſponatur anathemate cavetur. Oblationes, & eleemoſynæ arbitrio Epiſcopi erogandæ.

OMnes autem laicorum Confraternitates, quæ Ordinariorum decretis; moderationi, & correctioni non ſubjacent nullius ſunt roboris, ut ex eadem s. m. Clementis VIII. conſtitutione liquidè conſtat. Quocirca S. Synodus dictarum Confraternitatum Adminiſtratoribus mandat, ne, ſub pœna excommunicationis, animalia Confraternitatum vendant, neve bonorum earundem cenſus, aut inveſtituras abſque expreſſa Ordinarii licentia faciant (1); oblationes verò, & eleemoſynas pro reparatione, & ornatu Eccleſiæ, vel ad alios pios uſus arbitrio Epiſcopi erogandas, eadem Clementina conſtitutio præcipit; *ut omnes*, inquiens, *intelligant cæleſtes Eccleſiæ theſauros, non quæſtus, aut alicujus lucri cauſa, ſed pietatis, & charitatis excitandæ gratia, ex Apoſtolicæ Sedis benignitate, Chriſti fidelibus aperiri.*

CAP. V.

Ex bonis piorum locorum commeſſationes, & bravia fieri vetantur.

COmmeſſationes (2), & bravia vulgo *pallii*, quæ ex fructibus Eccleſiæ, locorumque piorum in Sanctorum feſtivitatibus, a Confratribus præſertim, fieri ſolent, omninò tollenda Sancta Synodus decernit.

CAP.

1 *Ex Can. ſic quidam. C. decretum. C. quæcunque. C. noverint X. q. 1.*
2 *Ex Concil. Provinc. Mediol. 1. par. 3. tit. de piorum locorum adminiſtrat. Concil. Prov. Benevent. Sabell. eod. tit.*

CAP. VI.

Adminiſtratores piorum locorum a laicis electi, ab Epiſcopis probati confirmentur, cui de bene miniſtrando juramentum præſtabunt.

PIorum locorũ Adminiſtratores, ſi fortè a laicis, vel laicorũ Communitatibus nominentur, adminiſtrare non audeant, niſi priùs ab Epiſcopo confirmentur, & in ejus Curia de benè, & fideliter adminiſtrando præſtent juramentum: dummodo ipſis piis locis debitores, vel decocti, vel nimio ære alieno gravati non ſint.

CAP. VII.

Quid circa piorum locorum contractus ſervandum ſit, præſcribitur.

DE locorum piorum pecuniis nulli ineantur contractus, niſi prævio Epiſcopi ſpeciali reſcripto (1).

CAP. VIII.

De adminiſtratione peracta rationes Epiſcopo reddantur, niſi pia loca ſub immediata Regis protectione exiſtant.

DAti, & accepti rationes a locorum piorum adminiſtratoribus Epiſcopo quotannis reddantur, exceptis iis, quæ in limine fundationis, & non aliter *ſub immediata Regis protectione ſunt*, (2) nemini ſiquidem dubitare fas eſt, quin pia loca, ſub pientiſſimo noſtro Rege exiſtentia, piè inſtituta, & rectè adminiſtrata habeantur.

CAP.

1 *Ad c. videntes, §. ipſæ verò res, & c. Epiſc. XII. q. 1. c. placuit XII. q. 2. c. in venditione. ubi gloſſ. 17. q. 4.* 2 *Trid. ſeſſ. 22. de ref. cap. 8.*

CAP. IX.

Epiſcopus locorum piorum Curator in ædificationem, non in deſtructionem.

ADvertant Epiſcopi, quod ipſorum eſt, bonorum Eccleſiarum, locorumque piorum curam gerere, non autem ea diſſipare, vel ſibi propria facere (1).

CAP. X.

In publicis Eccleſiæ operibus, alieno ſumptu peragendis, præeminentialia Epiſcopi ſerventur.

QVicquid Epiſcopi in Eccleſiis alieno ſumptu faciendum curant, neque ſuæ familiæ inſignibus, neque inſcriptionibus, ex quibus colligi poſſit, quod proprio Epiſcoporum ſumptu factum ſit, afficiant, exceptis iis, quæ præeminentialia indicant.

CAP. XI.

Hoſpitalium domorum cura Epiſcopis demandatur.

CUm Epiſcopum, Apoſtolo docente, oporteat eſſe Hoſpitalem, ſi Epiſcopium ad hoc non habeatur ſufficiens, publicorum ſaltem (2) Hoſpitalium paterna cura geratur: quod ſi Hoſpitalia prædicta ob redituum defectum, Peregrinis ſuſcipiendis apta non ſint, curent Epiſcopi, ut ab aliis piorum locorum, & Confraternitatum adminiſtratoribus, eleemoſynæ titulo, ex iis præſertim, quæ per Vicarii Generalis ſchedulas (vulgo *bollettini* appellatas) pauperibus peregrinis tribui conſuevit, aliquid præſtetur.

CAP.

1 *Ex cap. Epiſc. X. q. 2.* 2 *Ex Conc. Matiſconen. de An. 585. Can. XI.*

CAP. XII.

Manſionum pro utroque ſexu diſtinctio præſcribitur.

UT pietatis loca piè inhabitentur, quævis Hoſpitalia, licèt exigua, in duas manſiunculas dividantur, altera maribus, altera fœminis deſtinata (1); ſi verò locus amplior ſit, pro Clericis, & Religioſis quoque cubiculum deputetur.

CAP. XIII.

Ne Hoſpitales domus in cauponas vertantur, cuſtodi indicitur.

UT autem omne periculum, ac mali ſuſpicio penitùs amoveatur, Hoſpitalis cuſtos invigilet, ne in ea domo ludis, vel aliis diſſolutionibus vacetur; & omninò mares cum fœminis, licèt ſe conjugio copulatos dicant, minimè cohabitent (2).

CAP. XIV.

Piorum locorum bona uſurpantes anathemate cobibentur.

UT pia loca ſuis non deſtituantur obſequiis, Sancta Synodus mandat omnibus, & ſingulis, cujuſcunque conditionis, & dignitatis viris, ne Eccleſiarum, Eccleſiaſticorum, piorumque locorum, quocumque nomine cenſeantur juriſdictiones, bona, cenſus, ac jura, fructus, emolumenta, ſeù quaſcunque obventiones, quæ in Miniſtrorum, & Pauperum neceſſitates, converti debent per ſe, vel per alios, auctoritate publica, ſivè privata, ſeù quacunque arte, aut quocunque quæſito colore in proprios uſus convertere, illoſque uſurpare præſumant, ſeù impedire, ne ab aliis, ad quos jure pertinent, percipiantur; quòd ſi ſecus fecerint, anathemati tamdiù ſubjaceant, donec Eccleſiis, Eccleſiaſticis, piiſque locis integrè reſtituerint, & deindè juxtà Sacroſancti Trid. Conc. (3) decretũ à Romano Pontifice abſolutionem obtinere meruerint.

CAP.

1 *Conc. Prov. Mediol. 1. par. 3. tit. de piorum locorum adminiſtrat.*
2 *Ibidem.* 3 *Seſſ. 22. de ref. cap. 11.*

CAP. XV.

Pro reditibus non exactis, Exactores ab Epiſcopis deligantur.

EPiſcoporum denique vigilantiæ Sancta Synodus injungit, ut piorum locorum cenſus, aliosve reditus non exactos, ne proprietas quoque depereat, exigendos curent, quod, ut accuratiùs fiat, delectis, aſſignato ſtipendio, exactoribus, adminiſtratorum negligentiam ſuppleant.

TIT. XXXII.

De jurepatronatus.

CAP. I.

Patroni ſi infra congruum datum tempus, cappellas ſuas, prout res poſtulat, non reparent, jus amittant.

EXperientia magiſtra didicimus Cappellas, quæ de jurepatronatus exiſtunt, reliquis minùs decenter haberi; quocirca, ubi illæ indigent reparatione, Epiſcopus præcipiat Patronis, ut infra congruum terminum, ſub pœna amiſſionis juris, eas reparent, aliàs, termino elapſo, ſervatis ſervandis eaſdem, vel aliis concedat, vel dirŭat.

CAP. II.

In patronos, Cappellis abutentes, animadvertatur.

CAppellarum claves a patronis teneri Epiſcopus non permittat; & cum illis, qui hujuſmodi Eccleſias in promptuaria vertunt, ſeveriùs agat.

Tit. XXXIII.

De Cenſibus, & Exactionibus.

CAP. Unicum.

Cathedraticum ab omnibus Eccleſiis, & Beneficiatis Epiſcopo ſubjectis, non ultra duos ſolidos exigatur.

QUia omnis anima ſublimioribus poteſtatibus ſubdita eſſe debet: Idcircò ad ſubjectionis, & honoris argumentum, ſine quibus nulla poteſtas conſiſtere valet, tributa præſtantur. Hujus rei gratia II. Bracharenſis Concilii Conſtitutione (1), quæ incipit: *Placuit*; & altera Honorii Papæ III. quæ incipit: *Conquerente* (2) ſancitum eſt, ut in Pontificalis Cathedræ obedientiam, ſubjectionem, & reverentiam, Synodatici, & Cathedratici nomine, Epiſcopi duos ſolidos è ſingulis Eccleſiis, & Beneficiatis ſibi ſubjectis, ſingulis exigant annis, ut Sac. Cong. Epiſcop. & Regul. in *Maſſulubrenſi* (3), & nuperrimè in *Beneventana* litteris, quæ in Appendice tranſcriptæ dabuntur, decernit: quoniam verò S. Synodus non præmium, ſed honorem Epiſcopis debitum conſiderat, ne ultrà duos ſolidos excedant; ſed qua decet moderatione mandat eſſe contentos.

Tit. XXXIV.

De Conſecratione Eccleſiæ, vel Altaris.

CAP. I.

Eccleſiæ Cathedrales, Conventuales, Parochiales, cumprimùm licuerit, conſecrentur.

OPtat S. Synodus, ut ad majus Divini cultus incrementum, Eccleſiæ omnes Cathedrales, Conventuales, & Parochiales,

1 *C. placuit X. q. 3.* 2 *cap. conquerente de offic. Iudic. ordinar.*
3 26. *Aprilis* 1619.

chiales, quæ perfectis parietibus ſunt conſtructæ per Diœceſanos Epiſcopos, ad quos ſpectat, infra biennium, vel, cum primum licuerit, conſecrentur (1); nam ſi Salomonis Templum, in quo animalium mortuorum hoſtiæ dumtaxat offerebantur, tantâ ſolennitate dicatum fuit, quantò magis Eccleſiæ noſtræ, in quibus Cœleſtis hoſtia, viva, & vera, ipſe ſcilicet unigenitus Dei Filius, in altari offertur pro nobis, ſtatis ab Eccleſia ſolenniis conſecrentur, oportet?

C A P. II.

Amoto Altari, vel lapide continente ſigillum, Altare ab integro conſecretur.

ALexander III. Pontifex Maximus Conſtitutione, quæ incipit; *Ad hæc* (2) ſtatuit, quòd ſi Altare motum fuerit (nempè quod fixum erat in Eccleſia conſecrata) aut lapis ille ſolummodò ſuperpoſitus, qui ſigillum continet, confractus, aut diminutus fuerit, debeat denuò conſecrari. Quam Conſtitutionem Sancta Synodus evulgatam voluit, cùm deprehenderit in multis Provinciæ Eccleſiis minimè obſervatam: ita ut Altarium, præſertim portatilium, ſigilla ad voluntatem nonnullorum rudium Presbyterorum amoverentur, & rursùs vel cera ipſa oblinirentur, & quamplurima, mobili ſigillo obducta, ſinè reliquiis reperta ſint.

Tit. XXXV.

1 *Concil. Londin. an.* 1237. *ſub Gregor. IX. cap.* 1. *Concil. Provinc. Mediol.* 4. *tit. de Eccl. & Altar. conſecrat.* 2 *C. ad hæc de conſecrat. Eccl. vel Altar.*

Tit. XXXV.

De celebratione Miſſarum, & Sacramento Euchariſtiæ, & Divinis officiis.

C A P. I.

Epiſcopis curæ ſit, ut Presbyteri Sacroſancti Miſſæ Sacrificii cæremonias probè calleant.

UT quanto maximo fieri poteſt religionis cultu, tremendum myſterium, quo vivifica illa hoſtia, qua Deo Patri reconciliati ſumus, quotidiè immolatur, a Sacerdotibus tractetur, curent Epiſcopi, ut cæremoniæ, & rubricæ in Miſſali traditæ, omni diligentia obſerventur; utque errores etiam leviſſimi abſint, S. Synodus omnes, & ſingulos Provinciæ Preſbyteros hortatur, ut librum a Coëpiſcopo noſtro Pompejo Sarnellio Vigilieñ. ſub titulo *Commentariorum*, ſemel, & iterum typis evulgatum, & ab eadem Synodo probatum, præ manibus, & oculis habeant.

C A P. II.

Sanctiſſima Euchariſtia incompoſitè accedentibus, ſi moniti non ſe religiosè componant, minimè tradatur.

PArochi populum ſæpiùs admoneant, quanta animi religione, ac pietate, & humili etiam corporis habitu, tam divinum Sacramentum debeant adire: & ſi hujusmodi admonitionibus non profecerint, Sanctiſſimam Euchariſtiam viris illis, qui comis adhuc alligatis, ut in vilioribus ſervitiis conſueverunt, & mulieribus, quæ aperto non ſolùm capite, ſed & pectore, ac mammis, ut in theatris aſſolet, irreverentèr accedunt, minimè præbeant.

CAP. III.

Presbyter, niſi nominatim ab Epiſcopo facultatem habeat, in privato Oratorio non celebret.

EAdem Sancta Synodus mandat Sacerdotibus quibuscunq; ne in quocunque privato Oratorio, in quibus ex privilegio Apoſtolico celebrari poteſt, Sacris operentur, niſi priùs nominatim facultatem ibidem celebrandi ab Epiſcopo obtinuerint.

CAP. IV.

Qui perpetua Miſſarum onera, inconſulto Epiſcopo, ſuſcipiunt, interdicti pœnam eo ipſo incurrunt.

PErpetua Miſſarum onera ad præſcriptum Decreti a s. m. Urbano PP. VIII. approbati die 20. Junii 1625. ne recipiantur abſque licentia Epiſcopi, vel ejus Vicarii Generalis, alioquin tranſgreſſores ab Eccleſiæ ingreſſu eo ipſo ſe noverint interdictos.

CAP. V.

Epiſcopo pontificaliter Sacris operante, vel ſolenniter celebranti aſſiſtente, nemo ante pontificalem benedictionem in eadem Eccleſia privatim celebret.

DUm in Cathedrali, vel alia Eccleſia Miſſa Pontificalis agitur, vel Pontifice aſſiſtente, ab alio ſolennitèr celebratur, aliæ Miſſæ privatæ, antè Pontificalem benedictionem, in eadem Eccleſia nullo pacto permittantur (1).

CAP.

1 *Ex C. & hoc attendendum de conſecr. diſt.* 1. *Concil. Provinc. Mediol.* 4. *par.* 2. *tit. quæ pertinent ad S. Miſſæ Sacrific.*

CAP. VI.

Dum Miſſa Conventualis, vel Parochialis agitur, alii Sacerdotes Miſſam privatim non faciant.

QVando Miſſa Conventualis, vel Parochialis ſolenniter celebratur, Sacerdotes a Miſſis privatis ſe abſtineant, ne Populi conventus, (undè Miſſa Conventualis dicitur,) contra Pátrum inſtituta diſſolvatur, neve a concione diſtractus, verbi Dei pabulo deſtituatur.

CAP. VII.

Epiſcopus alterum Epiſcopum advenientem fraternè ſuſcipiat, & ad verbum faciendum, & oblationem conſecrandam invitet.

AD mutuam inter Fratres Coëpiſcopos charitatem fovendam, Concilii Carthaginenſis IV. Conſtitutionem, quæ incipit: *Epiſcopi* (1), Sancta Synodus proponit: Epiſcopi nempè ſi ad Eccleſiam alterius Epiſcopi venerint, in gradu ſuo ſuſcipiantur, & tam ad verbum faciendum, quàm ad oblationem conſecrandam invitentur, prout in noſtra Metropolitana religioſiſſimè ſervatur.

CAP. VIII.

Provinciales Eccleſiæ eundem in pſallendo modum, quem Metropolitana ſervat, tenere debet.

QVod Bracharenſi (2), Gerundenſi (3), & Toletano (4), Conciliis ſanctè ſtatutum eſt, *ut Metropolitanæ Sedis auctoritate uniuscujusque Provinciæ Cives, Rectoresque Eccleſiarum, unum, eundemque in pſallendo teneant modum, quem a Metropolitana Sede cognoverint inſtitutum, ut inde unuſquisque ſumat regulas magiſterii, undè honoris conſecrationem accepit, ut juxtà majorum Decreta Sedes, quæ uniuscujusque Sacerdotalis Dignitatis eſt Mater, Eccleſiaſticæ Digni-*

1 7. q. 1. 2 C. *placuit diſt.* 12. 3 C. *inſtitutio de conſec. diſt.* 2. 4 C. *de iis, qui diſt.* 12.

gnitatis, vel rationis ſit Magiſtra: Idipſum Sancta Synodus innovans infraſcripta, quæ in Sancta Metropolitana Eccleſia religioſiſſimè ſervantur, ab omnibus Provinciæ noſtræ Cathedralibus, ſivè Collegiatis Eccleſiis circa pſalmodiam tenenda, demandat.

CAP. IX.

Horæ cantandi Miſſam pro vario Divini officii ritu præſcriptæ ſerventur.

HOræ in rubricis præſcriptæ pro Miſſa Conventuali, & ſolenni omninò, & uniformitèr cuſtodiantur (1): in feſtis ſcilicet duplicibus, in Dominicis, & infra octavas, dicta in Choro hora tertia: In feſtis ſimplicibus, & feriis per annum, dicta ſexta: In Adventu, Quadrageſima, Quatuor Temporibus, etiam infra octavam Pentecoſtes, & Vigiliis, quæ jejunantur, quamvis dies ſint ſolennes, Miſſa de tempore debet cantari poſt nonam; Miſſa autem Defunctorum dici debet poſt primam diei.

CAP. X.

Si plures Miſſæ cantari debent, varia horarum ratio teneatur.

QVando duæ, vel tres Miſſæ cantandæ occurrunt in Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis, omninò perſolvi debent cum cantu (2) ſervato ordine prædicto, ſcilicet ſi cantandæ ſunt duæ Miſſæ, una de feſto, altera de feria, illa cantari debet poſt tertiam, iſta poſt nonam.

CAP. XI.

Ægroto Euchariſtiam ſuſcipere non valente, Parochus, qui eam detulit, abſque alia cæremonia, revertatur.

PRaxis illa oſtendendi Euchariſtiæ Sacramentum infirmis communicare non valentibus, aboleatur: ideòque ſi Parochus

1 *Rubr. general. Miſſ. tit.* 15. 2 *C. cum creatura de celebr. Miſſar.*

rochus ad infirmum accedens, impedimentum compererit; ob quod Sacrum Viaticum præbere non valeat, abſque alia cæremonia ad Eccleſiam cum Sacramento revertatur.

CAP. XII.

Iis, qui nunquam rationis uſum habuerunt, Euchariſtia deneganda: iis verò, qui ad tempus caruerunt, ſi antea devotionem oſtenderunt, dempto quovis periculo, poteſt exhiberi.

NOverint Parochi, quòd aliqui dicuntur non habere uſum rationis dupliciter. Uno modo, quia habent debilem uſum rationis: & quia tales poſſunt aliquam devotionem hujus Sacramenti concipere, non eſt eis hoc Sacramentum denegandum (1). Alio modo dicuntur aliqui non habere totaliter uſum rationis. Aut igitur nunquam habuerunt uſum rationis; ſed ſic a nativitate permanſerunt, & ſic talibus non eſt hoc Sacramentum exhibendum: quia in eis nullo modo præceſſit hujus Sacramenti devotio. Aut non ſemper caruerunt uſu rationis; & tunc ſi priùs, quando erant compotes ſuæ mentis, apparuit in eis devotio hujus Sacramenti, debet eis in articulo mortis hoc Sacramentum exhiberi, niſi fortè timeatur periculum vomitus, vel exſpuitionis.

CAP. XIII.

Ubi Chori diſciplina eſt remiſſa, in prima quaque Synodo reſtituatur.

UT Divina officia, quantum Deus dederit, ſtudiosè pariter, & devotè celebrentur, quilibet Epiſcopus, circa diſciplinam Chori, in multis noſtræ Provinciæ Cathedralibus, nedum Collegiatis, labefactatam, regulas præſcribat; easq; ſervandas, quàm diligentiſſimè curet, & in Diœceſana Synodo, quam primo quoque tempore celebrabunt, evulgent.

CAP.

1 *S. Thomas 3. p. qu. 80. art. 9. in corp.*

CAP. XIV.

Tabella horaria, pro horis Canonicis in Choro perſolvendis, proponitur.

CUm omnia tempus habeant, illud præcipuè ſtatum eſſe convenit, quod Regi ſeculorum immortali, ab iis, qui habitant in domo Domini, in hymnis, pſalmis, & canticis impendi debet. Epiſcopi igitur tabellam horariam a Sacra Epiſcoporum Congregatione pro Eccleſia Aretina probatam, & in Appendice apponendam, quæque in Sacriſtia perpetuò proſtet, ſervandam curent.

TIT. XXXVI.

De Baptiſmo, & Confirmatione.

CAP. I.

Baptiſmus ſivè per infuſionem, ſivè per immerſionem, juxtà Baptiſterii formam adminiſtretur.

QVemadmodum Sacrum Baptiſma, Eccleſiæ tam Militantis, quàm Triumphantis janua, inter alia novæ legis Sacramenta, a Chriſto Domino inſtituta, primum tenet locum, ita ad illud ritè, rectèque adminiſtrandum, ſumma diligentia adhibenda eſt. Cumque aut per infuſionem aquæ, aut per immerſionem, qui modi magis ſunt in uſu, exhibeatur, Sancta Synodus baptizandi modum a Baptiſterii forma admonet deſumendum.

CAP.

CAP. II.

Baptiſterii forma, in quo per infuſionem baptizatur, oſtenditur.

UNa Baptiſterii forma hæc eſt (1): in media Cappella, ad cujus pavimentum deſcendatur tribus ſaltem gradibus, ut aliquam ſepulcri ſimilitudinem exhibeat, vas Baptiſterii, in quod aqua defluat, ſitum erit, cujus latitudo vacua per mediam rectam lineam ſit cubitis tribus, altitudo duobus, & in medio foramen habeat ſub columella (de qua mox dicemus) ex quo aqua derivetur in ciſternam parvulam, quæ erit effoſſa loco ſubterraneo ſub eodem vaſe, in quam aqua ex infantis, qui baptizatur, capite dilapſa confluat. Super vaſis prædicti foramine columella marmorea conſurget, in cujus ſumma parte, vas ipſum baptiſmale, inferiore vaſe contractius (in quo per totum annum baptiſmalis aqua ſervabitur) aptè, decenterque collocatum erit, ab inferioris labro altius unciis circiter ſexdecim.

CAP. III.

Modus per infuſionem baptizandi deſcribitur.

SI hæc fuerit forma Baptiſterii, ex eo per infuſionem baptiſmus fiet, baptizandi ſiquidem caput ſuper inferiore vaſe inclinabitur, & ſuper eo aqua ex altiore vaſe ſumpta cum argenteo cochleari infundetur, quæ per foramen inferioris vaſis in ſubjectam defluat ciſternam.

CAP. IV.

Solus Epiſcopus ſedens, extra fontem baptiſmalem, baptizat.

CAveant verò per infuſionem baptizantes, ne extra prædictum vas id muneris expleant, niſi baptizans ſit Epiſcopus(2), qui tunc ſedens aquam baptizandi capiti infundit.

1 *Acta Eccl. Mediol. Inſtruct. fabric. Eccleſ. lib. 1. cap. 19. de Baptiſterio, §. ſitus Baptiſterii.* 2 *Ritual. Rom. in propr. rubr.*

CAP. V.

Baptiſterii forma, in quo per immerſionem baptizatur, deſcribitur.

ALtera Baptiſterii forma eſt (1): in medio Cappellæ, pavimento ad deſcripti normam effoſſo, vas conſurget altitudine, ab ima ad ſummam partem ducta, cubitorum duorum, latitudine per vacuum extenſa tricubitali, foramine ab ima parte, quæ ad Orientem versùs ſtatuetur, triunciali, undè cùm aqua baptiſmalis renovatur, vetus in ciſternam defluat, quæ in plano, quod circum Baptiſterii vas eſt, a parte Orientali pro Sacrario ſuffodietur.

CAP. VI.

Modus baptizandi per immerſionem oſtenditur.

HÆc altera Baptiſterii forma, quam noſtrum in hac exhibet Metropolitana, Baptiſmum per immerſionem requirit, quæ ſit ita; ut trina ablutione caput baptizandi immergatur in modum Crucis, in uno, & eodem tempore, quo verba proferuntur, ut Romanum admonet Rituale.

CAP. VII.

Parochi, dempto neceſſitatis caſu, non in aulis, cubiculis, aut privatis Oratoriis, ſed in Eccleſia baptizent.

LIcèt urgente neceſſitate, ubique baptizare nihil impediat, tamen baptizandi locùs eſt Eccleſia, in qua ſit fons baptiſmalis (2). Caveant itaque Parochi, aliique hujus Sacramenti Miniſtri, ne, ultra caſum abſolutæ neceſſitatis, in aulis, cubiculis, aut privatis Oratoriis baptizent.

CAP.

1 *Ibidem. §. atque hæc quidem.* 2 *Clem. unica de Baptiſmo. Concil. Prov. Mediol. 1. par. 2. tit. quæ pertinent ad baptiſmi adminiſtr.*

C A P. VIII.

Vltra tertium diem Baptiſmus non differatur. Duabus hebdomadibus ante Sabbatum Paſchæ, & Pentecoſtes (niſi vitæ periculum adſit) ad ſanctos præfatos dies protrahatur.

BAptiſmus ultra (1) tertium diem non protrahatur, exceptis duabus hebdomadibus (niſi tamen baptizandis vitæ periculum immineat) altera ante Sabbatum Sanctum Paſchæ, altera ante Sabbatum Pentecoſtes, in quibus, ex antiquiſſimo Eccleſiæ ritu (2), ſolenni cæremonia hoc Sacramentum adminiſtrari maximè convenit; tum quia illis diebus baptiſmalis fontis aqua cõſecratur, tum præterea quia Eccleſiæ orationes in Miſſæ ſacrificio pro recens baptizatis per octavas perſolvuntur.

C A P. IX.

In utroque Sabbato Paſchæ, & Pentecoſtes fons baptiſmalis ſacretur. Epiſcopis utraque benedictio, & ſolennis baptiſmi collatio commendatur.

BIs itaque in anno prædictis diebus fons baptiſmalis omninò conſecretur, & Epiſcopos omnes S. Synodus hortatur ne hujuſmodi benedictionem, & ſucceſſivè baptiſmalis Sacramenti miniſtrationem (3) prætermittant, ab Eccleſia Romana, Eccleſiarum omnium Magiſtra, ſumentes exemplum, in cujus Lateranenſi Baſilica, Romano Pontifice impedito, ab Eminentiſſimo Urbis Generali Vicario, Sanctum Baptiſma quotannis ſolenniter miniſtratur.

C A P. X.

Confirmandorum inſtructio ante Sacramenti collationem habenda.

QVoniam, qui Baptiſmi gratia in novam vitam gignuntur, Confirmationis deindè Sacramento viri evadunt, eva-

L 2 cua-

1 *Concil. Prov. Avenion. de anno 1594. tit. 12. de Sacr. n. Baptiſmi.*
2 *Rit. Roman. de Sacram. Baptiſmi ritè adminiſtrand. tit. de temp. & loco.* 3 *Cærem. Epiſc. lib. 2. cap. 27.*

cuatis, quæ erant parvuli, Paſtorum opus eſt, fideles de hujus Sacramenti natura, vi, dignitate, ita admonere, ut intelligant non ſolùm negligendum non eſſe; ſed ſumma cum pietate, & Religione ſuſcipiendum, ne ipſorum culpa, fruſtrà in eos divinum hoc beneficium conferatur.

CAP. XI.

Ieiunos Confirmationis Sacramentum ſuſcipere decet.

LAudabilem illam antiquæ Eccleſiæ conſuetudinem, ut nonniſi jejuni Confirmationis Sacramẽtum ſuſcipiant (1) Sancta Synodus tenendam hortatur.

CAP. XII.

Pueri ante ſeptennium, & Chriſtianæ doctrinæ rudimentis non imbuti, ad Confirmationis Sacramentum non admittendi.

CUm Confirmationis Sacramentum, non ad ſalutis neceſſitatem; ſed ut ejus virtute parati inveniamur, cum pro fide Chriſti pugnare oportet, inſtitutum ſit (2), ad hoc pugnę genus pueros rationis uſu adhuc carentes, nemo aptos eſſe exiſtimabit: idcircò pueri ante ſeptimum ætatis annum (3), & antequàm fidei rudimenta didicerint, non admittantur.

CAP. XIII.

Parochi ante Confirmationis Sacramenti collationem, confirmandos, & eorum Patrinos, de Chriſtiana doctrina interrogent. Schedulam, ut hic expreſſam, confectam tradant.

UT autem experientia cognoſcatur, an & ipſi, qui confirmandi ſunt, & Patrini eorum, qui ut plurimum rudes reperiuntur, præfata fidei rudimenta rectè norunt; Parocho in pri-

1 *C. ut jejuni, ex Conc. Aurelian. c. 3. C. ut Epiſcopi de conſec. diſt. 5.*
2 *Cat. Roman. par. 2. cap. 3. de Sacram. Confirmat. §. 7.*
3 *Conc. Prov. Mediol. 1. par. 2. tit. quæ pertinent ad Sacram. Confirm. adminiſtrat.*

primis memoritèr reddent;a quo ſinguli accipient ſuſcipiendæ confirmationis ſchedulam, in qua nomina,& cognomina confirmandi, ejusque parentum, & Paræciæ, necnon & Patrini, ſeù Matrinæ deſcribentur, cum teſtimonio, quòd conſtet de requiſitis: quam ſchedulam, ubi acceperint, aliũm Patrinum, quàm in ea notatum,nemo ſibi quisquam eligat: ſi autem eum mutare contigerit, alteram ſchedulam ſibi conficiendam ſtatim curet, in qua is adnotetur.

CAP. XIV.

Patrinus quinam eſſe debeat, & quot tenere confirmandos poſſit.

PAtrinus in Confirmatione non ſit idem, atque ille, qui de ſacro fonte levavit, caſu neceſſitatis excepto (1); extra quem pariter ne unus ultra duos tenere permittatur.

CAP. XV.

Adulti confirmandi a peccatis ſint expiati.

ADulta jam ætate confirmandi, ut hujus Sacramenti gratiam, & dona conſequantur, non ſolùm fidem, & pietatem afferant,ſed pœnitentiæ Sacramento a peccatis expientur, vel ſaltem actum contritionis eliciant.

CAP. XVI.

Librorum Parochialium recta ratio præſcribitur. Eorum exempla quotannis mitti, & in Epiſcopali Archivo ſervari, præcipitur.

QVilibet Parochus libros baptizatorum,& confirmatorum, ac duos alios libros Parochiales, juxtà formam Romani Ritualis, conficiat; formulas namque illas ad placitum, & ineptè inventas, Sancta Synodus deteſtatur: mandatque ut Parochi iidem præfatorum librorum omnium exempla, ſingulis annis ad Curiam Epiſcopalem, in illius Archivo ſervanda,

1 *C. in Catechiſmo de conſecrat. diſt. 4.*

da, tranſmittant (1); ſi ſecus fecerint, arbitraria pœna plectantur.

Tit. XXXVII.

De Cuſtodia Euchariſtiæ.

CAP. I.

Sanctiſſima Euchariſtia fideli cuſtodia, clavibus adhibitis, ſervetur.

SAnctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum, quo ipſe ſanctitatis auctor, & fons continetur, non ſolùm ſanctè, & religiosè à fidelibus tractari; ſed fideli cuſtodia, clavibus adhibitis, conſervari debet.

CAP. II.

Pixis quænam eſſe debeat, oſtenditur.

PIxis; in qua ſacra myſteria reconduntur, argentea ſit, & intùs auro delinita.

CAP. III.

Tabernaculi qualitas deſcribitur. Veſtis interior ſerica ſit, & alba.

TAbernaculum, in quo aſſervatur, decens ſit, & honorificum, ſcilicet ex ligno ſaltem deaurato, cum veſte ſerica interiore alba (2) in poſterum ſaltem, non alterius coloris, benè firmum, & ex omni parte clauſum. In baſe ejus vacua, nedum in eo, nihil ulteriùs cuſtodiatur, etiam ſi eſſent ſacrorum oleorum vaſa, vel Sanctorum reliquiæ.

CAP.

1 Conc. Prov. Mediol. 1. par. 2. tit. quæ pertinent ad Baptiſmi admin.
2 Acta Mediol. Eccl. Inſtruct. fabr. Eccl. lib. 1. cap. 13. de Tabernaculo SS. Euchariſtiæ. §. Panno ſerico, &c. albi, ſi Romani.

CAP. IV.

Lampas jugitèr ardeat, ſumptibus Confraternitatis.

ANte ipſum continuò una ſaltem lampas accenſa colluceat, & in Parochialibus, Confraternitatum SS. Corporis Chriſti expenſis, oleum ſubminiſtretur.

CAP. V.

Renovatio particularum, fragmentorumque diſcuſſio præcipitur.

QVolibet Dominico die SS. Euchariſtia renovetur, & ne fragmenta remaneant, particulæ conſecrandæ, cribro ad hoc ſervato, mundentur.

CAP. VI.

In Cathedralibus propria ſit pro Tabernaculo Cappella.

TAbernaculum SS. Sacramenti in Cathedralibus non debet in ara maxima collocari, pontificalium functionum gratia, quæ renibus ad Altare verſis perſolvuntur.

CAP. VII.

Euchariſtia neque a ſecularibus, neque a Regularibus, inconſulto Epiſcopo, publicè exponatur. Vt privatim liceat, oſtenditur.

MAndatur, tam Secularibus, quàm Regularibus, ne SS. Euchariſtiæ Sacramentum publicè adorandum exponant, niſi ex cauſa publica, ab Ordinario omninò probanda. Quod ſi ex cauſa privata fecerint, tunc è Tabernaculo SS. Euchariſtia non extrahetur; ſed velata remanebit, itaut ipſa hoſtia videri non poſſit.

Tit. XXXVIII.

De Reliquiis, & veneratione Sanctorum.

Cap. I.

Quæ antiquitùs venerationi habitæ ſunt Reliquiæ, nova non indigent probatione.

ANtiquæ Sanctorum Reliquiæ, licèt earum documenta ſcriptis conſignata non extent, habeantur in illa veneratione, qua huc uſque fuerunt.

Cap. II.

Imagines ſacræ ſerio penicillo exprimantur.

SAcræ imagines nil turpe, nil profanum, nihilque, quod riſum moveat, aut intuentium oculos offendat, repræſentent (1).

Cap. III.

Imagines non benedictæ altaribus non apponantur.

HUjuſmodi imagines altaribus, & Cappellis non apponantur, niſi priùs ab Epiſcopo, vel de ejus facultate, ſtato ritu, benedicantur.

Cap. IV.

Putres Imagines igni abſumantur. Cineres vergant in Sacrarium.

IMagines, vetuſtate corruptæ, ſi reparari non poſſint, comburantur, & cineres in Sacrarium projiciantur (2).

Tit. XXXIX.

1 *Conc. Prov. Mediol. 1. par. 1. tit. quæ ſervanda ſunt in ſac. imagin.*
2 *Ex Can. ligna, & C. Altaris de conſecr. diſt. 1.*

Tit. XXXIX.

De obſervatione Iejuniorum.

CAP. I.

Quadrageſimale jejunium quotannis pro obſervantia indicatur; Infirmis verò gratis conſulatur.

Sicut bonarum mentium eſt ibi timere culpam, ubi culpa minimè reperitur, ita qui malæ mentis ſunt bibunt iniquitatem, velut aquam. Quocirca, ut conſulatur utriſque, Epiſcopi quolibet anno in ſuis Diœceſibus, tempore Sacroſanctæ Quadrageſimæ, edictum edant, pro obſervatione jejunii, & interim Vicariis etiam foraneis, & his abſentibus, Archipresbyteris tribuant facultatem, ut de conſilio Medicorum, licentiam veſcendi cibis vetitis, indigentibus, valeant impertiri, quatenus debilibus, & infirmis propter hoc periculum non emergat. Licentia verò omnibus omninò gratis concedatur.

CAP. II.

Muſica inſtrumenta quadrageſimali tempore, maximè in majori hebdomada, inhibentur.

Officiorum cum muſicis inſtrumentis celebratio, in Quadrageſima, & præſertim in majori hebdomada, non permittatur.

TIT. XL.

De Eccleſiis ædificandis, vel reparandis.

CAP. I.

Nemo Eccleſiam erigat, vel Altare, inconſulto Epiſcopo, & abſque dote: hanc ſi Epiſcopus neglexerit, ipſe manutentioni ſuccumbat.

AUrelianenſis Concilii conſtitutione, quæ incipit: *Nemo Eccleſiam* (1), ſanctè ſtatutum eſt, ut nullus novam ædificet Eccleſiam, antequam Epiſcopus Civitatis veniat, & ibidem Crucem figat, publicè atrium deſignet; & antè præfiniat, qui ædificare vult, quæ ad luminaria, & ad cuſtodiam, & ad ſtipendia Cuſtodum ſufficiant. Idipſum, & in altaribus erigendis, ſervandum, Sancta Synodus mandat, cum ob dotis defectum, multa, etiam in Cathedralibus, videantur altaria, adeò omni neceſſario ornatu deſtituta, ut Eccleſiam deforment: ſi quis autem Epiſcoporum neglexerit, ipſe de proprio hujuſmodi Altaris manutentioni ſuccumbat (2).

CAP. II.

Eccleſiis, Altaribusque ritè ſtatuendis, methodus ſervanda præſcribitur.

UT in Eccleſiis, Altaribusve conſtruendis certæ methodus habeatur, inſtructiones a Coëpiſcopo noſtro Fr. Marcello de Cavaleriis Ord. Præd. Gravineñ. ad inſtar inſtructionum Eccleſiæ Mediolaneñ. Italico ſermone exaratas, typiſque datas, Sancta Synodus probat, omnibusq; ſervandas proponit.

CAP.

1 *Cap. nemo Eccleſiam de conſecr. diſt. 1.* 2 *Can. cum ſicut, juncta gloſſ. de conſecr. Eccleſ. auth. de Eccl. tit. §. ſi quis autem col. 9.*

CAP. III.

Cathedralis Eccleſiæ notabilis inſtauratio, ſi Epiſcopus, & Canonici congruam vix habeant, Univerſitati, de more Provinciæ, incumbit, huic Confraternitates ſuppetias venient.

SI Cathedralis Eccleſiæ notabilis, ſivè neceſſaria inſtauratio agenda ſit, & Epiſcopus congruam alimentariam, nedum conciliarem, non habeat; Canonicorum quoque Præbendæ eorum vix reſpondeant ſuſtentationi, Sancta Synodus reparationem in noſtra Provincia de more ad Univerſitates ſpectare, ad quarum levamen Confraternitates etiam, dempta obligationum ſatisfactione, contribuere teneri, declarat.

CAP. IV.

In Eccleſiis reſtituendis, & in extructis, nihil reædificetur, vel innovetur, inconſulto Epiſcopo.

ECcleſiæ magna ex parte reſtituendæ, inconſulto Epiſcopo, non reſtituantur, nihilque, eodem inſcio, in jam extructis, & multò magis in Cathedralibus, dêſtruatur, reædificetur, vel innovetur (1).

CAP. V.

Qui tenentur ad Eccleſias reparandas, compellantur.

QVæ dirutæ ſunt Eccleſiæ, per eos, qui de jure, vel conſuetudine compelli poſſunt, Epiſcopo ſatagente, reparentur (2).

CAP. VI.

Decenti Altarium collocationi conſulitur.

ALtaria, quæ alicui Eccleſiæ columnæ, aut pilæ inhærent, ſivè organo, vel Concionatoris ſuggeſtui ſubiiciuntur;

M 2 aut

1 *C. quicunque 16. q. 1. C. lator 16. q. 5. C. quidam 18. q. 2.*

2 *Conc. Trid. ſeſſ. 7. de ref. cap. 8. & ſeſſ. 21. de ref. cap. 7.*

aut é regione Principis Aræ ſita ſunt, vel amoveantur omninò, vel in decentiorem locum reducantur (1).

C A P. VII.

Profanæ ſervitutes, niſi in fundatione, vel ab immemorabili conceſſæ fuerint, cenſuris etiam adhibitis, removeantur.

ABſint ab Eccleſiis omnes profanæ ſervitutes; & proindè ſi in aliqua Eccleſia adſint portæ, vel feneſtræ, quæ a domibus laicorum in eas promineant, curet Epiſcopus, ut omninò claudantur, & contra non parentes, ſervatis ſervandis, cenſuris Eccleſiaſticis procedat (2). Si verò eadem in fundatione, vel ex immemorabili conſuetudine conceſſa fuerint, Epiſcopi conniventia non deſideretur.

C A P. VIII.

Laicis perſonis uſus baldacchini, & aſſiſtentia in presbyterio; necnon oſculum Evangelii inhibetur: ideoque haſtæ, gradus, ſuppedanea, & alia quæcunque baldacchini ſigna removenda demandantur, ſub pœna interdicti Eccleſiarum tam ſecularium, quàm Regularium, & cenſurarum contra inobedientes: ſub eisdem cenſuris ſcamnorum, & quorumcumque ſedilium, laicorum in presbyterio aſſiſtentiam præſeferentium, remotio præcipitur.

QVod Sanctæ Sedis decreto generaliter ſancitum eſt, ut ſecularibus perſonis uſus baldacchini, & aſſiſtentia in Preſbyterio, nec non oſculū Evangelii minimè permittantur, facta Epiſcopis poteſtate, ut in caſu trāſgreſſionis, etiā contra Regulares ad pœnam interdicti procedant, adamuſſim in univerſa noſtra Provincia ſervandum mandamus; hanc enim nobis ſolicitudinem de ordine Sanctiſſimi Sacra Rituum Congregatio injun-

1 *Conc. Prov. Mediol. 4. par. 1. tit. de Cappellis, & Altaribus.*

2 *Conc. Prov. Mediol. 3. tit. quæ pertinent ad ornatum, & cultum Eccleſiar. §. ſin autem.*

injunxit, datis literis die 18. Junii 1689. Illud quoque animadvertendum tradimus, quòd ad effectum, ut memoria pereat ſimilis abuſus, haſtas, gradus, ſuppedanea, & alia quæcumque ſigna baldacchini ab Eccleſiis ſuarum Diœceſum, tam ſecularium, quàm Regularium, removere faciant, & quoad Eccleſias Regularium procedant ad interdicta, & contra inobedientes ad cenſuras, auctoritate Sacræ Rituum Congregationis. Denique, ut ſecularium perſonarum cujuscunque conditionis aſſiſtentia è Presbyterio prorsùs deleatur, earum ſcamna, & quæcunque hujusmodi ſedilia indè omninò removenda, & non obtemperantes cenſuris compellendos, edicimus.

CAP. IX.

Abuſus ſclopi in Eccleſiam deferendi, detinendique, cenſuris compeſcatur.

NE quis in Eccleſiam cum bellicis tormentis, quos ſclopos vocant, ingredi, neve in ea manere præſumat (1), cenſurarum pœna propoſita: nam & *nos qui legitimi imperii armis circumdamur* (ſunt verba Theodoſii junioris) *quosque ſine armatis, & ſtipatoribus eſſe non convenit, Dei Templum ingreſſuri foris arma relinquimus* (2).

CAP. X.

Parlamenta, aliaque negotia ab Eccleſia, ejusque cæmeterio arceantur.

NUllus in Eccleſia, & ejus Cœmeterio, parlamenta convocare, & aliis negotiis dare operam audeat (3): ne ubi peccatorum eſt venia poſtulanda, ibi peccandi detur occaſio, aut deprehendantur peccata committi.

TIT. XLI.

1 *Conc. Prov. Mediol.* 1. *par.* 2. *tit. de Eccleſ. & earum cultu.*
2 *In act. Concil. Epheſ.* 3 *C. decet de Immun. Eccl. in* 6.

T i t. XLI.

De Immunitate Eccleſiarum.

C A P. I.

Nequis auctoritate publica, vel privata Eccleſiaſticis perſonis, ſuiſque præſertim Paſtoribus, factis, aut verbis convicietur, neque communia deneget obſequia, anathemate cavetur.

Regalis fulgor præclariſſimus, quo Regis noſtri faſtigium cæteris prælucet, ille ſanè eſt, per quem Eccleſiaſtica immunitas defenditur, & augetur; ſunt tamen Dynaſtæ nonnulli, ita degeneres, ut quàſi noctuæ a tanto ſplendore extorres, in animarum ſuarum Epiſcopos, tanquam in Medicum, multa febre phrænetici, inſanientes, ſuis ſubditis, ne illis quidquam vendant, aut emant aliquid ab eiſdem, aut alia obſequia exhibere præſumant, aliquando interdicant: ſub quibus deterioris conditionis Sacerdotium factum videtur, quàm ſub Pharaone fuerit (1), qui, licèt legis divinæ notitiam non habebat, omnibus aliis ſervitute ſubactis, Sacerdotibus in libertate relictis, alimoniam de publico adminiſtravit. Et quod deterius eſt, perniciosiſſimum hoc Dynaſtarum exemplum in privatas etiam perſonas ſurrepit. Quam impietatem S. Synodus deteſtans, mandat, omnibus, & ſingulis laicis cujuſcumque conditionis ſint, etiam privatæ, ne perſonas Eccleſiaſticas, præſertim in ſummo Sacerdotio conſtitutas, conviciis, aut quibuſvis factis, aut verbis contumelioſis afficiant, nevè comeſtibilium, aliarumque rerum neceſſariarum venditionem, aut equorum conductum, neque communia obſequia denegare audeant, quoties Eccleſiaſtici juſtum præſtant ſalarium, quod pro dictis obſequiis ab aliis perſolvi ſolet, aliàs Eccleſiaſticis cenſuris ſe noverint ſubiiciendos.

CAP.

1 *Cap. non minus de Imm. Eccl.*

CAP. II.

Beneficia in Oratoriis privatis non erigantur: erecta ad Eccleſias transferantur.

CUm privata Oratoria, in domibus erecta, Eccleſiæ nullo pacto ſint, neque Eccleſiaſtica gaudeant immunitate, Sancta Synodus mandat, ut beneficia, in eiſdem perperàm erecta, ad Eccleſias transferantur: & nulla deinceps in hujuſmodi privatis Oratoriis Eccleſiaſtici beneficii inſtitutio permittatur.

TIT. XLII.

Ne Clerici, vel Monachi ſecularibus negotiis ſe immiſceant.

CAP. I.

Clerici mercaturis, & illicitis negotiationibus ſe implicantes juris remediis coërceantur.

COntra doctrinam Apoſtoli dicentis: *nemò militans Deo, implicet ſe negotiis ſecularibus*, turpiter illi veniunt, qui Clericali militiæ dato nomine, ad mercaturas, & negotiationes illicitas ſe convertunt, ſtatus ſui penitùs obliti: hujuſmodi negotiatores Clerici, pœnis ſacris Canonibus (1), & Apoſtolicis Conſtitutionibus contentis omninò coërceantur.

CAP. II.

Clerici laicalibus non ſe ingerant juriſdictionibus: non vectigalium conductores fiant: pro laicis dominis agentes, ſeu viceſgerentes, factores, vel negotiorum geſtores ne ſint; Pœna tranſgreſſores deterreat.

ECcleſiaſticis quoque omnibus Sancta Synodus mandat, ne laicalibus ſe implicent juriſdictionibus (2), nevè publicorum

---

1 ex C. Sacerdotibus. ne Cleric. vel Monachi. C. conſequens diſt. 88. cap. fin. de vit. & honeſt. Cleric. 2 C. ſed nec. Ne Clerici, vel Monachi.

rum vectigalium conductores fiant; nam quantò dignior Matthæus è Telonio ad Sacerdotium converſus, tantò indignior Clericus ad Telonium reverſus reputatur. Ne ſub Clericatus prætextu non contenti franchitiis, a jure conceſſis, quibus Regia pietate, ac religione, pacificè fruuntur, vectigalia eadem, Reipublicæ nervos, defraudent. Pro laicis, & Dominis temporalibus Agentes, ſeù Viceſgerentes, Factores, vel negotiorum geſtores ne ſint (1), neve eis inſerviant, in iis præſertim muneribus, quæ ſine Clericalis ordinis dedecore nequeunt exerceri (2). Qui ſecùs fecerint condignis pœnis, arbitrio Epiſcopi, obnoxii reddantur.

TIT. XLIII.

De Sponſalibus, & Matrimoniis.

CAP. I.

Converſationes inter ſponſos de futuro, propoſita pœna, inhibeantur.

CUm vix bono peragantur exitu, quæ malo ſunt inchoata principio, magna animadverſione compeſcendi ſunt illi, qui contractis penè ſponſalibus de futuro, non ſecùs inter ſe rem habent, atque matrimonio eſſent adjuncti, & ita puellæ priùs meretrices, quàm uxores evadunt. Quapropter Sancta Synodus ad hoc grave ſcelus eliminandum, commercia, & converſationem inter ſponſos de futuro, antequam matrimonium per verba de præſenti contrahant, interdicit, mandatque, ut Epiſcopi pœna, per eos ſtatuenda, & locis piis applicanda, transgreſſores pro qualibet vice cohibeant.

CAP.

1 *d. C. ſed nec, ex C. Sacerdotib. eod. tit. ne Clerici, vel Monachi.*
2 *Conc. Prov. Mediol. 1. par. 2. tit. de negot. ſecularibus, &c.*

CAP. II.

Sponſorum conſenſus [illegible] *ſuſpicio deleatur. Cæterum S. Officii inſtructiones ſerventur.*

UT omnis violentiæ ſuſpicio in Matrimoniis tollatur, Sancta Synodus Parochis injungit, ut antequam ad denunciationes deveniant, ſponſorum conſenſum explorent: In reliquis verò Sancti Officii inſtructiones omninò ſerventur.

CAP. III.

Sine cauſa, ab Epiſcopo probanda, Matrimonium domi ne celebretur. Hujuſmodi facultas nonniſi ea die confeſſis, & Sacra Communione refectis concedatur.

ET ſi matrimonium domi celebratum coram Parocho, & teſtibus, in facie Eccleſiæ contractum dicatur; decentiùs tamen eſt, ut in propria Eccleſia celebretur: Idcircò Sancta Synodus mandat, ne domi hujuſmodi celebratio permittatur, niſi cauſa legitima exiſtente, examinanda, & approbanda ab Epiſcopo, qui abſque cauſa prædicta, *& niſi illa die confeſſi fuerint, ac ſacra communione refecti* (1), ut id domi fiat concedere non debet: nam quanta maxima fieri poteſt reverentiâ Sacramentis exhibeatur, oportet.

N Tit. XLIV.

1 *Ex Rit. Rom. de Sacram. Matrim. in rubric. verſic. admoneantur.*

Tit. XLIV.

De accuſationibus, inquiſitionibus, & denunciationibus.

CAP. I.

Libelli famoſi reiiciantur. Contra non infamatum ſuper veritate criminum inquiri non debet, etiamſi libellus famoſus contra eum oblatus fuerit in ſecreto.

SI detrahentem ſecretò proximo ſuo perſequi debemus, Propheta Rege docente, quantò magis iniquis eorum ſcriptis nullam præſtare fidem tenemur? Idcircò S. Synodus mandat, ut libelli infamationis abſque ulla ſubſcriptione, vel fictis nominibus ſubſcripti, prorsùs reiiciantur; nec ad petitionem eorum, qui libellum prædictũ, porrigunt in occulto procedatur ad inquiſitionem ſuper contentis ibidem criminibus faciendã, niſi fama, ſeù clamores delicti, adverſus eum, contra quem porrectus eſt libellus, præceſſerint (1).

CAP. II.

Caſus, quo actuarii, & notarii teſtium dicta non integrè, ſed pro parte ad fiſci favorem recipiunt, Epiſcopis adnexa cenſura reſervandus.

EPiſcopi pauperum Patres, & defenſores Actuarios, & Notarios illos, qui, corrupta conſcientia, teſtium ab ipſis examinatorum dicta non integrè deſcribunt; ſed tantùm pro parte, quæ in fiſci favorem facit: ex qua malitia, & mutilatione, infinita propemodum damna pauperibus irrogantur, & in magnum inquiſitorum, fortaſſe Innocentium, præjudicium vergunt, cenſuris Eccleſiaſticis compeſcant, & hunc ſibi caſum reſervent, quem pientiſſimus quoque Rex noſter ſibi, ſuoque Proregi plectendum reſervavit (2).

Tit. XLV.

1 *Cap. Inquiſit. §. Tertiæ dubitationis de accuſation.*

2 *Pragm. 6. de Actuariis, & Scribis.*

Tit. XLV.

De Simonia.

CAP. Unicum.

Pii IV. & V. ſuper confidentia ſimoniaca Sanctiones, ſaltem ſemel in anno evulgentur.

INnotuit Sanctæ Synodo nonnullos in hac Provincia ignoranter ſimoniæ labe fœdari: quocirca tanto malo obviam ire peroptans, mandat animarum Provinciæ Rectoribus, ut Pii quarti (1) & quinti (2) ſummorum Pontificum ſuper confidentia Simoniaca ſanctiones emanatas ſaltem ſemel in anno publicare non prætermittant.

Tit. XLVI.

De Magiſtris.

CAP. I.

Seminariorum inſtitutio commendatur.

CUm proverbium ſit (3): Adoleſcens juxta viam ſuam; etiam cum ſenuerit, non recedet ab ea, neceſſe eſt, ut adoleſcentium ætas a teneris annis viam mandatorum Dei ingrediatur, ut uſq; in ſenectam, & ſenium eandem, dilatato corde, percurrat. Cujus rei gratia Sacroſancti Trid. Conc. decreto (4) ſancitum eſt, ut ſingulæ Cathedrales, & Metropolitanæ, pro modo facultatum, & Diœceſis amplitudine, collegia puerorum inſtituant, quæ Dei miniſtrorum perpetua ſint Seminaria. Pro qua inſtitutione nihil aptius, nihil uberius in noſtra Provincia decerni poteſt, quàm quod ſub cl: mem. Cardinali

N 2 Ar-

1 *Conſtit.*85. 2 *Conſt. LXXXV.* 3 *Prov. c.*22.*verſ.*6.
4 *Seſſ.* 23. *de ref. cap.* 18.

Archiepiſcopo Jacobo Sabel'o, Prædeceſſorum noſtrorū Sancta Synodus ſanxit, anno 1567. decreto, quod ſubnectimus, & innovandum cenſemus.

C A P. II.

Decretum Provincialis Concilii de anno 1567. tranſcribitur, quo ratio ſeminarii inſtituendi exhibetur. Bonorum Eccleſiaſticorum taxatio conficienda proponitur.

„ UT verò, quæ pro inſtitutione Seminarii Clericorum, „ a S. Trid. Synodo ſtatuta ſunt, exequantur, ne hoc „ tam pium, ſanctum, & huic Provinciæ maximè neceſſarium „ opus omittatur, aut aliquo pacto differatur, decernimus, ut „ ubi id Seminarium jam inſtitutum non eſt, Epiſcopi ſtatim „ a fine hujus Provincialis Synodi inſtituendum curent, præ- „ ſcripta forma a dicto Trid. Conc. Ita tamen, ut ex fructibus „ cujuſcunque menſæ Epiſcopalis, & Capituli, aliarumq; Ec- „ cleſiarum Collegiatarum, & quorumcumque beneficiorum „ Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura Abbatiarum, Prio- „ ratuum, & quocunque alio nomine nuncupentur, etiam „ Regularium, & exemptorum, etiam ſi nullius Diœceſis „ fuerint (Mendicantium Eccleſiis, & præceptoriis Militum „ Sancti Joannis Hieroſolymitani, & aliis Collegiis, in quibus „ ſeminaria diſcentium, vel docentium, ad commune Eccle- „ ſiæ bonum promovendum, actu habentur, duntaxat exce- „ ptis) & ex quibuſcunque aliis Eccleſiaſticis reditibus, quo- „ cunque ii nomine, vel cauſa percipiantur, etiam ſi penſio- „ nes quantumlibet exemptæ fuerint, quinque pro centena- „ rio, annis ſingulis exigantur; quam ſummam imminui, & „ augeri poſſe decernimus ab Epiſcopis, communicato con- „ ſilio cum iis, qui ad id munus delecti fuerint, prout accepti, „ & expenſi ſeminarii ratio poſtulabit.

C A P. III.

Taxatio, vel in totum, vel in partem remittenda, ad ratam beneficiorum ſimplicium, quæ ſeminario erecto uniri contigerit.

„ HAnc autem exactionem inchoandam, & faciendam ſta- „ tuimus, pro anno jam elapſo 1566. in illis Eccleſiis, in

qui-

„ quibus Epiſcopi ex decreto Concil. Trid. id Seminarium „ jam inſtituendum denunciaverunt: in aliis verò pro præſen- „ ti anno, & ita deinceps unoquoque anno proſequendam, „ donec Seminario aliquot beneficia ſimplicia, prout ea vaca- „ re contigerit ex auctoritate, & præſcripto Concil. attributa, „ & unita fuerint: quæ, ſi ſummam, exigi mandatam, confece- „ rint, omninò exactio remittatur: ſin minus, pro rata fru- „ ctuum beneficiorum illi attributorum remittatur.

C A P. IV.

Vbi Seminarium erigi non poteſt, taxatio tamen fiat, ad cujus rationem Clerici in Seminarium Metropolitanum, ſivè aliud, in Provincia inſtitutum, mittantur. Datur quoque ratio Seminarij inſtituendi, ubi tenues ſunt reditus. Alumnorum, quæ ætas, & qualitas; convictorum, quæ ratio habenda præſcribuntur.

„ UBi verò id Seminarium commodè inſtitui non poteſt „ propter tenuitatem redituum tam Cathedralis Eccle- „ ſiæ, quàm aliorum beneficiorum Civitatis, & Diœceſis, quę „ illi contribuere debent, Seminario Beneventano, aut in ali- „ qua ſuffraganeorum commodiori, & viciniori Eccleſia in- „ ſtituto, aut inſtituendo contribuant: & pro rata pecuniarū, „ quæ a dictis Eccleſiis exigentur, aliquot ipſarum Clerici in „ dictæ Metropolitanæ Eccleſiæ, aut alterius (ut dictum eſt) „ Seminario alantur, & inſtruantur. Si verò Epiſcopis videbi- „ tur in ſuis Eccleſiis quocunque modo poterunt hujuſmodi „ Seminaria inſtituere, quàm Seminario Beneventano, aut in „ aliis vicinioribus Eccleſiis inſtituendis, contribuere; eo, quo „ meliori, & commodiori fieri modo poterit, inſtituantur. „ Quòd ſi hujuſmodi Seminariorum facultates non ſuppe- „ tent, in eis inſtituendorum victui, veſtituique, & libris emen- „ dis, & Magiſtrorum ſalariis perſolvendis; Epiſcopi, deductis „ ex fructibus, reditibuſque Seminariorum neceſſariis ſum- „ ptibus librorum comparandorum, & ſalariorum perſolven- „ dorum, quod reliquum erit, Clericis in Seminario recipien- „ dis pro rata elargiri faciant, quod eorum vitæ aliqua ex „ parte ſubſtentandæ, & ſtudiis proſequendis auxilio eſſe poſ- „ ſit; ita tamen, ut ſervitiis, etiam Cathedralis, aut aliarum

„ Eccleſiarum, prout Epiſcopis videbitur, inhæreant. Præci-
„ pua verò Epiſcoporum cura ſit, ut in ætate duodecim ſal-
„ tem annorum conſtituti, & qui legere, & ſcribere ſciant,
„ juxtà præſcriptum Concilii in Seminario recipiantur. Alii
„ verò etiam ſi ſuo ſumptu recipi velint, ſi primis elementis
„ imbuendi ſint, reiiciantur, ut a Magiſtris, qui ab Univerſi-
„ tatibus conducentur, edoceantur.

C A P. V.

Adulti Sacris initiandi, ſi ſpes adſit profectus, & pauperes presbyteri in Seminarium admittantur, hi ut ſuo muneri ſatisfaciant; illi, ut Parochialibus præfici poſſint.

„ QVoniam verò in hac Provincia pauci reperiuntur ido-
„ nei Presbyteri, quibus animarum cura rectè commit-
„ ti poſſit; ne Eccleſiæ diù idoneis Rectoribus deſtituantur,
„ quod eveniret ſi expectandum eſſet, ut pueri ſolummodò
„ hujus rei cauſa in Seminario inſtituerentur, hortamur Epi-
„ ſcopos, ut homines etiam adulti, quos ſperandum ſit in lite-
„ rìs ita profecturos, ut brevi ad ſacros etiam Presbyteratus
„ ordines promoveri poſſint; atque pauperes Presbyteri, qui
„ abſque beneficio jam promoti exiſtunt, in Seminario ab ipſis
„ recipiantur, & ibi edoceantur: ut Sacerdotali ordini, quem
„ jam ſuſceperunt, ſatisfacere, & Parochialibus Eccleſiis præ-
„ fici poſſint.

C A P. VI.

Seminarii Metropolitani fundatio, conſummatio, concinnatio: necnon domus ab integro poſt terræmotum nobilis erectio, recenſentur.

HActenus decretum præfati Cardinalis Archiepiſcopi Sabelli, qui exemplum omnibus præbens, Seminarium in Metropolitana fundavit eodem anno 1567. quod deindè Maximilianus Archiepiſcopus de Palumbaria conſummavit, anno 1591. & Jo: Baptiſta Foppa Archiep. concinnavit anno 1653. ſed terræmotu anno 1688. integra Seminarii domo collapſa, modernus Archiepiſcopus hujus Sanctæ Synodi Præſes, ne Metropolitana tanto beneficio deſtitueretur, ſumma providen-

dentia a s.m. Alexandro PP. VIII. die 28. Februarii 1690. obtinuit, ut quatuor millia aureorum, quæ fel. record. Innocentius Papa XI. Diœceſanis ob domorum ruinas pauperibus per Archiepiſcopum diſtribuenda deſtinaverat; cum exigua ſingulos, præ multitudine ſumma, inutiliter tangeret, omnia in Seminarium reſtituendum ad perpetuum hujus Civitatis, & Diœceſis auxilium impenderentur. Quamobrem eodem Metropolita inſtante, Sancta Synodus tres delegit Commiſſarios, ſuos ſcilicet Coëpiſcopos Joannem Baptiſtam de Bellis Teleſinum, Franciſcum Antonium Punzi Aſculanum, Pompejum Sarnellium Vigilienſem, qui Seminarium in Metropolitana reſtitutum viſitarent; qua viſitatione peracta, SS. Patribus retulerunt, Seminarium ipſum non ſolùm reſtitutum; ſed impenſis præfatam quatuor millium aureorum ſummam longè exuperantibus in ampliorem, & nobiliorem formam evectum hoc anno 1693. adeout de eo affirmarint, majorem eſſe gloriam domus iſtius noviſſimæ, plusquam primæ.

CAP. VII.

Nonnullis commendatis Epiſcopis, qui Seminariis ſtudium ſuum navarunt, reliquis id muneris, pro eorum conſcientia injungitur: addito, quòd Confraternitatum quoque ſubſidio uti poſſint.

TAntum laudati Cardinalis Archiepiſcopi Sabelli exemplum, non omnes tunc imitati fuere, ſivè morte præventi, ſivè redituum tenuitate deterriti: Temporibus tamen noſtris ſuſcitavit Deus Oniæ filio conſimiles, qui vel ædificarunt, vel ſuffulſerunt tantæ pietatis domum, nempe Coëpiſcopi, & fratres noſtri Carolus Felix Matta S. Severi, ac Joſeph de Lazara Alliphanus, quorum alter anno 1680; alter anno 1692. ab integro erexerunt: Joſeph Catalanus Larinen. anno 1687. reſtituit, Franciſcus Antonius Jannonus Bovianen. anno 1686. inſtituit. Quare Sancta Synodus mandat, ut ad tenorem relati Synodalis decreti, ii quibus in ſua Diœceſi Seminarium erigere poſſibile eſt, ſuper quo eorum onerat conſcientiam, inſtituant, & ut ad formam Trid. Confraternitates quoque ad contributionem inducant, Sacræ Cong. Epiſcoporum decretum extat in Sypontina die x. Novembris 1679. quod eos rem facili negotio expediendam admonebit.

CAP.

CAP. VIII.

In Cathedralibus, in quibus nec Seminarium inſtitui, nec Alumni ad inſtitutum mitti poſſunt, ſit Grammaticæ Magiſter, Eccleſiæ, vel Univerſitatis ſtipendio conductus, ſivè competenti beneficio proviſus.

ILli verò, qui tanta, tum Cathedralis Eccleſiæ, tum aliorum beneficiorum Civitatis, & Diœceſis, nec non, & Confraternitatum redituum tenuitate laborant, ut nec Seminarium inſtituere, nec in alio Provinciæ Seminario Crericos alere poſſunt, in unaquaque Cathedrali grammaticæ magiſtros, Eccleſiæ, vel Univerſitatum, ubi mos eſt, ſtipendio, conducant, qui gratis Clericos doceant, aut eis de aliquo competenti beneficio provideatur.

CAP. IX.

Clerici, ſtudiorum cauſa dimiſſi, non privatos, ſed publicos in Collegiis, & Academiis audiant Philoſophiæ Magiſtros, & niſi ea de re authenticum Epiſcopo deferant teſtimonium, a docendi officio, a ſuſcipiendis ordinibus, & ab Eccleſiaſticis gradibus arceantur.

ADoleſcentium ætatem a primis annis ſana doctrina imbutam velle, eſt per totum vitæ curſum eoſdem pietati, & religioni addicere. Quaprópter cupiens S. Synodus Provinciam ab omni errorum labe ſartam tectam cuſtodire, diſtrictè præcipit, ne Clerici Neapolim, ſeù aliò ſtudiorum cauſa, ſive miſſi, ſive mittendi, privatos Philoſophíæ Magiſtros audiant; ſed eam, vel a Regularibus in Collegiis, vel in publicis Academiis addiſcant, unde authenticum teſtimonium ſuis deferant Epiſcopis, aliàs nec docere in ſua patria, nevè ad Superiores ordines, & Eccleſiaſticos gradus aſſumi permittantur.

TIT. XLVII.

De Hæreticis.

CAP. I.

Omnes, & ſinguli Provinciæ Parochi quotannis Dominica prima Adventus, & prima Quadrageſimæ Edictum Sancti Officii promulgent.

OMnem hæreſim extollentem ſe adversùs Sacroſanctam, orthodoxam, & Catholicam fidem, S. Synodus deteſtans, & anathematizans, cum deprehenderit aliquos ob malitiam, nonnullos ob inobedientiam, complures ob ignorantiam, illi obligationi non ſatisfacere, qua delicta ad Sanctũ Officium ſpectantia, denunciare tenentur; ne quis alios, cum poſſit, ab errore non revocans, ſe ipſum errare demonſtret; mandat omnibus, & ſingulis Provinciæ Parochis, ut quotannis Dominica prima Adventus, & prima Quadrageſimæ Edictum Sancti Officii in Appendice inſerendum evulgent, ut, cognitis pœnis, quibus negligentes ſe ipſos adſtringunt, eidem edicto pareant, ne communicare operibus aliorum malignis videantur.

CAP. II.

Epiſcopi attendant, ne nova dogmata alicubi ſuarum diœceſum radices figant; ſed unusquiſque oves ſuas in doctrina ſana contineat.

QUæ paſtoralis ſolicitudo cum primis requiritur, hac noſtra tempeſtate, qua diaboli invidia ſubintraverunt quidam homines, ſecundum deſideria ſua ambulantes in impietatibus, quorum quidam Michaël de Molinos cum aliis perditæ ſalutis ſequacibus, gregem inter Dominicũ zizania falſorũ dogmatũ, fidei puritati, & bonis moribus adverſantiũ, ſuperſeminavit? Quæ intuitus ex Apoſtolicæ Sedis ſpecula s. m. Innocentius Papa XI. ſua conſtitutione ſub die 12. Decẽbris 1687. reprobans, tanquam hæreticalia damnavit. Alii ſegregant ſemetipſos animales, ſpiritum non habentes; unde, & neſciunt Sacramenta

Dei, neque mercedem ſperant juſtitiæ, nec judicant honorem animarum ſanctarum. Ad quos errores eliminandos Sancta Synodus Epiſcopos, pro debita cura ovium, a Chriſto Domino illis commiſſarum, etiam, atque etiam hortatur, quatenus depoſitum cuſtodientes, devitent profanas vocum novitates, & appoſitiones falſi nominis ſcientiæ, quam quidam promittentes (1) circa fidē exciderunt; omnemque diligentiam adhibeant, ne falſa hujuſmodi dogmata alicubi radices figant, & amplectentes eum, qui ſecundùm doctrinam eſt, fidelem ſermonem, potentes ſint exhortari in doctrina ſana, & eos, qui contradicunt, arguere.

Tit. XLVIII.

De Græcis Ne in ſchiſmaticorum errores incidant.

CAP. I.

Parochi Græci baptizatorum infantium frontes ne conſignent. Eorum notetur euchologium. Sic conſignati ab Epiſcopo Latino confirmentur, ſub conditione, ne fortè ab Epiſcopo Græco baptizati fuerint. Chriſma nonniſi ab Epiſcopo accipere compellantur.

CUm in nonnullis Provinciæ noſtræ Diœceſibus Græci, alii ſimul græcanico ritu vivētes, alii inter Latinos, alii Latini inter Græcos mixti commorentur, ad eos in officio continendos Sancta Synodus conſtitutionem, ſivè inſtructionem Clementis PP. VIII. quæ incipit (2): *Sanctiſſimus*, ſervandā exhibens, mandat ne Parochi Græci baptizatos infantes Chriſmate in fronte conſignent: ideò Epiſcopi eorùm Euchologium, ſive Rituale viſitantes advertant eos, ut in ordine baptiſmi prætermittant, quæ ſequuntur poſt illa verba *καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν poſt orationem, &c.* uſque ibi *εἶτα ποιεῖ ὁ ἱερεὺς σχῆμα κύκλου poſtea facit Sacerdos figuram circuli*. Inter quæ verba forma hujus conſignationis habetur. Si qui verò infantes, ſeù alii baptizati a Presbyte-

1 1. *Tim.* 6. *num.* 20. 2 *Conſt.* XXXIV.

byteris Græcis,de facto Chriſmate in fronte conſignati fuerint, ab Epiſcopis Latinis confirmentur ſub conditione, præſertim, cũ veriſimiliter dubitari poteſt, quòd ab Epiſcopis Græcis fuerint baptizati. Chriſma verò, quod niſi ab Epiſcopo (etiam iuxta eorum ritum) benedici non poteſt, ab Epiſcopo Latino cogantur accipere.

CAP. II.

Euchariſtia quindenis ſaltem diebus renovetur; nullo pacto ſervetur in annum. Abuſus ſacrarum ſpecierum eliminentur. Parochi Græci in fermentato non miniſtrent. Latini a Latinis ſuſcipiant.

SAnctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum toto anno pro infirmis minimè deinceps aſſervetur, ſed ſingulis octo diebus, aut ſaltem quindecim renovetur. Caveantque ne fundant, vel miſceant ſacro oleo, ac iterum coquant, vel aliàs exſiccent ſpecies Sacramenti SS. Euchariſtiæ feria V. in Cœna Domini, ut deindè illud aſſervetur. Parochi verò Græci nullo tempore SS. Euchariſtiam in fermentato cõfectam Latinis Parochianis miniſtrare præſumant; ſed hi Latinũ Oeconomum, ab Epiſcopo approbatum,convocent, ut Paſchali præcepto ſatisfacere valeant.

CAP. III.

Presbyteri Græci ſuper communem veſtem albam priùs, deindè ſtolam, & phelonium adhibeant.

SAcerdotes ſuper communem veſtem, ut alicubi fit, ſtolam, & phelonium non adhibeant, niſi priùs tunicam, quam στιχάριον *Sticharion* vocant, induerint; Hæc deberet eſſe candida, ut Sanctus Germanus Conſtantinopolitanus Patriarcha expreſſit, inquiens, *ac primùm tunica, quæ alba eſt, Divinitatis ſplendorem indicat, & Sacerdotis ſplendidam converſationem:* licèt variorum colorum albam in uſum deduxerint.

CAP. IV.

Abſolutionis forma in Generali Concilio Florentino tradita, utantur. In caſu neceſſitatis tantùm Presbyteri Græci Catholici, Latinos abſolvere poſſunt.

ILla abſolutionis forma, quæ in Generali Concilio Florentino præſcripta eſt, utantur,& poſtea ſi voluerint, dicant orationem illam deprecativam, quam, pro forma hujuſmodi abſolutionis, dicere tantùm conſueverunt. In caſu tamen ſolius neceſſitatis Presbyteri Græci Catholici poſſint Latinos abſolvere.

CAP. V.

Græci Epiſcopo Latino ſubjecti, niſi ab eo ad ordines ſuſcipiendos dimiſſi fuerint, in pœnas, & cenſuras, ut Latini ſubditi, incurrunt.

GRæci ſine litteris dimiſſorialibus Epiſcopi Latini, cui ſubſunt, ad Sacros Ordines promoti, ſuſpenſi ſunt: & ſi ſuſpenſi in ſuis ordinibus miniſtraverint, irregulares fiunt, quemadmodum& Latini; pro qua irregularitate, diſpenſandi facultatem a S. Sede obtinere oportebit.

CAP. VI.

Presbyteri Græci Latino, & Latini Græco ritu celebrantes, a divinis perpetuò ſuſpenduntur.

GRæci Sacerdotes Latino more nõ celebrẽt, neque Latini Græco ritu ſacra peragant Myſteria, ſub pœna perpetuæ ſuſpenſionis a Divinis. (1)

CAP.

1 *Pius V. Conſt. XII.*

CAP. VII.

Decretum Sac. Conc. Trid. de reform. Matrimonii, greca vulgari lingua Grecis publicetur. Ceremonie non approbate in matrimonio contrahendo inhibeantur.

LOcorum Ordinariis curæ ſit, ut decretum Sac. Generalis Conc. Trid. *de Refor. Matrimonii* (1) vertatur in linguam Græcam vulgarem,& in locis,& Parochiis Græcorum,& Albanenſium publicetur. Eiſdemque injungatur, ne in celebratione hujus Sacramenti cæremonias varias, & ab Eccleſia non approbatas, & (quod deterius eſt) ſuperſtitiones adhibeant.

CAP. VIII.

Simplicem fornicationem, peccatum eſſe mortale, Greci edoceantur.

PArochi Græci doceant ſimplicem fornicationem, nempè ſoluti cum ſoluta, peccatum eſſe mortale, ait enim Apoſtolus: *Nolite errare, neque fornicarii Regnum Dei poſſidebunt.*(2)

CAP. IX.

Conjugati Latini conjugum Græcorum ritum non ſequantur, ſed conjugati Greci, ſi fieri poteſt, conjugum Latinorum ritû amplectantur, aliàs quiſque in ſuo ritu, catholico tamen, permaneat. Proles patris ritum ſequatur, ni prevaleat mater Latina, ad hoc tamen cogendi non ſunt.

MAritus Latinus uxoris grecæ ritum non ſequatur; Latina uxor non ſequatur ritum mariti Græci. Græca verò uxor ſequatur ritum mariti Latini, ſi fieri poteſt, aliàs quiſque conjugum in ſuo ritu, Catholico tamen, manere permittatur: proles autem Patris ritum ſequatur, niſi prævaluerit mater Latina, quæ cum in educatione puerorum videatur prævalere, deberent filii ſervare ritum Latinum, licèt cogendi non ſint.

CAP.

1 *Seſſ. 24. per totum uſque ad c. 10.* 2 *1. Cor. 6. n. 9.*

CAP. X.

Græci, inter Latinos, dies feſtos Latinorum ſervent. Uſus carnium die Sabbati in eorum locis permittitur. In Quadrageſima eo die teneantur tantùm ad abſtinentiam, excepto Sabbato Sancto. Cum triduanum indicitur jejunium, dies Sabbati pro Græcis in alium diem commutetur.

GRæci inter Latinos degentes dies feſtos de præcepto ejuſdem Latinæ Eccleſiæ ſervare tenentur. Tolerandus verò uſus carnium die Sabbati, ubi ſine ſcandalo fieri poteſt, in locis tamen ipſorum, & inter eos tantùm, cum ipſi qualibet hebdomada, & feria IV. & feria VI. jejunent. Tolerandum quoque eſt, ut ad jejunium eodem die Sabbati in quadrageſima excepto uno Sabbato Sancto, ex antiqua traditione non teneantur; ſed dumtaxat ad abſtinentiam. In jejuniis quoque biduanis, vel triduanis, vel aliàs a Diœceſanis, vel in Jubilæis a ſummo Romano Pontifice indictis, dies Sabbati in eis comprehenſus, vel præſcriptus in alium diem pro plebibus Græcis ab ipſis Diœceſanis, auctoritate Apoſtolica jam conceſſa, permittitur commutari.

CAP. XI.

Status animarum alter Latinorum, alter Græcorum fiat, ne cuivis eorum de ritu in ritum cum ſcandalo tranſire contingat: quòd ſi Latino evenerit, ad Latinum ritum redire cenſuris compellatur.

NE tandem ob rituum promiſcuitatem, Latini de facili ad Græcorum ritum tranſeant, & Græci in Latinum, & de Latino deindè ad Græcum revertantur, unde plurima ſcandala oriri ſolent: Epiſcopi, Statum animarum diſtinctiſſimè formandum præcipiant, alterum Græcorum, alterum Latinorum, & hujus in Cancellaria Epiſcopali duplicatũ ſervent; & ſi quando Latinum in Græcorum ritum abire, aut Græcum, Latinum factum, in Græcanicum ritum redire compererint, Eccleſiaſticis cenſuris ad Latinum ritum redire, compellant.

Tit. XLIX.

De his, qui filios occiderunt.

CAP. Unicum.

Parentes, ſivè nutrices infantem infrà annum ſecum in lectulo non teneant.

PEremptores potiùs, quàm parentes dicendi ſunt illi, qui infantes ſecum in lecto, nulla tenellæ ætatis habita ratione, tenentes, dùm ſtertunt, incautè opprimunt, & ſomno ſepulti, vix natos ſepulcris addicunt (1). Ad hoc periculum avertendum Sancta Synodus mandat parentibus, ſive nutricibus, ne infantem infrà annum ſecum in lectulo teneant; ſed in cunabulis, aliisve locis adeò aptatis, ut cum infantis ſecuritate, Mater, vel nutrix, ſivè lac præſtans, ſivè alia neceſſaria exhibens, commodè agat.

Tit. L.

De Infantibus, & languidis expoſitis.

CAP. Unicum.

Infantem expoſitum, cujus parentes ignorantur ii, ad quos ſpectat, ſuſcipiant, & hujuſmodi alere conſuetis tradant.

SI ob relegatum pietatis officium, infans aliquis expoſitus, cujus Parentes ignorantur, occurrat, monentur omnes, ad quos ſpectat, ut, qua par eſt, charitate, eum ſuſcipiant, & vel in expoſitorum domum, ſi qua exiſtat, vel ad locorum magiſtratus, qui pro ſua pietate abjectos alere conſueverunt, deferre non prætermittant.

Tit. LI.

1 *ad text. in C. quæſitum de pœnit. & remiſſion.*

Tit. LI.

De Vſuris.

Cap. Unicum.

Confeſſarii tractatibus de Vſuris, & Reſtitutione ſtudeant, ut pœnitentibus rectè conſulentes, eoſdem a tanto crimine deterreant.

Qualiter Uſurarii, utriuſque teſtamenti pagina, condemnentur nequaquàm attendunt Confeſſarii illi, qui perniciosa indulgentia eos abſolvunt, & ad Sacramenta admittunt, licèt eoſdem videant in hujuſmodi perſiſtere pravitate. Quapropter Sancta Synodus Confeſſarios in Domino exhortatur, ut Uſurarios in confeſſionibus diligenter examinent, eorumque conſcientiis rectè conſulant. Quod ut maturiùs exequantur, tractatus de Uſuris,& Reſtitutione probè calleant,ut pœnitentes a tanto crimine valeant cohibere.

Tit. LII.

De Injuriis, & damno dato.

Cap. I.

Super damnis datis juris conductores, ſi cum pecudum, jumentorumque poſſeſſoribus conveniant, ut certa ſoluta pecunia, per annum ob quævis illata damna a pœna ſint immunes, tamdiù Sacramentalis abſolutionis beneficio priventur, quamdiù damnum,illorum cauſa illatum,refecerint. Confeſſarii verò hujuſmodi non abſolvant, aliàs damni rei,per annum a Confeſſionibus audiendis ſint ſuſpenſi.

Divino jure decretum accipimus:(1) *ſi læſerit quiſpiam agrum, vel vineam, & dimiſerit jumentum ſuum, ut depaſcatur aliena:* quic-

1 *Exod. cap. 22. num. 5.*

quicquid optimum habuerit in agro ſuo, vel in vinea, pro damni æſtimatione reſtituet. Idcirco divino, nedum humano, juri rebelles ſunt, qui jus ſuper damnis datis in depopulationem agrorum conducentes, quatenus, & conducti pretium, & lucrum faciant cum iis, qui animalia cujuscunque generis habent, conveniunt, ut, certa ſoluta pecunia, per annum ob quævis damna, quæ eorum animalia cujusvis, ſivè Eccleſiaſticæ, ſivè laicalis perſonæ, agris, vineis, aliisque bonis dederint, ab omni pœna ſint immunes; cujus impiæ conventionis cauſa contingit, ut neque Eccleſiaſtici, quod contra immunitatem, neque laici, quod contra juſtitiam eſt, a ſuſceptis damnis releventur. Has itaque iniquas conventiones (1) Sancta Synodus deteſtans, mandat, ut ſi qui deinceps, in tantum malum inciderint, quoniam qui cauſam damni dat, damnum dediſſe videtur, tamdiù Sacramentalis abſolutionis beneficio priventur, quamdiu damnum, eorum cauſa illatum, refecerint. Si quis verò Confeſſarius neglexerit, ipſum Epiſcopi ad damnum reficiendum compellant (2), & per annum ab audiendis confeſſionibus reddant abſtentum.

C A P. II.

Eccleſiaſticorum, Eccleſiarumque animalia ſi damnum dederint, ad damnum tantùm, non ad ſtatuti pœnam tenentur. Si eorum culpa id evenerit, ab Epiſcopis plectendi.

SI animalia ad Eccleſiaſticorum Patrimonium, Eccleſiarumve bona ſpectantia, damnum dederint, Eccleſiaſtici ad emendationem, & ſatisfactionem damni, non autem ad pœnam ſtatuti laicalis tenentur. Si verò eorum culpa datum ſit damnum, a proprio Epiſcopo, pro culpæ ratione, plectentur.

P Tit.LIII.

1 *C. ſi læſerit de Injur. & damno dato.* 2 *can. peſſimam 23. q. 8.*

Tit. LIII.

De Pœnis.

CAP. I.

Pœnæ pecuniariæ non paſſim imponantur. Exactæ piis locis applicentur. Deligatur depoſitarius, qui applicandas fideliter ſervet, nihil, niſi de Ordinarii mandato impendant, & in fine anni coram Epiſcopo, & duobus de Capitulo reddat rationem.

CUm ſobriè admodùm, & non ſine magna circumſpectione excommunicationis gladius ſit exercendus, ne perniciem potiùs pariat, quàm ſalutem; Ideòque ad continendos in officio, quos oportet, multis potiùs pecuniariis ſit procedendum: nihilominùs Sancta Synodus Epiſcopos omnes hortatur, ne in multis imponendis multi ſint, & quatenùs pecuniarias pœnas pro qualitate delicti, & delinquentium exigere velint, eas ad Trid. præſcriptum, (1) piis applicent locis, nec ullo modo multarum pecunia ab Ordinario conſervetur; ſed multarum depoſitarius eligatur, qui, & de fidelitate ſervanda cautionem exhibeat, & nihil niſi mandato, Ordinarii ſubſcriptione, vallato, expendere audeat: & in fine anni coram Epiſcopo, & duobus Capitularibus, ſeù Canonicis, quorum Canonicorum alter ab Epiſcopo, alter a Capitulo deligentur, dati, & accepti reddet rationem.

CAP. II.

Multas piis locis patriæ delinquentis applicari decet.

COnvenit quoque, ut multæ applicentur piis locis Patriæ delinquentis, ne quidquam de radice cupiditatis, & avaritiæ prodire videatur.

CAP.

1 *Seſſ. 25. de ref. cap. 3.*

CAP. III.

Si cauſa gravis non ſit, compoſitiones admitti poſſunt; terminato tamen proceſſu, & defenſionibus reo datis: alias compoſitiones nullæ ſint, & proceſſus nondum concluſus habeatur.

Compoſitiones cum magna circumſpectione admittantur, nempe ſi cauſa valde gravis non ſit, & tunc, terminato proceſſu, & defenſionibus reo datis, aliàs factæ compoſitiones nullæ ſint, & proceſſus inſopitus, ut ajunt, habeatur.

Tit. LIV.
De Pœnitentiis, & Remiſſionibus.

CAP. I.

Propoſitiones a S. Sede Apoſtolicâ damnatæ ſub Alexandro PP. VII. & Innocentio PP. XI. in quibuſcunque Provinciæ Diœceſibus evulgentur.

Ut Paſtores, oves ſibi creditas per rectas ſemitas ducant, & a noxiis paſcuis, quæ a pravis doctrinis erumpunt, avertere ſatagant; mandat Sancta Synodus, ut propoſitiones a Sancta Sede Apoſtolica damnatas in ſuis Diœceſibus evulgent. Alexander ſiquidem Papa VII. die 24. Septembris 1665. & die 18. Martii 1666. propoſitiones quinque, & quadraginta damnavit, Innocentius quoque PP. XI. die 2. Martii 1679. quinque, & ſexaginta, ſimiliter damnatas publicavit. Alexander denique PP. VIII. primò decretum edidit tenoris, qui ſequitur.

CAP. II.

Decretum Alexandri PP. VIII. quo extenſio Iuris Regaliæ, & declaratio Eccleſiaſticæ poteſtatis cum quatuor in ea contentis propoſitionibus nulla, & irrita declarantur.

„ Alexander Papa VIII. ad perpetuam rei memoriam. In-
„ ter multiplices paſtoralis officii noſtri curas, &c. Mo-

„ tu proprio, ac ex certa ſcientia, ac matura deliberatione„ noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & „ ſingula, quæ tam quoad extenſionem juris Regaliæ, quàm „ quoad declarationem de poteſtate Eccleſiaſtica, ac quatuor „ in ea contentas propoſitiones in ſupradictis Comitiis Cleri „ Gallicani anno 1682. habitis, acta, & geſta fuerunt cum „ omnibus, & ſingulis mandatis, arreſtis, confirmationibus, „ declarationibus, Epiſtolis, edictis, & decretis à quibuſvis „ perſonis, ſivè Eccleſiaſticis, ſive laicis, quomodolibet qualifi„ catis, quavis auctoritate, & poteſtate, etiā individuam expreſ„ ſionem requirente, fungentibus, editis, ſeù publicatis, nec non „ reliqua omnia quotcumque, & qualiacumque eidem Sedi „ Apoſtolicæ, Romanæque Eccleſiæ, vel juriſdictioni immuni„ tati, vel libertati Eccleſiaſticæ, ſeù aliàs, Eccleſiis, Monaſteriis, „ & locis piis præfatis, illorumque reſpectivè perſonis, rebus, „ bonis, privilegiis, prærogativis, & Juribus quibuſcunq; quo„ modolibet præjudicialia in dicto Regno peracta, & geſta, „ cum omnibus, & ſingulis quandocumque, & quomodo„ cumque inde ſequtis, & quocumque tempore ſequturis, ipſo „ jure nullá irrita, invalida, inania, Juribuſque, & effectu peni„ tùs, & omninò vacua, ab ipſo initio fuiſſe, & eſſe, ac perpetuò „ fore, &c. Declaramus, & decernimus, &c. Datum Romæ „ apud S. Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 4. Au„ guſti 1690. Pontificatus noſtri anno primo. Jo: Franc. Card. „ Albanus.

CAP. III.

Aliæ propoſitiones ab Alexandro PP. VIII. damnatæ enunciantur.

DEinde idē Alexander PP. VIII. die 24. Auguſti 1690. duas propoſitiones, & die 7. Decembris 1690. unam ſupra triginta damnavit, quas omnes veluti obvias hìc inſerere ſuperſedimus.

CAP.

CAP. IV.

Caſus S. Sedi, & Ordinariis reſervati, nonniſi de eorundem reſpectivè licentia a Confeſſariis tàm ſecularibus, quàm regularibus abſolvi poſſunt, ſub pœnis in Apoſtolicis decretis expreſſis.

NUllus Confeſſariorum ſive ſecularis, ſive regularis exiſtat, a cenſuris, & caſibus Sanctæ Sedi, & Ordinariis reſervatis, abſque licentia dictæ Sanctæ Sedis, & Ordinariorum reſpectivè, excepto mortis articulo, abſolvere præſumat, ſub pœnis in decreto Sacræ Congregationis de ſpeciali mandato Clem. PP. VIII. emanato, ac confirmato a Paulo V. contra hujuſmodi præſumentes, inflictis.

CAP. V.

Mulierum confeſſiones qua cautione audiendæ.

MUlierum confeſſiones (caſu neceſſitatis excepto) ſolùm in Eccleſiis, & in ſedibus Confeſſionalibus, ac per earundem ſedium feneſtellas, ferreis cratibus occluſas, quibus nulla ex dictis ſedibus carebit, audiantur; idque ante ortum, & poſt occaſum Solis ne fiat.

CAP. VI.

Pœnitentes an Eccleſiarum debitores ſint interrogentur, & ſi fuerint ad ſatisfactionem exhortentur.

POenitentium conſcientiis conſultum erit, ſi interrogentur, an Eccleſiis ſint debitores; nam ſi tales fuerint, ne cum ſalutis diſpendio ſatisfactionis compendium differant, commonebuntur.

CAP.

CAP. VII.

Medici ægrotos in lecto jacentes, tertio die non viſitent, niſi confeſſos. Epiſcopi Pianam evulgent conſtitutionem, ut negligentes expreſſis pœnis deterreantur.

INnocentius Papa III. conſtitutione, quæ incipit. *Cum infirmitas:* (1) Lateranen. Concilio promulgata, & Beati Pii Papæ V. conſtitutione, quæ incipit: (2) *ſupra gregē Dominicum*: innovata, & ab Innocentio PP. XI. datis literis encyclicis pro executione commendata ſtatutum eſt, & Medicis ſtrictè præceptum, ut cum ipſi ad infirmos in lecto jacentes vocati fuerint, eoſdem ante omnia moneant, ut idoneo Cōfeſſori omnia peccata ſua, juxta ritum S. R. E. confiteantur, neque tertio die ulteriùs eos viſitent, niſi confeſſos, aliàs Medici ultra pœnam interdicti ab Innocentio III. inflictam, perpetuò ſint infames, & gradu medicinæ omninò priventur, & a Collegio, & Univerſitate Medicorum ejiciantur, ac pœna etiam pecuniaria, arbitrio Ordinariorum, ubi deliquerint, multentur. Hanc Paſtoralem ſolicitudinem Epiſcopis omnibus S. Synodus commendat, mandans, ut enunciatam Pianam Conſtitutionem evulgent, quatenus, & Medici ſuo muneri ſatisfaciant, & in ægritudinis lecto jacentes, cum eis a Medicis ſuadetur, ut de animarum ſalute diſponant, in deſperationis articulum non incidant, unde faciliùs mortis periculum incurrunt.

CAP. VIII.

In Altaribus privilegiatis, tàm in perpetuum, quàm ad ſeptennium per celebrationem Miſſarum de feſto currenti ſatisfit injunctis obligationibus, & indulgentiis, fidelium defunctorum animabus conceſſis: eadem privilegiata altaria anno Iubilæi non ceſſant.

CUm indulgentiarū uſus Chriſtiano Populo maximè ſit ſalutaris, circa eaſdem rectè conſequendas, nonnulla advertantur, oportet. Noverint itaque decretum illud, indultum altaris

1 *De pœnitent. & remiſſ.* 2 *Conſt. III.*

taris privilegiati non ſuffragari, niſi in eo Miſſæ de requiem celebrentur, licèt hoc fortè in indulto non exprimatur declaratum fuiſſe ab Alexandro PP. VII. ſcilicet per celebrationem Miſſarum de feſto currenti ſatisfieri injunctis obligationibus,& indulgentiis per hujuſmodi Privilegia Apoſtolica conceſſa animabus fidelium Defunctorum , quam declarationem s. m. Clem. PP. IX. pro privilegiatis altaribus tam in perpetuum , quàm ad ſeptennium extendit. Eadem verò altaria privilegiata per ſuſpenſionem generalem , anno jubilæi fieri conſuetam, non ſuſpendi; ſuſpenſio enim illa eſt pro vivis.

CAP. IX.

Clauſula illa: Volumus autem, &c. Indulgentiarum brevibus apponi ſolita, Sacræ Congreg. Indulgentiarum decreto explicatur.

UT clauſulæ illius, quæ hodiè brevibus indulgentiarum apponi ſolet: *Volumus autem , ut ſi aliàs Chriſtifidelibus dictam Eccleſiam qualibet anni die viſitantibus, aliqua alia indulgentia perpetua,vel ad tempus nondum elapſum duratura, conceſſa fuerit, præſentes litteræ nullæ ſint*, vis , & ſententia intelligatur, Sac. Indulgentiarum Congr.(1) declaravit, ea minimè contineri altaria privilegiata pro defunctis, neque indulgentias , aut certo perſonarum generi conceſſas, ut Confraternitati Regularibus , & Capitulo; aut certum pium opus in ipſa Eccleſia peragentibus,ut Litanias, aliaſve hujuſmodi preces recitantibus , ac iis , quæ Chriſtiana doctrina erudiuntur, vel alios erudiunt, & qui Sanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramenti expoſitioni , cum oratione quadraginta horarum interſunt , neque ſtationum Urbis , & ſeptem altarium indulgentias inſtar ſeptem altarium Baſilicæ Vaticanæ conceſſas, neque demùm , quæ pro unica vice conceduntur . Cæterùm ſi alia indulgentia , ſivè plenaria , ſivè non plenaria in perpetuum, vel ad tempus , tum ab eodem, tum ab alio Romano Pontifice generatim Chriſtifidelibus Eccleſiam, vel aliquod ejus Altare, ſeù Cappellā viſitantibus, eodem anni die, vel diverſo, conceſſa fuerit, de qua non fiat in litteris Apoſtolicis mentio; has litteras ob adiectam clauſulam eſſe prorsùs irritas, & nullas.

CAP.

1 *In una Cameracen. die 23.Junii 1676.approb.a Sanctiſſimo die 18. Martij 1677.*

CAP. X.

Archiepiſcopus per ſuam Provinciam generales indulgentias, Concilii ſtatutum non excedentes, concedere poteſt. Ideò Metropolita Cardinalis Archiepiſcopus centum indulgentiæ dies concedit omnibus Chriſtifidelibus, qui ſingulis Sabbatis uſque ad aliud Provinciale Concilium Lauretanas Litanias in Provinciæ Cathedralibus, Collegiatis, & Parochialibus recitabunt, orantes pro ſalutari Provincialis Concilii executione.

HOnorii III. conſtitutione, quæ incipit: *Noſtro* (1), certificatum fuit ab Archiepiſcopo per ſuam Provinciam generales remiſſionis litteras poſſe concedi; ita tamen, ut generalis Concilii (2) ſtatutum non excedat. Quarè Metropolita (3) hujus Sanctæ Synodi Præſes dat, & concedit centum dies de vera indulgentia in forma Eccleſiæ conſueta omnibus utriusque ſexus Chriſtifidelibus, verè pœnitentibus, qui Lauretanas Litanias in Cathedralibus, Collegiatis, & Parochialibus ejusdem Provinciæ ſingulis Sabbatis, uſque ad alud Provinciale Concilium celebrabunt, ut Deus Optimus Maximus, B. Maria ſemper Virgine Dei Genitrice intercedente, quatenus Provincialis hujus Synodi decreta, ſalutari executioni, ex qua ſuſcepti laboris, operiſque confecti fructus pendet, demandentur, benigniſſimè concedat.

TIT. LV.

De Sententia Excommunicationis.

CAP. I.

Excommunicationis ſententia ab uno ex Comprovincialibus canonicè lata, ab aliis in provincia ſervetur.

AD perverſorum malitiam coërcendam ſacris eſt Canonibus inſtitutum, ut excommunicationis ſententiam, quam

1 *Cap. penult. de pœnit. & remiſſ.* 2 *Cap. cum ex co. eod. tit.*
3 *Car. Epiſc. lib. 1. cap. 25. §. reliquum eſt.*

quam unus Epiſcopus duxerit in ſubditos ſuos canonicè promulgandam, alii quoque Epiſcopi ſervent, & a ſuis ſubditis faciant inviolabiliter obſervari (1). Hanc uſque a primitiva Eccleſia traditam diſciplinam, in Provincia quoque noſtra religioſiſſimè tenendam S. Synodus mandat, ut in ea, & concordia fratrum non deſideretur, & perverſi, ſicut Ethnici, & Publicani a cunctis rejecti, tandem aliquando reſipiſcant.

CAP. II.

Communicantes cum excommunicatis publicè denunciatis, vel publicis Clericorum percuſſoribus, ſi moniti non deſiſtant, opportunis juris remediis coërceantur.

SAnctorum Apoſtolorum Regula eſt, ne fideles cum excommunicatis communicent, ne cum eis communem excommunicationis contrahant pœnam (2). Quem Eccleſiaſticæ nervum diſciplinæ Sancta Synodus in noſtra Provincia, contemni magis, quàm formidari conſiderans, mandat Ordinariis, quòd ſi compererint, ſubditos, extra caſus a jure permiſſos, cum excommunicatis publicè denunciatis, vel publicis Clericorum percuſſoribus communicare, illos, ut a tali communione abſtineant, canonicè moneant. Qui ſi hujuſmodi monitionibus non obtemperaverint, juxtà terminos conſtitutionis Innocentii IV. (3) quæ incipit: *Statuimus*, Lugdunen. Concilio promulgatæ, opportunis remediis compeſcantur.

CAP. III.

Citandi ad dicendam cauſam, quare, &c. ſi deliteſcant, vel Curſores perſequantur, vel acceſſum reddunt difficilem, itaut perſonaliter citari nequeant, ſufficit, ut citentur bis, vel domi, vel in Eccleſiæ valvis per edictum.

QVia nonnulli poſt patratum ſcelus, cujus cauſa excommunicationis ſententia coërcendi eſſent, deliteſcunt, vel Eccleſiaſticæ Curię Curſores perſequuntur, itaut illos perſona- Q liter

1 *Can. ſi quis* XI. *q.3. Can. cum. Can. ſervetur. Ibid. cap. ad reprimendum de offic.* Judicis ordinar. *Pontif. Rom. de ord. excommunicandi rubr. Quo facto, verſ. deindè epiſtola.* 2 *Can. ſicut Apoſt.* 11. *q.3.* 3 *Cap. ſtatuimus de ſentent. excommunic. in* 6.

liter citare difficillimum reddatur, ſtatuit S.Synodus, juxtà laudabiles aliarum Regni noſtri Curiarum Conſtitutiones, ut qui citari perſonaliter nequeunt, ſufficiat, ut citentur bis, vel domi, vel in Eccleſiæ valvis per Edictum(1), quatenus vel excommunicari, vel excommunicati declarari validè poſſint.

1 *Clem.1. de judiciis. Trid.ſeſſ.25. de reform. cap.3.*

SVBMISSIO
Omnium Sanctæ Apoſtolicæ Sedi.

OMnia, & ſingula in hac Sacra Synodo ſtatuta, decreta, atque acta, qua decet, obedientia, & reverentia auctoritati, correctioni, & judicio S.R.E. omnium Eccleſiarum Matris, & Magiſtræ, ſemper emendanda, ac corrigenda ſubiicimus.

Ego Fr. Vincentius Maria Ordinis Prædicatorum Cardinalis Archiepiſcopus Metropolita de conſenſu, & aſſenſu Reverendiſſimorum DD.Coëpiſcoporum meorum definiens ſubſcripſi.

1 Ego Fr. Cœleſtinus Labonia Ord. Eremit. Diſcalc. S. Auguſtini Epiſcopus Montis-Marani conſentiens ſubſcripſi.

2 Ego Antonius de Sangro Cleric. Regul. Epiſcopus Trojanus eligens conſentiens ſubſcripſi.

3 Ego Ioſeph de Lazara Cleric. Regul. Minorum Epiſcopus Alliphanus conſentiens ſubſcripſi.

4 Ego Carolus Felix de Matta Epiſcopus S.Severi, Civitaten. & Dragonien. conſentiens ſubſcripſi.

5 Ego Ioannes Baptiſta Epiſcopus Theleſinus conſentiens ſubſcripſi.

Ego Angelus Caraſo Epiſcopus Bovinen. conſentiens ſubſcripſi.

Ego Franciſcus Antonius Punzi Epiſcopus Aſculanus, & Herdonien. conſentiens ſubſcripſi.

Ego Franciſcus Antonius Giannonus Epiſcopus Bujanen. conſentiens ſubſcripſi.

Ego Ioſeph Catalani Epiſcopus Larinen. conſentiens ſubſcripſi.

Ego Dominicus Morellus Epiſcopus Lucerinus conſentiens ſubſcripſi.

Ego Fr. Ioannes Epiſcopus Arianenſis ex Ordine Carmelitarum conſentiens ſubſcripſi.

Ego Michaël Epiſcopus Thermulanus conſentiens ſubſcripſi.

Ego Fabritius Epiſcopus Guardien. conſentiens ſubſcripſi.

Ego Pompejus Epiſcopus Vigilien. ad votum deciſivum a Sac. Conc. admiſſus, & etiam vice Metropolitani Capituli Abbatis Oppidi S. Lupi nullius conſentiens ſubſcripſi.

Ego D. Tiberius Majorinus Abbas Generalis Congreg. Montis Virginis Ord. S. Benedicti, & Ordinarius Juriſdict. ejuſdem Sac. Montis nullius Provinciæ Beneventanæ, eligens conſentiens ſubſcripſi.

Ego D. Donatus Antonius Clavelli Vic. Gen. & Ordin. Terræ Alberonæ pro Sac. Relig. Hieroſol. conſentiens ſubſcripſi.

Ego Iacobus Antonius de Antonellis Primicerius Cathedralis Eccleſiæ S.Agathæ Gothorum Procurator ſpecialis Illuſtriſs. & Reverendiſs. D. Jacobi Circi Epiſcopi S.Agathæ Gothorum, *ejus nomine interfui, & ſubſcripſi, & omnia, & ſingula in hac S.Synodo acta, decreta, edita, & promulgata, ejus, & Eccleſiæ ſuæ nomine recipio.*

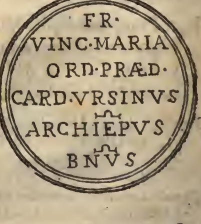
Ego Horatius Memolus Canonicus Cathedr. Arianen. Procurator ſpecialis Illuſtriſs. & Reverendiſs. D. Lucæ Tisbiæ Cler. Reg. Minorum Epiſcopi Trivicani, *ejus nomine interfui, & ſubſcripſi, & omnia, & ſingula in hac S. Synodo acta, decreta, edita, & promulgata, ejus, & Eccleſiæ ſuæ nomine recipio.*

Ego Antonius Mariella Archipresbyter, & prima Dignitas Eccleſiæ S.Bartholomæi in Galdo, Procurator ſpecialis Illuſtriſs. & Reverendiſs. D. Dominici Surrentini Epiſcopi Vulturarien.& Montis-Corbini, *ejus nomine interfui, & ſubſcripſi, & omnia, & ſingula in hac S.Synodo acta, decreta, edita, & promulgata, ejus, & Eccleſiæ ſuæ nomine recipio.*

Ego Marcus Canonico Presbyter Terræ Montisfortis Procurator ſpecialis Illuſtriſs. & Reverendiſs. D. Franciſci Scanegata Epiſcopi Abellinenſis, & Frequentini, *ejus nomine interfui, & ſubſcripſi, & omnia, & ſingula in hac S. Synodo acta, decreta, edita, & promulgata, ejus, & Eccleſiæ ſuæ nomine recipio.*

In quorum fidem
Ego Jacobus *Foderus Protonotarius Apoſtolicus, S. Synodi Secretarius ſubſcripſi.*

In

In Dei nomine. Amen.

Præſenti hoc publico inſtrumento cunctis ubique pateat evidenter, & notum ſit, qualiter in prima ſeſſione habita in Eccleſia Metropolitana die Sabbati undecima currentis menſis Aprilis milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo tertio de mane poſt Miſſam Pontificalem decantatam ab Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo in Chriſto Patre, & Domino D. Fr. Vincentio Maria Ordinis Prædicatorum Miſeratione Divina Tit. Sancti Sixti S. R. E. Presbytero Cardinali Vrſino, S. Beneventanæ Eccleſiæ Archiepiſcopo Metropolita, & cæteras preces in libro Pontificalis Romani præſcriptas, ſermonemque habitum in ambone ab eodem Eminentiſſimo Metropolita, fuerunt publicata per Secretarium M. R. D. Jacobum Foderum Protonotarium Apoſtolicum ex altero ambone prima decreta uſque ad illud: De ratione vivẽdi in Synodo: *incluſivè: In ſecũda verò ſeſſione celebrata die Lunæ decima tertia ejuſdem menſis Aprilis* 1693. *pariter de mane poſt ſacrum pontificaliter ab Illuſtriſſimo, & Reverendiſſimo Domino P. Fr. Cœleſtino de Labonia Ordinis Eremit. S. Auguſtini Epiſcopo Montis-Marani perſolutum, aliaſque preces in eodem libro Pontif. Romani deſcriptas, ac ſermonem habitum in ambone ab Illuſtriſſimo, & Reverendiſs. D. Carolo Felice de Matta S. Severi Epiſcopo per præfatum D. Secretarium promulgatæ fuerunt S. Synodi Provincialis conſtitutiones uſque ad Tit.* 22. Vt Eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione conferantur, *etiam incluſivè; In tertia verò ſeſſione habita die Jovis decimaſexta ejuſdem Menſis Aprilis* 1693. *itidem de mane, perſolutis Miſſa Pontificali, de more celebrata ab Illuſtriſſimo, & Reverendiſſimo Domino P. Fr. Ioanne Bonilla y Soria Ordinis Carmelitarum Epiſcopo Arianen. cæteriſque precibus ſtatis in ſupradicto libro Pontif. Romani, habitoque pariter ſermone in ſolito ambone ab Illuſtriſs. & Reverendiſſimo D. Ioſepho Catalano Epiſcopo Larinen. proſecutus eſt idem Dominus Secretarius promulgationem omnium reliquarum Synodalium conſtitutionum ſubſequentium uſque ad Tit. LV.* De ſententia excommunicationis, *& decreti* Submiſſionis S. Apoſtolicę Sedi, *pariter incluſivè; & in eadem tertia ſeſſione continuata eadem die decimaſexta ejuſdem menſis Aprilis* 1693. *poſt Veſperas latum fuit decretum* de ſubſcribendo; *& demùm ſupradictæ omnes, & ſingulæ conſtitutiones in præſenti Sancta Synodo Provinciali contentæ, celebratæ, promulgatæ, lectæ, latæ, & geſtæ, ac in noſtrum præſentia ſubſcriptæ in cornu Evangelii Aræ maximæ fuere à præfato Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo Domino Cardinali Archiepiſcopo Metropolita, omnibuſque Illuſtriſſimis, & Reveren-*

CATALOGUS THEOLOGORUM

Pro cauſis, & materiis Synodalibus deſtinatorum.

Adm. Rev. Patres.

Pater D.Julius Lucenti Abbas Ord. Ciſterc. Sac.Theol.Prof.

D.Carolus Corradus S.T.D.Prot.Apoſt. Can.Lucerinus.

Pater Nicolaus Squillante Congreg. Oratorii.

P. Fr. Jo:Michaël de Cavaleriis Ord.Præd. S.T.M. Viſit.Gen.

P. Fr. Elzearius ab Ariano Provincialis Provinciæ S. Angeli Ord. Minorum Ref. S.Franciſci de obſervantia.

P.F.Anſelmus Sabbatinus S.T.M. Provincialis Ord. Minorum Convent. S. Franciſci.

P.Fr.Albertus Annubba S.T.M. Provinc. Ord. Carm.

P.Fr.Chryſoſtomus Movizzus S.T.Lector jubilatus Ord.Minimorum S.Franciſci de Paula, Theol.Illuſtriſs.Epiſc.Trojani.

P.Michaël Angelus Ruggerius Soc. Jeſu.

CATALOGUS DECRETALISTARUM

Pro cauſis, & materiis Synodalibus deſtinatorum.

M.R.D.Joannes Sabbatus Cecerus V.I.D.Prot.Ap. Vic.Gen.

Perill. & Adm.Rev.D.Joannes de Nicaſtro V.I.D.Prot.Apoſt. S.Metrop.Eccleſiæ Primicerius Primus, Eminentiſſimi Archiepiſcopi Auditor.

M.R.D.Thomas Antonius Cepolla V.I.D. Prot.Apoſt.Abbas Colleg. Eccl. Oppidi Paduli Fiſci Patronus.

Adm.Rev. D.Dominicus Brencola I. V. D. Prot. Apoſt. Archidiaconus, & Vic.Gen. Larinen.

M.R.D.Tiberius Proſperus I.V.D.Prot.Ap. Vic.Ge. Alliphan.

M.R.D.Joſeph Imperatrix I.V.D.Prot.Ap. Vic.Gen.Teleſin.

Adm.Rev.D.Joannes Probus I.V.D. Archidiac. Trojanus.

M.R.D.Vincentius Intonti I.V.D. Primicerius Arianen.

M.R.

M.R.D.Michaël Angelus Carrara I.V.D.Cantor, & Vic.Gen. Aſculanus.

Rev.D.Joſeph Morellus I.V.D. Canonicus Lucerinus.

Rev.D.Franciſcus Ciardi I.V.D. Abbas S. Petri Eccleſiæ Collegiatæ Arianeñ.

Rev.D.Hieronymus Calvaneſius I.V.D. Primicerius Eccleſiæ Collegiatæ Fogiæ Trojanæ Diœceſis.

Cl. D.Nicolaus Intonti V.I.D. Arianeñ.

D.Franciſcus Comes Schinoſi V.I.D. Coadvocatus Fiſcalis Patritius Benev. ac Conſultor in cauſis S.Officii.

Hoc Concilium lectum et publicatum fuit in prae-
Synod: Dioecesan: celebrata mense Octob: 1693.
Decreto 2. quod decretum extat legitur infra
pag. 160. et in Synod. Benev: pag: 643.=

APPENDICE

AL CONCILIO PROVINCIALE

Della S. Chieſa Metropolitana di Benevento

Dell' Anno MDCXCIII.

I.

EDITTO SINODALE

Per facilitare il Metodo di ben inſegnare la Dottrina Criſtiana, in eſecuzione del Concilio Provinciale.

Citato nel Tit. I. cap. 5. pag. 3.

FR. VINCENZO MARIA DELL' ORD. DE' PREDIC. Per Divina Miſericordia del Tit. di S. Siſto della S. R. C. Prete Cardinale Orſini, della S. Chieſa di Benevento Arciveſcovo Metropolita.

NOn baſta dare il latte, quando il modo di porgerlo ſia così diſadatto, che non ne riceva il lattante il deſiderato nutrimento. Tal difetto habbiamo ſcoverto con molto noſtro rammarico nell' iſtruzione, che ſi fà della Dottrina Criſtiana a'fanciulli; imperocchè, ſe bene i noſtri Parrochi della noſtra Provincia non mancano ſoſtanzialmente di ſomminiſtrare il latte della Criſtiana pietà, coll'ammaeſtrargli nella medeſima Dottrina, però alcuni lo fanno con modo così confuſo, ed inetto, che ſono cagione a'figliuoli, che ò non l'apprendano bene; o almeno indigeſtamente, e con difficoltà. Onde per ovviare a queſto diſordine di non poco momento, habbiamo ſtimato neceſſario di preſcrivere in queſto noſtro Editto il metodo facile, e chiaro, col Introduzione.

quale doveraſſi in avvenire nella medeſima noſtra Provincia inſegnare la Dottrina Criſtiana.

1 Ne'giorni di feſta ſtabiliti dal noſtro Concilio il dopo pranzo, oltre al ſolito ſegno della campana della Chieſa, ſubito ſi manderà uno, ò due figliuoli de' più diligenti, e divoti, ſecondo la grandezza della Parrocchia (ed in loro mancanza il cherico Parrochiano) che col campanello vadano per le ſtrade, dicendo: *Padri, e Madri mandate i voſtri figliuoli alla Dottrina Criſtiana, altrimenti ne renderete ſtretto conto a Dio.*

Si manderà uno, o due figliuoli co'l Cápanello per la Parrocchia.

2 Si eleggeranno due perſone adulte delle più zelanti, e caritative col titolo di *Peſcatori*, che tenendo le bacchette in mano vadano con piacevolezza ragunando i Parrocchiani alla Dottrina, à 'quali concediamo 20. *giorni d' Indulgenza* nella conſueta forma della Chieſa ogni qualvolta faranno queſta opera di pietà, eſortando a queſto eſercizio così ſanto le perſone più nobili, e coſpicue de'luoghi, acciocchè più facilmente s'inducano gli altri ad intervenirvi. Ed in mancanza de'laici ſuppliranno i Cherici, e Preti della Parrocchia, e farà uffizio di queſti ſteſſi il fare, che i figliuoli nel tempo dell'eſercizio ſtiano colla dovuta modeſtia, e ſenza ſtrepito in Chieſa.

Peſcatori, che raguneranno i Parrocchiani alla Dottrina, ed indulgenza, che ſi concede a chi farà queſto uffizio.

3 Si divideranno più claſſi ſecondo il numero, e capacità de'Parrocchiani, che ſono obbligati ad intervenire alla dottrina, facendo, che per ogni Claſſe ſiano otto, o dieci al più, diſtribuiti in modo di circolo, & ad ogni claſſe preſederà col titolo di *Maeſtro* un Sacerdote, ò un Cherico, ò altra perſona delle più intendenti, e più pratiche nella Dottrina Criſtiana; adoperandoſi de'figliuoli medeſimi: deputando per *Maeſtro* quello della Claſſe Quarta alla Terza, quello della Terza alla Seconda, e così delle altre.

Li figliuoli ſi divideranno in Claſſi, ed in che maniera.

4 Si procuri, che ſiano le Claſſi almeno quattro per gli figliuoli, e quattro per le figliuole: nella I. delle quali ſi aſſegneranno per iſcolari li principianti, e s'inſegnerà la Dottrina piccola del Bellarmino dal §. *Sete voi Criſtiano?* fino alla dichiarazione del *Credo*. Nella II. Claſſe dalla dichiarazione del *Credo* fino alli *Comandamenti di Dio*. Nella III. dalli *Comandamenti*

Quante debbano eſſere le Claſſi, e chi per ciaſcheduna di eſſe debba aſſegnarſi.

di

di Dio ſino alle *Virtù Teologali, e Cardinali* nella IV. dalle *Virtù Teologali, e Cardinali* ſino al fine. Eſſendovi poi multiplicità di Parrocchiani da iſtruirſi, ſi moltiplicheranno le Claſſi, ſubdividendole ſecōdo il biſogno.

5 Si faranno tanti cartelloni, quante ſono le Claſſi, ne'quali ſcriveraſſi con lettere majuſcole CLASSE PRIMA, CLASSE SECONDA, CLASSE TERZA, &c. e diſtribuiti proporzionalmente i luoghi ſi affigeranno ſopra i medeſimi cartelloni, acciocchè ogn'uno ſappia la ſua Claſſe. Ed in oltre in un libretto ſi noteranno tutti quelli, che ſi ſtimeranno atti per la tale, e tale Claſſe. Nè ſi faranno paſſare da una Claſſe all'altra ſuperiore, ſe non quelli, che col parere de'Maeſtri ſi ſaranno beniſſimo impratichiti delle coſe, che s'inſegnano nella Claſſe inferiore.

Ogni Claſſe doverà havere affiſſo il ſuo cartellone ſu'l luogo aſſegnato.

Libretto per notare gli atti per ciaſcheduna Claſſe.

Non ſi doverà paſſare da una Claſſe ad un'altra ſuperiore ſe non da i già iſtruiti.

6 Gli Arcipreti, Parrochi, Rettori, ò Vicarii Curati riſpettivamente doveranno aſſiſtere, diriggere, e regolare tutte queſte diſpoſizioni. Ed acciocchè rieſcano co'l dovuto ordine, decoro, e con frutto doveranno con gran vigilanza eſſere tutti in tutto, e tutti in ciaſcheduna delle ſudette claſſi; e procureranno havere chi loro coadjuvi; ed avviſeranno i loro Veſcovi, ſe li Cherici, o li Preti ſaranno negligenti: e ſe taceranno, la colpa ſi roveſcierà a loro dāno.

Aſſiſtenza degli Arcipreti, e Parrochi.

Debito loro di avviſare i mancanti.

7 Gli obbligati ad intervenire alla Dottrina Criſtiana ſaranno i Maſchi dalli ſette anni ſino alli quattordici, e le femmine dalli ſette ſino alli dodici; e ſe i Parrochi ſaranno indulgenti, la colpa ſi roveſcierà a loro proprio delitto.

Età di quelli, che doveranno intervenire alla Dottrina.

8 Quando vi foſſero però huomini adulti, che non ſapeſſero bene le coſe neceſſarie della Dottrina Criſtiana, intendiamo ſotto pena dell'*interdetto dall'ingreſſo della Chieſa*, che reſtino aſtretti ad intervenirvi, ed i Rettori Curati gli collocheranno in quella Claſſe, nella quale parerà loro, che ſia neceſſario. Se però vi fuſſero femmine adulte ſi doveranno iſtruire da altre donne pratiche in un luogo appartato in Chieſa. Anzi eſortiamo tutti, tanto huomini, quanto femmine ad intervenire alla Chieſa nel tempo di queſto eſercizio; con avvertenza però, che le

Gli adulti non iſtruiti nella Dottrina debbono anche intervenire.

Loro pena, ſe no'l faranno.

Le donne adulte da chi debbano eſſere inſegnate.

donne adulte ſi facciano ſtare in un luogo diſtinto della Chieſa, ſeparate totalmente dagli huomini, concedendo 20. *giorni d'indulgenza* a quelli, che interverranno, e 40. a quelli, che inſegneranno.

Indulgenza a chi interviene, ed a chi inſegna.

Quanto tempo durerà l'eſercizio.

9 L'eſercizio dell'inſegnare doverà durare mezza hora, e perciò ciaſcheduno Parroco doverà provvederſi di un' horologio da polvere per ſuo regolamento, e terminata, che ſarà la mezza hora d'iſtruzione ſi porranno i figliuoli di ciaſcuna Claſſe non più in circolo: mà una parte in faccia all'altra, e ſi farà per un'altra mezza hora la diſputa, la quale conſiſterà in fare, che un figliuolo interroghi l'altro, e fallando ſia corretto da' compagni più pratici della medeſima Claſſe.

Diſputa da farſi, ed in che conſiſta.

In che modo debba farſi la Dottrina, ed in che maniera doverà inſegnarſi a tutti.

10 Finita poi, che ſarà eziandio la diſputa, ſi farà la Dotrrina Criſtiana giuſta il ſolito, cantandoſi da due per *fa re* poſatamente, riſpondendo tutti i Parrocchiani, che ſono inſieme in Chieſa.

1 Il Credo)
2 L'orazione Domenicale)
3 La Salutazione Angelica)
4 I Precetti del Decalogo) in volgare.
5 I Precetti della Chieſa)
6 I ſette Sagramenti)
7 L'atto di contrizione)

Come ſi terminerà tutto l'eſercizio.

11 Per ultimo ſi reciteranno le Litanie della B. Vergine coll'orazione poſta in fine della Dottrina del Bellarmino, ſiccome ſi doveranno recitare le ſolite orazioni preſcritte dal medeſimo, eziandio avanti di cominciare gli eſercizj.

Publicazione di queſto Editto, e pene a'traſgreſſori.

12 Ed acciocchè queſto noſtro Editto ſia noto a tutti, ordiniamo a'Parrochi, e Curati della noſtra Provincia, che lo pubblichino trà la Meſſa parrocchiale ne' primi trè dì feſtivi dopo la ricevuta di queſto, e di più due volte l'anno nella prima Domenica del meſe di Gennajo, e nella Domenica *in Albis*, e per ogni volta, che i Parrochi ne traſgrediranno l'oſſervanza, ò in tutto, ò in parte, ſaranno corretti, e puniti ad arbitrio de' loro Veſcovi; ed altresì gli altri Cherici, che deſtinati da' Parrochi ricuſeranno, ò ſaran-

ſaranno mancanti nel far l'uffizio da Maeſtro. Ed il preſente affiſſo ne'luoghi ſoliti vaglia, come ſe a tutti, ed a ciaſcheduno foſſe ſtato perſonalmente intimato, e notificato. Dato in Benevento nella noſtra Chieſa Metropolitana nella prima ſeſſione Sinodale a gli XI. Aprile 1693.

Fr. Vinc. Maria Card. Arciv. Metrop.

G. Fodero Segretario del Sinodo.

II.

LETTERA

Della Sagra Congregazione dell'Immunità,

Con cui ſi commette all'Eminentiſs. Arciveſcovo di Benevento, che non ſolo come Metropolita, ma anche come Delegato della Sag. Congreg. invigili, che i Baroni della Provincia non s'intromettano nel doverſi i ſudditi chericare.

Citata nel Tit. VI. cap. 7. pag. 13.

Foris. All'Emo, e Reverendiſs. Sig. mio oſſervandiſs. Il Sig. Cardinal Orſini Arciveſcovo di Benevento.

Intus. Eminentiſs. e Reverendiſs. Sig. mio oſſervandiſs.

E' pervenuto alla notizia di queſta Sag. Congreg. dell'Immunità Eccleſiaſtica, come molti Baroni di coteſta Provincia di Benevento ſi ſono avanzati a prohibire a' loro vaſſalli l'iniziarſi di prima tonſura, ſe prima non ottengono da eſſi un'eſpreſſa licenza, con darla poi a chi, e quando loro piace; e ſe tal volta alcuno de' vaſſalli paſſa ad ordinarſi ſenza pigliarne la preteſa licenza, non laſciano li medeſimi Baroni di gaſtigare, e perſeguitare li parenti degli ordinati; mà perche queſte procediture de' Baroni ſono contrarie alla libertà, e giuriſdizione Eccleſiaſtica, che viene violata direttamente tanto con la prohibizione ſudetta, quanto con la preteſa licenza; ed indi-

indirettamente con la perſecuzione, che ſi fa de'parenti. Per tanto queſti Eminentiſſimi miei Signori della medeſima Congregazione, conoſcendo il zelo ſingolare dell' E. V. ſono ſtati di ſentimento di commettere, come fanno, alla medeſima, acciocchè non ſolo con l'autorità Metropolitana, ma ancora con quella della ſteſſa Sag. Congreg. che ſe le comunica colla preſente, ſi compiaccia ordinare a'Veſcovi ſuoi ſuffraganei il dover invigilare ad ovviare queſti pregiudizj nelle loro Dioceſi, e quando, ciò non oſtante, non ſi deſiſta da' ſudetti procedimenti, debbano i Veſcovi valerſi delle vie Canoniche per conſervare illeſa la libertà, e giuriſdizione Eccleſiaſtica. Mentre io con partecipare a V. E. queſti ſentimenti dell'EE. loro, le bacio humilmente le mani. Roma 2. Ottobre 1691. Di V.E. Humiliſs.ed affezionatiſs.Serv. G.Cardinale di Carpegna. *Gratis etiam quoad ſcripturam* N. Grimaldi Secretario. Sig. Cardinal Arciveſcovo di Benevento.

III.

LETTERA CIRCOLARE
Della Sag. Congreg. del S. Vfficio,

Che non ſi laſci celebrare niun'eſtero, che ſi aſſeriſce Prete Secolare, ò Regolare, ſenza la licenza della Corte Veſcovile, riconoſciute prima le lettere teſtimoniali degli Ordinarj, ò de' Superiori.

Citata nel Tit. VIII. cap. 1. pag. 15.

Foris. All'Eminentiſs.e Reverendiſs. Sig.mio oſſervandiſs. Il Sig.Card.Orſini Arciveſc. di Benevento.

Intus. Eminentiſs. e Reverendiſs. Sig.mio oſſervandiſs.

SE bene altre volte ſotto li 20. Febbrajo 1649. da queſta Sagra Congreg. del S. Ufficio, volendoſi al poſſibile ovviare al delitto di coloro, che vanno per Italia celebrando Meſſe, e tal'hora confeſſando, ancorche non ſiano promoſſi al Sacerdozio, fù con lettera ſimile di ordine del Papa ingiunto a tutti gli Ordinarj l'invigilarvi con opportuni ordini a i loro Vicarii Ge-

Generali, e foranei; nõdimeno perche, ciò nõ oſtante, hora ſpeſſo per la traſcuraggine, come ſi è riconoſciuto de'medeſimi Vicarii, e particolarmente de' foranei delle Terre, e Caſtelli fuor di mano, e penurioſi di Sacerdoti, agevolmente ſi và cõmettendo sì enorme ſagrilegio, non uſando eſſi le dovute diligenze di farſi moſtrare, & eſaminare le dimiſſorie di coloro, che pretendono di celebrare, che tal'hora non le hanno, ò ſe pure le hanno, ſon falſe; quindi è, che di nuovo, ad oggetto di ovviare a queſto delitto, la medeſima Sag. Congreg. hà ſtimato eſpediente di ſignificarlo, come fà, con queſta mia lettera a V. Em. affinche ſi degni dar'ordini preciſi al ſuo Vicario Generale, ed a'foranei, che a'Preti, e Regolari foreſtieri non concedano licenza di celebrare, ſe prima non preſenteranno le lettere teſtimoniali del Sacerdozio de'proprii Ordinarii, e Superiori; e quelle ſiano tali, che non habbiano minima ombra di ſoſpetto di eſſere falſe, con imporre a'medeſimi Vicarii, in caſo di negligenza, ò traſgreſſione, pene particolari, anche corporali, ſopra di che la Sag. Congr. attende da V. E. l'avviſo dell'eſecuzione, e ricevuta della preſente, e bacio a V. E. humiliſſimamente le mani. Roma 26. Gennajo 1692. Di V. E. Humiliſs. e divotiſs. Serv. A. Cardin. Cybo. Benevento. Signor Cardinal Arciveſcovo.

IV.

LETTERA
Della Sag. Congregazione de'Riti,

Con cui ſi commette all'Arciveſcovo di Benevento, che invigili, e proceda anche come Delegato Appoſtolico per lo mantenimento dell'honore, e riverenza dovuta a'Veſcovi della ſua Provincia.

Citata nel Tit. XI. cap. 1. pag. 19.

Foris. Eminentiſs. & Rm̃o Domino Obſervandiſſ. D. Cardinali Urſino Archiepiſcopo Beneventano.

Intus. Eminentiſs. & Reverendiſs. Dñe Obſervand.

INnotuit Sacrorum Rituum Congregationi, quòd nonnulli Epiſcopi ſuffraganei ipſius Beneventanæ Metropolis ſui ſtatus

ſtatus obliti, & contra Sacrorum Canonum, Apoſtolicarum Sanctionum, & Concilii præcipuè Tridentini præcepta in ſeſſione XXV. cap.XVII. de Reform. tam indecenti ſubmiſſione cum Baronibus, & Regiis Miniſtris ſe gerant,ut in ſubſcriptionibus, & reliqua forma litterarum, in mutuis viſitationibus, omnique alio commercio habeant ſe tanquam inferiores, & tam extra, quàm intra Eccleſias cedant illis locum digniorem; Hæc, & alia his ſimilia cum Sacroſancto Concilio Tridentino Sac. Congreg. deteſtans, & probè noſcens Eccleſiaſticum zelum, quo flagrat Em. Veſtra, ex præcepto etiam SS. D. N. Innocentii XII. committit eidem, ut auctoritate non ſolùm Metropolitica; ſed etiam Delegata ab hac Sancta Sede, præcipiat Suffraganeis ſuis, quòd ab hujusmodi in poſterum omninò ſe abſtineant. Mandet eisdem, ut tam in Eccleſia, quàm foris ſuum gradum, & ordinem præ oculis habentes,ubique Patres, Paſtores, & Magiſtros ſe eſſe meminerint, & omnia, quæ in Canonicis Sanctionibus, & in Sacrorum Rituum Congregationis Decretis ad Dignitatis Epiſcopalis decorem, & gravitatem pertinentia,continentur,adamuſſim ſervent,& ſi opus fuerit,tam Barones, quàm omnes alios laicos, ut Epiſcopos paterno honore, ac debita reverentia proſequantur, ſeriò admoneant. Ita exequi dignetur Em. Veſtra, cui manus humillimè exoſculor. Romæ 29. Septembris 1691. Em. V. Reverendiſs. Humill. ac addictiſs. Servus A. Cardinalis Cybo. J. Vallemanus S. Rit.Congr. Secretarius. Eminentiſs. & Reverendiſs. Dño Cardinali ArchiepiſcopoBeneventano.

CA-

V.

CATALOGO

Delle Scritture, che ſi devono conſervare nell'Archivio della Corte Veſcovile.

Citato nel Tit.XV. cap.3. pag.28.

§. I.

Delle Scritture in ordine alle perſone Eccleſiaſtiche.

1 TUtte le Scritture, ò atti intorno a Canonizazioni di perſone così Eccleſiaſtiche, come ſecolari.

2 Tutte le ſcritture delle ordinazioni, ò collazioni degli ordini, così maggiori, come minori a qualunque perſona.

3 Tutte le ſcritture delle collazioni, ò iſtituzioni de' beneficj, delli concorſi fatti, delle rinunzie, ò permutazioni ſeguite, e di tutte le altre ſcritture beneficiali.

4 Le ſcritture della profeſſione della S.Fede.

5 Tutti gli ſtromenti delle poſſeſſioni date a' beneficiati di qualunque ordine, ò grado, ed in qualunque modo.

6 Tutte le ſcritture delle approvazioni de' Confeſſori, ò Curati.

7 Delle licenze date a' Parrochi, a' Canonici, Preti, ò Cherici di poter partire dalla Dioceſi con lettere teſtimoniali.

8 Delle dimiſſorie, ò lettere commendatizie.

9 Delle licenze date per andare a parlare, ò entrare ne' Monaſterj di Monache.

10 Tutte le ſcritture dell'eſplorazioni delle volontà per le Novizie; gl'iſtromenti delle doti delle Monache, e delle licenze loro date per poter fare profeſſione, e delle altre attenenti alle Monache.

11 Tutti i decreti, ed interpoſizioni di autorità per le rinunzie, che fanno i Novizi.

12 I Decreti interpoſti nelle cauſe di alienazioni, che ſi fanno de' beni Eccleſiaſtici.

13 Tutti i precetti, ò decreti di qualſivoglia maniera fatti

a perſone Eccleſiaſtiche, ò a perſone ſecolari in cauſe ſpirituali, ò ſpettanti al foro Eccleſiaſtico.

§. II.
Delle Scritture in ordine a'luoghi Sagri, ò Eccleſiaſtici.

1 Tutti gli ſtatuti, regole, ed ordinazioni di qualunque Chieſa nella Città, e Diocesi.

2 Tutte le ſcritture concernenti fondazione di Chieſe, luoghi pii, Altari, e gli ſtromenti di tali fondazioni.

3 Tutte le ſcritture delle conſegrazioni delle medeſime Chieſe, degli Altari, de'Cimiterj, e delle Campane col regiſtro in libro.

4 Tutti gli atti delle viſite delle Chieſe, Monaſterj, ò altri luoghi pii, inſieme con tutti i decreti fatti in tali viſite.

5 Tutte le ſcritture delle viſite de'ſagri limini.

§. III.
Delle Scritture in ordine a coſe ſagre, ò Eccleſiaſtiche.

1 Utte le ſcritture dell'erezione del Fonte batteſimale, dell'erezione delle Parrocchie, beneficj, ò Cappellanie.

2 Tutte le ſcritture dell'erezione del Seminario.

3 Gli atti di tutti i Sinodi.

4 Tutte le ſcritture concernenti dinunzie matrimoniali, e gli atti degli ſtati liberi.

5 Tutte le ſcritture concernenti materie di divorzj, ò di altre cauſe matrimoniali.

6 Tutte le ſcritture concernenti l'eſecuzioni delle diſpenſe matrimoniali, ed altre lettere Appoſtoliche.

7 Tutti i regiſtri delle bolle Appoſtoliche dirizzate alla Corte Veſcovile.

8 Tutte le lettere monitoriali *ad finem revelationis.*

9 Tutte le ſcritture degl'Inventarj de'beni ſtabili, mobili, ſemoventi, &c. di tutte le Chieſe, e di tutti i luoghi pii della Città, e della Diocesi.

10 Tutti i mandati delle procure per gli negozj della Menſa Veſcovile, e gl'iſtromenti ſpettanti alla dote, ò alli beni della medeſima Menſa.

11 Tutte le ſcritture degli Enfiteoſi, locazioni, e conduzioni

zioni de'beni della Menſa Veſcovile.

12 Item di altri beneficj, Chieſe, ò luoghi pii.

13 Tutti gli Editti fatti in qualunque modo, ed in qual ſi ſia materia, co'l regiſtro di eſſi in libro.

14 Tutti i proceſſi, ed atti civili, criminali, e miſti del foro Veſcovile.

15 Tutte le ſentenze fatte nelle ſudette cauſe; e le compoſizioni ſeguite con i rei, ed inquiſiti nella Corte Veſcovile.

16 Tutte le ſcritture delle multe, e pene, co'l regiſtro di eſſe in un libro.

17 Le ſcritture delle ſupplicazioni, ed aſſoluzioni.

VI.

METODO

Da tenerſi nella Congregazione de'Caſi.

Citato nel Tit. XVII. cap. 9. pag. 34.

1 CHi ſi raccorda, che Iddìo per Oſea diſſe a'Sacerdoti del vecchio Teſtamento (1) *Quia tu ſcientiam repuliſti, repellam te, ne Sacerdotio fungaris mihi*: rifletterà bene quanta ſcienza ſi richiegga nel Sacerdozio Evangelico; non dovendoſi negare alla verità, quello, che richiedevaſi all'ombra, ed agli enigmi: e maggiore ſcienza certamente richiedeſi a quelli, che non hanno già ad offerire vittime di animali, ma l'immacolato Agnello di Dio, ed hanno a miniſtrare i Sagramenti, che dal di lui aperto coſtato diramaronſi a beneficio dell'Univerſo. Per non eſſer adunque i Sacerdoti, come ignoranti rigettati dall' Altare, frequenteranno la Congregazione de'Caſi, e de'Riti, la quale faraſſi nella maniera, che ſoggiugneremo.

2 Una volta adunque per ciaſcheduna ſettimana in ogni Città, e Vicaria della Dioceſi faraſſi la Congregazione de'Caſi, e de'Riti. Vi ſarà un Prefetto, che preſederà, e ſarà il coſtituito dal Veſcovo; ed il Veſcovo parimente coſtituirà il Segretario.

S 2 3. Il

1 *Oſea* 4. 6.

3 Il giorno, ed hora preſiſſi ſignificheranſi dal P. Prefetto di ciaſchedun luogo. Mezz'hora innanzi il Segretario d'eſſa Congregazione farà ſonare alla diſteſa per un mezzo quarto d'hora la campana della Chieſa Matrice, e congregati, che ſaranno nel luogo deſtinato, que' che debbono convenire, ſi darà principio alla conferenza, con recitarſi dal Padre Prefetto l'Hinno: *Veni Creator Spiritus*: aggiungendovi l'orazione dello Spirito Santo, e della Beata Vergine, e quell'altra: *Actiones noſtras, &c.* Nel qual tempo tutti ſtaranno inginocchiati. Finita l'orazione ſi porranno a ſedere con ordine la metà per parte, ed in mezzo in faccia ſederà il Padre Prefetto, il quale terrà avanti di ſe un tavolino, con que' libri, che ſtimerà egli neceſſarj, come anche l'orologio da polve, per miſurare il tempo, che doverà durare la Congregazione, e ſarà almeno di un'hora. Da un lato del medeſimo tavolino ſederà il Segretario della conferenza, che doverà tenere preſſo di ſe il ruolo di tutti quegli Eccleſiaſtici, che ſaranno tenuti a convenire con carta, penna, e calamajo, ed un libro groſſo, in cui doveranno regiſtrarſi i caſi, che ſi diſcuteranno, colle loro deciſioni in ciaſcheduna conferenza, come ſi dirà appreſſo, parlandoſi dell'ufficio del Segretario.

4 Poſti che ſaranno tutti a ſedere, il Padre Prefetto per un quarto d'hora leggerà, e ſpiegherà un capo ò del proprio Sinodo Diocceſano, ò del Sinodo Provinciale, acciocchè in queſta maniera ciaſcheduno ſappia la legge, che de' oſſervare.

5 Terminata queſta lezzione, e ſpiegazione, ſi paſſerà alla diſcuſſione d'un ſol caſo di coſcienza, intorno al quale diſcorreranno almeno due, mà queſti ſi caveranno a ſorte dalla buſſola, acciocchè tutti vengano preparati; ed intorno a ciò ſi ſpenderà un'altro quarto d'hora, ò più, ſecondo parerà ſpediente. Avvertendo, che tale diſcuſſione ſiegua con ſodezza di dottrina, con brevità, e ſenza ſtrepito di parole, ed in fine della diſcuſſione il Padre Prefetto brevemente determini quella conchiuſione, che la di lui dottrina ſtimerà più vera. Ed acciocchè poſſan tutti prepararſi, vogliamo, che ciaſcheduno tenga preſſo di ſe almeno i libri intitolati: *Medulla Theologiæ Buſſebaum, & Compendium Bonacinæ.*

6 Diſcuſſo il caſo, per un'altro quarto d'hora ſi attenderà alla ſpiegazione delle Rubbriche, leggendo prima il teſto, poi il commento, e dando un piccolo ſpazio di tempo da proporre

le difficoltà, che poteſſero occorrere, quali doveranno ſciorſi dal Prefetto. Ed acciocchè anche a queſto ſi preparino i congregati, vogliamo, che ogni Prete habbia i *Commentarii* intorno al rito della S. Meſſa ordinati nel noſtro Sinodo Provinciale Tit.XXXV. cap.1. pag.75. e di Parrochi habbian di vantaggio il *Corſetti.*

7 Fatti queſti eſercizj s'intimerà la Congregazione futura, leggendoſi a tale effetto dal Segretario un foglio, da darſegli dal Padre Prefetto, dove ſarà preſcritto il giorno, e l'hora della medeſima, e notato il caſo da diſcuterſi, e la Rubbrica da ſpiegarſi. Ed il detto foglio doverà affiggerſi in luogo coſpicuo della Sagreſtia, acciocchè da tutti ſia veduto, e poſſa ciaſcheduno opportunamente prevedere collo ſtudio la riſoluzione del dubbio, che ſi diſcuterà.

8 L'ultimo quarto ſi ſpenderà in far la meditazione. I punti da meditarſi, ſi leggeranno da qualche libro, facendoſi pauſa dopo ciaſchedun punto, per dar agio al meditare.

9 Finalmente ſi terminerà tutto con qualche breve orazione vocale, come l'*Agimus: Confirma hoc Deus*, &c. e colle *Litanie* della Beata Vergine.

10 L'ufficio adunque del Segretario ſarà (finita, che ſia la cõferenza) di regiſtrarla cõpendioſamente nel libro accennato, notando primieramente il giorno, l'hora, ed il luogo, nel quale fù tenuta, co'nomi di tutti gli Eccleſiaſtici, che vi ſaranno intervenuti, ò per far brieve, con notarvi i ſoli aſſenti, acciocchè ſiano corretti. Indi regiſtrerà il caſo eſaminato, con traſcriverne in brieve la deciſione fatta dal P. Prefetto, come anche i nomi di quelli, che a ſorte uſciti han diſcorſo ſopra i medeſimi caſi, ed in fine ſi ſottoſcriverà col ſuo nome, e cognome.

11 Finito tutto ciò, doverà lo ſteſſo Segretario in una notola, ſottoſcritta da lui, notare i nomi de'mancanti ſenza legittimo impedimento, e cõſegnarla al Vicario del luogo, ad effetto di procedere contra i contumaci; e ſarà obbligazione preciſa de'Vicarii medeſimi d'invigilare, che il Segretario non manchi al ſuo ufficio; ad effetto di avviſarne il Veſcovo medeſimo per prenderne i rimedii opportuni.

12 E perche nel Segretario ſomma fede ſi ricerca, mentre al libro tenuto da lui doverà haverſi piena credenza per le atteſtazioni, che di ordine del Veſcovo ſi eſtraeranno, intorno alla frequenza degli Eccleſiaſtici in queſto eſercizio, egli doverà

giurare ſopra il S. Vangelo, ò in mano del Veſcovo, e de'Vicarii de'luoghi di amminiſtrare fedelmente il ſuo ufficio, nè ſi tralaſcerà nel libro ſolito delle conferenze di regiſtrare l'atto del giuramento dato; Avverta però il Segretario di non mancare nel ſuo ufficio alla dovutá fedeltá, per non incorrere nella indignatione Divina, come ſpergiuro, ed anche in quella del Veſcovo, quando gli coſterá la di lui infedeltà, ò traſcuraggine. Somminiſtrerà in ciaſchedun luogo al medeſimo Segretario il libro, la carta, il calamajo, e penna il Procuratore de' Capitoli, Cleri, ò ragunati.

13 Eſortiamo tutti gli Eccleſiaſtici ad intervenire a sì ſalutare eſercizio, preciſamente quelli, che ſaranno ſpecificati negli editti particolari de'loro Veſcovi. Que', che pretenderanno eſſere ammeſſi alla confeſſione, ſaranno eſcluſi, ſe non porteranno fede del Segretario ſottoſcritta dal P. Prefetto di havere almeno per ſei meſi innanzi frequentato queſto eſercizio.

14 Finalmẽte ſe alcuno degli obbligati mãcherà ſenza legittima cagione, d'approvarſi dal P. Prefetto, incorrerà nella pena preſcritta dal ſuo Veſcovo: ma ſperiamo, che non per timore della pena, ma per amore della virtù converranno tutti, raccordando a'medeſimi, che ſiccome nelle occorrenze di premio ſaranno ſempre antepoſti i diligenti, così ſaranno affatto poſpoſti i negligenti, perciocchè giuſta l'Apoſtolo: (1) *Qui ignorat ignorabitur.*

DICHIA-

1 1. *Cor.* 14. 38.

VII.

DICHIARAZIONI

Della Sagra Congregazione del Concilio intorno a dubbj ſopra il Concilio di Trento cap. 12. ſeſſ. 24. de reform.

Se il Veſcovo col conſiglio del Capitolo poſſa deſignare, e diſtribuire a quali Canonicati della Cattedrale debba eſſere anneſſo ciaſcun ordine: e ſe in queſta diſtribuzione debba ſeguitare il conſiglio del ſuo Capitolo.

Citate nel Tit. XXI. cap. 1. e 2. pag. 45.

Dubium Diſtributionis Ordinum.

IN quadam Cathedrali, illi Canonici, qui conſtituti ſunt in ordine Presbyteratus, munia ſacerdotalia in cantandis Miſſis omnes exercent, ex quo videtur deſumi poſſe, quòd tales Canonicatus annexum habeant ordinem Presbyteratus. Verùm nullum invenitur monumentum ſcriptum, nùm dicti Canonicatus omnes annexum habeant ordinem Presbyteratus, vel quales, & quot Presbyteratum, Diaconatum, vel Subdiaconatum; imò in compluribus proviſionibus tùm Apoſtolicis, tùm Ordinariis collati fuerunt Canonicatus Clericis, qui neque actu erant Presbyteri, neque in ætate intrà annum ad Subdiaconatum aſcendendi, & quando erant minores ultra annum, obtinuerunt a S. Sede diſpenſationem, adjecto tamen onere, ut cum primùm ad ætatem legitimā perveniſſent, ad ſacrum Subdiaconatus ordinem aſcenderent. His præſuppoſitis, queritur

An Epiſcopus cum conſilio Capituli poſſit deſignare, ac diſtribuere, proùt ipſe viderit expedire, quibus, & quot Canonicatibus debeat in poſterum eſſe annexus ordo Presbyteralis, Diaconalis, & Subdiaconalis dummodò tamen non ſolùm dimidia pars, ſed ex tribus ſaltem duæ ſint Presbyterales; attento, quòd præſupponitur adeſſe conſuetudinem omnes Canonicatus eſſe Presbyterales?

Die

Die prima Iunii 1680. Sacra Congregatio Eminentiſſimorum Sanctæ Romane Eccleſiæ Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum reſpondit affirmativè.

F. Cardinalis Columna Præfectus.

Loco ✠ ſigilli.

S. Archiep. Brancacius Epiſc. Viterbien. Secretarius.

Gratis etiam quoad ſcripturam.

Dubium Diſtributionis Ordinum.

IN caſu propoſito die prima Junii 1680. Sacra Congregatio cenſuit, poſſe Epiſcopum cum conſilio Capituli deſignare, ac diſtribuere, quibus ex Canonicatibus Cathedralis quiſque ordo annexus eſſe debeat. Quæritur nunc

An Epiſcopus in tali deſignatione, ac diſtributione teneatur non ſolùm exquirere conſilium Capituli, verùm etiam ſequi?

Die 23. Novembris 1680. Sac. Congreg. Eminentiſſimorum S. R. E. Cardinalium, Concilii Tridentini Interpretum cenſuit, Epiſcopum teneri quidem exquirere conſilium Capituli; non autem ſequi.

F. Cardinalis Columna Præfectus.

Loco ✠ ſigilli

S. Archiep. Brancacius Epiſc. Viterbien. Secretarius.

Gratis etiam quoad ſcripturam

VIII.

DECRETO

Della Sag. Congr. de'Riti intorno all'aſſiſtenza de' Canonici nel miniſterio di Diacono, e Soddiacono frà di loro nelle Meſſe ſolenni, e Conventuali.

Citato nel Tit. XXI. cap. 2. pag. 45.

QUæſitum fuit in Sac. Rituum Congregatione ab Epiſcopo Sarnen. declarari: An Dignitates, & Canonici Cathedralis Sarnen. teneantur in Miſſis ſolennibus, & Conventualibus, quæ ab ipſis cantantur per gyrum, præcipuè in diebus fe-

ſtis

ſtis ex obligatione Capitulari aſſiſtere ſibimetipſis gradatim in miniſterio Subdiaconi, & Diaconi, non obſtante antiqua conſuetudine, quam prætendunt ſufficiendi alios ſimplices Sacerdotes, non de gremio Capituli ad exercendum officium Subdiaconi, & Diaconi, in hujuſmodi ſolennium Miſſarum celebrationibus, etiam aſſiſtente Epiſcopo; An verò hoc munus obire teneantur, eodem Epiſcopo dumtaxat pontificaliter celebrante?

Et Sac. eadem Congr. inhærendo Decretis aliàs pluries in ſimilibus emanatis, referente Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo Domino Cardinali Urſino, reſpondit, ac declaravit: *Canonicos ſemper, & quandocunque teneri; & ità decrevit, & omninò in Cathedrali prædictà ſervari mandavit; non obſtantibus quibuſcunque.* Die XV. Septembris 1691.

A. Cardinalis Cybo.

Loco ✠ ſigilli

I. Vallemanus Sac. Rit. Congregationis Secretarius.

A quo Decreto eum ad eandem Sac. Congregationem ipſimet Canonici recurſum habuiſſent, & audiri inſtitiſſent; emanavit aliud Decretum ſequentis tenoris.

Sarnen.

ITerùm propoſita in Sac. Rituum Congregatione cauſa inter Epiſcopum Sarnen. & Dignitates, & Canonicos ejuſdem Cathedralis Eccleſiæ; in qua prætendebatur a prædictis Dignitatibus, & Canonicis recedendum eſſe a deciſis ſub die XV. Septembris proximè præteriti ſuper aſſiſtentia ab ipſis gradatim præſtari debita in munere Diaconi, & Subdiaconi, Canonico celebranti: Eadem Sac. Congregatio *ſtetit in deciſis, & ampliùs non proponi mandavit*. Die XV. Decembris 1691.

A. Cardinalis Cybo.

Loco ✠ ſigilli

I. Vallemanus Sac. Rit. Congregationis Secretarius.

IX.

EDITTO

Di ordine del Noſtro Santiſſimo Padre Innocenzo XII. intorno a non gravare le Parrocchiali di Penſione.

Citato nel Tit.XXII. cap. 2. pag.50.

Bandino del Titolo di S. Pancratio Prete Cardinale Panciatichi, e della Santità di Noſtro Signore Prodatario.

VOlendo la Santità di Noſtro Signore con la ſua paterna carità, e zelo eccitare li Parrochi alla maggiore vigilanza delle anime, alla di loro cura commeſſe, e facilitargli il modo di ſovvenire alle neceſſità delle medeſime con più abbondanti elemoſine: Quindi è, che per ordine eſpreſſo datoci a bocca dalla Santità ſua, comandiamo, ed ordiniamo, che per l'avvenire non ſi habbiano d'aggravare le Parrocchiali etiam di Juspadronato laicale di penſioni, e che ciò debba oſſervarſi ancora dagli Ordinarii nelle Provviſte, ch'eſſi ſaranno per farne. In oltra, che non ſi ammettano raſſegne, ò permute di Parrocchiali cón riſerva di penſioni a favore di chi ſi ſia, e ſotto qualſivoglia titolo, etiam di preſtazione d'alimenti, e che molto meno ſi riſervino penſioni ſopra le medeſime Parrocchiali *ſine cauſa, beneficio pleno* di conſenſo de' Poſſeſſori per qualſivoglia cauſa, e titolo. Dalla Dataria queſto dì 11. Novembre 1692.

B. Cardinal Prodatario.

In Roma nella ſtamparia della Reverenda Camera Appoſtolica 1692.

X.

FORMA

Da tenerſi nel fare i Teſtamenti *ad pias cauſas*, preſcritta dalla Sag. Congregatione de' Veſcovi, e Regolari nella lettera ſeguente.

Citata nel Tit. XXVII. cap. 2. pag. 54.

MOlto Illuſt. e Reverendiſſimo Monſignore come Fratello. Ancorche da queſta Sagra Congregazione de' Veſcovi, e Regolari ſia ſtata più volte ammeſſa l'antica, e pia conſuetudine introdotta in alcune Dioceſi di fare il Teſtamento *ad pias cauſas*, volgarmente chiamato *dell'Anima*, per quelli, che muojono inteſtati; hà però ſempre la medeſima in occaſione di eceeſſività preſcritte a gli Ordinarii diverſe forme, e condizioni. Ma ſentendoſi di continuo nuove doglianze per diverſi abuſi, che ſeguono in tal materia, la Santità di Noſtro Signore in congiuntura di ricorſo fatto alla medeſima per la Dioceſi di Frigento hà reſcritto a queſta Sag. Congregazione, che con particolare applicazione provveda sì in queſta Dioceſi, come nelle altre. Onde a relazione di Monſignor mio Eminentiſſimo Caſanate, per rimediare ad ogni abuſo, queſti miei Eminentiſſimi Signori riaſſumendo gli ordini altre volte dati, e le condizioni appoſte in materia di detti teſtamenti *ad pias cauſas*, ed aggiugnendovi l'infraſcritta pena per l'oſſervanza più eſatta di dette condizioni, mi hanno comandato di ſcrivere a V. S. che traſmetta copia autentica di queſta lettera a tutti gli Ordinarii di coteſta Nunziatura, eſſendo anche tale la mente di S. B. con approvazione della quale ſi è venuto alle riſoluzioni ſeguenti.

E primieramente, che per cauſa del pagamento di dette pie diſpoſizioni, ò teſtamento dell'Anima nõ ſi ritardi dagli Ordinarii, e Parrochi la ſepoltura de'cadaveri, ancorche gli Heredi del morto eſpreſſamente contradiceſſero: ma prontamente

detti cadaveri ſi ſepelliſcano ſenza aſpettarſi nè il pagamento, nè la promeſſa, ò ſicurtà di pagare, e ciò ſotto pena della ſoſpenſione *a Divinis* da incorrerſi *ipſo facto*, riſervatane a queſta Sagra Congregazione l'aſſoluzione, ſenza altra ſentenza, ò decreto.

2 Che ſotto la medeſima pena di ſoſpenſione, come ſopra, gli Ordinarii non prendano minima parte di dette pie diſpoſizioni, ò Teſtamenti dell'anima, nè per ſe, nè per loro Curie, & Officiali, ancorche la pretendeſſero ſotto titolo di quarta Canonica, ò della fabbrica della Chieſa: Ma tutto ſi ſpenda interamente per ſuffragio dell'Anima del morto inteſtato in tante Meſſe, & opere pie, in conformità della divozione, che hà moſtrata in vita l'iſteſſo Defonto inteſtato. Anzi ne anche prendano emolumento alcuno per la ſentenza, ò decreto condannatorio, ò aſſolutorio degli Heredi, tanto per l'heredità de i morti inteſtati, quanto de i morti teſtati.

3 Che nel fare detti Teſtamenti *ad pias cauſas* ſi habbia riguardo dagli Ordinarii con paterna diſcrezione a diſporre di poca quantità, che non ecceda la vigeſima parte del valore di tutta l'heredità, detratti tutti i debiti hereditarii; anzi non ecceda mai la ſomma di cento ſcudi, ò ducati, ancorche l'heredità arrivaſſe al valore di 20. mila ſcudi.

4 Che tutto ciò ſi faccia col conſiglio degli heredi caritativamente, e con eſpreſſione di tante Meſſe, e tali opere pie.

5 Che per gl'inteſtabili, che muojono ſenza proprio patrimonio, non ſi eſigga coſa veruna.

6 Che s'intendano gli Ordinarii eſſer quelli, nella Diœceſi de'quali muojono gl'inteſtati, non dove ſono li beni hereditarii, ò ſono nati, ò habitano gli heredi.

7 Che doveranno i medeſimi Ordinarii dar tutte queſte notizie a'loro Parrochi, acciò non ſia mai luogo a ſcuſa d'ignoranza, e reſti puntualmente adempita la ſanta mente di N. S. e dell' Eminenze loro. Tanto dunque V. S. eſeguirà con applicazione, e diligenza; ed il Signore Iddio la proſperi. Roma 19. Agoſto 1678. Di V. S. come Fratello affezionatiſſimo Il Cardinale G. di Carpegna. Loco ✠ ſigilli. Gio: Battiſta Arciveſcovo di Genova Segretario. Napoli. Mons. Nunzio.

XI.

Dichiarazione, e Decreto della Sag. Congregazione delle Indulgenze ſopra la Bolla di Papa Clemente VIII. intorno alla iſtituzione delle Confraternite antiche fatte da'Superiori delle Religioni.

Citat. nel Tit. XXXI. cap.3. pag.67.

MOlto Illuſt. e Reverendiſſimo Monſignore. Havendo riſoluto queſti miei Illuſtriſſimi Signori della Congregazione delle Indulgenze con autorità, ed ordine particolare havuto *vivæ vocis oraculo* della Santità di N. S. di levar alcune difficoltà, che ſi trovano nell'eſeguire la coſtituzione di Clemente VIII. fel. mem. fatta già ſopra le aggregazioni delle Confraternite, e dichiarate ancora alcune coſe concernenti le iſtituzioni antiche, fatte da'Superiori delle Religioni, fanno ſapere a V.S. che ſi contentano, che i Superiori Regolari, a'quali è ſtata conceſſa nuova facoltà da S. B. d'iſtituire Confraternite ſecolari (ſecondo la forma della ſudetta coſtituzione) poſſano cõfermare ſenza cõſenſo dell'Ordinario de'luoghi quelle Confraternite, quali ſi trovano canonicamente erette da'medeſimi Superiori Regolari, avanti ſi pubblicaſſe l'iſteſſa coſtituzione, nelle Chieſe proprie loro Regolari Collegiate, dove ſtiano, almeno dodeci Religioſi di famiglia ordinaria, non oſtante, che nella patente della confirmazione ſi dica eſpreſſamente farſi ciò di cõſenſo dell'Ordinario medeſimo. Dichiarando però, che nel fare nuova iſtituzione nelle Chieſe tanto Regolari, quanto Secolari di qualunque ſorte, e nel confermare eziandio le antiche erette in Chieſe Secolari, e Regolari ancora, nelle quali non ſtiano dodici Religioſi, ſi debba neceſſariamente havere il teſtimonio, e conſenſo dell'Ordinario, ed oſſervare tutto il reſtante, che ſi preſcrive nell'iſteſſa coſtituzione.

Permettono ſimilmente, che i medeſimi Regolari, a'quali è ſtata conceſſa la ſudetta nuova facoltà d'iſtituire, poſſano cõfir-

firmare le Confraternite antiche, ed iſtituire di nuovo, ancorche non ſia tutta quella diſtanza di luoghi, ove ſono, ò ſaranno tali Confraternite, che viene preſcritta da' Brevi Appoſtolici, mētre però, oltra tutti gli altri requiſiti cōcorra anco a queſto il conſenſo particolare dell'Ordinario del luogo, il quale ſi doverà eſibire in ſcritto, prima che ſi diſpenſi ſopra tal diſtanza, e non altrimenti.

Permettono ancora, che ritrovandoſi diverſe Confraternite de' ſecolari antiche, erette canonicamente, come ſopra, in Chieſe Regolari Collegiate di dodici Religioſi almeno, ſi poſſano confermare, ſervata però in tutto il reſto la forma data dalla medeſima Coſtituzione, e parimente, ch'eſſendo in una Città, ò Terra più d'una Confraternita antica dell'iſteſſo nome, ò iſtituto, eretta canonicamente da' Superiori Regolari, ſi poſſano confirmare ſecondo la ſudetta forma, ma nell'iſtituzione di nuove Confraternite, vogliono le Signorie loro Illuſtriſſime, che una ſola ſe ne poſſa fare in qualunque Città, ò Terra, ò luogo; eccettuando però la Compagnia del SS. Sagramento, quale concedono, anzi deſiderano, ſia eretta in ogni Chieſa Parrocchiale, non oſtante, che ſi ci trovi eretta prima qualſivoglia altra Confraternita.

E perche molti dubbitano, ſe per la coſtituzione di Sua Beatitudine ſopra le Indulgenze conceſſe ultimamente alle perſone Religioſe con revocazioni delle antiche, vengano rivocate ancora le Indulgenze conceſſe alle Chieſe Regolari, ed a que', che le viſitano, ancorche la coſtituzione comprenda chiaramente ſolo le perſone Regolari, ſenza eſtenderſi alle Chieſe loro; Tuttavia la Congregazione per levare ogni dubbio, dichiara, che le Indulgenze conceſſe a quelli, che viſitano le Chieſe de' Regolari ſtanno nella loro forza, e vigore, ſino che la Santità Sua farà altra deliberazione, e però ſi poſſono laſciare pubblicare, quando non oſti altra coſa.

Tutto queſto è parſo alla Congregazione di ſcrivere a V.S. acciocchè nelle occorrenze di coteſta Chieſa ſappia ciò, che paſſa in queſto particolare, e lo faccia ſapere ancora a' Veſcovi della ſua Provincia; ed io prego a V.S. dal Signore ogni vero bene. Di Roma 20. Ottobre 1607. Di V.S. Per ſervirla P. Card. Arigone. Mons. Arciv. N.

Let-

XII.

Lettera della Sag. Congreg. de' Veſcovi intorno al dovuto pagamento del Cattedratico.

Citata nel Tit. XXXIII. cap. 1. pag. 73.

Foris. All'Eminentiſs. e Reverendiſs. Sig. mio oſſervandiſs. Il Signor Cardinale Orſini Arciveſcovo di Benevento.

Intus. Eminentiſs. e Reverendiſs. Sig. mio Oſſervandiſs.

Riferito da me in Sag. Congreg. quanto V. E. ſi è compiaciuta di rappreſentare in ordine al Cattedratico, ch'ella intẽde eſiggere dal Clero, e Beneficiati di coteſta Città, e Dioceſi, queſti Eminentiſſimi miei Signori inerendo alle riſoluzioni altre volte emanate in tal propoſito, mi hanno comandato di ſignificare all'E. V. che potrà eſiggere il detto Cattedratico nella ſomma, non eccedente i due ſoldi, taſſati dalla coſtituzione di Papa Onorio III. che comincia: *Conquerente, &c.* e bacio per fine humilmente a V. E. le mani. Roma 28. Febbrajo 1687. Di V. Em. Humiliſs. ed affezionatiſs. Serv. G. Cardinale di Carpegna. B. Panciatichi Segretario. Benevento al Sig. Cardinal Arciveſcovo. *Adeſt ſigillum*

XIII.

Diſtribuzione delle Hore, nelle quali doveranno cominciarſi li Divini Vfficj, e la Meſſa Conventuale nelle Cattedrali, ſecondo il decreto della Sag. Congr. de' Veſcovi in una Aretina 30. Martii 1599.

Cit. nel Tit. XXXV. cap. 14. pag. 80.

Dal 1. di Gennajo fino a' 15.

1. Il Mattutino comincierà ad hore quindici, e mezza. La Meſſa cantata ad hore 17. e mezza.

La predica comincierà tutto l'anno a ſonarſi poco prima, che cominci la Meſſa cantata, e ſi dirà dopo, che ſarà cantato il Vangelo. La vigilia delle feſte ſi ſonerà la ſera, e durerà a ſonarſi almeno per un quarto d'hora, e gli tocchi ſi ſoneranno mentre ſi canta l'Epiſtola. La Meſſa cantata, quando non vi ſia predica, comincierà a tutto l'anno mezz'hora dopo le h. notate.

I Veſperi ne'giorni feſtivi ad hore 21. Ne' giorni feriali ad hore 20. e durerà all'iſteſs'hora fino a'5. di Marzo.

Da'15. di Gennajo fino a Febbrajo.

Il Mattutino ad hore 15. La Meſſa cantata ad hore 17. e mezza.

Febbrajo fino a'15.

Il Mattutino ad hore 14. e mezza. La Meſſa cantata ad h. 17.

Da'15. Febbrajo fino a Marzo.

Il Mattutino ad hore 14. La Meſſa cantata ad h. 16. e mezza.

Marzo fino a'15.

Il Mattutino ad hore 13. La Meſſa cantata ad hore 16.

Da'15. Marzo fino ad Aprile.

Il Mattutino ad hore 12. e mezza. La Meſſa cantata ad hore 15. e mezza. Il Veſpero ne'giorni feſtivi ad hore 20. Ne'giorni feriali ad hore 19. E durerà il Veſpero a queſt'hora fino a'15. di Novembre.

Aprile fino a'15.

Il Mattutino ad hore 11. La Meſſa cantata ad h. 14. e mezza.

Da'15. Aprile fino a Maggio.

Il Mattutino ad hore 11. La Meſſa cantata ad hore 14.

Maggio fino a'15.

Il Mattutino ad hore 10. La Meſſa cantata ad hore 13.

Da'15. Maggio fino a Giugno.

Il Mattutino ad hore 9. e mezza. La Meſſa cantata ad hore 12. e mezza.

Giugno fino a'15.

Il Mattutino ad hore 9. La Meſſa cantata ad hore 12.

Da'15. Giugno fino a Luglio.

Il Mattutino ad hore 8. e mezza. La Meſſa cantata ad hore 11. e mezza.

Luglio fino a'15.

Il Mattutino ad hore 8. e mezza. La Meſſa cantata ad hore 11. e mezza.

Da'15. Luglio fino ad Agoſto.

Il Mattutino ad hore 9. La Meſſa cantata ad hore 12.

Agoſto fino a' 15.

Il Mattutino ad hore 9.e mezza. La Meſſa cantata ad hore 12.e mezza.

Da 15. Agoſto fino a Settembre.

Il Muttutino ad hore 10. La Meſſa cantata ad hore 13.

Settembre fino a' 15.

Il Mattutino ad hore 11. La Meſſa cantata ad hore 13. e mezza.

Da 15. Settembre fino ad Ottobre.

Il Mattutino ad hore 11. e mezza. La Meſſa cantata ad hore 14.

Ottobre fino a' 15.

Il Mattutino ad hore 12. e mezza. La Meſſa cantata ad hore 14. e mezza.

Da 15. Ottobre fino a Novembre

Il Muttutino ad hore 13. La Meſſa cantata ad hore 15.

Novembre fino a' 15.

Il Mattutino ad hore 14. La Meſſa cantata ad hore 16.

Da 15. Novembre fino a Dicembre.

Il Mattutino ad hore 14. e mezza. La Meſſa cantata ad hore 16. e mezza.

Il veſpero ne'giorni feſtivi ad hore 20. e mezza : ne'giorni feriali ad hore 20. e durerà a queſt'hora fino a'15. Dicembre.

Dicembre fino a' 15.

Il Mattutino ad hore 15. La Meſſa cantata ad hore 17.

Da 15. Dicembre fino a Gennajo.

Il Mattutino ad hore 15. e mezza. La Meſſa cantata ad hore 17. e mezza. Il Veſpero ne'giorni feſtivi ad hore 21. e ne' giorni feriali ad hore 20.

Avvertirà però il Sagriſtano di far cominciare i divini ufficj all'hora determinata, e di far ſonare i trè ſegni delle Campane, così nella Meſſa, come nelli Veſperi trè quarti di hora in circa avanti la detta hora, di modo, che da un ſegno all'altro vi ſia diſtanza proporzionata di un quarto di hora, facendo, che ſi ſoni dopo il terzo immediatamente la campana piccola alla diſteſa, acciocchè il popolo intenda, che quello è l'ultimo ſegno, dopo il quale ſi ſtarà un altro quarto di hora a cominciare, nel quale tempo ſi pareranno in Sagriſtia, quelli che haveranno da celebrare

XIV.

DECRETO

Generale della Sag. Congregazione de'Riti, che prohibiſce alle perſone ſecolari l'uſo del baldacchino, il bacio del S. Vangelo, e l'aſſiſtenza in Presbiterio.

Lettera della medeſima Sag. Congregazione, con cui ſi commette all'Arciveſcovo l'invigilare ſopra i ſuoi Suffraganei per l'eſecuzione.

Altro decreto generale della ſteſſa Sag. Congregazione, con cui aboliſce affatto sì l'uſo, sì la ritenzione, come anche ogni ſegno di baldacchino, e di ſoppedaneo tanto nel Presbiterio, quanto fuori alle ſudette perſone ſecolari.

Citati nel Tit. 40. cap. 8. pag. 92.

Decretum Generale.

CUm pluries Sacra Rituum Congregatio, inhærendo Decretis aliàs editis, & ſignanter in Lucerina die 22. Novembris 1664. 28. Septembris 1675. & 13. Martii 1688. declaraverit nullo modo dandũm eſſe Evangelium ad oſculandũ ſecularibus, etiam Præſidi in celebratione Miſſarum; nec non prohibuerit uſum baldacchini, & præſertim in Acernina die 26. Junii 1666. Baren. 5. Martii 1667. & 17. Junii 1684. Marſicen. Polignanen. & Mileten. 5. Martii 1667. Hieracen. die 2. Octobris 1683. & Bitecten. 23. Septembris 1684. Ac inſuper denegaverit aſſiſtentiam in Presbyterio, & ſpecialiter in Materaren. 24. Januarii 1665. Melphitana 15. Junii 1667. & Baren. 20. Novembris 1677. & 22. Februarii 1687.

Eminentiſſimi, & Reverendiſſimi DD. Cardinales eidem Sac. Congregationi Præpoſiti mandarunt, ut prædicta decreta prohibentia perſonis ſecularibus oſculum Evangelii, uſum baldacchini, & aſſiſtentiam in Presbyterio renoventur, & copiæ

piæ illorum tranſmittantur, Archiepiſcopis, & Epiſcopis Regni Neapolis, eiſdemque injungendo, ut illa intimari faciant Superioribus Eccleſiarum ſuæ Diœceſis, tàm Secularibus, quàm Regularibus, & in caſu transgreſſionis, procedant etiam contra Regulares auctoritate ejuſdem Sac. Congregationis ad pœnam interdicti; & ità decreverunt, & in Eccleſiis Regni Neapolis omninò ſervari juſſerunt. Die 13. Martii 1688. A. Card. Cybo. Locus ✠ ſigilli. Bernardinus Caſalius Sac. Rit. Congregationis Secretarius:

Foris. Emo, e Reverendiſs. Dño obſervandiſs.
Domino Cardinali Urſino Archiepiſcopo
Beneventano.

Intus. Eminentiſs. e Reverendiſs. Dñe obſervandiſs.

EX annexa Epiſtola Paſtoralem Sanctiſſimi Domini noſtri ſolicitudinem Eminentia Veſtra perſpiciet, peraudito hujus Sac. Rit. Congregationis ſenſu removendi ab Eccleſiis, & functionibus Eccleſiaſticis abuſus perperàm introductos. Equidem a Sanctitate ſua, & Sac. Rit. Congregatione licèt in propria Eminentiæ Veſtræ Diœceſi, forſan non irrepſerint, aut a proprio zelo expulſi fuerint, non ambigatur; nihilominùs eadem Sac. Congregatio cenſuit penitùs ſuper hoc ab ipſa informari: Nàm in ejus zelo ſummoperè confiſa certiorem facit, ut invigilet, an a ſuis Suffraganeis adimpleta, vel neglecta fuerit mandati hujus executio. Quibus enim animadverterit incitari oporteat, ad illud fervidè peragere incumbat, ut partes ipſis ſpectantes, tanquàm Paſtorali munere inſignitos, hujuſmodi abuſus expellendo, adimpleant, eo magis vigente mox Sanctitatis ſuæ adamuſſim mandato. Dignetur itaque Sac. Congregationem de omnibus quibuſcumque in hoc negotio ab ipſiſmet ſuis Suffraganeis geſtis, & peractis certiorem reddere, præſertim ab Epiſcopo Teleſino, cui ſcriptum fuit, & iterùm ſcribitur ex eodem tenore, proùt Eminentia Veſtra ex annexis litterarum exemplaribus comperiet. Quoniam verò evidenter patet, Prælatum hunc ſtimulis oportere, eidem Eminentia Veſtra hujuſmodi præſtare non prætermittat, ut obſtringatur Sanctitatis ſuæ ſollicitudinem executioni demandare; ipſumque ab evidenti, cui ſubjacet, periculo, ne jure meritò re-

darguatur, eximere; dùm intereà Eminentiæ Veſtræ manus reverenter exoſculor. Romæ die 18. Junii 1689. Eminentiæ Veſtræ Reverendiſſimæ. Humill.& Addictiſs. ſervus A. Cardinalis Cybo. Bernardinus Caſalius Sac. Rit. Congregationis Secretarius. Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo D. Cardinali Urſino Archiepiſcopo Beneventano: Adeſt ſigillum.

SAc. Rituum Congregatio die 22. Aprilis referente Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo Domino Cardinale Columna Ponente ſtetit in deciſis die 13. Martii 1688. & quoad baldacchina, non tantùm illorum uſum, verùm etiam retentionem, tàm in Presbyterio, quàm extra in eodem decreto comprehendi declaravit, & ad effectum, ut memoria pereat ſimilis abuſus, mandavit, ut injungatur Archiepiſcopis, & Epiſcopis Regni Neapolitani, quod haſtas, gradus, ſuppedanea, & quæcunque alia ſigna baldacchini, ab Eccleſiis ſuarum Diœceſum, tàm Secularium, quàm Regularium removere faciant: & quoad Eccleſias Regularium procedant ad interdicta, & contra inobedientes ad cenſuras auctoritate Sac. Congregationis eadem die 22. Aprilis 1690. Et facto de prędictis verbo cum Sanctiſſimo per me Secretarium, Sanctitas ſua annuit, ſenſum Congregationis approbavit, & laudavit, ac præmiſſum decretum exequi omninò, & publicari præcipit. Die 22. ejuſdem menſis, & anni 1690.

A. Epiſc. Oſtien. Cardinalis Cybo.

Laurentius Fliſcus Sac. Rit. Congregationis Secretarius.

Locus ✠ ſigilli.

Romæ ex Typographia Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ 1690.

EDIT-

XV.

EDITTO

Del Santo Vfficio, da pubblicarſi due volte l'anno, cioè la prima Domenica dell'Avvento, e la prima Domenica di Quareſima.

Cit. nel Tit. XLVII. cap. I. pag. 105.

Noi, &c. per la Miſericordia di Dio della S. R. C. Cardinali in tutta la Repubblica Criſtiana contra l'heretica pravità Generali Inquiſitori, dalla S. Sede ſpecialmente deputati.

I. Eſſendo a Noi per cõtinua eſperięza manifeſto, che molti per malizia, altri per inobedienza, ed altri per ignorãza, non ſoddisfanno agli obblighi, che hanno di denunciare al S. Ufficio i delitti ſpettanti ad eſſo, e che però ſuccedono grandiſſimi inconvenienti, ed errori, non ſolamente contra i buoni, e criſtiani coſtumi: ma ancora contra la fede Cattolica; Noi per tanto, a'quali ſpecialmente debbono eſſere a cuore la gloria di Dio, la conſervazione, ed augumento della fede Cattolica, e la ſalute delle Anime, volendo provvedere a tanto diſordine, con autorità Appoſtolica a Noi commeſſa, comandiamo in virtù di ſanta ubbidienza, e ſotto pena di ſcomunica di lata ſentenza, oltre alle altre pene preſcritte da'Sagri Canoni, Decreti, Coſtituzioni, e Bolle de'Sommi Pontefici, per tenor del preſente editto a tutte, ed a ciaſcuna perſona di qualſivoglia ſtato, grado, condizione, e dignità, così Eccleſiaſtica, come Secolare, che frà il termine di trenta giorni, dieci de'quali per lo primo, dieci per lo ſecondo, e dieci per lo terzo termine perentorio, debbano rivelare, e giuridicamente notificare al Santo Ufficio, overo all'Ordinario, tutti, e ciaſcun di quelli, de' quali ſappiano, ò habbiano havuto, ò haveranno notizia.

1 Che ſiano heretici, ò ſoſpetti, ò diffamati di hereſia, ò credenti, ò fautori, ò ricettatori, ò difenſori loro; ò habbiano aderito, ò aderiſcano a'riti de'Giudei, ò Maomettani, ò de' Gentili, ò habbiano apoſtatato dalla Santa Fede Cattolica.

2 Che

2 Che habbiano fatto, ò facciano atti, da'quali ſi poſſa argomentare patto eſpreſſo, ò tacito co'l Demonio, eſercitando incanti, magie, ſortilegii, porgendoli ſuffumigi, ò incenſi, per trovar teſori, ed altri intenti, chiedendo da lui riſpoſte, ed invocandolo, ed a queſto effetto promettendogli ubbidienza, e conſagrandogli pentacoli, libri, ſpade, e ſpecchi, ed altre coſe, nelle quali intervenga il nome, ed opera ſua.

3 Che ſi ſiano ingeriti, ò ingeriſcano in far eſperimenti di negròmanzia, ò di qualſivoglia altra ſorte di magia, con entrare ne'circoli, far eſperimenti della caraffa, ò del crivello per trovare i medeſimi teſori, coſe naſcoſte, rubate, e perdute, e far altre ſimili ſuperſtizioſe azzioni ad altri fini, maſſime con abuſo de'Sagramenti.

4 Che ſenza la licenza dovuta ritengano ſcritti, che contengano hereſie, ò libri di heretici, che trattino ex profeſſo di Religione, ò che l'habbiano letti, ò tenuti, ò ſtampati, ò fatti ſtampare, ò gli leggano, tengano, ſtampino, facciano ſtampare, introducano, ò difendano ſotto qualſivoglia preteſto, ò colore.

5 Che habbiano libri di negromanzia, magìa, ò continenti incanteſimi, ſortilegii, e ſimili ſuperſtizioni, maſſime con abuſo di coſe ſagre.

6 Che contra il voto ſolenne, fatto nella profeſſione in qualſivoglia Religione approvata, ò dopo di haver preſo l'Ordine Sagro, habbiano contratto, ò contraggano matrimonio.

7 Che vivendo la prima moglie, pigli la ſeconda; ò vivendo il primo marito, pigli il ſecondo.

8 Che contra i decreti, e le coſtituzioni Appoſtoliche habbiano abuſato, ò abuſino il Sagramento della Penitenza ſervendoſi della confeſſione, e confeſſionarii a'fini diſoneſti, ſollecitando in eſſi i penitenti *ad turpia*, ed havendo con eſſo loro diſcorſi di coſe illecite, e non convenienti al fine, per lo quale è ſtato iſtituito.

9 Che habbiano proferito, ò proferiſcano beſtemmie hereticali contra di Dio, la B. Vergine, e Santi, ò procedano a qualche atto di offeſa, e diſprezzo contra le Imagini, e Figure rappreſentanti i medeſimi.

10 Che habbiano tenuto, ò tengano occulte conventicole, ò ragunanze in pregiudizio, diſprezzo, ò contra la Religione.

11 Che

11 Che habbiano indotto qualche Criſtiano ad abbracciare il Giudaiſmo, ò altra ſetta, contraria alla Fede Cattolica, ò impedito i Giudei, ò Turchi a battezzarſi.

12. Che non eſſendo ordinati Sacerdoti, s'habbiano con ſagrilego ardire uſurpato, ò ſi uſurpino il celebrar Meſſa, ancorche non habbiano proferite le parole della conſagrazione, ò habbiano preſunto di amminiſtrare il Sagramento della Penitenza a'fedeli di Criſto; ancorche non ſi ſia venuto all'atto dell'aſſoluzione.

II. In oltre ſi dichiara, che quelli, i quali non denuncieranno, come ſi ordina col preſente editto, non poſſano eſſere da alcuno aſſoluti, ſe non dal S. Ufficio, dopo, che haveranno in eſſo giuridicamente rivelato i delinquenti, al che non poſſano ſoddisfare con bollettini, ò lettere ſenza nome, e cognome dell'Autore, ò altri modi incerti, de'quali non ſi tiene conto alcuno nel Santo Tribunale.

III. Si dichiara anche, che colla ſudetta eſpreſſione de'caſi di ſopra da noi ſpecificati da rivelarſi, non ſi eſcludano gli altri caſi ſpettanti al Santo Ufficio, che per altro ſono compreſi ne' Sagri Canoni, nelle conſtituzioni, e Bolle de'ſommi Pontefici: ne meno col preſente editto s'intenda derogato alle altre provviſioni Canoniche Appoſtoliche, ed agli altri editti degli Ordinarii, ed Inquiſitori.

IV. Ed affinche del preſente editto non ſi poſſa pretendere ignoranza, comandiamo, che ſia affiſſo per gli luoghi ſoliti di Roma, e ſi notifichi a'Veſcovi delle Città vicine a Roma, nelle quali nõ ſono Inquiſitori, acciocchè lo pubblichino, ed ordinino, che i Parrochi delle loro Dioceſi lo leggano ogni anno la prima Domenica dell'Avvento, e la prima Domenica di Quareſima: Il che parimente vogliamo, che ſi faccia da'Parrochi, e Regolari di Roma nelle loro Chieſe, in tempo, che ſi troverà in eſſe congregato maggior numero di Popolo, e poi farne attaccare alle porte delle loro Chieſe, e Sagriſtie di eſſe un'eſemplare del medeſimo, per oſſervare quanto in eſſo ſi ordina.

EDICTUM
Publicationis Actorum Concilii Provincialis Beneventani.

FR. VINCENTIUS MARIA ORDINIS PRÆDICATORUM, Miſeratione Divina Tit. S. Sixti S. R. E. Presb. Cardinalis Urſinus, S. Beneventanæ Eccleſiæ Archiepiſcopus Metropolita.

Omnibus, & ſingulis noſtræ Provinciæ fidelibus publico hoc præſenti authentico Edicto, ad valvas noſtræ Metropolitanæ Eccleſiæ, cæterarumque Cathedralium, ac inſignium Eccleſiarum, etiam exemptarum, ac nullius Diœceſis ejuſdem noſtræ Provinciæ affixo, publicantur omnia, & ſingula Acta, & Decreta emanata in Synodo Provinciali, per Nos cum Sanctiſſimis, ac Reverendiſſimis Coëpiſcopis noſtris, aliiſque Prælatis inferioribus de more legitimè, ac canonicè habita, & celebrata in prædicta noſtra Metropolitana Eccleſia diebus XI. XIII. & XVI. Aprilis currentis anni, & a Sac. Cong. Conc. juxtà Conſtit. fel. rec. Sixti PP. V. *la LXXIV.* benignè recognita, & expenſa, nec in ulla prorsùs ſanctione immutata; ut ex authographo Decreto ejuſdem Sac. Congreg. lato die XXVI. Septembris proximè elapſi, & ad Nos tranſmiſſo. Inhærendo autem Conſtitutioni præfati noſtri Concilii Provincialis *in Cap. 2. Tit. 2. De Conſtitutionibus*, volumus, quòd poſt tres menſes a præſentium in prædictarum Eccleſiarum valvis affixione, ut præmiſſum eſt, omnes, & ſingulos, ad quos reſpectivè ſpectat, eadem Decreta Synodalia ità afficiant, & ad obſervantiam adſtringant, ac ſi perſonaliter eis exhibita, intimata, notificata, & præſentata fuiſſent ſub pœnis in eiſdem Synodalibus Conſtitutionibus contentis. In quorum fidem hoc ipſum Edictum conficiendum, per Nos, & Secretarium noſtrum ſubſcribendum, & noſtri ſigilli impreſſione muniendum decrevimus. Datum in S. Viſitatione Oppidi Montis-Calvi noſtræ Archi-diœceſis hac die Sacra S. Ludovico Bertrando X. menſis Octobris 1693.

Fr. Vinc. Maria Card. Archiep. Metrop.

I. Foderus Synodi Secret.

METHODUS
TOTIVS ACTIONIS,

Quæ præceſſit, comitata, & ſubſequta eſt Concilium Provinciale, celebratum diebus 11. 13. & 16. Menſis Aprilis 1693. in S. Metropolitana Eccleſia Beneventana, Eminen. & Reverendiſs. in Chriſto Patris, ac Dñi D. Fr. VINCENTII MARIÆ Ord. Prædic. miſerat. div. Tit. S. Sixti S. R. E. Presbyteri Cardinalis URSINI Archiepiſcopi Metropolitæ juſſu edita.

CAPUT I.

De iis, quæ celebrationem Concilii antecedunt.

§. I.

De publicatione, & Indictione Concilii.

1. Concilii Provincialis publicatio in die Epiphaniæ inter cætera Feſta tàm in Metropolitana, quàm in Cahedralibus Provinciæ, & aliis Eccleſiis ſubjectis.
2. Literæ Indictionis ad XVIII. Patres Comprovinciales cum Edicto, & literis credentialibus ad eoſdem.
3. Dilatio dictarum literarum per deputatos, eorũque inſtructiones.
4. Literæ invitatoriæ ad Cathedralium Capitula per Curſores Concilii deferendæ eorumque inſtructiones.
5. Notificatio per edictum omnibus, qui de jure, vel conſuetudine accedere tenentur.
6. Publica documenta Metropolitæ tranſmitti debent de hujuſmodi literis, & notificationibus acceptis.
7. Per duos, vel ſaltem unum Menſem ante diem Concilii affixio Schedulæ manu Cancellarii ſubſcriptæ, ac diei ejuſdem indictivæ ad valvas Eccleſiæ Metropolitanæ.
8. Edicta per Civitatem, & Diœceſim, quibus & Concilii tempus ſignificatur, & publicæ inſtituuntur ſupplicationes, ac preces.
9. Item collecta de Spiritu Sancto quotidiè in Miſſa; & ejuſdem Miſſa ſolennis in omnibus V. Feriis uſque ad Concilii conſummationem.
10. Præmonitio Cleri, & aliorum, qui intereſſe debent per Prefectos Eccleſiaſticæ diſciplinæ.

11. Tribus proximis Dominicis ante Concilium in Metropolitana per Concionatorem, & in Parochialibus per Parochos populus excitetur, ut piè oret, & Sacramenta frequentet.

12. Congregatio privata *præparationis* Concilii per Metropolitam, ut infrà §. ſeq.

13. Proceſſio Conciliaris ſolemnis indicatur univerſo Clero Sæculari, & Regulari.

14. Feſtivus campanarum ſonus præcipitur omnibus Eccleſiis Civitatis ſub veſpera ante celebrationem Concilii, & in ipſa die uſque ad ingreſſum Metropolitæ, & Patrũm ad Eccleſiam.

15. Pridiè tandem diei Concilii præ foribus Aulæ conciliaris Archiepiſcopii, & Eccleſiæ Metropolitanæ duæ affiguntur tabellæ, quarum
Una publicas indicit congregationes.
Altera celebrationem Concilii in craſtinum notificat.

§. II.

De Congregatione præparationis Concilii habenda per Metropolitam.

1. Metropolita cum aliis, quos voluerit, ad aulam Congregationũ.
2. Item Cæremoniarius, & Notarii.
3. Oratio *Adſumus* per Metropolitam ſtantem, genuflectentibus omnibus.
4. Deputantur 1. ſequentes Concilii Officiales, & Miniſtri.
   1. *Judices excuſationum.*
   2. *Judices querelarum, & controverſiarum.*
   3. *Promotores Concilii.*
   4. *Magiſter cæremoniarum cũ ſociis.*
   5. *Secretarii duo.*
   6. *Notarii duo.*
   7. *Oſtiarii.*
   8. *Curſores, & Nuntii Concilii.*
5. Exhibentur 2. & conſiderantur Methodus præſens, Tabellæ, & diſpoſitio Congregationum Conciliarium, & conſeſſus.
6. Eliguntur 3. duo ex Canonicis Subdiaconis pro aſſociatione Patrum advenientium ad publicas Congregationes.
7. Familiæ tandem, & Hoſpitia ſingulorum Patrum diſtinctè, & nominatim deſcribuntur cum eorum Præfectis.

§. III.

De ordine, quo recipi debent Patres Comprovinciales ad Concilium accedentes.

1. Proximus Comprovincialis Patris adventus per nuncium ſignificetur.
2. Vicarius Generalis cum uno ex Protonotariis de familia Metropolitæ obviam eat per duo, vel tria milliaria.
3. Ad aliquem Conventum extra mœnia eum ducat.
4. Comprovincialis Pater ibidem ſe componit, & induit ſcil. Mantello cum manicis pendentibus ſupra breviorem veſtem, & Mozzetta.
5. Eodem comitatu procedit ad Metropolitanam Eccleſiam; populo interim per viam occurrenti, benedicens, ex conceſſione Metropolitæ.
6. Capitulum, & Clerus dictæ Metropolitanæ Eccleſiæ ei ad valvas occurrunt.
7. Quatuor verò Canonici cum Clericis hæc agunt, quando in Choro divinæ perſolvũtur preces.
8. Comprovincialis aſpergit ſe, & circumſtantes.
9. Accedit ad Altare SS. Sacramenti, & deindè ad Altare Majus, præceden-

cedentibus Clericis, & Canonicis ſubſequentibus.

10. Interim pulſantur Campanæ; & etiam organa, niſi divina celebrentur.

11. Abſolutis orationibus ſuper genuflexorio ibidem parato cum tapete, & pulvinaribus, ab iiſdem comitatur uſque ad aulam S. Barbati, ut ad Metropolitam accedat.

12. In aditu aulæ majoris Archiepiſcopii, & ſupradictæ S. Barbati per Metropolitæ familiares ad Archiepiſcopium ducitur.

13. In fine Aulæ majoris humanitèr excipitur à Metropolita, & ad interiores ædes ducitur.

14. Ad ſuum tandem hoſpitium comitatur.

§. IV.

De Congregatione, quæ privatim à Patribus haberi debet.

1. Metropolita cum Mozzetta ad aulam ſolitæ Congregationis.
2. Item Patres cum rocchettis, & mozzettis eòdem accedunt.
3. Oratio *Adſumus* per Metropolitam, qua finita omnes ſedent.
4. Primò, diſtribuuntur materiæ à Patribus diſcutiendæ, ſingulas ſingulis aſſignando cum ſuis Theologis, & Canoniſtis.
5. Secundò, proponitur ordo ſervandus in principio Concilii, progreſſu, & fine.
6. Cæremoniarius exhibet præſentem Metodum, & alias tabellas.
7. His à Patribus approbatis omnes genuflectunt.
8. Gratiarum actio in fine per Metropolitam.
9. Omnium diſceſſus.

§. V.

De prima Congregatione publica à Patribus habenda ante Concilii ſeſſionem, hora pomeridiana.

1. Publicarum Congregationum diſpoſitio conſeſſus.
2. Acceſſus Metropolitæ, & Patrum hoc ordine.
   1. *Familiarium, & domeſticorum Patrum, & Metropolitæ comitatus.*
   2. *Procuratores Capitulorum Cathedralium Provinciæ cum eorum inſignibus.*
   3. *Procuratores Patrum legitimè abſentium, habitus Eccleſiaſticos, & Chorales gerentes.*
   4. *Promotores, Secretarii, & Notarii.*
   5. *Mazzerius.*
   6. *Cruciferarius cum Cruce.*
   7. *Metropolita cum mozzetta, & ſtola rubea.*
   8. *Canonici Diaconi cum habitu canonicali, Metropolitam hinc inde comitantes.*
   9. *Patres ordine ſuarum promotionum, cum rocchetto, & mozzetta, & caudatario, uſque ad diſſolutionem Concilii.*
   10. *Duo Canonici Subdiaconi dictos Patres comitantes; & excipientes quando ſigillatim veniunt.*
3. Omnes in conſeſſu ſedebunt ordine, quo infrà.
   1. *Procuratores Capitulorum Cathedralium.*
   2. *Procuratores Patrum in ſedilibus contra ſolium Metropolitæ; his verò primum occupantibus locum.*
   3. *Promotores juxta parietem ſolii in ſiniſtra parte.*
   4. *Secretarii inter parietem dexterum ſolii, & Patrum ſedilia, ſervato competenti receſſu.*

5. *Notarii contra dictos Secretarios.*
6. *Cruciferarius cum Cruce in medio Area.*
7. *Metropolita cum ſuis Diaconis in propria ſede Pontificali.*
8. *Patres in ſedibus cameralibus hinc inde rectam lineam facientibus.*
9. *Duo Canonici Subdiaconi juxta parietem ſolii in dextera parte.*

4. Oratio *Adſumus* per Metropolitam, Patribus ſtantibus, cæteris genuflectentibus.
5. Concio ad Patres *januis clauſis.*
6. Promotores cum Cæremoniario ad Metropolitam, & Patres
7. Exhibent inſtrumentum ſuæ deputationis.
8. Item inſtant *pro incboatione Concilii*; & ſua petunt loca.
9. Notarii, & unus ex Secretariis ad Metropolitam, & Patres pro votorum rogationé.
10. Iterùm ad Metropolitam pro relatione.
11. Lectio Decreti de *Initio Concilii*, & fores aperiuntur.
12. Secretarius ſtatim de mandato Metropolitæ alta voce dicit *RR. DD. Si quis veſtrum eſt, qui ad banc Sanctam Synodum aliquid referre velit, datur ei libera facultas dicendi.*
Eadem dicuntur vulgari idiomate per Notarium.
13. Mora aliqua adhibita vocantur omnes diſtinctè, & ordinatim pro audientia hoc ordine.
14. Procuratores Epiſcoporum his verbis: *Accedant Procuratores Reverendiſſimorum Epiſcoporum abſentium, qui volunt audiri.*
15. Per primum Diaconum introducuntur hac formula adhibita: *Eminentiſs. & Reverendiſs. Pater, & Domine, Adſunt Procuratores Reverendiſſimorum Epiſcoporum NN. &c. abſentium, qui babent quod ad banc Sanctam Synodum referant.*
16. Singuli accedunt ad Metropolitam, & exibent ſuæ procurationis inſtrumenta.
17. Procuratores Capitulorum deindè vocantur his verbis: *Accedant Procuratores Capitulorum, qui volunt audiri.*
18. Per eundem Diaconum introducuntur dicendo: *Eminentiſs. & Reverendiſs. Pater, & Domine, Adſunt Procuratores Capitulorum NN. &c. qui volunt audiri.*
19. Singuli accedunt, & ſua procuratoria exhibent.
20. Vocantur Canonici ſic: *Accedant Canonici qui volunt audiri*; & ſi qui adſunt præſentantur, & audiuntur.
21. Vocantur Parochi iiſdem verbis, mutatis mutandis.
22. Vocantur Clerici, ut ſupra.
23. Vocantur Laici his verbis: *Accedant Laici, & alii quicunque volunt audiri.*
24. His expeditis juſſu Metropolitæ omnes excluduntur, qui admitti non debent, per Secretarium dicentem: *RR. DD. exeant omnes præter Procuratores Reverendiſſimorum Epiſcoporum, & Capitulorum.*
25. Januæ iterum clauduntur.
26. Promotores cum Cæremoniario ad Metropolitam.
27. Proteſtatio eorundem, ut non admittantur Procuratores, niſi ex benignitate, & gratia; & quin priùs conſtet de ſufficienti mandato.
28. Iidem ad propria loca.
29. Interim Notarii cum Secretario ad Metropolitam, & Patres pro votorum rogatione.
30. *Votum*, ſi placeat, *ut admittantur, & recognoſcantur mandata per judices deputatos.*
31. Ad Metropolitam pro relatione.
32. Interrogatio Metropolitæ Patribus facienda, *an ſciant abeſſe aliquem, qui voti deciſivi jus vel privilegium babeat.*

33. Re-

33. Reſponſio Patrum.
34. Secretarius de mandato Metropolitæ legit inſtantias,& decreta primæ ſeſſionis una cum Catalogo Miniſtrorum Concilii.
35. Rogantur vota Patrum his verbis: *Reverendiſſimi Patres, Decreta, & alia modo lecta placent ne vobis?*
36. Secretarius, cum Notariis ad Patres pro reſponſione.
37. Metropolitano refertur.
38. Secretarius de mandato ejuſdẽ dicit. *Decreta modò lecta placuerunt Patribus* (ſi fuerunt approbata) *de eorum ergo aſſenſu illa ſtatuimus, ut lecta ſunt.*
39. Gratiarum actio in fine per Metropolitam.
40. Januæ aperiuntur.
41. Omnes ordine, quo venerant, diſcedunt.

§. V.

De aliis publicis Congregationibus ſubſequentibus ad Patrum arbitrium.

1. Acceſſus, Vocatio, & admiſſio, ut ſupra §. antecedenti.
2. Relatio cauſarum, ſi adſint. Diſcuſſio earum, & vota Patrum.
3. Decreta Metropolitæ de conſenſu Patrum, & publicatio eorum per Secretarium.
4. Lectio inſtantiarum, & Decretorum ſecundæ, vel tertiæ ſeſſionis reſpectivè per Secretarium modo quo ſupra §. antecedenti.

CAPUT II.

De prima ſeſſione Concilii Provincialis.

§. I.

De ſolemni, ac generali proceſſione uſque ad Miſſam Pontificalem.

1. Summo mane Patres ad Eccleſiam pro Miſſis celebrandis.
2. Communio familiarium eorundem inter ipſas.
3. Campanarum ſonus feſtivus Metropolitanæ, & aliarum Eccleſiarum Civitatis.
4. Laicorum Confraternitates, Regulares Civitatis, Univerſus Clerus ſecularis in Metropolitanam.
5. Interim in Secretario recitantur horæ diurnæ cum Miſſa poſt tertiã ſine cantu, per Manſionarios.
6. Patres ad Metropolitam.
7. Canonici item cum toto Clero.
8. Metropolita cum Patribus,&Canonicis,ut ſupra ad Cappellam ſui Archiepiſcopii.
9. Poſt ſolitam aſperſionem, & orationem ad faldiſtorium, cum Diaconis aſſiſtentibus.
10. Omnes ſedent tectis capitibus.
11. Canonici ad aulam proximiorẽ pro paramentis, & Diaconus, & Subdiaconus pro Miſſa mox celebranda accipiunt paramenta miſſalia, manipulis exceptis.
12. Alii omnes parandi in ædibus deputatis.
13. Interim diſtribuuntur paramenta pro Metropolita, & Patribus.
14. Proceſſioni principium datur per Confraternitates ordine,quo infra num. 21.
15. Metropolita, recedentibus Diaconis aſſiſtentibus, qui eunt ad capienda ſua paramenta convenientia, per manus Diaconi, & Subdiani jàm paratorum, accipit Superpelliceum, Amictum, Albam, Cingulum, Crucem pectoralem, Stolam, & Pluviale rubeum, Pectorale, Mitram preetioſam, & Paſtorale.

16. Pa-

16. Patres similiter per ſuos Cappellanos, Amictus ſupra rocchettum, Pluvialia, &. Mitras auriphrygiatas.

17. Abbates pariter eadem paramẽta cum mitris, quæ tamen erunt lineæ.

18. His tandem paratis, Diaconi aſſiſtentes de more, (recedentibus Diacono, & Subdiacono de Miſſa) ad Metropolitam.

19. Miniſtratur incenſum, accedente Archidiacono, qui ſtatim recedit: & ultimus Canonicus pro præintonatione.

20. *Veni creator Spiritus* per eundẽ ſtantem ante medium altaris *ſine mitra*, & genuflectentem ad reliquos primos verſiculos; omnibus interim detectis capitibus, genuflectentibus.

21. Proceſſio conciliaris ad Eccleſiam S. Mariæ Pacis hoc ordine.

1. *Duo Mazzerii.*
2. *Confraternitates Laicorum, ſingulæ cum earum Labaris, Crucibus, Cappellanis, Clericis, & Mazzeriis, pſalterium B. M. V. clara voce recitantes.*
3. *Regulares omnes Civitatis ſub eorum Crucibus, ſinguli preces juxtà tabellam decantantes, & quatuor eorundem directores Clerici.*
4. *Crux Capituli Metropolitani per Subdiaconum paratum ſine candelabris.*
5. *Clerici Seminarii cum eorum directore, & tabellis precum.*
6. *Clerici omnes Diœceſis iuxtà eorum gradum, & ordines cum duobus directoribus, & tabellis precum.*
7. *Clerici omnes Civitatis eo modo, quo numero antecedenti.*
8. *Subdiaconi, & Diaconi Diœceſis.*
9. *Subdiaconi, & Diaconi Civitatis cum eorum directore, & tabellis precum.*
10. *Presbyteri omnes Diœceſis cum quatuor directoribus, & tabellis, preces, inter ſe per claſſes diſtributi, decantantes.*
11. *Presbyteri Civitatis.*
12. *Oeconomi Eccleſiarum Parochialium Diœceſis cum ſtolis rubeis, & eorum directores cum tabellis.*
13. *Rectores Eccleſiarum Parochialium Diœceſis modo, quo ſupra numero antecedenti.*
14. Subſequi deberent Archipresbyteri Diœceſis, quia verò parantur incedunt poſt Crucem, ut infra.
15. *Manſionarii Eccleſiæ Metropolitanæ cum eorum tabellis.*
16. *Notarii Concilii.*
17. *Secretarii ejuſdem.*
18. *Mazzerius Metropolitæ cum duobus ſcutiferis.*
19. *Thuriferarius cum thuribulo.*
20. *Crux Archiepiſcopalis per Cruciferum paratũ inter Ceroferarios.*
21. *Archipresbyteri Provinciæ ſi adſint, induti, ut infra.*
22. *Archipresbyteri Diœceſis cum pluvialibus, directoribus, & tabellis, per varias claſſes decantãtes*
23. *Quinque Collegia Diœceſis cum Tunicellis, Dalmaticis, Planetis, & Pluvialibus reſpectivè cum eorum directoribus, & tabellis.*
24. *Duo Collegia Civitatis cum paramentis, ut ſupra.*
25. *Promotores Synodales cum pluvialibus.*
26. *Procuratores Capitulorum Cathedralium cum pluvialibus, directoribus, & tabellis.*
27. *Procuratores Abbatum cum pluvialibus.*
28. *Procuratores Patrum comprovincialium abſentium ordine ſuorum principalium cũ pluvialibus.*
29. *Abbates Diœceſis uſum mitræ habentes, cum pluvialibus, & mitris lineis albis, directoribus, & tabellis.*

30. *Ab-*

30. *Abbates Regulares parati, ut ſupra.*

31. *Canonici Metropolitanæ Eccleſiæ parati ordine eorum cum directoribus manſionariis, & tabellis.*

32. *Patres parati iuxtà eorum ordinationem cum duobus Cappellanis, caudatario, & directoribus cum tabellis.*

33. *Miniſter paratus cum paſtorali.*

34. *Metropolita paratus, ut ſupra, inter Diaconos aſſiſtentes paratos.*

35. *Miniſtri ejuſdem parati.*

36. *Vicarius generalis.*

37. *Protonotarii, & alii Prælati ſi adſint.*

38. *Reliqui de populo Pſalterium B. M. V. decantantes cum eorum directoribus.*

22. In Eccleſia S. Mariæ Pacis cantantur Antiphonæ, & ℣℣. ut in tabella per Cantores, & orationes per Metropolitam Archidiacono librum ſuſtinente.

23. Patres, & Canonici tantùm ſtabunt poſt eum in varios ſemicirculos diſtributi.

24. Reſumendi deinde Pſalmi, & iiſdem proceditur ad Eccleſiam Metropolitanam.

25. In Metropolitanã ingreſſis, Cõfraternitates hinc inde ſe diſponũt cum eorum labaris, & crucibus.

26. Eodẽ prorſus modo Regulares.

27. Clerici Diœceſis, & Civitatis ſua petunt loca in Cõciliari ſeſſione ſecundùm eorum ordinem præſcriptum à Cæremoniario.

28. Subdiaconus relicta cruce ad credentiam, Archipresbyteri Provinciæ, & Diœceſis, Collegia omnia, & Procuratores Cathedraliũ Abbatum, & Epiſcoporum ad Sacriſtias pro dimiſſione paramentorum, & deinde in propriis locis in conſeſſu.

29. Cruciferarius Metropolitæ, Promotores, Abbates Seculares, & Regulares, Canonici, Patres, & Metropolita cũ ſuis miniſtris paratis ad presbyterium, & Chorum reſpectivè, & in propriis locis ſedẽt.

30. Dimiſſio Regularium, & Confraternitatũ, *ſi placet.* petita venia.

§. II.

De Miſſa Pontificali de Spiritu Sancto per Metropolitam celebranda.

1. Sedentibus omnibus, Subdiaconus Miſſæ cum Acolythis, & ſcutifero ad credentiam pro ſandaliis; ac deindè cum debitis reverentiis ad Metropolitam.

2. Archidiaconus cum miniſtris de libro, & bugia ad eundem.

3. Metropolita accipit ſandalia de more; miniſtris tantùm ſtantibus.

4. Subdiaconus cum aliis ad credẽtiam, & deindè propè Altare.

5. Abſolutis conſuetis Pſalmis Metropolita ſurgens legit ℣℣. & orationes.

6. Interim diſtribuuntur paramenta miſſalia pontificalia.

7. Metropolita lavat manus; interim Epiſcopi ſedent *cum mitris*, cæteri verò ſtant, vel genuflectunt pro eorum gradu, & dignitate.

8. Archidiaconus accedit inter Canonicos.

9. Diaconus, & Subdiaconus, & miniſtri cum paramentis ad Metropolitam non recedentibus Diaconis aſſiſtentibus.

10. Stãtibus omnibus, præter Patres deponit pluviale, &c. et accipit paramenta pro miſsa cum Pallio.

11. Archidiaconus redit, recedentibus Diacono, et Subdiacono, qui manipulos capiũt in propriis locis

12. Miniſtratio incenſi, omnibus interim ſedentibus.

13. Metropolita procedit ad Altare pro miſsa celebranda.

14. *Cum mitra* ſalutat Patres, qui eidem *cum mitris* correſpondent, et poſtea eas deponunt.

15. Con-

15\. Confeſſio fit per Patres inter ſe de more; & eadem fit ab omnibus ſtantibus, vel genuflexis,ut ſupra.

16\. Incenſato altari, Metropolita accipit mitram,et idem Patres faciunt;et poſt ſalutationem ſedent.

17\. Dum deponit *mitram* apud ſedē pro Introitu Miſſæ, ipſi pariter deponunt.

18\. *Kyrie*, etc. et *Gloria* recitantur ab omnibus iuxtà regulas Chorales; ſic etiam ſuo tempore *Credo*, *Sanctus*, & *Agnus Dei*.

19\. Capellani Patrum ſedent ad pedes eorum, vel poſt ipſos iuxtà capacitatem loci.

20\. Unica dicitur oratio.

21\. Diaconis, et Subdiaconis pro ſuis muneribus tranſeuntibus Patres non aſſurgunt; Abbates verò ſtantes cum mitris, cæteri detectis capitibus, et ſtantes eos ſalutant.

22\. Epiſtola cantatur de more cum oſculo manus in fine.

23\. Ad ℣. *Veni Sancte Spiritus* poſt Epiſtolam Metropolita in propria ſede, Patres, et Abbates in locis ſuis cum mitris genuflectunt; reliqui detecto capite.

24\. Evāgelium in ambone, ſtantibus omnibus detecto capite quouſque Metropolita recitaverit Symbolum; et ad ℣. *Incarnatus*, etc. omnes genuflectunt unico genu.

25\. Dum cantatur in Choro dictus ℣. Metropolita, Patres, et Abbates *cum mitris*, Canonici Metropolitanæ, et Cathedralium ſine biretis profundè ſe inclinant, Collegia, et alii omnes detectis Capitibus aſsurgunt, et genuflectūt utroquegenu.

26\. Poſt offertorium,et manuum lotionem Metropolita ad Altare eo modo, quo dictum eſt ſupra n. 14. deinde Patres, depoſitis mitris,ſtāt vel genuflectunt reſpectivè uſque ad finem miſſæ.

27\. Incenſato Altari, & Metropolita, omnes incenſantur,ut ſequitur.

Per Diaconum.

1\. *Patres omnes* triplici ductu.

2\. *Archidiaconus cum Diaconis aſſiſtentibus* duplici.

3\. *Canonici omnes parati.*

4\. *Abbates Mitrati.*

5\. *Vicarius generalis, & alii Protonotarii.*

Per unum ex Cœremoniariis.

6\. *Diaconus Evangelii.*

7\. *Procuratores Patrum abſentium, Abbatum,* & *Capitulorum.*

8\. *Promotores.*

9\. *Manſionarii* unico ductu.

10\. *Collegia Urbana, e Foranea* unico.

11\. *Reliqui* ſine mora.

28\. Ad *Agnus Dei, &c.* Metropolita dat pacis oſculū Archiadicono & aliis aſſiſtentibus, & miniſtris ſacris.

29\. Archidiaconus defert pacē omnibus, qui primum obtinent locum in incenſatione juxtà regulas chorales.

30\. Cæremoniarius verò omnibus ſecundi ordinis, ut ſupra à num. 7. uſque ad finem, ſi fieri poteſt.

31\. Communio generalis Cleri; cōmunicandis tantùm genuflexis.

32\. Non datur in fine *benedictio*, nec publicantur *indulgentiæ.*

33\. Metropolita apud Altare deponit pallium, & apud Sedem planetam per Diaconum, & Subdiaconum, &c. & accipit pluviale cum mitra per Diaconos aſſiſtentes, ſedentibus interim Patribus tantum cum mitris.

34\. Deponit ſandalia, & non lavat manus accedentibus ſolitis miniſtris.

35\. Diaconus, & Subdiaconus inter Canonicos,& cum manipulis,quādo ſunt miniſtraturi.

De

§. III.

De primo acceſſu ad conſeſſum, ac primæ Conciliaris ſeſſionis celebratione.

1. Proceditur ad conſeſſum Synodalem ordine ſeq.
   1. *Notarii Concilii cum uno ex cæremoniarum Magiſtris.*
   2. *Secretarii.*
   3. *Mazzerius.*
   4. *Cruciferarius Metropolitæ cum Cruce ſine candelabris, cui dictus Metropolita, & Patres ſtantes cũ mitris ſe inclinant.*
   5. *Promotores.*
   6. *Abbates, mitras manibus geſtantes.*
   7. *Canonici Metropolitanæ omnes parati.*
   8. *Patres* cum mitris *facta priùs Altari, & Metropolitæ reverentia, incipiendo à junioribus.*
   9. *Metropolita inter Diaconos aſſiſtentes.*
   10. *Vicarius Generalis, & aliis Protonotarii, ſi qui ſunt.*
2. Omnes petunt ſua loca, Metropolita excepto, qui ſedet in faldiſtorio in plano Eccleſiæ, ſedentibus omnibus.
3. Diaconus à dextris *Orate*, & omnes etiam Metropolita, Epiſcopi, & Abbates, *cum mitris* orant genuflexi.
4. Ultimus Canonicus Subdiaconus ad Metropolitam pro præintonatione Antiphonæ ſequentis.
5. Antiphona *Exaudi* genibus flexis *ſine mitra.*
6. Pſalmus *Salvum me fac*, ut in tabella alternatim per Clerum urbanum, & foraneum; & interim omnes ſedent tectis capitibus.
7. Dum repetitur antiphona in fine, omnes detecto capite ſurgunt.
8. Orationes *Adſumus, &c. Omnipotens, &c.* miniſtrante Archidiacono.
9. Metropolita, & Epiſcopi ſedent, & mitras accipiunt; Abbates pariter ſuas, & genuflectunt; aliis etiã genuflectentibus.
10. Litaniæ à cantoribus poſt Metropolitanum verſus cornu Epiſtolæ genuflexis.
11. *Benedictio* Concilii per Metropolitam tantùm ſtantem.
12. Abſolutis litaniis omnes ſurgũt, ac detectis capitibus manent.
13. *Oremus* ſine *flectamus genua*, quia tempus Paſchale, & oratio *Da quæſumus &c.* per Metropolitam.
14. Metropolita cum Patribus ſedens accipit *mitram*; deindè ſurgẽs, ac mutuis habitis ſalutatiobus cum iiſdem, ut aliàs, ſedet in plano Altaris.
15. Diaconus Evangelii ad eundem pro oſculo manus deindè ante Altare pro *Munda cor meum, &c.*
16. Archiaconus cũ thuriferario, & miniſtratur incenſum; & Archidiaconus non recedit.
17. Item Diaconus cum Subdiacono, Ceroferariis, & Thuriferario pro benedictione; ſtantibus tantum Miniſtris cum aſſiſtentibus.
18. Evangelium in ambone cũ oſculo, & thure in fine ad Metropolitam; recedente deindè Archidiacono.
19. Interim Diaconus, & Subdiaconus depoſitis manipulis inter Canonicos accedunt.
20. Ultimus Canonicus, ut ſupra pro præintonatione ſequenti.
21. *Veni Creator Spiritus*; omnibus genuflectentibus, & ſtantibus, ut ſupra §. 1. num. 10.
22. *Extra omnes* per Oſtiarios, & omnes ſedent tectis capitibus.
23. Portæ Eccleſiæ clauduntur.
24. Concio Metropolitæ ad Patres in proprio Ambone cum ſeptem Diaconibus paratis.
25. Secretarius cum Cæremoniario ad Metropolitam.
26. Idem cum Decreto ad ambonẽ.
27. Decretum de *inchoanda Synodo* per Secretarium ſtantem ſine bireto, & ſtatim recedentem.

Y 28. Alter

28. Alter Secretarius cum Notariis ad Patres, & ſigillatim ipſorum votum exquirunt.
29. Dicto ab omnibus *Placet*, ſi ipſis videbitur, Secretarius cum Notariis pro votorum relatione ad Metropolitam.
30. Metropolita clara voce dicit. *Decretum placuit omnibus Patribus Itaque decernimus primæ Provincialis noſtræ Synodi initium fieri, & idm factum eſſe.*
31. Secretarius cum Notariis ad propria loca.
32. Primus Secretarius cum Cæremoniario pro aliis decretis ad Metropolitam; & iterùm accedit ad ambonem.
33. Stans nudo capite legit introductionem, reliqua ſedens, & cooperto capite.
   1. *De ratione vivendi in Synodo, &c.*
   2. *De Miniſtris Synodalibus.*
   3. *De præiudicio non afferendo.*
   4. *De non diſcedendo.*
34. Deindè, bireto dimiſſo, & ſtans, immediatè ſubjungit *Reverendiſſimi Patres, Placent ne vobis hæc Decreta?* et petit locum ſuum.
35. Alter Secretarius, & Notarii ad ſingulos Patres pro exquirendo conſenſu.
36. Dicto ab omnibus *Placet* ſi ità videbitur, Iidem ad Metropolitam pro relatione, deindè ad propria loca.
37. Metropolita clara voce dicit *Decreta placuerunt, ideò agendæ ſunt Deo gratiæ.*
38. Patres reſpondebūt *Deo gratias.*
39. Promotores, & primus Secretarius cū Cæremoniario ad Metropolitam.
40. Inſtant 1. *pro vocatione Patrum,* & aliorum, qui huic Concilio intereſſe debent.
41. Metropolita *Ità decernimus, & mandamus.*
42. Secretarius ad Ambonem, Promotores ad propria loca.
43. Decretum de *Vocatione Patrum,* & aliorum, ut ſupra.
44. Secretarius recedit.
45. *Vocatio* per Notarios Concilii.
46. Promotores cum Cæremoniario ad Metropolitam.
47. Inſtant 2. *contra abſentes.*
48. Metropolita, *Admittimus, & committimus.*
49. Iidem Promotores cum Secretario.
50. Inſtant 3. *pro Indictione ſecundæ ſeſſionis.*
51. Metropolita *Habeatur Reverendiſſimorum Patrum ſententia.*
52. Secretarius ad ambonem Promotores ad propria loca.
53. Indicit ſecundam ſeſſionem, & Patres rogat ſtàns ſine bireto.
54. Alter Secretarius cum Notariis ad Patres pro exquirendo conſenſu.
55. Dicto per omnes *Placet*; Iidem ad Metropolitam pro relatione deindè ad propria loca.
56. Primus Secretarius ad Metropolitā pro decreto deindè ad ambonē.
57. Decretum *Indictionis ſeſſionis,* & recedit.
58. Promotores, et Notarii ante Metropolitam, et Patres.
59. Inſtant 4. pro *Rogitu actorum.*
60. Primus ex Notariis dicit *Conficiam,* et publicat inſtrumentum.
61. Aperitio Eccleſiæ.
62. Diaconus dicit *Orate*; genuflectunt omnes, et *Oratio mentalis.*
63. Metropolita Patres, et Abbates genuflectunt *cum mitris.*
64. Benedictio ſolennis in fine: ſtantibus Patribus, Abbatibus *ſine mitris,* Canonicis, et Protonotariis; reliqui genuflectunt.
65. Pulſantur organa.
66. Omnes parati, ut venerant, recedunt.
67. Metropolita deponit ſacras veſtes in ſua ſede, et cappam reaſſumit.

68. Pa-

68. Patres, et Canonici idem faciūt in propriis locis.
69. Omnes diſcedunt comitantes Metropolitam.
70. Clerus totus modeſtè recedit è conſeſſu, et ad Sacriſtias deputatas accedit pro Eccleſiaſticarum veſtium dimiſſione.

CAPUT III.

De ſecunda Seſſione Concilii Provincialis.

§. I.

De acceſſu ad Eccleſiam Metropolitanam uſque ad Miſſam incluſivè.

1. Feſtivus ſonus Campanarum in Metropolitana.
2. Horæ minores diurnæ cum miſſa poſt tertiam ſine cantu per Manſionarios.
3. Patres miſſas perſolvunt;et deindè ad Metropolitam.
4. Univerſus Clerus in Metropolitana.
5. Tres Canonici miniſtraturi Epiſcopo Comprovinciali celebranti miſſam ſolennem pro Presbytero Diacono, & Subdiacono ad Sacriſtiam interiorem pro paramentis cum ſuis miniſtris.
6. Epiſcopus celebrans comitatur à quatuor Canonicis, & Clericis ad dictum locum, & accipit paramēta de more.
7. Canonici, & Clerus Metropolitanæ Eccleſiæ ad Archiepiſcopum, cæteri ad congreſſum Synodalem.
8. Metropolita cum cappa comitatus à Patribus cum roccheттis, & & mozzettis, & Canonicis, ut aliàs, ad Secretarium.
9. Patres ad dexteram Metropolitæ ſtabunt, vel ſedebunt, & Canonici è regione.
10. Metropolita ad propriam ſedem & accipit paramēta, ut infra. Amictum, Albam, Cingulum, Crucem Pectoralem, Stolam, & Pluviale rubei coloris Pectorale, & Mitram pretioſam cum paſtorali.
11. Proceſſionali ritu procedit ad Capellam SS. Sacramenti, deindè ad Altare majus.
12. Interim Epiſcopus celebrās, miniſtrato incenſo, accedit ad Altare majus cum miniſtris præcedentibus Thuriferario, & Ceroferariis. & ſedet in faldiſtorio ibidē parato.
13. Ad Metropolitā, & cæteros Patres ingredientes in presbyterio tantum aſſurgens cum mitra eos ſalutat, Canonicos verò ſedens.
14. Depoſita deindè *mitra* accedit ad ſiniſtram Metropolitæ aſſurgētis ab oratione, & cum eo facit ſolitam confeſſionem, Patres idem in ſuis locis.
15. Aſcendit ad Altare, & Metropolita ad ſedem, ubi miniſtrat incenſum.
16. Thurificato altari de more Epiſcopus cum mitra ſtans in cornu Epiſtolæ incenſatur triplici ductu, deindè Metropolita.
17. Ad faldiſtorium progrediens, proſequitur miſsam de more uſq; ad offertorium incluſivè.
18. Subdiaconus poſt Epiſtolam, & Diaconus ante Evangelium oſculatur manus Metropolitæ, à quo recipit benedictionem ad Evangelium; & in fine oſculatur librum, & incenſatur.
19. Epiſcopus, lotis manibus poſt offertorium, cum mitra factis debitis reverentiis, procedit ad Altare, ubi proſequitur miſſam. Incenſatio, ut in ſuperiori ſeſſione.
20. Oſculum pacis dat Presbytero aſſiſtenti Metropolitæ, deindè ſuo (qui pacē defert Patribus, & Choro) Diacono, & Subdiacono.
21. Interim diſtribuuntur paramenta pro Patribus, Canonicis, & Abbatibus, Promotores, & Miniſtri cū Crucifero parātur in Sacriſtia.

22. Diaconus, & Subdiaconus cantaturi Evangelium, ut infra pariter in Sacriſtia.
23. In fine miſsæ non datur *benedictio*, nec publicantur *Indulgentiæ*.
24. Epiſcopus celebrans cum debitis reverentiis redit in Secretariũ, ubi deponit paramenta miſsalia, & accipiens pluviale, ſuo tempore accedit inter Patres ad ſeſſionem.
25. Patres omnes per Cappellanos parantur in propriis locis, ſic etiã Canonici, & Abbates.
26. Duo Canonici Diaconi parati ad Metropolitam, recedentibus primis pro paramentis.
27. Promotores, Miniſtri, & Cruciferarius jàm parati in presbyterium, & Chorum reſpectivè.
28. Duo primi Diaconi iterùm ad Metropolitam, & alii inter Canonicos.
29. Proceditur ad conſeſsum, ut in prima ſeſſione, & ſedent.

§. II.

De ipſa ſecunda ſeſsione uſque ad finem.

1. *Orate* per Diaconum aſſiſtentem.
2. Omnes genuflectunt, etiam Metropolita, in plano Eccleſiæ, Patres, & Abbates *cum mitris*.
3. Ultimus Canonicus Subdiaconus ad Metropolitam, ut in prima ſeſſione.
4. Antiphona *Propitius* per Metropolitam genuflexum ſine *mitra*.
5. Patres, & Abbates ſuas etiam deponunt.
6. Pſal. *Deus venerũt gentes, &c.* per cantores, omnibus ſurgentibus, & ſedentibus cooperto capite.
7. Repetita Antiphona ſurgunt omnes, & Metropolita ſtans *ſine mitra*, ſicut & alii, verſus altare dicit, miniſtrante Archidiacono, *Oremus noſtrorum tibi, &c. Oremus mentibus noſtris, &c. Oremus* ſine Flectamus genua, *Deus qui nos, &c.*
8. Metropolita in plano Altaris, ut in ſeſſione prima.
9. Proceditur ad Evangeliũ de more.
10. Ultimus Subdiaconus ad Metropolitam pro præintonatione, ut ſequitur, omnibus interea genuflectentibus.
11. *Veni creator Spiritus &c.*
12. *Extra omnes* per oſtiarios, & omnes ſedent tectis capitibus.
13. Portæ Eccleſiæ clauduntur.
14. Concio de ambone Archiepiſcopi per unum ex Patribus.
15. Promotores cum Secretario, & Cæremoniario ad Metropolitam.
16. Inſtant 5. pro *Fidei profeſſione*.
17. Metropolita, *Ita decernimus, & mandamus*.
18. Secretarius ad ambonem, Promotores ad propria loca.
19. Decretum de *Fidei profeſſione* à Patribus facienda.
20. Secretarius iterùm ad locũ ſuum.
21. Interim Metropolita depoſita mitra, & genuflexus verſus altare clara voce, & tactis Evangeliis profeſſionem Fidei emittit; omnibus detectis capitibus ſtantibus.
22. Metropolita deinde ſedens, accepta mitra, & librum Evangeliorum tenens, omnes Patres hac prima vice ad Fidei profeſſionem accedunt.
23. Depoſitis mitris eum ſalutant, & genuflexi profeſſionem emittunt uno legente, audientibus aliis.
24. In fine ſinguli tangunt, & deoſculantur Evangelia breviſſimam formulam recitantes, & ad ſua redeunt loca.
25. Promotores cum Secretario, & Cæremoniario ad Metropolitam.
26. Inſtant 6. pro *Lectione Decretorũ*.
27. Metropolita, *Ita decernimus, & mandamus*.
28. Secretarius acceptis reverenter decretis ad ambonem, Promotores ad propria loca.
29. *Lectio Decretorum* in totum, vel in partem, juxta temporis opportunitatem.
30. Proponuntur Patribus per hæc verba

verba *Eminentiſs. & Reverendiſs. Pater, & Domine, Reverendiſſimi Patres placent ne hæc omnia vobis?* & recedit.
31. Alter Secretarius cum Notariis ad Metropolitam, & Patres pro exquirendo eorum conſenſu.
32. Dicto per omnes *Placet*, ſi ita videbitur, Iidem ad Metropolitam pro votorum relatione, & ſua petunt loca.
33. Metropolita clara voce dicit hæc, vel alia opportuna verba *Decreta placuerunt omnibus, ideo agendæ ſunt Deo gratiæ.*
34. *Patres* reſpondebunt *Deo gratias.*
35. Promotores cum Secretario, & Cæremoniario ad Metropolitam.
36. Inſtant 7. *pro Indictione 3. Seſſionis.*
37. Metropolita *Habeatur Reverendiſſimorum Patrum ſententia.*
38. Secretarius ad ambonem, Promotores ad propria loca.
39. Indicit tertiam ſeſſionem, & Patres rogat ſine bireto.
40. Alter Secretarius cum Notariis ad Patres pro exquirendo cõſenſu.
41. Dicto per omnes *Placet* Iidem ad Metropolitam pro relatione, deinde ad propria loca.
42. Primus Secretarius ad Metropolitam pro Decreto, deinde ad ambonem.
43. Decretum *Indictionis futuræ ſeſſionis,* & recedit.
44. Promotores cum Notariis ante Metropolitam, & Patres.
45. Inſtant 8. pro *Rogitu actorum.*
46. Primus ex Notariis dicit *Conficiam,* & publicat Inſtrumentum.
47. Apertio Eccleſiæ.
48. Diaconus dicit *Orate,* & omnibus orantibus, ut in præcedenti ſeſſione, fit *Oratio mentalis.*
49. Benedictio ſolennis in fine.
50. Omnes parati, ut venerant, recedunt.
51. Metropolita deponit Sacras veſtes in ſua ſede, & accipit Cappam.
52. Patres, Canonici, & Abbates idem faciunt in ſuis locis.
53. Omnes diſcedunt comitantes Metropolitam.
54. Clerus totus modeſtè recedit à conſeſſu pro depoſitione veſtium Choralium.

C A P U T IV.

De Tertia, & ultima Seſſione in duabus Seſſionibus continuatis diſtributa.

§. I.

De iis omnibus, quæ facienda ſunt de mane.

1. Serventur omnia ſupra expoſita c. 3. §. 1. per totum.
2. *Orate* per Diaconum aſſiſtentem, & omnes genuflectũt, ut in aliis ſeſſ.
3. Ultimus Canonicus Subdiaconus ad Metropolitam.
4. Ant. *Exaudi nos Domine, &c.* per Metropolitam genuflexum in plano Eccleſiæ *ſine mitra.*
5. Patres, & Abbates ſuas etiam deponunt.
6. Pſal. *Salvum me fac Deus* &c. per Cantores, omnibus ſurgentibus, & ſedentibus tecto capite.
7. Repetita Antiphona, ſurgunt omnes, & Metropolita ſtans *ſine mitra,* ſicut & alii, verſus Altare dicit, miniſtrante Archidiacono *Oremus Ad te Domine &c. Oremus Omnipotens &c. Oremus* ſine Flectamus genua. *Deus, qui populis tuis &c.*
8. Metropolita in plano Altaris ſedet, ut in præcedẽtibus ſeſſionibus.
9. Proceditur ad Evangeliũ de more.
10. Ultimus Subdiaconus ad Metropolitam pro præintonatione, ut ſequitur.
11. *Veni Creator Spiritus &c.*
12. *Extra omnes* per Oſtiarios, & omnes ſedent tectis capitibus.
13. Portæ Eccleſiæ clauduntur.
14. Concio de ambone Archiepiſcopi per unum ex Patribus.

15. Pro-

15. Promotores cum Secretario, & Cæremoniario ad Metropolitam.

16. Inſtant 9. pro *continuatione lectionis Decretorum.*

17. Metropolita, *ita decernimus, & mandamus.*

18. Secretarius acceptis reverenter decretis ad ambonem, Promotores ad propria loca.

19. *Lectio* Decretorum.

20. Proponuntur Patribus per hæc verba *Eminentiſs. & Reverendiſs. Patres, & Domine Reverendiſs. Patres placet ne hæc omnia vobis?* & recedit.

21. Alter Secretarius cum Notariis ad Metropolitam, & Patres pro exquirendo conſenſu.

22. Dicto per omnes *placet*, ſi ita videbitur, Iidem ad Metropolitam pro relatione, & deinde in propriis locis.

23. Metropolita clara voce dicit hæc, vel alia opportuna verba. *Decreta placuerunt omnibus, ideo agendæ ſunt Deo gratiæ.*

24. *Patres* reſpondebunt *Deo gratias.*

25. Promotores cum Secretario, & Cæremoniario ad Metropolitam.

26. Inſtant 10. pro *delectu teſtium Synodalium.*

27. Metropolita *Ita decernimus, & eligimus.*

28. Secretarius ad ambonem, Promotores ad propria loca.

29. Decretum *promulgationis Teſtium Synodalium.*

„ 30. *Nominatio*, & *vocatio* eorumdem, vel ejus loco.

31. *Oſtenſio ſchedulæ ſigillo obſignatæ cum eorum nominibus.*

„ 32. Item Secretarius dicit. *Teſtes Synodales, qui modò nominati ſunt, ſi qui adſunt, ordine ad Eminentiſſimum, & Reverendiſſimum Metropolitam accedant juraturi ſe ſincerè expleturos muneris ſuis partes,* & recedit.

„ 33. Interim Archidiaconus, & Ceroferarii cum S. Reliquiis ad Metropolitam, qui cum Patribus, Abbatibus retenta mitra, & aliis de clero, detecto capite, ſtantibus debitam eis præbent reverentiam. deinde ſedens eas recipit, ſedentibus omnibus.

„ 34. Acceſſus teſtium ad eundem, qui genuflexi jurant juxta formulam expoſitam.

„ 35. Eo modo quo venerant, reportantur Reliquiæ.

36. *Omittuntur omnia in quinque ſignatis numeris adnotata, ſi nominatio fiat per oſtenſionem Schedulæ.*

37. Secretarius deinde ad ambonem proſequenti decreto.

38. Decretum *de Jurejurando præſtando ab abſentibus.*

39. Promotores cum Secretario, & Cæremoniario ad Metropolitam.

40. Inſtant 11. *pro continuatione Seſſionis eodem die poſt Veſperas.*

41. Metropolita *Habeatur ſententia Reverendiſſimorum Patrum.*

42. Secretarius ad ambonem, Promotores ad propria loca.

43. Idem ſtans ſine bireto dicit: *Reverendiſſimi Patres, cum omnia, quæ in hac ſeſſione rite peragenda ſunt, præ temporis brevitate hodie manè abſolvi non poſſint; placet ne vobis hanc ipſam ſeſſionem continuari hodie poſt Veſperas?*

44. Patres reſpondebunt *placet*; ſi ipſis videbitur.

45. Secretarius ad Metropolitam pro Decreto, deinde redit ad ambonem.

46. Decretum *continuationis ſeſſionis.*

47. Secretarius recedit.

48. Promotores, cum Cæremoniario ad Metropolitam.

49. Inſtant 12. *contra abſentes.*

50. Metropolita, *Admittimus, committimus, & jubemus.*

51. Item Promotores, & Notarii.

52. Inſtant 13. pro *Rogitu actorum.*

53. Unus ex Notariis dicit *Conficiis* & publicat Inſtrumentum.

54. Secretarius de mandato Metropolitæ ad ambonem.

55 De-

55. Decretum *de diſceſſu*,& recedit.
56. Organa pulſantur.
57. Metropolita manu benedicit Clerum.
58. Ad propriam ſedem deponit paramenta cum aliis Patribus,& Canicis,&c.
59. Cũ ſolo Clero Metropolitano,& Patribus redit ad Archiepiſcopiũ.
60. Cæteri modeſtè recedunt.

§. II.

De iis omnibus, quæ facienda ſunt à prandio pro continuatione tertiæ Seſſionis.

1. Hora competenti à prandio poſt ſonum feſtivum Campanarum omnes in Metropolitana.
2. Tres Canonici,qui miſſę inſervierunt ad Sacriſtiam pro pluvialibus,deindè, præcedentibus Acolythis,procedũt ad altare, & in propriis locis ſedent.
3. Canonici, & Clerici omnes Metropolitanæ ad Archiepiſcopium, reliqui in conſeſſu Synodali.
4. Interim unus ex PP. in faldiſtorio apud altare, & paramenta pro Veſperis deſumit.
5. Metropolita ſolito comitatu cum Patribus, & Canonicis ad Eccleſiam cum Cappa; & poſt ſolitas orationes ad Sedem.
6. Cantantur Veſperæ alternatim à Clero urbano, & foraneo.
7. Antiphonæ ante Pſalmos, præter primam, intonantur à Canonicis de more.
8. Capitulum dicitur per unum ex cantoribus.
9. Dum cantatur Antiphona ad *Magnificat* Epiſcopus ſedens miniſtrat incenſum.
10. *Ad Magnificat* procedit cum debitis reverentiis ad altare, quod thurificat.
11. In cornu Epiſtolæ, accepta mitra, thurificatur per ſuum Presbyterum aſſiſtentem,& denuò ad faldiſtorium, ubi ſtat ſine mitra.
12. Metropolita per Presbyterum aſſiſtentem thurificatur,deinde per Canonicum Subdiaconum Patres, Canonici, & alii p.r Cęremoniarium.
13. Interim diſtribũntur paramenta pro Metropolita, Patribus, Canonicis, & Abbatibus.
14. Promotores, Miniſtri, & Cruciferarius ad Sacriſtiam pro paramentis, deinde redeunt.
15. Abſolutis Veſperis non datur *Benedictio*, & Epiſcopus recedit in Secretarium.
16. Metropolita,Patres, Canonici,& Abbates parantur ut aliàs pro ſeſſione.
17. Procedunt omnes ad conſeſſum.
18. *Orate* per Diaconum aſſiſtentem, omnibus genuflectentibus.
19. Metropolita ſtans in plano Eccleſiæ ſine mitra dicit, miniſtrante Archidiacono, *adſumus,&c.*
20. Sedet in plano Altaris.
21. *Extrà omnes* per oſtiarios.
22. Promotores cum Secretario, & Cæremoniario ad Metropolitam.
23. Inſtant 14. pro *Subſcriptione Cõcilii*.
24. Metropolita *monemus, præcipimus, & fieri mandamus.*
25. Secretarius ad ambonem cum Decretis, Promotores ad propria loca.
26. Decretum de *ſubſcribendo*,& Secretarius recedit.
27. Notarii propè Altare majus à parte Evangelii.
28. Metropolita, & alii Patres ſucceſsivè ad altare, & ſuper eo in cornu Evangelii Decreta ſubſcribunt, & ad propria loca redeunt.
29. Promotores cum Secretario, & Cęremoniario ad Metropolitam.
30. Inſtant 15. pro *Indictione futuri Concilii.*
31. Metropolita. *Ita decernimus, & mandamus.*
32. Sacretarius accepto decreto ad ambo-

ambonem, Promotores ad propria loca.

33. *Indictio* Concilii Provincialis futuri.

34. Promotores cum Secretario, & Cæremoniario ad Metro politam.

35. Inſtant 16. pro *fine Concilio imponendo.*

36. Metropolita. *Ita decernimus, & mandamus, ſi Rev. Patribus placeat.*

37. Sacretarius ad ambonem, Promotores ad propria loca.

38. Rogatio Patrum his verbis: *Eminentiſſime, & Rev. Pater, & Domine, & Rev. Patres placet ne vobis ad Dei omnipotentis laudẽ hujus Provincialis Synodi finẽ jã fieri,* & recedit.

39. Alter Secretarius cum Notariis ad Metropolitam, & Patres pro exquirendo conſenſu.

40. Dicto ab omnibus *placet*, ſi ipſis videbitur iidem ad Metropolitam pro relatione.

41. Metropolita clara voce dicit. *Placuit omnibus Patribus; itaque decernimus huic primæ Provinciali Synodo noſtræ finem fieri, & jam factum eſſe.*

42. Primus Secretarius cum Cæremoniario accepto decreto à Metropolita ad ambonem.

43. Publicat decretum *de fine Synodo imponendo,* & recedit.

44. Promotores, & Notarii ad Metropolitam, & Patres.

45. Inſtant ultimò *pro rogitu actorum.*

46. Unus ex Notariis dicit *Conficiã,* & publicat inſtrumentum: & redeunt ad propria loca.

47. Affigitur edictũ *contra cõtumaces.*

48. Oratio gratulatoria ad Patres.

49. Aperitio Eccleſiæ.

50. Qui ſunt parandi, ut in prima proceſſione, parentur in Sacriſtiis aſſignatis.

51. Proceſsio, ut in prima ſeſ. c. 2. §. 1.

52. Subdiaconus ad Metropolitam pro præintonatione, ut ſequitur.

53. Hymnus *Te Deum,* quem Clerus itẽ per Claſſes diſtributus cãtabit.

54. Pergit Proceſsio ad Eccleſiam S. Mariæ Gratiarum. Ibi cantatur Antiph. & Verſic. ut in Tabella per Cantores, & Oratio per Metropolitam, Archidiacono librum ſuſtinente.

55. Patres, & Canonici tantùm ſtabunt poſt eum in varios ſemicirculos diſtributi.

56. In regreſſu cantantur Pſalmi, ut in Tabella.

57. In Metropolitanam ingreſsi in ſuis Sacriſtiis relinquunt paramẽta, qui acceperunt, ut in num. 50. & redeunt ad propria loca.

58. Omnibus in ſuis locis compoſitis, ac ſtantibus, & Patribus ſine mitris Metropolita verſus altare, miniſtrante Archidiacono, dicit Orationem *Nulla eſt Domine.*

59. Diaconus dicit *Orate,* & *Oratio Mentalis.*

60. Finita oratione mentali, *Acclamationes* in ambone per unum ex Patribus, qui omnes ſtabunt cum mitris facie verſa ad Synodum.

61. Expletis acclamationibus omnes Patres ordine eorum ad Metropolitam pro *oſculo pacis*, ſtantes cum mitris.

62. *Benedictio* ſolennis in fine.

63. Archidiaconus publicat Indulgentias plenarias conceſsas à Sanctiſs. Domino Papa Innoc. XII.

64. *Recedamus in pace* per primum Diaconum aſsiſtentem.

65. Et omnes *In nomine Chriſti amẽ.*

66. Metropolita cũ Patribus, Canonicis, & aliis deponit ſacras veſtes.

67. A toto conſeſſu comitatur ad Archiepiſcopium.

CAPUT V.

De Miſſa pro defunctis Pontificibus hujus Provinciæ.

Die 15. Aprilis Metropolita cantavit miſſam de *Requiem* pro omnibus Pontificibus Provinciæ defunctis, & quatuor ex Patribus cùm eodem Metropolita fecerunt abſolutionem, prout in Pontificali Romano.

FINIS.

DIPTYCHON

S. Beneventanæ Eccleſiæ Pontificum.

1 S. PHOTINUS ab Apoſtolorum Principe ordinatus A.40.

12 Undecim ſubſequentium Epiſcoporum nomina uſque ad annum 300. deſiderantur; quia anno 302. in decima perſecutione, per Imperatoris Diocletiani literas, *ut refert Euſeb.* indictum fuit, ut Scripturæ Chriſtianorum abſumerentur igni.

13 S. JANUARIUS Martyr obiit A.305.

14 Theophilus flor. A.313.

15 S. DORUS flor. A.320.

16 S. APPOLLONIUS floruit A.326.

17 S.CASSIANUS fl. A.340.

18 S. JANUARIUS II. floruit A.347.

19 Linianus flor. A.369.

20 S. ÆMILIUS flor. A.404.

21 S.JOANNES el. ann.415. obiit 448. ſedit A.33.

22 Dorus II. elect. ann.448. memoratur A.450.

23 S. TAMMARUS floruit A. 465.

24 S.SOPHIUS, dictus Cadocus, Monachus, & Abbas S. Sophiæ, Martyr, occubuit A.490.

25 Epifanius fl. A.494.& 499.

26 Felix flor. A.520.

27 S. MARCIANUS floruit A.533.

28 S.ZENO, ſeù Zosimus floruit A.543.

29 Felix II. flor. A.585.

30 Linianus II. elect. A.591.

31 David flor. A.600.

32 Barbarus flor. A.603.

33 Alphanus flor. A.615.

34 Ildebrandus flor. A.622.

35 S.BARBATUS el. A.663. obiit ann. 682. ſedit A. 18. M.11.

36 Aldericus flor. A.700.

37 Toto flor. A.733.

38 Caesarius flor. A.743.

39 Joannes II. flor. A.748.

40 David II. flor. A.787.

41 Guttus el.an.825. ob. 833. Sedit circa A.8.

42 Ursus el.an.833.obiit 845. Sedit circa A.12.

43 Joannes III.el.an.845.obiit 852. Sedit circa A.7.

44 Carolus el.an.852.ob.868. Sedit circa A.16.

45 Joannes IV.el.an.868.obiit 875. ſedit circa A.7.

46 Ayo memor. A. 875.877.

47 Conservatus elect.an.885. obiit 894. Sedit circa A.8.

48 Petrus electus an.894.

49 Waldefridus elect.an.908. obiit 911. ſedit circa A.3.

50 Joannes V. el.an.911. obiit 953. ſedit A.42.

51 Vincentius el.an.954. ob. 957. ſedit A.3.

52 Landulphus elect.an.957. *Archiepiſcopatus inſtituitur a Joanne XIII. Papa Anno* 969. Idem Landulphus ob. 983. ſedit A.26.

53 Alo, ſeù Alix el.an.984.

54 Alphanus II. el.an.998.

55 Mundus flor. an.1009.

56 Alphanus III. el.an. 1011. obiit 1053. ſedit A.42.

57 Valdericus elect.an.1053. obiit 1071. ſedit A. 18.

58 Aurelius el.an.1072.obiit circa 1075. ſedit A.ferè 3.

59 S. MILO el.an.1075.obiit 1076.

60 Roffridus el.an.1076. ob. 1107. ſedit A. 31. Menſ. 2. Dies 20.

61 Landulphus II. el.an.1108. obiit 1119. ſedit A.11.

62 Roffridus II. el.an. 1119. obiit 1130. ſedit A.11.

63 Gregorius elect.an.1132. obiit 1145. ſedit A.13.

64 Petrus II. elect.an.1147. obiit 1156. ſedit circ. A.9.

65 Henricus el.an.1157. obiit 1170. ſedit circa A.13.

66 *LOMBARDVS* S.R.E. primus Card. el.an.1171. obiit 1179. ſedit A.8.

67 *ROGERIVS* S.R.E. II. Cardinalis Monachus Caſinas el.an.1179. obiit 1221. ſedit A. 42.

68 Ugolinus de Comite el. ann. 1221. obiit 1254. ſedit A.33.

69 Romanus de Capoferris elect.an.1254.obiit 1280.ſedit A.26.

70 *JOANNES VI.* Card. III. de Casirocoeli Monachus Caſinas elect.an.1282. obiit 1295. ſedit A.13.

71 Joannes VII. de Capua elec.an.1295.translatus Capuam 1300. ſedit A.5.

72 Adenulphus elec.an.1300. dimiſit 1302. ſedit A.2.

73 B. JACOBUS Capocius Ord. Eremit. S. Auguſtini elect. an. 1302. transl. Neapolim 1303. ſedit A.1. Mēſes 3. Dies 9.

74 Fr. Monaldus de Monaldeschis Ordinis Minorum elect.an.1304.obiit 1331. ſedit circa A.27.

75 B. MONALDUS Justinopolitanus Ord. Minorū elect.an.1331. Martyrio coronatur 1332. ſedit An.1.

76 Fr. Arnaldus de Brusacco Ordinis Minorum elect. an. 1333. obiit 1344. ſedit A.11.

77 Fr. Gvillelmus Ord. Min. elect.an.1344.obiit 1346.ſedit A.2.

78 Stephanus Patriarca Conſtātinopolitanus el.an.1346. obiit 1350. ſedit A.4.

79 Pe-

79 Petrus III. de Pino el. an. 1350. obiit 1360. ſedit A. 10.

80 Fr. Gvillelmus Lemovicensis Ord. Prædicatorum electus an. 1360. ob. 1363.

81 Fr. Hugo de Bruxeo Ord. Prædicatorum el. an. 1363. obiit 1365. ſedit A. 2.

82 Hugo II. Gvidardi el. an. 1365. obiit 1383. ſed. A. 18.

83 Franciscus Gallus el. an. 1383. translat. eodem anno Burdigalam.

84 Nicolaus Zanasius el. an. 1384. Transl. A. 1385. Neapolim.

85 Donatus de Aqvino el. an. 1385. obiit 1426. ſedit A. 41.

86 Paulus Capranica el. an. 1427. obiit 1429. ſedit A. 2. M. 6. D. 15.

87 Gaspar Columna ele. an. 1430. obiit 1435. ſedit A. 5. Menſ. 5. D. 29.

88 *ASTORGIVS* Cardin. IV. Agnesius el. an. 1436. obiit 1451. ſedit A. 15. Menſ. 7. D. 19.

89 Jacobus II. de Ratta el. an. 1451. depoſitus 1460. ſedit An. 9.

90 Alexius de Caesareis el. an. 1460. obiit 1464. ſedit A. circa 4.

91 Nicolaus II. Piccolomineus elec. an. 1464. ob. 1467. ſedit A. circa 3.

92 Conradus Capicius el. an. 1469. obiit 1482. ſed. A. 13.

93 Leonardus Griphus el. an. 1482. obiit 1485. ſed. A. 3.

94 *LAVRENTIVS* Card. V. Cybo el. an. 1486. ob. 1502. ſedit A. 16. Menſ. 10. D. 15.

95 *LVDOVICVS* Cardin. VI. Podochaterius el. an. 1503. obiit eod. anno, ſedit M. 6. D. 5.

96 *GALEOTTVS* Card. VII. Franciottus elect. an. 1504. obiit 1508. ſedit A. 4. D. 11.

97 *SIXTVS* Card. VIII. Gararoborbus el. an. 1508. dimiſit 1514. ſedit A. 5. M. 5. Dies 21.

98 *ALEXANDER* Card. IX. Farnesius, PAULUS deindè PP. III. el. an. 1514. reſignavit cum regr. 1521. ſedit A. 7. M. 1. D. 2.

99 Alphonsus Sfortia el. an. 1521. *per ejus obitum rediit* Farnesius.

100 Franciscus II. Roboreus el. an. 1530. abdicavit 1544. ſedit A. 14. D. 19.

101 Joannes VIII. Casa el. an. 1544. obiit 1556. ſedit A. 11. M. 7. D. 7.

102 *ALEXANDER II.* Cardinalis X. Farnesius ele. an. 1556. reſignavit 1560. ſedit A. 3. M. 1. D. 25.

103 *IACOBVS III.* Card. XI. Sabellus ele. an. 1560. reſignavit 1574. ſedit An. 14. M. 3. D. 27.

104 Maximilianus Palumbaria el. an. 1574. obiit 1607. ſedit

ſedit A.32. M.7. D.28.

105 *POMPEIUS* Card. XII. Arigonius el.an.1607.obiit 1616. ſedit A.8. Menſ. 11. D.24.

106 Alexander III. de Sangro Patriarcha Alexandrinus elect.an.1616.ob.1633. ſedit A.16. M.9. D.15.

107 *AUGUSTINUS* Cardin. XIII. Oregius el. an.1633. obiit 1635. ſedit. A.1. M.7. D.25.*Vacat Sedes An.6.M.6. Diem* 1.

108 *FR. VINCENTIUS II.* Card.XIV. Maculanus Ordin. Prædicatorum elec.an. 1642. dimiſit 1643. ſedit A. 1. M.4.D.5.

109 Joannes Baptista Foppa elect. an.1643. ob. 1673. ſedit A.30. M.7.

110 Joseph de Bononia electus 1674. dimiſit 1680. ſedit A. 5. M.11. D. 7. Deindè an.1691. Capuam. Vivit hoc anno 1693.

111 *HIERONYMUS* Cardin. XV. Gastaldus elect.1680. obiit 1685. ſedit A.5. M.1. D.19.

112 *FR. VINCENTIUS MARIA* Card. XVI. Ursinus Ord. Prædicatorum electus 1686. vivit hoc anno 1693. *VIVAT DEO.*

ELENCHUS

Conciliorum Provincialium tùm ab ipſis Summis Pontificibus Beneventi celebratorum, tùm a propriis Metropolitis, quorum Acta hactenùs ſunt comperta, juxtà editionem, quæ actu eſt ſub prælo.

Concilia I. generis.

I. a Nicolao II. celebratum anno 1059. Uldarico VI. Archiepiſcopo.
II. a Victore III. celebratum an. 1087. Roffrido IX. Archiep.
III. ab Urbano II. celebr. an. 1091. eodem Roffrido Archiep.
IV. a Paschali II. celebr. an. 1108. Landulpho II. Archiep. X.
V. ab eodem Paſchali celebr. an. 1113. Eodem Landulpho Archiep.
VI. ab eodem Paſchali celebr. an. 1117. Eodem Landulpho Archiep.

Concilia II. generis.

I. ab Uldarico VI. Archiepiſcopo celebr. an. 1061.
II. ab eodem Uldarico celebr. an. 1065.
III. a S. Milone VIII. Archiep. celebr. an. 1075.
IV. a Landulpho II. Archiep.X. celebr. an. 1119.
V. a Fr.Monaldo Monaldeſco Ord.Min. XXIII. Archiep. celebr. an. 1331.
VI. ab Hugone II. Guidardo XXXI. Archiep. celebr. an. 1374.
VII. a Corrado Capycio XLI. Archiep. celebr. an. 1470.
VIII. a Joanne VIII. Caſa L. Archiep. celebr. an. 1545.
IX. a Jacobo III. Card. Sabello LII. Archiep. celebr. anno 1567.
X. ab eodem Jacobo Card. Archiep. celebr. anno 1571.
XI. a Maximiliano de Palumbaria LIII. Archiep. celebr. an. 1599.
XII. a Joanne Baptiſta Foppa LVIII. Archiep. celebr. anno 1656.
XIII. a Fr. Vincentio Maria Ord. Prædic. Cardinali Urſino LXI. Archiep. celebr. anno 1693.

INDEX

INDEX

Titulorum, & Capitum Synodalium Conſtitutionum, & Appendicis.

Tit. I.
De Summa Trinitate, & Fide Catholica.

Cap.1. *Fidei profeſſio Diœceſanis Synodis, cum primùm habendis, ab omnibus, qui in vim Trid. Conc. tenentur, juxtà conſtitutionem Pii PP.IV. emittatur.* pag. 1.

Cap.2. *Ludimagiſtri, ni fidei profeſſionem præſtent, a docendi exercitio ſuſpendantur: contumaces Anathemate cohibeantur.* 2.

Cap.3. *Verbi Dei prædicatio, Epiſcoporum propria, eiſdem commendatur.* ibid.

Cap.4. *Epiſcopi in ſolennioribus concionantes, ſeptem, ſi fieri poteſt, Diaconibus ſtipentur.* 3.

Cap.5. *Parochi Doctrinæ Chriſtianæ rudimenta edoceant, adhibito Card. Bellarmini libello. Methodus rem agentibus, pœna negligentibus proponitur.* ibid.

I. Editto Sinodale per facilitare il modo di ben'inſegnare la Dottrina Criſtiana, in eſecuzione del Concilio Provinciale. *Append.* pag.129.

Cap.6. *Doctrinæ Chriſtianæ Confraternitatum inſtitutio, & aggregatio commendatur.* 3.

Cap.7. *Sacræ Scripturæ lectio demandatur: ejus materies, tempus, & hora Epiſcopis remittitur.* 4.

Cap.8. *Iis, qui ſunt in quaſi poſſeſſione Concionatores Quadrageſimales præſentandi, dies SS. Epiphaniæ præſcribitur, ultra quem, expenſarum onere non præſentantibus relicto, jus ad Epiſcopum devolvitur.* ibid.

Tit. II.
De Conſtitutionibus.

Cap.1. *Patrum decretis inſiſtendum.* 5.

Cap.2. *Provinciale Concilium poſt ſex menſes in Synodo Diœceſana evulgandum: Evulgatum poſt tres menſes univerſam arctat Provinciā. Quicquid dubitationis exoritur, ad Metropolitam deferendum.* ibid.

Cap.3. *Diœceſana Synodus ad Tridentini tenorem cogenda. Capituli conſilio, non conſenſu indiget. Simplicium beneficiatorum vox neque pro Judicibus, & Examinatoribus requiritur. Cum de morum reformatione agitur, Clerici omnes accedere tenentur.* 6.

Cap.4. *Synodus, pro rei majeſtate, methodicè fiat: pro utilitate non vetera tantùm, ſed & nova de Patrum theſauro proferantur.* ibid.

Cap.5. *Capitula ſtatutis carentia, infra ſex menſes condita Epiſcopi judicio ſubmittant.* 7.

Tit. III.
De Reſcriptis.

Cap. Unic. *Litterarum Apoſtolicarum abuſio tollitur, rectus uſus exequtoribus præſcribitur.* ibid.

Tit. IV.
De Conſuetudine.

Cap.1. *Conſuetudo Eccleſiis, Eccleſiaſticiſque perſonis, & bonis oneroſa corruptela cenſenda eſt.* 8.

Cap.2. *Cerei, & Cineres benedicti præſentibus diſtribuantur: abſentibus, ſi ob tributum, & faſtum domum delatos velint, denegentur.* ibid.

Tit. V.
De Temporibus Ordinationum.

Cap.1. *Statis temporibus, & publicè in Eccleſia præſentibus Canonicis necnon ſaltem aliquando ſolennitèr Sacræ Ordinationes habeantur.* 9.

Cap.2. *Pontifex omnibus pontificalibus indutus ſacros ordines conferat.* ibid.

Cap.3. *Super temporum interſtitiis, cauſa cognita, diſpenſetur, præſertim a Diaconatu ad Presbyteratum. Quæ autem ſit utilitas, quæve neceſſitas oſtenduntur.* ibid.

Cap.4. *Primam tonſuram cum minoribus: & minores ordines cum Subdiaconatu, eadem die conferre illicitum eſt.* 10.

Tit. VI.
De ætate, qualitate, & ordine præficiendorum.

Cap.1. *Diſcretionis anno minores, prima tonſura non initiandi.* ibid.

Cap.

Cap.2. *Vocatione ad Clericalem ſtatum ſex menſium ſpatio explorata, alia requiſita ad præſcriptum ſerventur.* 11.

Cap.3. *Modus in Clericorum numero adhibendus.* ibid.

Cap.4. *Filii unici, & ii, qui focularia ſuſtinent, extra Eccleſiæ neceſſitatem, & exploratam vocationem, ne initientur.* ibid.

Cap.5. *Ne patrimonia, ſivè donationes fictitia ſint, qua cautione admittenda: & qua pœna, ſi qua irrepſerit, fraus coërcenda.* 12.

Cap.6. *Simulatæ, & doloſæ donationes in publicorum vectigalium fraudes ne edantur, anathemate cavetur.* ibid.

Cap.7. *Epiſcopi, in ſcholaribus ad Clericatum initiandis, Barones, ſi ſe ingerant, Canonum cenſura coërceant.* 13.

II. Lettera della Sag. Congreg. dell'Immunità, con cui ſi commette all'Eminentiſs. Arciveſcovo di Benevento, che non ſolo come Metropolita; ma anche come Delegato della Sag. Congreg. invigili, che i Baroni della Provincia nõ s'intromettano nel doverſi i ſudditi chericare. *Append.* pag. 133.

Cap.8. *Gregoriani cantus, & Sacrorum Rituum peritia in promovendis ad ſacros Ordines requiratur.* 13.

Tit. VII.
De Sacra Unctione.

Cap.1. *Ex culpabili negligentia, Extremam Unctionem ad ægrotos, donec animâ agant, differre, graviſſimo peccato Parochos involvit.* ibid.

Cap.2. *Cum de mortis periculo timetur; ægroto ſenſibus integris extrema unctio conferatur.* 14.

Tit. VIII.
De Clericis Peregrinis.

Cap.1. *Inconſultis Epiſcopis, vel eorum Vicariis, Clerici peregrini, ſeſe Presbyteros aſſerentes, ad Divina perſolvenda non admittantur.* ibid.

III. Lettera circolare della Sag. Cong. del S. Uffìcio, che nõ ſi laſci celebrare niun'eſtero, che ſi aſſeriſca Prete Secolare, ò Regolare, ſenza la licenza della Corte Veſcovile, riconoſciute prima le lettere Teſtimoniali degli Ordinarii, ò de'Superiori. *Append.* pag. 134.

Cap.2. *Dimiſſoriæ Peregrinorum litteræ, ni recentes ſint, Ordinariorum, apud quos verſati ſunt, teſtimonio roborentur.* 15.

Cap.3. *Presbyteri exteri, dimiſſorialibus muniti, ultra duos menſes ad Divina peragenda non admittantur; niſi interim Ordinarii, apud quos fuerant, de vitæ, & morum probitate teſtentur.* 15.

Tit. IX.
De officio Sacriſtæ, & Cuſtodis, atque Punctatorum.

Cap.1. *Sacriſta, & Cuſtos quinam eſſe debeant.* ibid.
Cap.2. *Sacriſtæ munera recenſentur.* 16.
Cap.3. *Sacriſta librum, in quo miſſalium onerum ſatisfactiones ſatisfacientium manu adnotentur, paratum habeat. Huic uni tantùm libro hac de re fides adhibeatur.* ibid.
Cap.4. *Cuſtodis officium: necnon Cimeliarchæ, & Theſaurarii munera referuntur.* ibid.
Cap.5. *Punctatores quinam, & quot eſſe debeant: & quantum oneris ſubeant.* 17.
Cap.6. *Quotidianæ diſtributiones ita dividantur, ut ſingulis horis, & Miſſæ conventuali reſpondeant.* ibid.

Tit. X.
De officio, & poteſtate Judicis delegati.

Cap.1. *Clericorum cauſæ, ſivè ſpirituales, ſivè criminales, ſi laicis delegentur judicandæ, Acta, ſententiæ, & decreta nulla ſint.* 18.
Cap.2. *Epiſcopus ſimplici Sacerdoti ſacrarum veſtium benedictionem delegare non poteſt: Abbatibus, & Regularium Superioribus nonniſi in ſuis, & pro ſuis Eccleſiis hujuſmodi facultate uti licet.* ibid.
Cap.3. *Iudices Synodales fiant, vel per ſecreta, vel per aperta Synodi vota.* 19.

Tit. XI.
De majoritate, & obedientia.

Cap.1. *Epiſcopus pro ſua dignitate, quæ dignitatum omnium apex eſt, cum laicis poteſtatibus ſe gerat.* ibid.

IV. Lettera della Sag. Congreg. de'Riti, con cui ſi commette all'Arciveſcovo di Benevento, che invigili, e proceda anche come Delegato Appoſtolico per lo mantenimento dell'honore, e riverenza dovuta a'Veſcovi della ſua Provincia. *Append.* pag.135.

Cap

Cap.2. *Epiſcopus conſuctudine vilium perſonarum non utatur, neque eorum domos, niſi pietate impellente, frequentet.* 20.
Cap.3. *Per Civitatem, & Diœceſim incedens Clericalem habeat comitatum.* ibid.
Cap.4. *Subditos, ut genuflexi benedictionem accipiant, Epiſcopi moneant.* 21.
Cap.5. *Humilitati modus, ne affectata videatur, nevè in vilitatem degeneret, imponitur.* ibid.
Cap.6. *In Epiſcopi ſubſcriptione, Eccleſiæ ſuæ nomen, non familiæ cognomen effulgeat.* ibid.
Cap.7. *Epiſcopalis thronus in alto Eccleſiæ loco ſit. Tres fiant ad illum gradus.* 22.
Cap.8. *Cathedra Pontificalis, non ſedes cameralis adhibeatur.* ibid.

Tit. XII.
De Syndico.

Cap.Unic. *Sede Epiſcopali vacante, a Capitulo deligatur Oeconomus, qui ſtabilium curam gerat, ne peſſum eant.* 23.

Tit. XIII.
De Arbitris.

Cap.1. *Ubi inter Epiſcoposmet, ſivè inter ipſos, & Metropolitam lis exoritur, arbitris ex utraque parte electis, dirimatur.* ibid.
Cap.2. *Quando Epiſcopus allegatur ſuſpectus, quomodo ad arbitros recurrendum.* 24.

Tit. XIV.
De Feriis, & Feſtorum dierum obſervantia.

Cap.1. *In prima quaque Diœceſana Synodo feriæ judiciales indicantur, & earum tabella in Cancellaria Epiſcopali ſit expoſita.* ibid.
Cap.2. *Epiſcopis reſervare licet caſum, quo Domini ob avaritiam feſtis diebus opera ſubditis demandant. Si verò vi publica, vel privata id fiat, cogentes cenſuris cohibeantur.* 25.
Cap.3. *Pœnis feſta temerantibus imponendis, qui modus, & quæ cautio adhibenda.* ibid.
Cap.4. *Ordinationis Epiſcopalis dies quotannis celebrandus.* 26.
Cap.5. *Natali Regis die recurrente, pro ejus incolumitate preces habendæ.* ibid.

Tit. XV.
De Fide inſtrumentorum.

Cap.1. *Archiva ab Epiſcopis inſtituantur. Capitula vel armarium in Epiſcopali conſtituant.* ibid.
Cap.2. *Epiſcopi intra ſex menſes Inventaria bonorum Eccleſiaſticorum, nondum peracta conficiant. Archivū Metropoliticū commendatur.* 27.
Cap.3. *Eorum, quæ in Archivo ſervanda ſunt, catalogus indicatur.* 28.
V. Catalogo delle ſcritture, che ſi devono conſervare nell'Archivio della Corte Veſcovile. *Appen. pag.* 137.
Cap.4. *Epiſcopi inventarium authenticum omnium ſuæ Curiæ Actorum penès ſe habeant. Si verò longi itineris, vel mortis caſus occurrerit, quid agendum ſit, præſcribitur. Pœnæ in actorum temeratores recenſentur.* 28.

Tit. XVI.
De Jurejurando.

Cap.1. *Epiſcopi, Sanctis Evangeliis coram poſitis, teſtimonium perhibeant.* 29.
Cap.2. *Si permittatur, ut Clericus in quibusdam caſibus, coram ſæculari Iudice, teſtimonium ferat, juramentum in Epiſcopi tribunali, vel cui commiſerit, præſtabitur.* ibid.
Cap.3. *Error eorum, qui pro reo defenſando, poſſe jurare, & deponere falſum cenſent, refellitur.* 30.
Cap.4. *Baptiſmi teſtimonium, niſi de libro deſumatur, de libro deſumptum dici non debet.* ibid.

Tit. XVII.
De vita, & honeſtate Clericorum.

Cap.1. *Epiſcopi mores oſtenduntur.* ibid.
Cap.2. *Epiſcopi habitus exterior deſcribitur.* 31.
Cap.3. *Epiſcopi, qui Oppidula pro dirutis incolunt Civitatibus, tanquam ſi in his degerent, ſe gerant.* ibid.
Cap.4. *Epiſcopi lites pro viribus componant. Si potentior non acquieſcit, pauperiori ſportulas condonet.* 32.
Cap.5. *Pauperum Patres pauperes filios in circuitu menſæ ſuæ aliquando videant.* ibid.

Cap.

Cap.6. *Clericorum corona, & tonſura deſcribitur.* ibid.
Cap.7. *Clericorum habitus præſcribitur.* 33.
Cap.8. *Clerici beneficiati, licèt beneficia tenuia ſint, habitum, & tonſuram deferre debent.* ibid.
Cap.9. *Sacrorum Rituum, & conſcientiæ caſuum Congregatio per Provinciæ Civitates, & Vicarias inſtituenda demandatur.* 34.
VI. Metodo da tenerſi nella Congr. de' Caſi. *App. pag.* 139.
Cap.10. *A quibus Clerici abſtinere debent.* 34.
Cap.11. *Illicitæ venationes proſcribuntur.* ibid.
Cap.12. *Armorum delatio cautè admodum concedenda.* 35.
Cap.13. *Vnusquisque Parochus Clericum habeat, qui ei Sacra miniſtranti, & in aliis hic expreſſis deſerviat.* ibid.
Cap.14. *Cum celebratur, Clerus a populo diviſus eſſe debet.* ibid.

Tit. XVIII.
De Cohabitatione Clericorum, & Mulierum.

Cap.1. *Epiſcopii ſepta, etiã a Canone permiſſas, mulieres excludant.* 36.
Cap.2. *Epiſcopus mulieres ne ſolus alloquatur.* ibid.
Cap.3. *Quæ Clericorum, & mulierum habitatio licita, quæ illicita.* 37.

Tit. XIX.
De Clericis conjugatis, & Diaconis ſylvaticis.

Cap.1. *Clerici conjugati, niſi habitum, & tonſuram deferant, & Eccleſiæ inſerviant, cum laicis computentur.* ibid.
Cap.2. *Clericus conjugatus, non bigamus, mortua uxore, ad Clericorum miniſteria rediens, omnibus fruitur cælibum privilegiis.* 38.
Cap.3. *Diaconi Sylvatici quinã ſint, & quibus privilegiis gaudeãt.* ibid.

Tit. XX.
De Clericis non reſidentibus.

Cap.1. *Epiſcopos in non reſidendo contumaces Metropolita Summo Pontifici denunciet. Decreta Sac. Trid. Conc. referuntur.* 39.
Cap.2. *Ordinarii ſubditos, reſidentiæ obnoxios, ad reſidendum compellant, nec ulli, niſi ex cauſis a jure permiſſis, ſuper reſidentia diſpenſent.* 43.
Cap.3. *Quotidianas diſtributiones in abſentia lucrandi nulla conſuetudo admittenda.* ibid.

Cap.4. *Ceſſationes ultra tres menſes, niſi in fundatione, vel a Sede Apoſtolica permiſſæ fuerint, irritæ ſunt, & nullæ.* 44.

Cap.5. *Capitulum abſque licentia Epiſcopi, abſentiæ facultatem ultra tempus, Capitularium negotiorum prætextu, impertiri non poteſt. Hujuſmodi abſentes, quibus pœnis afficiantur.* ibid.

TIT. XXI.
De Præbendis, Dignitatibus, & Canonicis.

Cap.1. *Diſtributiones ordinum in Cathedralibus habendæ, & quomodo: Capituli conſilium exquirendum, non ſequendum.* 45.

VII. Dichiarazioni della Sag. Congreg. del Concilio intorno a'dubbj ſopra il Concilio di Trento *cap. XII. de Reform. ſeſſ.* 24. Se il Veſcovo col conſiglio del Capitolo poſſa deſignare, e diſtribuire a quali Canonicati della Cattedrale debba eſſere anneſſo ciaſcun'ordine: e ſe in queſta diſtribuzione debba ſeguitare il conſiglio del ſuo Capitolo. *Append.* pag.143.

Cap.2. *In ſolennibus Capitularibus Miſſis Canonici ſibimetipſis aſſiſtere tenentur.* ibid.

VIII. Decreto della Sag. Congreg. de'Riti intorno all'aſſiſtenza de'Canonici nel miniſterio di Diacono, e Soddiacono frà di loro nelle Meſſe ſolenni, e conventuali. *Append.* pag.144.

Cap.3. *Quænam aſſiſtentia a Canonicis Epiſcopo præſtanda.* 46.

Cap.4. *Aſſiſtentes Epiſcopo, dignioribus ſupervenientibus, loco cedant.* ibid.

Cap.5. *Canonici, quo ordine thurificandi.* 46.

Cap.6. *Canonici per ſe divinis inſiſtant officiis: quatenus ſe ſe invicem ſuſtituant, quo pacto id licitè faciendum.* 47.

Cap.7. *Capitulares, & Choro adſcripti cantum addiſcant Gregorianum, aliàs diſtributionum ſubtractione multentur.* ibid.

Cap.8. *Quo caſu, & quo ordine Capitularibus è Choro ad Miſſam celebrandam exire licet.* ibid.

Cap.9. *Quibus in locis Epiſcopo pontificaliter celebranti Canonici aſſiſtere tenentur. Et quid ſi privatim celebret.* 48.

Cap.10. *Stata dies, & hora cujuslibet hebdomadæ pro Capitulis congregandis a Canonicis deſignetur. Pœna contra facientibus proponitur.* ibid.

Tit. XXII.
Ut Eccleſiaſtica Beneficia ſine diminutione conferantur.

Cap.1. *Patroni Eccleſiaſticorum beneficiorum a præſentatis, & electis quicquam etiam ſpontè datum non accipiant: fructus locationis nomine non percipiant: titulo reſervationis tertiæ, aut quartæ partis beneficia non gravent: penſiones non imponant. Contrafacientes cenſuris irretiti juspatronatus amittant.* 49.

Cap.2. *Parochiales Eccleſiæ nullis penſionibus, aut reſervationibus gravandæ.* 50.

IX. Editto di ordine del Noſtro SS. Padre Innocenzo XII. intorno a non gravare le Parrocchiali di penſione. *Append.* *pag.*146.

Tit. XXIII.
De rebus Eccleſiæ alienandis, vel non.

Cap.unic. *Extravagantis* Ambitioſæ *obſervantia præcipitur.* 50.

Tit. XXIV.
De Depoſito.

Cap.1. *Locorum piorum Depoſitarius, idoneus, & ſi fieri poteſt, Eccleſiaſticus ſit.* 51.

Cap.2. *Clericus laico jure depoſitarius, Eccleſiaſtico Judici ſiſtitur.* ibid.

Cap.3. *Clericus Communitatis Depoſitarius, non Exactor exiſtat.* ibid.

Cap.4. *In carcerem detruſi adnotata mobilia penès tutam perſonam deponantur.* ibid.

Cap.5. *Locorum piorum depoſita apud Sacram Ædem cuſtodiantur.* 52.

Tit. XXV.
De Fidejuſſoribus.

Cap.unic. *Clericus abſque Epiſcopi permiſſu, ſe fidejuſſorem in judicio non obſtringat.* 52.

Tit. XXVI.
De Peculio Clericorum.

Cap. 1. *Clericus peculium ſuum, quaſi caſtrenſe, immune habet. Si vivit in communi, gaudet pro virili.* 52.

Cap. 2. *Ad tollendas fraudes, quænam ſit Clerici cum laicis in communi viventis, portio per Epiſcopos declaretur.* 53.

Tit. XXVII.
De Teſtamentis.

Cap. 1. *In teſtamentis, quæ dicũtur ad aures, quæ cautio adhibenda.* ibid.

Cap. 2. *Teſtamenta ad pias cauſas, qua ratione per Epiſcopos conficienda: confecta referantur in codicem.* 54.

X. Forma da tenerſi nel fare i teſtamenti *ad pias cauſas* preſcritta dalla Sag. Congreg. de' Veſcovi, e Regolari. *Append.* pag. 147.

Tit. XXVIII.
De Sepulturis.

Cap. 1. *Sepulcra ne intra chorum, etiam pro Clericis, fiant.* 54.

Cap. 2. *Extra chorum Pontifices, & Clerus ſua habeant ſepulcra.* 55.

Cap. 3. *Sepulcra ab altaris ſuppedaneo diſtent: Altaribus ſubjecta altaria interdicto ſubjiciunt.* ibid.

Cap. 4. *Sepulcrorum ſitus, & forma deſcribuntur.* ibid.

Cap. 5. *Eccleſiæ pavimentum pro defunctis ſepeliendis non effodiatur.* ibid.

Cap. 6. *Niſi concedat Epiſcopus, novum non conſtituatur ſepulcrũ.* 56.

Cap. 7. *Nulla inſcriptio, inconſulto Epiſcopo, tumulis apponatur.* ibid.

Cap. 8. *Fœminei plangores ſuper defunctorum corpora ab Eccleſia eliminentur.* ibid.

Cap. 9. *In Exterorum, & Civium funeribus eadem ratione agendũ.* ibid.

Cap. 10. *In exequiis perſolvendis ſtati ritus ſerventur.* 57.

Cap. 11. *Cœmeteriorum uſus reſtituatur: Cœmeterii neceſſitas in Metropolitana oſtenditur.* ibid.

Cap. 12. *Mutua Epiſcoporum in extremis obſequia inſtituuntur. Pœnæ non advocantibus, vocatiſque accedere negligentibus ſtatuuntur.* 58.

Cap. 13. *Defuncti Epiſcopi ſepultura ultra 40. horas ne differatur.* 59.

Cap.

Cap.14. *Epiſcopi cadaver quomodo condiendũ, antequã condatur.* 59.
Cap.15. *Metropolita, & alii Comprovinciales de Suffraganei morte certiorentur, ut juſta eidem fiant: ſinguli pro eodem ſepties ſacrum perſolvent.* 60.
Cap.16. *Pro prædefuncto Epiſcopo die obitus recurrente, pro omnibus Epiſcopis defunctis poſtridie commemorationis omnium Fidelium defunctorum ſacra ſolenniter facienda in Cathedralibus indicantur.* ibid.
Cap.17. *Pro defunctis Canonicis, & Capitularibus anniverſaria celebranda ſtatuuntur.* 61.
Cap.18. *Eccleſiaſticorum ſingulorum funera, quo ritu peragenda.* ibid.

TIT. XXIX.
De Decimis, & Oblationibus.

Cap.1. *Decimæ ſaltem prædiales de jure divino debentur, non agriculturæ ſumptibus, non ſeminibus deductis. Renuentes cenſuris compelluntur.* 62.
Cap.2. *Omnimodæ à decimis exemptionis nulla conſuetudo, abſque Apoſtolico privilegio, laicis ſuffragatur.* ibid.
Cap.3. *Decimæ ubi ſunt arbitrariæ, arbitrium non effrænatum, ſed rationabile eſſe debet.* 63.
Cap.4. *In piis oblationibus, ni Eccleſiaſtica id permittat auctoritas, laici ſe ſe non ingerant.* ibid

TIT. XXX.
De Regularibus.

Cap.1. *Presbyteri exteri, ab Epiſcopis non admiſſi, a Regularibus ad divina peragenda non recipiantur.* ibid.
Cap.2. *Secularis poteſtatis ingreſſus campanarum ſonitu, neque annuente Epiſcopo, excipi poteſt.* 64.
Cap.3. *Baldacchinum erigere in Regularium Eccleſiis ſuæ Diœceſis, quando Epiſcopus poteſt.* ibid.
Cap.4. *Regularibus mendicantibus exteris quomodo liceat quæſtuare.* ibid.
Cap.5. *Monialium dotes, non niſi in pecunia numerata excipiantur.* 65.
Cap.6. *Pro Novitia ante profeſſionem, ultra victum, & veſtitum, nil exquiratur.* ibid.
Cap.7. *Quid Monialibus circa eſculenta aliis paranda inhibetur.* ibid.
Cap.8. *Numerus Monialium Monaſterii proventibus reſpondeat.* ibid.

Cap.9. *Communis vita inter Moniales inducenda ſuadetur.* 66.

TIT. XXXI.

De Religioſis Domibus, ut Epiſcopo ſint ſubjectæ.

Cap.1. *Confraternitates antè annum* 1604. *erectæ nullæ ſunt; ideoque rurſùs erigendæ, & aggregandæ.* ibid.

Cap.2. *Confraternitates Sanctiſſimi Sacramenti ſtatim, atque ordinaria auctoritate erectæ ſunt, aggregatæ intelliguntur Archiconfraternitati Sanctiſſimi Corporis Chriſti de Urbe.* 67.

Cap.3. *Circa Confraternitates antiquas in Regularium Monaſteriis confirmandas, necnon circa locorum diſtantiam, quæ ſit Epiſcopi auctoritas oſtenditur.* ibid.

XI. Dichiarazione, e Decreto della Sag. Congreg. delle Indulgenze ſopra la Bolla di PP. Clemente VIII. intorno alla iſtituzione delle Confraternite antiche fatte da' Superiori delle Religioni. *Append.* pag.149.

Cap.4. *Laicorum Confraternitates aut nullæ ſunt, aut Ordinariorum moderationi ſubjectæ. Ne inconſulto Epiſcopo quicquam de earum bonis diſponatur anathemate cavetur. Oblationes, & eleemoſynæ arbitrio Epiſcopi eroganda.* 68.

Cap.5. *Ex bonis piorum locorum commeſſationes, & bravia fieri vetantur.* ibid.

Cap.6. *Adminiſtratores piorum locorum a laicis electi, ab Epiſcopis probati confirmentur, cui de benè miniſtrando juramentum præſtabunt.* 69.

Cap.7. *Quid circa piorum locorum contractus ſervandum ſit, præſcribitur.* ibid.

Cap.8. *De adminiſtratione peracta rationes Epiſcopo reddantur, niſi pia loca ſub immediata Regis protectione exiſtant.* ibid.

Cap.9. *Epiſcopus locorum piorum Curator in ædificationem, non in deſtructionem.* 70.

Cap.10. *In publicis Eccleſiæ operibus, alieno ſumptu peragendis, præeminentialia Epiſcopi ſerventur.* ibid.

Cap.11. *Hoſpitalium domorum cura Epiſcopis demandatur.* ibid.

Cap.12. *Manſionum pro utroque ſexu diſtinctio præſcribitur.* 71.

Cap.13. *Ne Hoſpitales domus in cauponas vertantur cuſtodi indicitur.* ibid.

Cap.14. *Piorum locorum bona uſurpantes anathemate cohibentur.* ibid.

Cap.

Cap.15. *Pro reditibus non exactis, Exactores ab Epiſcopis deligantur.* 72.

Tit. XXXII.
De Jurepatronatus.

Cap.1. *Patroni ſi infra congruum datum tempus, Cappellas ſuas, prout res poſtulat, non reparent, jus amittant.* ibid.
Cap.2. *In patronos, Cappellis abutentibus, animadvertatur.* ibid.

Tit. XXXIII.
De Cenſibus, & Exactionibus.

Cap.Unic. *Cathedraticum ab omnibus Eccleſiis, & Beneficiatis Epiſcopo ſubjectis, non ultra duos ſolidos exigatur.* 73.
XII. Lettera della Sag. Congreg. de'Veſcovi intorno al dovuto pagamento del Cattedratico. *App.* pag.151.

Tit. XXXIV.
De Conſecratione Eccleſiæ, vel Altaris.

Cap.1. *Eccleſiæ Cathedrales, Conventuales, Parochiales, cumprimum licuerit, conſecrentur.* 73.
Cap.2. *Amoto Altari, vel lapide continente ſigillum, Altare ab integro conſecretur.* 74.

Tit. XXXV.
De celebratione Miſſarum, & Sacramento Euchariſtiæ, & Divinis Officiis.

Cap.1. *Epiſcopis curæ ſit, ut Presbyteri Sacroſancti Miſſæ Sacrificii cæremonias probè calleant.* 75.
Cap.2. *Sanctiſſima Euchariſtia incompoſitè accedentibus, ſi moniti non ſe religiosè componant, minimè tradatur.* ibid.
Cap.3. *Presbyter, niſi nominatim ab Epiſcopo facultatem habeat, in privato Oratorio non celebret.* 76.
Cap.4. *Qui perpetua Miſſarum onera, inconſulto Epiſcopo, ſuſcipiunt, interdicti pœnam eo ipſo incurrunt.* ibid.
Cap.5. *Epiſcopo pontificaliter ſacris operante, vel ſolenniter celebranti*

aſſiſtente, nemo antè pontificalem benedictionem in eadem Eccleſia privatim celebret. 76.

Cap.6. *Dum Miſſa Conventualis, vel Parochialis agitur, alii Sacerdotes Miſſam privatim non faciant.* 77.

Cap.7. *Epiſcopus alterum Epiſcopum advenientem fraternè ſuſcipiat, & ad verbum faciendum, & oblationem conſecrandam invitet.* ibid.

Cap.8. *Provinciales Eccleſiæ eundem in pſallendo modum, quem Metropolitana ſervat, tenere debet.* ibid.

Cap.9. *Hora cantandi Miſſam pro vario Divini officii ritu præſcriptæ ſerventur.* 78.

Cap.10. *Si plures Miſſæ cantari debent, varia horarum ratio teneatur.* ibid.

Cap.11. *Ægroto Euchariſtiam ſuſcipere non valente, Parochus, qui eam detulit, abſque alia cæremonia, revertatur.* ibid.

Cap.12. *Iis, qui nunquam rationis uſum habuerunt, Euchariſtia deneganda: iis verò, qui ad tempus caruerunt, ſi antea devotionem oſtenderunt, dempto quovis periculo, poteſt exhiberi.* 79.

Cap.13. *Ubi Chori diſciplina eſt remiſſa, in prima quaque Synodo reſtituatur.* ibid.

Cap.14. *Tabella horaria, pro horis Canonicis in Choro perſolvendis, proponitur.* 80.

XIII. Diſtribuzione delle hore, nelle quali doveranno cominciarſi li Divini ufficj, e la Meſſa Conventuale nelle Cattedrali, ſecondo il decreto della Sag. Congreg. de' Veſcovi in una Aretina 30. Martii 1599. *Appendice.* pag.151.

Tit. XXXVI.
De Baptiſmo, & Confirmatione.

Cap.1. *Baptiſmus ſivè per infuſionem, ſivè per immerſionem, juxtà Baptiſterii formam adminiſtretur.* 80.

Cap.2. *Baptiſterii forma, in quo per infuſionem baptizatur, oſtenditur.* 81.

Cap.3. *Modus per infuſionem baptizandi deſcribitur.* ibid.

Cap.4. *Solus Epiſcopus ſedens, extra fontē baptiſmalem, baptizat.* ibid.

Cap.5. *Baptiſterii forma, in quo per immerſionem baptizatur, deſcribitur.* 82.

Cap.6. *Modus baptizandi per immerſionem oſtenditur.* ibid.

Cap.7. *Parochi, dempto neceſſitatis caſu, non in aulis, cubiculis, aut privatis Oratoriis; ſed in Eccleſia baptizent.* 82.

Cap.8. *Vltra tertium diem Baptiſmus non differatur. Duabus hebdomadibus ante Sabbatum Paſchæ, & Pentecoſtes (niſi vitæ periculum adſit) ad ſanctos præfatos dies protrahatur.* 83.

Cap.9. *In utroque Sabbato Paſchæ, & Pentecoſtes fons baptiſmalis ſacretur. Epiſcopis utraque benedictio, & ſolennis baptiſmi collatio commendatur.* ibid.

Cap.10. *Confirmandorum inſtructio antè Sacramenti collationem habenda.* ibid.

Cap.11. *Iejunos Confirmationis Sacramentum ſuſcipere decet.* 84.

Cap.12. *Pueri antè ſeptennium, & Chriſtianæ doctrinæ rudimentis non imbuti, ad Confirmationis Sacramentum non admittendi.* ibid.

Cap.31. *Parochi antè Confirmationis Sacramenti collationem, confirmandos, & eorum Patrinos, de Chriſtiana doctrina interrogent. Schedulam, ut hic expreſſam, confectam tradant.* ibid.

Cap.14. *Patrinus quinam eſſe debeat, & quot tenere confirmandos poſſit.* 85.

Cap.15. *Adulti confirmandi a peccatis ſint expiati.* ibid.

Cap.16. *Librorum Parochialium recta ratio præſcribitur. Eorum exempla quotannis mitti, & in Epiſcopali Archivo ſervari præcipitur.* ibid.

Tit. XXXVII.
De Cuſtodia Euchariſtiæ.

Cap.1. *Sanctiſſima Euchariſtia fideli cuſtodia, clavibus adhibitis, ſervetur.* 86.

Cap.2. *Pixis quænam eſſe debeat, oſtenditur.* ibid.

Cap.3. *Tabernaculi qualitas deſcribitur. Veſtis interior ſerica ſit, & alba.* ibid.

Cap.4. *Lampas jugiter ardeat ſumptibus Confraternitatis.* 87.

Cap.5. *Renovatio particularum, fragmentorumque diſcuſſio præcipitur.* ibid.

Cap.6. *In Cathedralibus propria ſit pro Tabernaculo Cappella.* ibid.

Cap.7. *Euchariſtia neque a ſecularibus, neque a Regularibus, inconſulto Epiſcopo, publicè exponatur. Vt privatim liceat, oſtenditur.* ibid.

TIT. XXXVIII.
De Reliquiis, & veneratione Sanctorum.

Cap.1. *Quæ antiquitùs venerationi habitæ ſunt Reliquiæ, nova non indigent probatione.* 88.
Cap.2. *Imagines ſacræ ſerio penicillo exprimantur.* ibid.
Cap.3. *Imagines non benedictæ Altaribus non apponantur.* ibid.
Cap.4. *Putres imagines igni abſumantur. Cineres vergant in Sacrarium.* ibid.

TIT. XXXIX.
De obſervatione Jejuniorum.

Cap.1. *Quadrageſimale jejunium quotannis pro obſervantia indicatur; Infirmis verò gratis conſulatur.* 89.
Cap.2. *Muſica inſtrumenta Quadrageſimali tempore, maximè in majori hebdomada, inhibentur.* ibid.

TIT. XL.
De Eccleſiis ædificandis, vel reparandis.

Cap.1. *Nemo Eccleſiam erigat, vel Altare, inconſulto piſcopo, & abſque dote: hanc ſi Epiſcopus neglexerit, ipſe manutentioni ſuccumbat.* 90.
Cap.2. *Eccleſiis, Altaribusque ritè ſtatuendis, methodus ſervanda præſcribitur.* ibid.
Cap.3. *Cathedralis Eccleſiæ notabilis inſtauratio, ſi Epiſcopus, & Canonici congruam vix habeant, Univerſitati, de more Provinciæ, incumbit, huic Confraternitates ſuppetias venient.* 91.
Cap.4. *In Eccleſiis reſtituendis, & in extructis, nihil reædificetur, vel innovetur, inconſulto Epiſcopo.* ibid.
Cap.5. *Qui tenentur ad Eccleſias reparandas, compellantur.* ibid.
Cap.6. *Decenti Altarium collocationi conſulitur.* ibid.
Cap.7. *Profanæ ſervitutes, niſi in fundatione, vel ab immemorabili conceſſæ fuerint, cenſuris etiam adhibitis, removeantur.* 92.
Cap.8. *Laicis perſonis uſus baldacchini, & aſſiſtentia in presbyterio; necnon oſculum Evangelii inhibetur: ideòque haſtæ, gradus, ſuppedanea, & alia quæcunque baldacchini ſigna removenda demandantur, ſub pœna interdicti Eccleſiarum tam ſecularium, quàm Regularium, & cen-*

& cenſurarum contra inobedientes: ſub eiſdem cenſuris ſcamnorum, & quorumcumque ſedilium, laicorum in presbyterio aſſiſtentiam præſeferentium, remotio præcipitur. 92.

XIV. Decreto generale della Sag. Congreg. de'Riti, che prohibiſce alle perſone ſecolari l'uſo del baldacchino, il bacio del Santo Vangelo, e l'aſſiſtenza in Presbiterio. *Append.* pag. 154.

Lettera della medeſima Sag. Congreg. con cui ſi commette all'Arciveſcovo l'invigilare ſopra i ſuoi Suffraganei per l'eſecuzione. *Append.* pag. 155.

Altro decreto generale della ſteſſa Sag. Congreg. con cui aboliſce affatto si l'uſo, si la ritenzione, come anche ogni ſegno di baldacchino, e di ſoppedaneo, tanto nel Presbiterio, quanto fuori alle ſudette perſone ſecolari. *Append.* pag. 156.

Cap. 9. *Abuſus ſclopi in Eccleſiam deferendi, detinendique, cenſuris compeſcatur.* 93.

Cap. 10. *Parlamenta, aliaque negotia ab Eccleſia, ejusque cœmeterio arceantur.* ibid.

Tit. XLI.
De Immunitate Eccleſiarum.

Cap. 1. *Ne quis auctoritate publica, vel privata Eccleſiaſticis perſonis, ſuisque præſertim Paſtoribus, factis, aut verbis convicietur, neque communia deneget obſequia; anathemate cavetur.* 94.

Cap. 2. *Beneficia in Oratoriis privatis non erigantur: erecta ad Eccleſias transferantur.* 95.

Tit. XLII.
Ne Clerici, vel Monachi ſecularibus negotiis ſe immiſceant.

Cap. 1. *Clerici mercaturis, & illicitis negotiationibus ſe implicantes juris remediis coërceantur.* ibid.

Cap. 2. *Clerici laicalibus non ſe ingerant jurisdictionibus: non vectigalium conductores fiant: pro laicis dominis agentes, ſeù vicesgerentes, factores, vel negotiorum geſtores ne ſint; Pœna tranſgreſſores deterreat.* ibid.

TIT. XLIII.
De Sponſalibus, & Matrimoniis.

Cap.1. *Converſationes inter ſponſos de futuro, propoſita pœna, inhibeantur.* 96.
Cap.2. *Sponſorum conſenſus antè denunciationes explorandus, ut violentiæ ſuſpicio deleatur. Cæterum S.Officii inſtructiones ſerventur.* 97.
Cap.3. *Sine causa ab Epiſcopo probanda, Matrimonium domi ne celebretur. Hujuſmodi facultas nonniſi ea die confeſſis, & Sacra Communione refectis concedatur.* ibid.

TIT. XLIV.
De accuſationibus, inquiſitionibus, & denunciationibus.

Cap.1. *Libelli famoſi reiiciantur. Contra non infamatum ſuper veritate criminum inquiri non debet, etiamſi libellus famoſus contra eum oblatus fuerit in ſecreto.* 98.
Cap.2. *Caſus, quo Actuarii, & Notarii teſtium dicta non integrè, ſed pro parte ad Fiſci favorem recipiunt, Epiſcopis adnexa cenſura reſervandus.* ibid.

TIT. XLV.
De Simonia.

Cap.Unic. *Pii IV. & V. ſuper confidentia ſimoniaca ſanctiones, ſaltem ſemel in anno evulgentur.* 99.

TIT. XLVI.
De Magiſtris.

Cap.1. *Seminariorum inſtitutio commendatur.* ibid.
Cap.2. *Decretum Provincialis Concilii de anno 1567. tranſcribitur, quo ratio Seminarii inſtituendi exhibetur. Bonorum Eccleſiaſticorum taxatio conficienda proponitur.* 100.
Cap.3. *Taxatio vel in totum, vel in partem remittenda, ad ratam beneficiorum ſimplicium, quæ Seminario erecto uniri contigerit.* ibid.
Cap.4. *Ubi Seminarium erigi non poteſt, taxatio tamen fiat, ad cujus rationem Clerici in Seminarium Metropolitanum, ſive aliud, in Provincia inſtitutum mittantur. Datur quoque ratio Seminarii inſtituendi,*

di, ubi tenues ſunt reditus. Alumnorum, quæ ætas, & qualitas: Convictorum, quæ ratio habenda præſcribantur. 101.

Cap.5. *Adulti Sacris initiandi, ſi ſpes adſit profectus, & pauperes presbyteri in Seminarium admittantur, hi ut ſuo muneri ſatisfaciant: illi, ut Parochialibus præfici poſſint.* 102.

Cap.6. *Seminarii Metropolitani fundatio, conſummatio, concinnatio: necnon domus ab integro poſt terræmotum nobilis erectio recenſentur.* ibid.

Cap.7. *Nonnullis commendatis Epiſcopis, qui Seminariis ſtudium ſuum navarunt, reliquis id muneris, pro eorum conſcientia injungitur: addito, quod Confraternitatum quoque ſubſidio uti poſſint.* 103.

Cap.8. *In Cathedralibus, in quibus nec Seminarium inſtitui, nec Alumni ad inſtitutum mitti poſſunt, ſit Grammaticæ Magiſter, Eccleſiæ, vel Univerſitatis ſtipendio conductus, ſive competenti beneficio proviſus.* 104.

Cap.9. *Clerici, ſtudiorum cauſa dimiſſi, non privatos, ſed publicos in Collegiis, & Academiis audiant Philoſophiæ Magiſtros, & niſi ea de re authenticum Epiſcopo deferant teſtimonium, a docendi officio, a ſuſcipiendis Ordinibus, & ab Eccleſiaſticis gradibus arceantur.* ibid.

Tit. XLVII.
De Hæreticis.

Cap.1. *Omnes, & ſinguli Provinciæ Parochi quotannis Dominica prima Adventus, & prima Quadrageſimæ Edictum Sancti Officii promulgent.* 105.

XV. Editto del Santo Vfficio da pubblicarſi due volte l'anno, cioè la prima Domenica dell'Avvento, e la prima Domenica di Quareſima. *Append.* pag.157.

Cap.2. *Epiſcopi attendant, ne nova dogmata alicubi ſuarum Diœceſum radices figant; ſed unusquisq; oves ſuas in doctrina ſana cõtineat.* 105.

Tit. XLVIII.
De Græcis, ne in ſchiſmaticorum errores incidant.

Cap.1. *Parochi Græci baptizatorum infantium frontes ne conſignent. Eorum notetur euchologium. Sic conſignati ab Epiſcopo Latino confirmentur, ſub conditione, ne forte ab Epiſcopo Græco baptizati fuerint. Chriſma nonniſi ab Epiſcopo accipere compellantur.* 106.

Cap.2. *Euchariſtia quindenis ſaltem diebus renovetur; nullo pacto ſervetur in annum. Abuſus ſacrarum ſpecierum eliminentur. Parochi Græci in fermentato non miniſtrent. Latini a Latinis ſuſcipiant.* 107.

Cap.3. *Presbyteri Græci ſuper communem veſtem albam prius, deindè ſtolam, & phelonium adhibeant.* ibid.

Cap.4. *Abſolutionis forma in Generali Concilio Florentino tradita, utantur. In caſu neceſſitatis tantùm Presbyteri Græci Catholici, Latinos abſolvere poſſunt.* 108.

Cap.5. *Græci Epiſcopo Latino ſubjecti, niſi ab eo ad Ordines ſuſcipiēdos dimiſſi fuerint, in pœnas, & cenſuras, ut Latini ſubditi incurrunt.* ibid.

Cap.6. *Presbyteri Græci Latino, & Latini Græco ritu celebrantes, a divinis perpetuò ſuſpenduntur.* ibid.

Cap.7. *Decretum Sac. Conc. Trid. de reform. Matrimonii, græca vulgari lingua Græcis publicetur. Cæremoniæ non approbatæ in matrimonio contrahendo inhibeantur.* 109.

Cap.8. *Simplicem fornicationem, peccatum eſſe mortale, Græci edoceantur.* ibid.

Cap.9. *Conjugati Latini conjugum Græcorum ritum non ſequantur, ſed conjugati Græci, ſi fieri poteſt, conjugum Latinorum ritum amplectantur, aliàs quiſque in ſuo ritu, catholico tamen, permaneat. Proles patris ritum ſequatur, ni prævaleat mater Latina, ad hoc tamen cogendi non ſunt.* ibid.

Cap.10. *Græci, inter Latinos, dies feſtos Latinorum ſervent. Uſus carnium die Sabbati in eorum locis permittitur. In Quadrageſima eo die teneantur tantùm ad abſtinentiam, excepto Sabbato Sancto. Cum triduanum indicitur jejunium, dies Sabbati pro Græcis in alium diem commutetur.* 110.

Cap.11. *Status animarum alter Latinorum, alter Græcorum fiat, ne cuivis eorum de ritu in ritum cum ſcandalo tranſire contingat: quòd ſi Latino evenerit, ad Latinum ritum redire cenſuris compellatur.* ibid.

TIT. XLIX.
De his, qui filios occiderunt.

Cap.Unic. *Parentes, ſivè Nutrices infantem infra annum ſecum in lectulo non teneant.* 111.

Tit. L.
De Infantibus, & languidis expoſitis.

Cap.Unic. *Infantem expoſitum, cujus parentes ignorantur, ii, ad quos ſpectat, ſuſcipiant, & hujusmodi alere conſuetis tradant.* 111.

Tit. LI.
De Uſuris.

Cap.Unic. *Confeſſarii tractatibus de Vſuris, & Reſtitutione ſtudeant, ut pœnitentibus rectè conſulentes, eosdem a tanto crimine deterreant.* 112.

Tit. LII.
De Injuriis, & damno dato.

Cap.1. *Super damnis datis juris conductores, ſi cum pecudum, jumentorumque poſſeſſoribus conveniant; ut certa ſoluta pecunia, per annum ob quævis illata damna a pœna ſint immunes, tamdiù Sacramentalis abſolutionis beneficio priventur, quamdiù damnum, illorum cauſa illatum, refecerint. Confeſſarii verò hujusmodi non abſolvant, alias damni rei, per annũ a confeſſionibus audiendis ſint ſuſpenſi.* ibid.
Cap.2. *Eccleſiaſticorum, Eccleſiarumque animalia ſi damnum dederint, ad damnum tantùm, non ad ſtatuti pœnam tenentur. Si eorum culpa id evenerit, ab Epiſcopis plectendi.* 113.

Tit. LIII.
De Pœnis.

Cap.1. *Pœnæ pecuniariæ non paſſim imponantur. Exactæ piis locis applicentur. Deligatur Depoſitarius, qui applicandas fideliter ſervet, nihil, niſi de Ordinarii mandato impendant, & in fine anni coram Epiſcopo, & duobus de Capitulo reddat rationem.* 114.
Cap.2. *Multas piis locis patriæ delinquentis applicari decet.* ibid.
Cap.3. *Si cauſa gravis non ſit, compoſitiones admitti poſſunt; terminato tamen proceſſu, & defenſionibus reo datis: alias compoſitiones nullæ ſint, & proceſſus nondum concluſus habeatur.* 115.

Tit.

Tit. LIV.
De Pœnitentiis, & Remiſſionibus.

Cap.1. *Propoſitiones a S. Sede Apoſtolica damnatæ ſub Alexandro PP. VII. & Innocentio PP. XI. in quibuscunque Provinciæ Diœceſibus evulgentur.* 115.

Cap.2. *Decretum Alexandri PP. VIII. quo extenſio Iuris Regaliæ, & declaratio Eccleſiaſticæ poteſtatis cum quatuor in ea contentis propoſitionibus nulla, & irrita declarantur.* ibid.

Cap.3. *Aliæ propoſitiones ab Alexandro PP. VIII. damnatæ enunciantur.* 116.

Cap.4. *Caſus S. Sedi, & Ordinariis reſervati, nonniſi de eorumdem reſpectivè licentia a Confeſſariis tam ſecularibus, quàm regularibus abſolvi poſſunt, ſub pœnis in Apoſtolicis decretis expreſſis.* 117.

Cap.5. *Mulierum confeſſiones, qua cautione audiendæ.* ibid.

Cap.6. *Pœnitentes an Eccleſiarum debitores ſint, interrogentur, & ſi fuerint, ad ſatisfactionem exhortentur.* ibid.

Cap.7. *Medici ægrotos in lecto jacentes, tertio die non viſitent, niſi confeſſos. Epiſcopi Pianam evulgent conſtitutionem, ut negligentes expreſſis pœnis deterreantur.* 118.

Cap.8. *In Altaribus privilegiatis tam in perpetuum, quàm ad ſeptennium per celebrationem Miſſarum de feſto currenti ſatisfit injunctis obligationibus, & indulgentiis, fidelium defunctorum animabus conceſſis: eadem privilegiata altaria anno Iubilæi non ceſſant.* ibid.

Cap.9. *Clauſula illa:* Volumus autem, &c. *Indulgentiarum brevibus apponi ſolita, Sacræ Congreg. Indulg. decreto explicatur.* 119.

Cap.10. *Archiepiſcopus per ſuam Provinciam generales Indulgentias, Concilii ſtatutum non excedentes, concedere poteſt. Ideò Metropolita Cardinalis Archiepiſcopus centum indulgentiæ dies concedit omnibus Chriſti fidelibus, qui ſingulis Sabbatis uſque ad aliud Provinciale Concilium Lauretanas Litanias in Provinciæ Cathedralibus, Collegiatis, & Parochialibus recitabunt, orantes pro ſalutari Provincialis Concilii executione.* 120.

Tit. LV.
De Sententia Excommunicationis.

Cap.1. *Excommunicationis ſententia ab uno ex Comprovincialibus canonicè lata, ab aliis in Provincia ſervetur.* ibid.

Cap.

Cap. 2. *Communicantes cum excommunicatis publicè denunciatis, vel publicis Clericorum percuſſoribus, ſi moniti non deſiſtant, opportunis juris remediis coërceantur.* 121.

Cap. 3. *Citandi ad dicendam cauſam, quarè, &c. ſi deliteſcant, vel Curſores perſequantur, vel acceſſum reddunt difficilem, itaut perſonaliter citari nequeant, ſufficit, ut citentur bis, vel domi, vel in Eccleſiæ valvis per edictum.* *ibid.*

Submiſſio Omnium Sanctæ Apoſtolicæ Sedi. 122.

Subſcriptiones. *ibid.*

Rogitus Actorum. 125.

Catalogus Theologorum pro cauſis, & materiis Synodalibus deſtinatorum. 127.

Catalogus Decretaliſtarum pro cauſis, & materiis Synodalibus deſtinatorum. *ibid.*

Edictum Publicationis Actorum Concilii Provincialis Beneventani. *Append.* pag. 160.

Methodus Actionis Synodalis. *Append.* pag. 161.

Diptychon S. Beneventanæ Eccleſiæ Pontificum. *App.* pag. 177.

Elenchus Conciliorum Provincialium tum Summorum Pontificum, tum propriorum Metropolitarum Beneventi celebratorum. *Append.* pag. 180.

FINIS.

Addenda, vel Corrigenda.

Pag. 10. verſ. 21. poſt vocem: Diſcretionis. adde cit. Ex Conc. Mogunt. C. 23.

Pag. 11. verſ. 7. poſt vocem: Deſiderent, adde cit. Conc. Colon. 1. p. 1. c. 21.

Pag. 12. verſ. 13. poſt vocem: Præcludatur; adde cit. Concil. Burdigal. de anno 1624. c. 6. de Ordin. num. 4.

Pag. ead. verſ. 15. poſt vocem: Dennnciabuntur, adde cit. Conc. Mediol. 5. p. 3. Tit. de init. Ord. Sacr. §. at verò.

Pag. 13. verſ. 23. poſt vocem: Peritiam, adde citat. Tolet. VIII. an. 1653. c. 8. Synod. Lingon. an. 404.

Pag. 21. verſ. 4. poſt vocem: Obſequium, adde citat. Lyran. ſup. cap. 27. Geneſ.

	Errata	*Corrige*
Pag. 26; verſ. 17.	niſi	niſi
Pag. 24. verſ. 28.	contingerit	contigerit
Pag. 54. verſ. 19.	fiat	fiant
Pag. 67. verſ. 4.	eligendas	erigendas
Pag. 85. verſ. 25.	duos	tres
Pag. 125. verſ. 12.	ſeſſio-	ſeſſione
Pag. 147.		127.

VA1 1528018